ހުސްނުއްސުޢޫދު:

ގާނޫނީ ޢަރީޒު

ހުސްނުއްސުއުދު

ފުރަތަމަ ޝާއިޢުކުރީ: 21 އެޕްރީލް 2018

ޝާއިޢުކުރި ފަރާތް: މޯލްޑިވްސް ލޯ އިންސްޓިޓިއުޓް، ލެވެލް 2، އޯކިޑްމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ.

ފޯނު ނަންބަރު: 3013200، އީމެއިލް: info@mli·edu·mv

މި ފޮތުގެ އެންމެހައި ހައްގުތައް މިލްކުވެގެންވަނީ މޯލްޑިވްސް ލޯ އިންސްޓިޓިއުޓަށެވެ. މި ފޮތް ނުވަތަ މި ފޮތުން ބައެއް މޯލްޑިވްސް ލޯ އިންސްޓިޓިއުޓުގެ ހުއްދަ ލިބުމަށްފަހު މެނުވީ، އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެއްވެސް ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް އުފައްދައި، ނަކަލު، ނަޝަރުކުރުން، އަދި އެއްވެސް ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް ބަދަލި ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތަށް ރައްކާކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

ފެށުން

މި ރަދީފު އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަންފެށީ، ގާނޫނީ ދާއިރާ އާއި މާލީ ދާއިރާގައި އާއްމުކޮށް ބޭނުންކުރާ ގިނަ އަދަދެއްގެ ބަސްތައް ދިވެހި ބަހުގެ އެއްވެސް ރަދީފެއްގައި ނުވަތަ ބަސްފޮތެއްގައި ލިޔެފައި ނެތުމުން ފަނޑިޔާރުންނާއި، ގާނޫނީ ވަކީލުންނާއި ގާނޫނު ކިޔަވާ ދަރިވަރުންނަށް އެ ބަސްބަހުގެ މާނަ ހޯދުމުގައި ކުރިމަތިވަމުންދާ ދަތިތަކަށް ކޮންމެވެސް ހައްލެއް ހޯދައި ދިނުމުގެ މަގްސަދުގައެވެ.

މި ރަދީފުގައި ހިމެނޭ ދިވެހި ބަހުގެ ލަފުޒުތައް ލިޔެފައި ހުންނަނީ [illegible] [illegible] އަކުރުންނެވެ. އެގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްގޮތްކުރުމުގެ މަގްސަދުގައެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] ލިޔެފައި [illegible] ލަފުޒެއްގެ [illegible] އަރަބި [illegible] [illegible] އަރަބި ބަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ލަފުޒެއްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ލިޔެފައިވާނެއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ދިވެހިރާއްޖޭގައި، އެކި ކަންކަމުގައި ބޭނުންކުރާ ފަންނީ ލަފުޒުތައް އެއްކުރެވި، [illegible] ހަދައި، [illegible] [illegible] [illegible] މީހުންނާއި ދަރިވަރުންނަށް ފަސޭހައިން ބޭނުން ކުރެވޭނެ [illegible] ނަމަ، ދިވެހި ބަހަށް އައު ދިރުމެއް ލިބޭނެ ކަމާ މެދު ޝައްކެއް ނުކުރަމެވެ. މި ރަދީފަކީ ބޭނުންތެރި ފޮތެއް ކަމުގައި ވެއްޖެ ނަމަ އަޅުގަނޑުގެ މަގްސަދު ހާސިލުވީއެވެ. މި މަސައްކަތް ކުރުމަށް ތައުފީގު ދެއްވިކަމަށްޓަކައި اللّٰه ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާއަށް [illegible] ހަމްދުކުރަމެވެ.

މި ރަދީފު އެކުލަވައިލުމުގައި އެހީތެރިވެދެއްވި އަލްއުސްތާޛު ހުސައިން ސިރާޖު އާއި، ޑރ. މުހައްމަދު އިބްރާހީމް އާއި، ޝިފާމް އިބްރާހީމް އަށް ޝުކުރު ދަންނަވަމެވެ.

ސ

ހުށަހެޅުން	(ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ގާނޫނު) - 1. ގާނޫނީ ގުޅުމެއް އުފެއްދުމުގެ ނިޔަތުގައި، އެ ހުށަހެޅުމުގެ ހުރިހާ ކަންކަމަށް ނުވަތަ ޝަރުތުތަކަށް، ހުށަހެޅުން ރައްދުވާ ފަރާތުން ގަބޫލުކުރުމަށް އެދުން. 2. އެހެން ފަރާތަކަށް ކަމެއް ހުރިމަތިކުރުން. ހުށަހެޅުން ފުރިހަމަވާނީ ނުވަތަ ހުށަހެޅިއްޖެ ކަމަށް ބެލެވޭނީ އެކަމެއް ހުރިމަތިކުރެވޭ ފަރާތަށް އެކަން މަޢުލޫމުވުމުން ނުވަތަ އެނގުމުން.	Offer
ހުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތުން	1. އަދަބުކުރުން. 2. ކަމޭހިތުން.	Honour
ހުރާފާތު (ޚުރާފާތު)	ހަގީގަތެއް ނެތް ކަންތައް.	Myth
ހުރަގެ (ބޮޑާ)	ޖަލު.	Prison
ހުރަގެއަށްލުން (ބޮޑާ)	ޖަލަށްލުން.	Imprisonment
ހުޅުޖެހުން	އެންދުމުގެ ގަސްދުގައި އަލިފާން ރޯކުރުން ނުވަތަ ރޯކުރާން ގޮތެއް މެދުވެރިކުރުން.	Arson
ހުކުމް	1. ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ފަނޑިޔާރު ނިންމާ ނިންމުން. 2. ކުށުގެ މައްސަލައެއްގައި ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ނިޔާ ކަނޑައެޅުމަށްފަހު އެކުށަށް ގާޒީ ކަނޑައަޅާ އަދަބު. 3. ނިޔާ.	1. Judgment 2. Sentence
ހުއްދަ	ކަމެއް ކުރަން ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލަން ދޭ ރުހުން ނުވަތަ އަމުރު ނުވަތަ އިޛުނަ.	Approval permission

ހުއްދަނޫން ތަނަކަށް ވަދުން	ވަނުމުގެ ހުއްދަ ނެތް ތަނަކަށް މީހަކު ވަދުން. ނަމަވެސް އެތަން ހުރީ މީހުނަށް ވަދެވޭގޮތަށް ހުޅުވާލާފައި ކަމަށްވާ ނަމަ، ނުވަތަ އެތަނަށް ވަނީ އެތަނަށް ވަނުމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަ ކޮށްގެން ކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ތަނަކަށް ވަނުމަކީ ކުށެއް ނޫން.	Tresspass
ހުއްދަނޫން ޖިންސީ މުއާމަލާތް	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ތިމާއާ އެއް ޖިންސުގެ މީހަކާއެކު ނުވަތަ ތިމާ އިނދެގެން އުޅޭ މީހާ ފިޔަވައި، އެހެން މީހަކާ އެކު ނުވަތަ ޖަނަވާރަކާ އެކު ޖިންސީ ޢަލާޤާއެއް ހޯދުމުގެ ބޭނުމުގައި، ހިންގާ ބަދުއަހުލާގީ އަމަލު.	Prohibited sexual contact
ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާއު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - މީހެއްގެ މައްޗަށް ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ތުހުމަތު ކުރެވޭ ހިނދު ނުވަތަ ދައުވާ ކުރެވޭ ހިނދު، އެ ކުށުން ބަރީއަ ވުމަށްޓަކައި، ކުރިމަތިލާކުރުން އެމިޔާއަށް ގާނޫނު ހުއްދަކުރާ ދިފާއު. މިގޮތުން ކުރިމަތިލާކުރާ ދިފާއު ސާބިތުކޮށް ދިނުމަކީ ދިފާއު ކުރިމަތިލާކުރާ މީހާގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް.	Excuse defence
ހުއްދަކޮށްފައިވާ ރައުސްމާލު	(ކުންފުންޏާބެހޭ ގާނޫނު) ކުންފުންޏަކުން ހިއްސާ އެކަށައެޅޭނެ އެންމެ ގިނަމިން ކަނޑައެޅުމަށްބަލައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ އަދަދު.	Authorized capital
ހުއްދަކޮށްފައިވާ މަސައްކަތް	1. ރަސްމީގޮތުން ހަވާލުކޮށްފައިވާ މަސައްކަތް. 2. ކަމެއް ކުރުމަށް ރަސްމީ ގޮތުން ދީފައިވާ ހުއްދަ.	Mandate
ހުއްޓުވުމުގެ އަމުރު	(މަދަނީ ގާނޫނު) -	Injunction

	ވަކި ކަމެއް ނުކުރުމަށް އަންގައި ކޯޓުން ކުރާ އަމުރު.	
ހުއްޓުވައި ބަލައި ފާސްކުރުން	(ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) - 1. ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ފުލުހަކު މީހަކު ވަގުތީގޮތުން ހުއްޓުވައި އޭނާގެ ގައިގައި ހުރި ހެދުންތަކުގެ މަތީން އަތްލައި ބަލައިފާސްކުރުން. 2. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޖިނާއީ ކުށަކާ ގުޅިގެން މީހަކު ހުއްޓުވައި ބަލައި ފާސްކުރުން. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބުނެފައިވާ ހާލަތުގައި މެނުވީ ކުށަކާ ގުޅިގެން މީހަކު ހުއްޓުވައި ބަލައި ފާސްކުރެވޭނީ ކޯޓު އަމުރަކުން ހުއްދަ ލިބިގެން.	Stop and Frisk
ހުއްޖަތު	1. ހެކި. 2. ކަމެއް ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ދައްކާ ދަލީލު.	Proof
ހުވަފަތްވުން	ފިރިމީހާ މަރުވުން.	To become a widow
ހުލްއު ވަރި (ޚުލްޢު ވަރި)	އަންބުމީހާ ފިރިމީހާއަށް އެއްޗެއް ދީގެން ވަރިވުމަށް ފިރިމީހާ އާއި އަންބުމީހާ އެއްބަސްވާ ހާލަތުގައި ކުރާ ވަރި.	
ހުދޫދު	1. ކީރިތި ޤުރުއާނާއި ސުންނަތުގައި އުޤޫބާތް ކަނޑައެޅި ބަޔާންވެގެންވާ ކުށްތައް. 2. އިން ކަނޑައެޅިފައިވާ. 3. ދާއިރާ ކަނޑައެޅިފައިވާ.	Hudud
ހުތުރަތްތެރި (ޚުތުރަތްތެރި)	1. ނުރައްކާތެރި 2. ބޮޑު 3. ދުރިއްދު.	Dangerous Grave Serious

ހުލާސާ ބަޔާން	މަދަނީ މައްސަލަތަކުގާއި ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ހަސްމުންގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިއްވާ ފަހު ބަޔާން.	Closing statement
ހުސޫމަތު (ހުސޫމަތު)	ދެބަސްވުން.	Dispute
ހުޝޫޢު	ކަލާނގެ ކުޅަދުންވަންތަކަން ހިތަށް ގެނެސް މަޑުދޯލިވުން.	
ހަށިވިއްކުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ފައިސާ ނުވަތަ އަގުހުރި އެއްޗެއްގެ މުގާބިލުގައި ތިމާގެ ފިރިމީހާ ނުވަތަ އަނބިމީހާ ނޫން މީހަކާއެކު ޖިންސީ މުއާމަލާތެއް ހިންގުން.	Prostitution
ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑު އަނިޔާ	މަރުވުން ނުވަތަ މަރުވެދާނެކަމުގެ ބިރު އުފެދުން ނުވަތަ ތިމާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބަޔަކަށް ނުވަތަ ގުނަވަނަކަށް އުނިކަމެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އަނިބުކަމެއް ދާއިމީ ގޮތުގައި ލިބިދާނެ ބޮޑު އަނިޔާ.	Grievous bodily harm
ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ	ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ވޭނާއި، ހަށިގަނޑަށް ޖެހޭ ބައްޔާއި، ހަށިގަނޑުގެ މާއްދީ އެއްޗެސް ބައްޔަށް ލިބޭ އުނިކަން.	Bodily harm
ހަނދާނީ އެއްބަސްވުން	ބާވަތެއްގެ ކޮންޓްރެކްޓެއް. ނަމަވެސް ހަނދާނީ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރާ ވައުދުތަކަކީ، އާއްމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން، ގާނޫނީ ގޮތުން ތަންފީޒު ކުރެވޭނެ ވައުދުތަކެއް ނޫން. ސަބަބަކީ މި ބާވަތުގެ ގިނަ އެއްބަސްވުން ތަކުގައި ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ގާނޫނީ ގޮތުން ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުތުތައް ހަމަނުވުން.	Memorandum of understanding
ހަނުހުރުމުގެ ހައްގު	ޖިނާއީ ކުށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ބޭބު ލިބިގެންވާ ފަރާތަކުން ނުވަތަ ކޯޓުން ސުވާލުކުރުމުން ޖަވާބުނުދީ ހަނުހުރުން ގާނޫނު އަސާސީގެ ދަށުން ކޮންމެ ފަރުދަކަށް ލިބިދޭ އަސާސީ ހައްގު.	Right to remain silent

ހަރާމް	އިސްލާމް ދީނުގައި މަނާ.	Forbidden
ހަރުމުދާ	ދިގު މުއްދަތަކަށް ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ގަންނަ މުދާ. ބިމާއި، އިމާރާތާއި މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ މެޝިނަރީ ފަދަ، އަވަހަށް ވިއްކާލައިގެން ނަގުދު ފައިސާއަށް ހަދާނެ ކަމަށް ނުބެލެވޭ މުދާ.	Fixed asset
ހަރަދު ދިނުން	(އާއިލާއާބެހޭ ގާނޫނު) - އަނބިމީހާއަށް ނުވަތަ ދަރިންނަށް ނުވަތަ ވަރިކޮށްފައި އިންނަ އަންހެނާއަށް ޝަރުޢީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ފިރިހެން މީހާ ދިނުން ލާޒިމު ހަރަދު.	Maintenance
ހަރަދު ދެއްވުން	އަނބިމީހާއަށް ނުވަތަ ދަރިންނަށް ނުވަތަ ވަރިކޮށްފައި އިންނަ އަންހެނާއަށް ޝަރުޢީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ހަރަދު ދިނުމަށް ފިރިމީހާއަށް، ނުވަތަ ވަރިކުރި ފިރިހެނާއަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރުން.	Maintence order
ހައިބްރިޑް އަސާސް	(ޓެކްސް ގާނޫނު) - ޖީ.އެސް.ޓީ ދެއްކުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން މީރާއަށް ދައްކަންޖެހޭ އައުޓްޕުޓް ޓެކްސް އިންވޮއިސްތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކުރުމާއި އެފަރާތުން މީރާއިން އަނބުރާ ހޯދާ އިންޕުޓް ޓެކްސް ހިސާބުކުރުމުގައި މުދާ ވިއްކި ފަރާތަށް ނުވަތަ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިން ފަރާތަށް އެ ފަރާތަކުން ދައްކާ ފައިސާއަށް ބިނާކޮށް ޓެކްސް ބިނާކުރުން.	Hybrid basis
ހަބީރު (ހަބީރު)	ވަކި ކަމަކާގުޅޭ ހާއްސަ ފަންނީ އިލްމާއި ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ މީހެއް.	Expert
ހަރުތާލުކުރުން	(ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނު)	strike

	މުވައްޒަފެއް ނުވަތަ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން ބަޔަކު ވަޒީފާއާ ގުޅޭ ހައްގެއް ނުވަތަ މަސްލަހަތެއް ނުވަތަ މަންފާއެއް ހޯދުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ވަޒީފާއާބެހޭ ކަމަކާ ދެކޮޅު ހެދުމުގެ ގޮތުން ރާވައިގެން ވަޒީފާގެ މަސައްކަތްކުރުން ހުއްޓާލުން ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރުމަށް ދެކޮޅުހެދުން.	
ހައިކޯޓު	ގާނޫނު އަސާސީގެ 146 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ މަތީ ކޯޓެއް. ހައިކޯޓުގެ މައިގަނޑު މަސައްކަތަކީ ދަށު ކޯޓުތަކުންނާއި ޓްރައިބިއުނަލް ތަކުން ނިންމާ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅާ އިސްތިއުނާފުގެ މައްސަލަތައް ބެލުން.	High Court
ހައްދު	ކީރިތި ގުރުއާނާއި ސުންނަތުގައި އުގޫބާތް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތައް.	Hadd
ހައްލު ހޯދައިދިނުމުގެ އުސޫލު	ގާނޫނު މާނަކުރުމުގައި ގާނޫނުން ހައްލު ހޯދައިދިން މައްސަލަ، އޭގެ ރަނގަޅު މަހައްލުގައި އަލަށް ދިމާވަމުން އަންނަ ކަންކަމަށާއި ހާލަތްތަކުގެ މައްޗަށް ހިންގާނޭހެން ގާނޫނު ތަތުބީގު ކުރުމުގެ އުސޫލު.	Mischief rule
ހައްގު	1. މީހަކަށް ނުވަތަ ބަޔަކަށް، އަހުލާގީ ގޮތުން ނުވަތަ ގާނޫނީގޮތުން ނުވަތަ އަގްލީ ގޮތުން ލިބެންޖެހޭ އެއްޗެއް ނުވަތަ ކަމެއް. 2. ތެދު ނުވަތަ ހަގު (ބާތިލުގެ އިދިކޮޅަށް).	Right
ހައިސިއްޔަތު	1. ގާނޫނީ މަރުތަބާ 2. މަގާމް 3. ދަރަޖަ 4. ނިސްބަތްވާގޮތް 5. ގޮތް 6. ތަމްސީލުކުރާގޮތް 7. ދައުރު އަދާކުރާގޮތް	Capacity Status

	މިސާލު: އަމިއްލަ ހައިސިއްޔަތުން. ބެލެނިވެރިއެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން. މަގާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން.	
ހައްސާސް	(1) ނާޒުކު. (2) އިހްސާސްތަކަށް އަސަރުކުރާ.	Sensitive
ހައްޔަރުންނައްތުވައިލުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ހައްޔަރުގައި އިން އަންހެނާ އަމިއްލައަށް ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ އެހީއާއެކު ވަކި ބާވަތެއްގެ އާލާތެއް ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ ބޭހެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އަމިއްލައަށް އަނިޔާ ލިބިގެން ދަރިއަކު އުފަންކުރުމަންނުވާ ގޮތެއްގައި ހައްޔަރުގައި އިން އިނުން ހުއްޓުމަކަށް ގެނައުން.	Abortion
ހައްޔަރުކުރުން	1. މީހެއްގެ ރުހުމާނުލައި މީހަކު ވަކި ތަނެއްގައި ހިފެހެއްޓުން. 2. ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި މީހަކު ބަންދުކުރުން. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ހާލަތުތަކުގައި ފިޔަވައި ފުލުހުންނަށް މީހަކު ހައްޔަރުކުރެވޭނީ ކޯޓު އަމުރެއް ލިބިގެން.	Arrest
ހައްޔަރުކުރުމުގެ އަމުރު	މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމަށްޓަކައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާއާއި 41 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރު.	Arrest warrant
ހައިޖެކްކުރުން	ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެ ކަމުގެ ބިރުދައްކައިގެން، ދަތުރެއްގެ މަތީގައިވާ އުޅަނދެއް ހިފެހެއްޓުން ނުވަތަ ކޮންޓްރޯލްކުރުން.	Hijacking

	މިއީ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއް.	
ހަވާނަފްސު	އިންސާނާގެ ހިތުގައި ނުބައި ކަންތަކުގެ އެދުން އުފައްދާ ބާރު.	Lust
ހަވާލުވެރިޔާ	(މުދަލާބެހޭ ގާނޫނު) - 1. އަމާނާތެއްގެ ގޮތުން މުދަލެއް ބެލެހެއްޓުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ފަރާތް. 2. ޓްރަސްޓީ. 3. ތައުލިޔަމޫލިޔަވެރިޔާ	Trustee
ހަމަ	1. އުސޫލު. 2. އުޅުން ބެހެއްޓުމަށް ރަނގަޅުގޮތް ކަމަށް މީހުން ގަބޫލުކުރާ ގޮތް. 3. އިންސާފު.	Principle
ހަމަހަމަކަން	1. ހައްގުތަކާއި އިލްތިޒާމުތަކާއި ރައްކާތެރިކަމާއި ފުރުސަތުތައް ލިބުމުގައި މީހުންގެ މެދުގައި ތަފާތުނުކުރުމާއި، ގާނޫނީ ވާޖިބުތަކާއި ޒިއްމާތައް އުފުލުމުގައި މީހުންގެ މެދުގައި ތަފާތުނުކުރުން. 2. އިންސާފުވެރިކަން.	Equality
ހަމަހިފެހެއްޓުން	1. އުސޫލުން ބޭރުނުވުން. 2. ގަވާއިދުން ބޭރުނުވުން.	Abide by the principles
ހަމަމަގުކުރުން	ވަކި ގަވާއިދަކަށް ފައްތައިގެން ކަނޑައެޅޭ އުސޫލަކާ އެއްގޮތަށް ކަމެއް ކުރުމުގެ ނުވަތަ ހިންގުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން.	Regulate
ހަމަމަގަށް އެޅުވުން	1. ކަމެއް އިސްލާހުކުރުން. 2. ކަމެއް އޮންނަންވީ ހެޔޮގޮތަށް އެކަމެއް އަނބުރައިލުން.	Reform Regulate
ހަމަދެއްކުން	1. ގާނޫނެއްގެ ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގެ ނުވަތަ އުސޫލެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައިވާ ސަބަބެއް ދެއްކުން. 2. ގާނޫނީ ހުއްޖަތު ދެއްކުން.	Justification

ޙަދީސް (ޙަދީޘް)	ކީރިތި ރަސޫލާގެ ބަސްފުޅުތައް.	Hadith
ހަތަރުއަނާ	1. ރުފިޔާއެއްގެ ހަތަރުބައިކުޅައެއްބައި 2. ކުއާޓަރު 3. ހަތަރުބައިކުޅައެއްބައި.	Quater
ޙަޟާނަތު (ހަސާނާތު)	ދެމަފިރިން ވަކިވާއިރު އެ ދެމަފިރިންނަށް ދަރިއަކު ލިބިފައިހުރި ނަމަ، އެދަރިފުޅު ބެލުމުގެ ޙައްޤު.	Custody of a child
ޙަލާލު	އިސްލާމް ދީނުގައި ހުއްދަ.	Permissible in Islam
ޚަލާސްކުރުން (ހަލާސްކުރުން)	މީހަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް އެކުގައި ދައްކައި ނިންމުން.	settlement of payment
ޙަޤީޤަތް	1. ކަންހިނގިގޮތް. 2. ތެދެއްކަން އެނގޭ ނުވަތަ ތެދެއްކަން ސާބިތުވާ ކަންކަން.	facts
ޚަސްމު (ހަސްމު)	ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ ފަރާތް.	Party to a dispute in court
ހަޑިހުތުރު އެއްޗެހި ނުވަތަ ހަޑިހުތުރު ކަންކަން	(ޒިނާއި ގޯނޫނު) - އެއްޗެއް ނުވަތަ ތަޞްވީރެއް ނުވަތަ ހުށަހަޅައިދޭ ހަރަކާތްތަކެއް އެއީ ދިވެހި މުޖުތަމަޢުގެ އާއްމު މިނަން، ދިވެހި މުޖުތަމަޢުގެ މިޔާރުގެ މިނުން ގަބޫލުކުރާ އާއްމު ހަމަތަކުގެ އަދަބުގައި އެ އެއްޗެއް ބެލުމަށްފަހު އަންނަނިވި ގޮތްތަކުން ކުރު ގޮތަކަށް، އެ އެއްޗަކާ ގުޅު ނުވަތަ އެ ކަމަކާ ގުޅު ދުރުން: (1) މުޅި އެއްޗެއް ނިސްބަތްކުރާއިރު، އެ އެއްޗަކީ ނުވަތަ އެ ހުނަރެއްމަކީ ނުވަތަ އެ ތަޞްވީރަކީ ޝަހުވާނީ މަޤްޞަދަކަށް އުފެދިގެންވާ އެއްޗެއްކަމުގައި ގަބޫލުކުރެވުން؛ ނުވަތަ (2) ކަނޑައެޅިގެން ހުޅުވާ ގޮތަށް، ޝަހުވާނީ އަމަލުތަކެއް ރަމްޒުކޮށްދޭ ނުވަތަ ތަޞްވީރުކޮށްދޭ އެއްޗަކަށްވުން.	Obscene material and acts

ހަޖްރުކުރުން	މީހެއްގެ ބުއްދި ފިލައި ދިއުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ މީހާ ތަސައްރަފު ނުފުދޭތީވެ، ނުވަތަ އެ ނޫންވެސް އެފަދަ ސަބަބަކާހުރެ މީހެއްގެ މުދަލުން ތަސައްރުފު ކުރުން ހުއްޓުވުން ނުވަތަ ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން އެފަދަ މީހެއްގެ މުދަލުން ހަރަދުކުރުމުގައި މިންތަކަކާއި އިންތަކެއް ކަނޑައެޅުން.	Injunction on the disposal property
ހަޖްބުވުން	(މުދަލާބެހޭ ގާނޫނު) - ވާރުތަވެރިއާއަށް ވާރުތަ މުދާ މުޅިން ނުލިބޭނޭގޮތް މެދުވެރިވުން.	Total exclusion from inheritance
ހިނގަމުންދާ ވިޔަފާރި	ހުއްޓުމެއް ނެތި ދިގުމުއްދަތަކަށް ވިޔަފާރިއެއް ހިނގައި ދެމިއޮންނާނެ ކަމަށް ބެލެވޭ ބެލެވުން.	Going concern
ހިންގާ ކޮމިޓީ	ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ ހިންގާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތީން އެ ޖަމްޢިއްޔާއެއް ހިންގުމަށް އައްޔަންކުރާ ނުވަތަ އިންތިޚާބުކުރާ ކޮމިޓީ.	Executive committee
ހިންގާ ގަވާއިދު	ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ މަގްސަދާއި މެންބަރުންގެ ހައްގުތަކާއި ވާޖިބުތައް ބަޔާންކޮށް އެ ތަނެއް ހިންގުމުގައި އަމަލުކުރަން މެންބަރުން އެއްބަސްވާ ގޮތް.	Article of association
ހިބަ	(މުދަލާބެހޭ ގާނޫނު) - ދިރިހުރި މީހާ ހެޔޮ ހާލުގައި، އެއްވެސް މުގާބިލެއް ލިބުމަކާނުލައި، އަނެކާއަށް މުދަލެއް މިލްކުކޮށް ދިނުން.	Gift
ހިއަސޭ ހެކިބަސް	1. ބުނިއަޑުއަހައިގެން ދޭ ހެކިބަސް. 2. ހިނގި ކަމެއް ދުށް މީހާ ދެއްކި ވާހަކަ އަޑުއަހައިގެން، ޝަރިއަތުގެ މަޖިލީހުގައި މީހާ ދޭ ހެކިބަސް.	Hearsay eidence

ހިއްސާ	1. ކުންފުނީގައި ހިމެނޭ ރައުސުލްމާލު ބެހިފައިވާ ޔުނިޓެއް. 2. މުދަލެއް ބަހައިގެން ކޮންމެ ބައިވެރިއަކަށް ލިބޭ ބައި.	Share
ހިއްސާދާރު	ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާ އެކަށައެޅިފައިވާ ނުވަތަ ގަނެފައިވާ ފަރާތް. ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންގެ ލިސްޓުގައި ހިމަނާފައިވާ ފަރާތް.	Shareholder
ހިއްސާދާރުންގެ އެއްބަސްވުން	ކުންފުނި ހިންގުމުގައި އަމަލުކުރާނޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކޮށް ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންގެ މެދުގައި ވާ އެއްބަސްވުން.	Shareholders' agreement
ހިއްސާގެ ބަޔާން	(ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނު) - ޕަބްލިކް ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާ ނުވަތަ ޑިބެންޗަރު އާއްމުންނަށް ވިއްކުމަށްޓަކައި އެކަށައަޅާ ބަޔާން.	Prospectus
ހިއްސާގެ ބާޒާރު	ސެކިއުރިޓީ ގަނެވިއްކުމުގެ ބާޒާރު.	Stock exchange
ހިއްސާގެ ނޫނުމަލީ އަގު	ކުންފުންޏެއްގެ ހުއްދަ ދީފައިވާ ރައުސުލްމާލު، ހިއްސާތަކަށް ބަހާލުމަށްފަހު، ކޮންމެ ހިއްސާއަކަށް ޖެހޭ އަގު.	Nominal value Par value
ހިއްސާ އެކަށައަޅުން	ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާ ގަންނަން ހުށަހަޅާފަރާތަށް ހިއްސާ ވިއްކުމަށް ކަނޑައެޅުން.	Share allotment
ހިއްސާއިން އުފެއްދާ ރައުސުލްމާލު	ހިއްސާދާރުންނަށް ކުންފުނީގެ ފަރާތުން އެކަށައަޅާފައިވާ ހިއްސާތަކުން އުފެދިފައިވާ ރައުސުލްމާލުގެ ޖުމްލަ އަދަދު. ކުންފުނީގެ ހުއްދަކޮށްފައިވާ ރައުސުލްމާލުގެ ޖުމްލަ އަދަދު ހަމަވާންދެން ކުންފުނިން އަދި ހިއްސާ އެކަށައަޅުމުގެ ބާރު ކުންފުންޏަށް ލިބިފައިވާ.	Issued share capital

ހިއްސާގެ ފައިދާ	ކުންފުންޏެއްގެ ފައިދާއިން ވަކި ގަވާއިދަކުން ބަހާ ފައިސާގެ އަދަދު. ނަގުދު ފައިސާއިން ނުވަތަ އަލަށް އެކަށައަޅާ ހިއްސާއިން ނުވަތަ އެނޫންވެސް މުދަލަކުން ހިއްސާގެ ފައިދާ ބެހިދާނެ.	Dividend
ހިމާޔަތް	ރައްކާތެރިކަން ދިނުން.	Protection
ހިމާޔަތްކުރެވިފައިވާ ދަރަނި	ދަރަނި އަނބުރާ ނުދެއްކިއްޖެ ނަމަ ވިއްކާލެވޭގޮތަށް ރަހުނުގެ ގޮތުގައި މުދަލެއް ބެހެއްޓިފައިވާ ދަރަނި.	Secured debt
ހިމާޔަތްކުރެވިފައިނުވާ ދަރަނި	ދަރަނި އަނބުރާ ނުދެއްކިއްޖެ ނަމަ ވިއްކާލެވޭގޮތަށް ރަހުނެއް ބެހެއްޓިފައިނުވާ ދަރަނި.	Unsecured debt
ހިފެހެއްޓުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހެކީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ނުވަތަ ކުށްކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ ކަން އެނގިގެން ނުވަ ސާމްޕަލް އެއް ނެގުމަށް ތަހުގީގީ އިދާރާއަކުން މީހެއްގެ މުދަލެއް ހިފެހެއްޓުން. (މަދަނީ ގާނޫނު) - ކޯޓުގެ އަމުރަކަށް މީހެއްގެ މުދަލެއް ނުވަތަ ތިދުމެއް ހިފެހެއްޓުން.	Seize Impound
ހިލާފުވުން (ހިލާފުވުން)	1. ގާނޫނާ ނުވަތަ ގަވާއިދާ ނުވަތަ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް އަމަލުނުކުރުން. 2. ތަފާތުވުން.	Breach Dispute Conflict
ހިސާބުތައް	(ޓެކްސް ގާނޫނު) - ވިޔަފާރިތަނެއްގެ ބެލެންސް ޝީޓްއާއި ފައިދާ އާއި ގެއްލުމުގެ ހިސާބާއި،	Accounts

	ހިސާބުތަކާ ގުޅިފައިވާ ޖަދުވަލުތަކާއި ނޯޓުތަކާއި، ޑިރެކްޓަރުންގެ ރިޕޯޓާއި، ހިސާބުތަކާ ގުޅޭ އޮޑިޓަރުންގެ ރިޕޯޓާއި އަދި މި ނޫނަސް އެ ލިޔުންތަކާ އެކުގައިވާ ނުވަތަ އެ ލިޔުންތަކުގައި ހިމަނާފައިވާ އެންމެހައި ލިޔުންތަކެވެ.	
ހިސާބުބެލެހެއްޓުން	މާލީ މުއާމަލާތްތައް ލިޔެ ބަލަހައްޓައި މާލީ ބަޔާންތައް ހެދުމުގެ މަސައްކަތް.	Accounting
ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު	ވިޔަފާރިތަކެއްގެ ހިސާބުތައް އެ މުއްދަތަކަށް ނިންމައި މާލީ ބަޔާންތައް ތައްޔާރުކުރާ މުއްދަތު. އާއްމުކޮށް ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުކަމަށް ބަލަނީ ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއްގެ ޖަނަވަރީ މަހުން ފެށިގެން ޑިސެމްބަރުގެ ނިޔަލަށް ހިނގާ 12 މަސް ދުވަހުގެ މުއްދަތު.	Accounting period
ހިޞާރުކުރުން	ތަނެއް ބަންދުކޮށްގެން، އެ ތަނަށް ބޭރުން މީހަކަށް ނުވަދެވޭގޮތަށް އަދި އެ ތަނުގެ ތެރެއިން މީހަކަށް ނުނިކުމެވޭ ގޮތަށް ބަންދުކުރުން.	Siege
ހިޔާނާތް (ހިޔާނާތް)	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ހިޔާނާތަކީ، ތިމާގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ ތިމާގެ ހަވާލުގައިވާ އެހެން ފަރާތެއްގެ އެއްޗެއް ނުބައި ނިޔަތެއްގައި އޭގެ ވެރިފަރާތުގެ އިޒުނަކާ ނުލައި ބޭނުންކުރުން، ނުވަތަ އެ އެއްޗަކާއި ބަދަލު ގެނައުން، ނުވަތަ ނައްތާލުން، ނުވަތަ އެފަރާތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް ހިލާފަށް ގެންގުޅުން.	Criminal breach of trust
ހިޔާރުކުރުން	ހޮވުން.	Choice
ހިޔާލު ފާޅުކުރުމުގެ މިނިވަންކަން	އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ހުރަހެއް ނުވަތަ ސެންސަރު ކުރުމެއް ނެތި، މީހެއްގެ ބުއްދިއަށް ފެންނަ އެއްޗެއް ދެކުން ނުވަތަ ލިޔުމުން ބުނެ ހާމަކުރުމަށް ފުރުސަތު ލިބިފައިވާ އަސާސީ ހައްގު.	Freedom of assembly

	އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ގާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ މިންވަރުގެ ތެރޭގައި ހިޔާލު ފާޅު ކުރުމުގެ މިނިވަންކަން ވަނީ ހިފެހެއްޓިފަ.	
ހާނިއްކަ	ނުރައްކާތެރި އަނިޔާ ފިޔަވައި ޖިސްމާނީގޮތުން މީހަކަށް ނުވަތަ އޭނާގެ މިލްކަކަށް ގާނޫނާ ހިލާފު ގޮތަކުން ލިބޭ ގެއްލުން.	Harm
ހާކިމް	އިސްލާމީ ދައުލަތުގެ ވެރިޔާއަށް އިހުޒަމާނުގައި ކިޔާ ނަމެއް.	Ruler
ހާއްސަ ބިލު	ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ބިލުތަކުގެ ތެރެއިން ހަމައެކަނި ވަކި ބައަކަށް ނުވަތަ ހަމައެކަނި މަދުބައަކަށް އަސަރުކުރާ ބިލު.	Special bill
ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ މީހާ	ޖިސްމާނީ ނުވަތަ ނަފްސާނީ ނުވަތަ ހިއްސުތަކުގެ ނޫނީ ސިކުނޑީގެ އުނިކަމެއް ދިގު މުއްދަތަކަށް ހުރުމުގެ ސަބަބުން ކުރިމަތިވާ ހުރަސްތަކާހުރެ މުޖުތަމަޢުގެ އެހެން މީހުންނާ އެއް ހަމައެއްގައި ބޭނުންތެރި ގޮތުގައި އެކު ފުރިހަމައަށް ބައިވެރިވެ ހަރަކާތްތެރިވެ އުޅުމަށް ދަތިވާ ކަހަލަ މީހެއް.	People with special needs
ހާއްސަ މުއްދަތު	ލޯނު ދޫކުރި ފަރާތުން ލިބިގެން އެ ލޯނުގެ ޕްރިންސިޕަލް ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ތާރީޚާ ދެމެދު ހިނގާ މުއްދަތު. މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައިވެސް ލޯނުން އެހާތަނަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ ނިސްބަތުން، ކަނޑައެޅިފައިވާ ރޭޓުން އިންޓްރެސްޓް ފައިސާ ދައްކަން އެބަސްވެފައި އޮވެދާނެ.	Grace period
ހާއްސަ މާނަ ދިނުމުގެ އުސޫލު	ގާނޫނެއް މާނަކުރުމުގައި، އެ ގާނޫނުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ ބަހަކުން ނުވަތަ އިބާރާތަކުން ނުވަތަ ޖުމްލައަކުން އެއް	Golden rule

	މާނަ އަސްލުގެ ދިނަ މާނަ ދޭހަވާ ހިނދުގައި އެ ބަހަކުން ނުވަތަ އިބާރާތަކުން ނުވަތަ ޖުމްލައަކުން އާއްމުކޮށް ދޭހަވާ މާނައާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކޮށްފިނަމަ، އޭގެ ޒާތުގައި ދެކޮޅު ނުޖެހޭ ނަތީޖާއެއް ނުކުތުމަކީ ގޮތަކަމެއް ކަމަށް ފެންނަ ހިނދުގައި ނުވަތަ އޭގެ އާއްމު މާނައާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކޮށްފިކަމަށް ވާނަމަ މުޅި ގާނޫނުގައި އުލުޓުވެގެންވާ މަޤްޞަދާ ދެކޮޅަށް ކަމެއް ނިންމަން ޖެހިދާނެ ކަމަށް ފެންނަ ހިނދުގައި ނުވަތަ ދެކޮޅު ނުޖެހޭ ނަތީޖާއެއް ނުކުތުމުގެ ފުރުސަތު ނެތިކޮށްލުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެ ގާނޫނުގެ މަޤްޞަދު ތަޢާރަޟުވުމުގެ އުސޫލު ނެތިކޮށްލުމަށްޓަކައި އެ ބަހަކުން ނުވަތަ އިބާރާތަކުން ނުވަތަ ޖުމްލައަކުން އާއްމުކޮށް ދޭހަވާ މާނައަށް ވުރެ ހާއްސަ މާނައެއް ބޭނުންކޮށް އެ ހާއްސަ މާނަ އެ ހާލަތަށް ތަތުބީޤުކުރުން.	
ހާއްސަ ގަރާރު	(ކުންފުންޏާބެހޭ ގާނޫނު) - ކުންފުނީގެ އާއްމު ޖަލްސާއެއްގައި ވޯޓު ދިނުމުގެ ހައްގު ލިބިގެންވާ މެންބަރުންގެ ހަތަރުބައި ކުޅަ ތިންބައި މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކުރާ ގަރާރު.	Special Resolution
ހާއްސަ ގާނޫނު	ގާނޫނީ ގުޅުން އުފެދޭ ދެ ފަރާތުންކުރެ އެއް ފަރާތެއްކަމުގައި، ސިޔާދަތީ ބާރުވެރިޔާގެ ހައިސިއްޔަތުން ދައުލަތް ހިމެނިފައިނުވާ ގުޅުންތައް އިންތިޒާމުކުރާ ގަވާއިދުތައް.	Private law
ހާއްސަ އިގުތިސާދީ ސަރަހައްދު	(ސްޕެޝަލް އިކޮނޮމިކް ޒޯނާބެހޭ ގާނޫނު) - އެއްފަރާތެއްގެ ހިނގުމުގެ ދަރުން، ކަނޑައެޅި ބައިންވެގެންވާ އިގުތިސާދީ	Exclusive Economic Zone

	މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ ވަކި ސަރަހައްދެއް.	
ޚާއްސަގޮތުގައި ކްރޮސްކުރުން	(ފައިސާއަށް ބަދަލުކުރެވޭ ގޮތުގައި ގެންގުޅޭ ލިޔުމާބެހޭ ޤާނޫނު) - ޗެކުގައި ކްރޮސް ކުރުމުގެ ގޮތުން ދަމާފައިވާ ދެރޮނގު ދޭތެރޭގައި ފައިސާ ލިބެންވީ ފަރާތުގެ އެކައުންޓަށް އެކަނި ޖަމާކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައި ނުވަތަ ބޭންކުގެ ނަން ލިޔެފައި އޮންނަ ގޮތުން.	Special crossing
ޚާއްސަ ޖަލްސާ	އާދައިގެ މަތީން ބޭއްވޭ ޖަލްސާތަކުގެ އިތުރުން ބާއްވާ ޖަލްސާ.	Extra-ordinary meeting
ޚާއްސީ ހައްގު (ޚާއްޞީ ޙައްޤު)	ވަކި ފަރާތަކަށް އެކަނި ހާއްސަވެގެންވާ ހައްގު. ވަކި ފަރާތަކަށް އެކަނި ހާއްސަވެގެންވާ ހައްގަކީ، އެ ހައްގެއް ހާއްސަވެގެންވާ ފަރާތް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތަކަށް ބޭނުން ނުކުރެވޭނެ ހައްގެއް.	Exclusive right
ޚާއްސީ އިޚްތިސާސް (ޚާއްޞީ އިޚްތިޞާޞް)	މައްސަލައެއް ބެލުމުގެ ބާރު ހަމައެކަނި ވަކި ކޯޓަކަށް ލިބިފައި އޮތުން.	Exclusive jurisdiction
ޚާއްސީ ލައިސަންސް (ޚާއްޞީ ލައިސަންސް)	ވަކި ފަރާތަކަށް އެކަނި ދީފައިވާ ހުއްދަ. ވަކި ފަރާތަކަށް އެކަނި ހާއްސަވެގެންވާ ހުއްދައަކީ، އެ ހުއްދައެއް ދީފައިވާ ފަރާތް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތަކަށް ދޫނުކުރެވޭ ހުއްދައެއް.	Exclusive license
ހާމަކުރުންތަކާއި ޔަގީންކަން	މިއީ ކޮންޓްރެކްޓް ލިޔުމުގައި ބޭނުންކުރާ މާއްދާއެއް ނުވަތަ މާއްދާތަކެއްގެ ބާވަތެއް. ހާމަކުރުންތަކަކީ މިހަކު ކޮންޓްރެކްޓްއެއްގައި ބައިވެރިކުރުމަށްޓަކައި ކޮންޓްރެކްޓްގެ އަނެއް ބައިވެރިޔާއަށް ހާމަކުރާ ހަގީގަތްތަކެވެ. ޔަގީން ކަމަކީ އެގްރީމެންޓްގައި ހާމަކޮށްފައިވާ ހަގީގަތްތަކަކީ ތެދުކަމުގެ ޔަގީންކަން އަނެއްފަރާތަށްދިނި އަދި އެފަރާތުން ހާމަކުރި ކަމަކީ ހަގީގަތަކަށް ނުވެއްޖެ ނަމަ، އެ ކަމުގެ ސަބަބުން އަނެއް	Representations and Warranties

	ފަރާތަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށް އެގްރީމެންޓުގައި ދޭ ޔަގީންކަން.	
ހާލަތުގެ ރުކުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ކުށެއް މާނަކުރެވިގެންވާއިރު، އަމަލުގެ ރުކުނަކަށް ނުވާ ގޮތުން ނުވަތަ ނަތީޖާގެ ރުކުނަކަށް ނުވާ ގޮތުން، އެކަމަކު އެ ކުށުގެ މަގްސަދުގެ ރުކުނަކާ ބެހޭ ގޮތުން، އެ ކުށެއް މާނަ ކުރުމުގައި ހިމެނިގެންވާ ބައި.	
ހާލަތު ބައްދަލުވުން	ޑްރަގް ކޯޓުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ފަރުވާ ހޯދާމީހާގެ ހާލަތު ވަޒަންކުރުމަށްބަލައި، ކޯޓުގެ މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރު ކުރިއަށްގެންދާ ބައްދަލުވުން. މި ބައްދަލުވުމަށް، ފަނޑިޔާރުގެ ކުރިމައްޗަށް ފަރުވާހޯދާ މީހާ ހާޒިރުވާއިރު، އޭނާ ފަރުވާހޯދާ ގޮތާއި، ކުށާގުޅޭ އުޅުމުގެ މައުލޫމާތު ފަނޑިޔާރަށް އެނގޭނެ. ފަރުވާހޯދާ މީހާ ބައިވެރިވާ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމުގެ ނިސްބަތަހާއި، އެމީހާގެ ހާލަތަށް ބެލުމަށްފަހު ބައްދަލުވުމުގެ އަދަދު އުނިއިތުރުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޑްރަގް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރަށް ލިބިގެންވޭ.	Status hearing
ހާލަތުއްޒަރޫރާ (ޙާލަތުއްޟަރޫރާ)	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ފުރާނަ ސަލާމަތް ކުރުމަށްޓަކައި ނުވަތަ މުދަލެއް ސަލާމަތް ކުރުމަށްޓަކައި ކުށެއްކުރުން ނުވަތަ އެއްވުރެ ބޮޑު ގެއްލުމަކުން ސަލާމަތްވުމަށް އެކަން ކުރުން ނޫން އެހެން އެއްވެސް އިޚްތިޔާރެއް ނެތް ހާލަތު.	Necessity

ހާޒިރުވެ ވޯޓުގައި ބައިވެރިވުން	ވޯޓު ނަގާ ވަގުތު އެ ވޯޓެއް ނަގާ ޖަލްސާގައި ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ވޯޓުދިނީ ކަމަށާ އެއްކޮޅަށް ނުވަތަ ދެކޮޅަށް ވޯޓު ދިނުން. މީގައި ވަކިކޮޅަކަށް ވޯޓު ނުދީ ޖަލްސާގައި ތިބި މެންބަރުން ނުގުނެއެވެ.	Those present and voting
ހާޒިރުކުރުން	މީހެއްގެ ރުހުމުގައި ނުވަތަ އެދުމާގެ ރުހުން ނެތި ރަސްމީ އިދާރާއަކަށް މީހަކު ގެނައުން.	Summon
ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރު	ކޯޓަށް ނުވަތަ މީހުން ހާޒިރުކުރުމުގެ ގާނޫނީ ބާރު ލިބިފައިވާ ފަރާތަކަށް ހާޒިރުވުމަށްބަކައި އަންގާ އެންގުން. މި އަމުރާ ހިލާފުވުމަކީ ކުށެއް.	Summons
ހެބިއަސް ކޯޕަސް	ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުން، އެމީހާ ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ ހައްޔަރުކުރުމަކީ ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް ކޮށްފައިވާ ކަމެއްތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބެލުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން. މިއީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ގާނޫނު އަސާސީގެ ދަށުން ލިބިފައިވާ އަސާސީ ހައްގެއް.	Habeas corpus
ހެކިބަސް	ލިޔުމުން ނުވަތަ އަނގަބަހުން، ކޯޓުގައި ނުވަތަ އެނޫންވެސް ނިޔާކޮށް އިންސާފުކުރާ މަޖިލީހެއްގައި ހެކިވެރިޔަކު ދޭ ބަޔާން.	Testimony
ހެކިބަސްދިނުން	ލިޔުމުން ނުވަތަ އަނގަބަހުން، ކޯޓުގައި ނުވަތަ އެނޫންވެސް ނިޔާކޮށް އިންސާފުކުރާ މަޖިލީހެއްގައި ހެކިވެރިޔާ ރަސްމީ ބަޔާނެއް ދިނުން.	Testify
ހެކިވެރިޔާ	ހެކިބަސް އަދާކުރުމަށް ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކުރާ މީހާ.	Witness
ހެއާކަޓް	(މާލީ ގާނޫން) -	Haircut

	ލޯނެއްގެ ކޮލެޓެރަލްއެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ މުދަލެއްގެ ބާޒާރުގެ އަގާއި އެ ލޯނުގެ ޖުމްލަ އަދަދާ ދެމެދު ހުންނަ ފަރަގު. ހެއާކަޓްގެ އަދަދުގެ ނިސްބަތުން، ކޮލެޓެރަލް ވިއްކަންޖެހިއްޖެ ނަމަ ލޯނު ދޫކުރާ ފަރާތަށް ގެއްލުން ވުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް މިންވަރު ތަސައްވަރު ކުރެވޭނެ.	
ހެވަތަ	މެހެމާންދާރީ.	Hospitality
ހެޔޮ ނިޔަތް	(1) އިޚްލާޞްތެރިކަން. (2) ގާނޫނީ ނުވަތަ އަޚްލާޤީ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި ގެންގުޅެންޖެހޭ ތެދުވެރިކަމާއި އިޚްލާޞްތެރިކަން.	Good faith
ހެޔޮ ނިޔަތުގައި ގަންނަ މީހާ	އެ މުދަލަކީ ވިއްކާ މީހާއަށް މިލްކުވެގެންވާ މުދަލެއް ނޫންކަމަށް ގަބޫލުކުރާނޭ ސަބަބެއްނެތި، ނުވަތަ އެ މުދަލުގެ މައްޗަށް އެހެން މީހެއްގެ ދައުވާއެއް އޮތް ކަމަށް ގަބޫލުކުރާނޭ ސަބަބެއްނެތި، މީހެއްގެ އަތުން މުދަލެއް ގަންނަ މީހާ. މި މަފްހޫމަކީ ގާނޫނީ ގޮތުން މުހިންމު މަފްހޫމެއް. ސަބަބަކީ، މީހަކު ހެޔޮނިޔަތުގައި މުދަލެއް ގަންފައިވާ ނަމަ، އޭނާ އެ މުދާ ގަތް ފަހުން އެ މުދަލުގެ އަސްލު ވެރިފަރާތް އައި ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، އެ މުދަލެއް ހެޔޮ ނިޔަތުގައި ގަންފައިވާ ނަމަ އޭނާގެ އަތުގައި އެ މުދަލެއް ބެހެއްޓޭނެ. އެ ހާލަތުގައި މުދަލުގެ އަސްލު ވެރިފަރާތުން އެމުދަލުގެ އަގު ނުވަތަ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދަންޖެހެނީ މަކަރާއި ހީލަތުން އެ މުދާ ވިއްކި މީހާ ކުރެން. ނަމަވެސް މިހެން ވާނީ މުދާގަތްމީހާ، (1) އެ މުދަލަށް ހަމަ އަގު ދައްކާފައިވާ ނަމަ، އަދި (2) އެ މުދަލެއް ގަންފައިވީ އާދައިގެ މަގިން މުދާގަންނަ އުސޫލުން ކަމުގައިވާ ނަމަ.	Bona fide purchaser

ހެޖް	މުދަލެއްގެ އަގަށް އަންނަ ނެގެޓިވް ބަދަލަކުން ލިބިދާން ގެއްލުމަކުން ރައްކާތެރިވުމަށްޓަކައި އަޅާ ފިޔަވަޅު.	Hedge
ހެޖް ފަންޑް	މުއްސަނދި ފަރުދުން ނުވަތަ ވިޔަފާރިތަކުން ގުޅިގެން އުފައްދާ އިންވެސްޓްމަންޓް ފަންޑެއް.	Hedge fund
ހޯލްޑިންގ ކުންފުނި	1. ކުންފުންޏެއްގެ އެކަށައަޅާފައިވާ ހިއްސާގެ 50% އަށްވުރެ އިތުރަށް ހިއްސާ އޮންނަ އެހެން ކުންފުންޏެއް. 2. ބެލެނިވެރި ކުންފުނި.	Holding company Parent company

ނ

ނުރުހުންފާޅުކުރުން	ކަމަކަށް ނުރުހޭކަން އެންގުން، ނުވަތަ އަމަލުން ނުވަތަ ބަހުން އެކަން ހާމަކުރުން.	Protest
ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) 1. އެއިން ހިފިދާން ހުއްޓަ އެހެން ބޭނުމެއް އޮތްކަން ސާބިތުކޮށްދެވޭން ނެތް ހާލަތްތަކުގައި ބޭނުންކުރާ، މީހަކު މަރާލެވިދާ ވަރު ގާބިލުކަން ހުރި ހަތިޔާރު ؛ ނުވަތަ 2. އެއިން އާދައިގެ އާއްމު ހުއްޓަ ބޭނުމެއް ކުރެވުން ނުހުންނަ އެއްޗިހީގެ ތެރެއިން މީހަކަށް ބޮޑު އަނިޔާ ލިބިދާން ވަރު ގޮތަކަށް ބޭނުންކުރެވޭ އެއްޗެހި ؛ ނުވަތަ 3. ގާނޫނު ނަންބަރު 2010/17 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ގާނޫނު) ގެ ދަށުން "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" އާއި "ތޫނު އެއްޗެހި" ގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްޗެހި. 4. އެ އެއްޗަކީ ހަތިޔާރެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކޮށްފިނަމަ، މީހެއްގެ މުދަލަކަށް ގެއްލުން ދިނުމަށް ނުވަތަ ހަށިގަނޑަށް ނުރައްކާތެރި ހާނިކުރަނިވި ފަދަ ތަކެއްޗާއި، ބޮޑު އެއްޗެއްސާއި، އަލިފާން [illegible] ތަކެއްޗާއި، ހަތިޔާރެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާން ތަކެތި.	

ނުރައްކާތެރި އަނިޔާ	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) މީހެއްގެ ހަށިގަނޑުގެ ގުނަވަނަކަށް ނުވަތަ އެއްވެސް ހިއްސާއަކަށް ނުވަތަ މީހެއްގެ އަމިއްލަ މުދަލަކަށް ދާއިމީ އުނިކަމެއް ލިބޭން ނުވަތަ މީހެއްގެ ދިރިއުޅުމަށް ކުރާ މަސައްކަތަކަށް ދާއިމީ ހުރަހެއް އެޅުން.	
ނުބައި ނިޔަތް	1. މީހަކަށް އޮޅުވާލުމުގެ ނުވަތަ މަކަރު ހެދުމުގެ ނުވަތަ ހީލަތެއް ހެދުމުގެ ނިޔަތް. 2. މީހަކާ މުއާމަލާތްކުރުމުގައި ގެންގުޅެންޖެހޭ ތެދުވެރިކަމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑު ހިފެހެއްޓުން. 3. ޤާނޫނަކަށް އަމަލު ނުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓަކަށް އަމަލު ނުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި އޮޅުވާލުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ މަކަރު ހެދުމުގެ ގޮތުން ކުރާ ކަމެއް.	Bad faith
ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހާ	ދިގު މުއްދަތެއްގެ ޖިސްމާނީ ނުވަތަ ނަފްސާނީ ނުވަތަ ހިއްސުތެރިކަމުގެ ނޫނީ ސިކުނޑީގެ އުނިކަމެއް ހުރި މީހަކު އެ އުނިކަމުގެ ސަބަބުން ކުރިމަތިވާ ހުރަސްތަކާހުރެ މުޖުތަމައުގެ އެހެންމީހުންނާ އެއް ހަމައެއްގައި ބައިވެރިވުމުގައި އެންމެ ފުރިހަމައަށް ބައިވެރިވެ ހަރަކާތްތެރިވެ އުޅުމަށް ދަތިވާ ކަހަލަ މީހެއް.	Disabled person
ނުކުތާ	ކަމެއް ބަޔާންކުރާއިރު އެ ބަޔާނުގައި ހިމެނޭ ތަފާތު ވަކި ބައެއް.	Point
ނުއުފުލޭ މުދާ	އެއްތަނުން އަނެއް ތަނަށް އުފުލައިގެން ނުގެންދެވޭ ގޮތަށް ހުންނަ މުދާ. އާއްމުކޮށް ނުއުފުލޭ މުދަލުގެ ގޮތުގައި ބަލަނީ ބިމާއި ދާއިމީ ގޮތަކަށް ބިމަށް ގުޅިފައިވާ ތަކެތި. މިސާލު : ބިމުގައި ކޮށްފައި ހުންނަ އިމާރާތްތަކާއި ހައްދާފައި ހުންނަ ގަސްގަސް.	Immovable property
ނުސީދާ ގެއްލުން	(ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނު) - ކޮންޓްރެކްޓާ ހިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން ލިބޭ ސީދާ ގެއްލުމުގެ އިތުރަށް ލިބޭ ގެއްލުންތަކެއް. އެގޮތަށް ހިލާފު އަމަލެއް ކުރުމުން ލިބިދާނެކަން ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިންނަށް އެނގިފައިވާ ގެއްލުން.	Indirect loss
ނުސީދާ ޓެކްސް	އުފެއްދި ވިޔަފާރިއާ އެތެރެކުރާ ވިޔަފާރިއާ ބޭރުކުރާ ވިޔަފާރިން ނަގާ ޓެކްސް.	Indirect tax
ނުޝޫޒު	އަނބިމީހާ ފިރިމީހާއަށް ނުކިޔަމަންތެރިވުން.	
ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން	ޤާނޫނާ ހިލާފުވާގޮތަށް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނާޖާއިޒު ފައިދާއެއް ހޯދުމަށް މީހެއްގެ މަޤާމު ނުވަތަ މުއައްސަސާއެއްގެ ބޭނުން ހިފުން.	Abuse

ނައްޞް (ނައްޞު)	1. އިބާރާތް. 2. ލިޔުން.	text
ނަފަޤާތުދިނުން (ނަފަޤާތު ދިނުން)	(އާއިލާއާބެހޭ ގާނޫނު) - މިސާލު އަނބި ހަރަދު ދިނުން ވާޖިބު ވެގެންވާ މީހެއްގެ މައްސަލަތަކުގައި ހަރަދުކުރާ ހަރަދުކުރުން.	Obligatory expenses
ނަފީކުރުން	(1) އިންކާރުކުރުން. (2) ދޮގުކޮށްދިނުން.	Negate
ނަފްސާނީ ގެއްލުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ހިތަށް ނުވަތަ ސިކުނޑިއަށް ކުރާ ފުން އަސަރެއްގެ ސަބަބުން މީހެއްގެ އުޅުމަށް ނުވަތަ ކަންކަމުގައި އޮތް ފިކުރާއިގެން ނުކުތް ބަދަލެއް އައުން.	Psychological damage
ނަފްސުގެ ދިފާޢު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - އެހެން މީހަކު ހުއްދަނޫން ގޮތެއްގައި ބާރުގެ ބޭނުންކުރާ ހިނދުގައި ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކުރާނެކަމަށް ބެލެވޭ ހިނދުގައި ތިމާގެ އަމިއްލަ ނަފްސުގެ ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ ނަފްސުގެ ދިފާޢުގައި ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން.	Self-defence
ނަދުރު	ބަލާ އާފާތަކުން ސަލާމަތްވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ނިޢުމަތެއް ލިބިގަތުމަށްޓަކައި އެ އާފާތެއް ފިލައްޖެއްޔާ ނުވަތަ އެ ނިޢުމަތެއް ލިބިއްޖެއްޔާ ހެޔޮކަމެއްގެ ނިޔަތުގައި ކަމެއް ކުރުމަށް ކަށަވަރުކޮށް ކަށަވަރުވުން.	Solemn pledge A vow
ނަތީޖާގެ ރުކުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - 1. ކުށުގެ ރުކުންތަކުގެ ތެރެއިން ނަތީޖާގެ ރުކުން. އަދި ހާލަތުގެ ރުކުންތަކުގެ ތެރެއިން އެ ނަތީޖާ ސިފަކުރާ ރުކުންތައް. 2. ކުށެއް މާނަކުރެވިފައިވާ އިރު، މީހެއްގެ އަމަލުގެ ސަބަބުން ބަދަލުވެގެންދިޔަ ހާލަތު ބަޔާން ކޮށްފައި، އެ ކުށެއް މާނަ ކުރުމުގައި ހިމެނިގެންވާ ބައި.	Result element
ނަގުދު	ފައިސާ އާދޭ ޗެކުގައި.	Cash
ނަގުދު ފައިސާ	މުދަލާއި ހިދުމަތުގެ އަގުދެއްކުމަށް ގާނޫނީ ގޮތުން އުފައްދާފައިވާ ފައިސާ ފޮއްޓާއި ނޯޓު.	Cash

ނަސަބު ނަފީކުރުން	ފިރިހެނަކު، ވަކި ކުއްޖަކީ އޭނާގެ ޝަރުޢީ ދަރިއަކު ނޫންކަމުގައި ޝަރީޢަތް ގުދުވެރިޔާ ސާބިތުކުރަން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެކަން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައިގެން ކުރުން.	Denial of paternity
ނަޒާހަތްތެރިކަން	1. ތެދުވެރިކަން. 2. އަމާނާތްތެރިކަން. 3. އަޚްލާޤީ އުޞޫލުތަކުގެ މަތީގައި ދެމިހުރުން.	Integrity
ނަޒަރިއްޔާ	ކަމެއް އޮޅުންފިލުވައި ދިނުމަށްޓަކައި ބޭނުން ކުރަން އަތުރާލާފައިވާ އިލްމީ ހަމައެއް ނުވަތަ މަންހަޖީ ހިޔާލުތަކެއް.	Theory
ނިހާއީ ހުކުމް	1. އެ ހުކުމެއް ޝަރީޢަތުން ބަދަލުކުރުމުގެ ފުރުސަތުތައް އެންމެ ފަހު ނިންމުން. 2. އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މަރުހަލާތައް ފުރިހަމަވެފައިވާ ހުކުމް ނުވަތަ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައިވާ ހުކުމް.	Final judgment
ނިކާހް (ނިކާޙް)	1. ކާވެނި. 2. ވަޠީއަ ވުން ހުއްދަކޮށްދިނުން އެކުލެވިގެންވާ ޢަޤްދެއް.	Marriage
ނިގުޅައިނުގަނެވޭނެ ހައްގުތައް	އެއްވެސް ހާލެއްގައި އިންސާނާގެ ކިބައިން ވަކިނުކުރެވޭނެ ހައްގުތައް.	Inalienable rights
ނިޞާބު (ނިޞާބް)	މުދަލުގެ ޒަކާތް ދެއްކުން ވާޖިބުވުމަށްޓަކައި މުސްލިމަކު އަތުގައި ހުންނަންޖެހޭ މުދަލުގެ އެންމެ މަދު މިންވަރު.	Minimum amount
ނިސްބަތުން	1. ހިއްސާ ގިނަވީ ވަރަކަށް ގިނައިން މަދުވީ ވަރަކަށް މަދުން ލިބޭނޭ ގޮތަށް ހިމަނައިގެން ބައިކުރުން. 2. އެއްއެއްޗެއް ހުރި މިންވަރަކުން ހުރިހާ ބައިތަކަށް ވަރު.	Pro rata
ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ކުށުގެ އަމަލު ފުރިހަމަކުރުމުގައި، މާބޮޑު ބޭނުމެއް ނުހިފާ ބާވަތުގެ ނުވަތަ ވަރަށްވެސް ކުޑަ މިންވަރެއްގެ އެހީތެރިކަމެއް ފޯރުކޮށްދޭ މީހާ.	Minor participant
ނިޒާމް	ކަމެއް ކުރުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ހިންގުމަށްޓަކައި، ވަކި އުސޫލަކާ އެއްގޮތަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް، ތާލި ތަރުތީބު ކުރެވިފައިވާ ގުޅިފައިވާ ބައިތަކެއް.	System
ނިޒާމީ ނުކުތާ	ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއްގައި، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާ ހިލާފުކަމެއް މެންބަރެއްގެ ފާހަގަވުން ހިނގަމުންދާ ނަމަ، އެކަމެއް މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުން އެ މެންބަރަކަށް އަންގުމަށް ނުވަތަ މަޖިލީހުގެ	Point of order

	ޖަލްސާއެއްގައި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާ ހިލާފުކަމެއް ހިނގަމުންދާ ނަމަ، އެކަމެއް މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުމަށް ބުނާ ބަސް.	
ނިޒާމީ މައްސަލަ	ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއްގައި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާ ހިލާފަށް ކަމެއް ހިނގުން.	Procedural issue
ނިޒާމް އާއްމު	1. ދައުލަތުގައި އޮންނަ އާއްމު ސަލާމަތާއި އަމަންއަމާން ކަމާއި ހަމަޖެހުން. 2. ގައުމުގެ އަހުލާގީ މިންގަނޑު. 3. ދައުލަތުގެ ކިޔާނާއި ގުޅިފައިވާ ނުވަތަ ތަރައްގީގެ މަގުގައި ދައުލަތް ކުރިއަށް ދިއުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ އަސާސީ މަސްލަހަތުތަކާއި ގުޅިފައިވާ ކަންކަން.	Public order
ނިޔާ	ފަނޑިޔާރަކު ނިންމާ ނިންމުން.	judgment
ނިޔާކަނޑައެޅުން	1. ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ގޮތެއް ނިންމުން. 2. ޝަރީޢަތްކޮށް ހުކުމްކުރުން.	Pass judgment
ނިޔާކަނޑައަޅާ ބާރު	ދައުލަތުގެ ބާރުތަކުގެ ތެރެއިން، ގާނޫނު ތަތުބީގުކޮށް ނިޔާކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ގާނޫނު އަސާސީ އިން މަތިކޮށްފައިވާ ފަރާތް.	Judicial power
ނީލަން	މުދަލެއް ވިއްކުމަށް އާއްމުކޮށް ހުޅުވާލައި، ކަނޑައެޅިފައިވާ އިޖުރާއަތަކާ އެއްގޮތަށް އެ މުދަލެއް ގަތުމަށް އެންމެ މަތީ އަގު ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް އެ މުދާ ވިއްކުން.	Auction
ނާލީސް (ބޮލާ)	ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސް.	Hearing of a case
ނާލު	ފުރާދުއްވާ އެއްޗެއްގައި އެއްތަނުން އަނެއް ތަނަށް މުދާ ގެންގޮސް ދިނުމަށް ނަގާ އަގު.	Freight
ނާސިގެ	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ހަށިވިއްކުމުގެ ވިޔަފާރިކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ ތަނެއް.	Brothel
ނާޖާއިޒް	ހުއްދަނޫން.	Impermissible Unlawful
ނާޖާއިޒު ފައިދާ	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) -	Undue benefit

	މީހަކު އަދާކުރާ ވަޒީފާއެއްގެ ނުވަތަ ކުރާ މަސައްކަތެއްގެ މުޤާބިލުގައި ވަޒީފާދޭ ނުވަތަ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރާ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ މުސާރައާއި އުޖޫރައާއި އެހެނިހެން އިނާޔަތްތަކާއި ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެ މުވައްޒަފަކަށް ލިބިދޭ އެކިއެކި ފަސޭހަތަކާއި މަންފާތަކުގެ އިތުރުން، އެމީހަކު މަގާމުގެ ނުފޫޒު ބޭނުންކޮށްގެން ނުހައްގުން ހޯދާ ނުވަތަ ހޯދައިދޭ ނުވަތަ ގަބޫލުކުރާ، ރިޝްވަތު ކަމުގައި ނުހިމެނޭ ކޮންމެ މަންފާއެއް.	
ނޯޓު	ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބޭނުން ކުރުމަށް ޤާނޫނުން ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް، ޤާނޫނުން ކަނޑައަޅާ ވަރަކަށް، ހާއްސަ ބާވަތެއްގެ ގަނޑެއްގައި ޗާޕްކޮށް ސަރުކާރުގެ އަމުރަށް ހިންގާ އެއްޗެކެވެ.	Note
ނަގަންހުރި ބާކީ	ކަސްޓަމަރުގެ ބޭންކް އެކައުންޓުން އެވަގުތަކު ނަގަންހުރި ފައިސާގެ ޖުމްލަ އަދަދު.	Available balance
ނެޓް ޕްރެޒެންޓް ވެލިއު	މުސްތަޤުބަލުގައި ލިބެންހުރި އާމްދަނީތަކެއްގެ މިހާރުގެ އަގު. މި އަގު ކަނޑައަޅަނީ މުސްތަޤުބަލުގެ އެކި އަހަރުތަކުގެ އެކިއެކި މަސްތަކުގައި ލިބޭނެކަމަށްބަލާ އާމްދަނީގެ މިންވަރު، އެ މުއްދަތުގެ ނިސްބަތުން ޑިސްކައުންޓްކޮށްގެން.	Net present value
ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އެޖެންސީ	ނޭޝަނަލް ޑްރަގް ކޮންޓްރޯލް ކައުންސިލުގެ ލަފާގެ މަތިން އެކުލަވާލެވޭ ސިޔާސަތުތައް އަމަލީ ގޮތުން ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާ. މި އިދާރާގެ މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި، މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ގޮތުން ހިންގާ އެކިއެކި ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމް ބަލައި، ކަރުބާރު އެންމެހައި އިދާރާތަކުގެ މަސައްކަތްތައް ދިރާސާކުރުމާއި މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާ މީހުންނަށް ފަރުވާ ދީ، އެމީހުން ރަނގަޅުކޮށް، އަނބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ގެނައުމަށް މަސައްކަތްކުރުން ހިމެނޭ.	National Drug Agency
ނުއެގާނީ	(1) މީހުންނާ އެކުނުލަވާ. (2) މީހުންނާ ނުގުޅޭ. (3) ގޮތްދޫނުކުރާ.	Difficult (person)
ނޮންކަރަންޓް އެސެޓްސް	މުދަލުގެ ތެރެއިން އެއް އަހަރުދުވަހަށް ވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ވަންދެން ބޭނުންކުރެވޭނެ ހަރުމުދާ.	Non-current assets

ނޮންޕާފޯމިންގ އެސެޓް	ބޭންކުން ދޫކޮށްފައިވާ ލޯނުގެ ފައިސާއާއި އިންޓަރެސްޓް ދެއްކުން ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތަކަށް ވުރެ ފަސްވެފައިވާ ލޯން.	NPA
ނޮވޭޝަން	ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ އެއް ބައިވެރިއަކަށް ލިބޭ ހައްގުތަކާއި ވާޖިބުތައް އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުން ނުވަތަ ނަގުލުކުރުން.	Novation
ނޯޓަރީ	ބައެއް ގާނޫނީ ޝަހުދިއްޔާތު ފުރިހަމަކުރުމަށް ގާނޫނީގޮތުން ހުއްދަދޫކުރެވިފައިވާ މީހުން.	Notary
ނޯޓިސް	އެގްރީމެންޓެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ގާނޫނެއްގެ ދަށުން މީހަކަށް ނުވަތަ ބަޔަކަށް ނުވަތަ އާންމުކޮށް އަންގާ ރަސްމީ އެންގުން.	Notice
ނޯޓިސްގެ މުއްދަތު	1. ކޮންޓްރެކްޓެއް ބާތިލުކުރުމުގެ ކުރިން އަންގާ އެންގުމުގެ މުއްދަތު. 2. ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކުރަން ދޭ މުއްދަތު.	Notice period

ރ

ރުހުން	މީހަކު އޭނާގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި، އޭނާގެ މިނިވަން ކަމުގައި، އޭނާ ބޭނުން ގޮތެއް ނުވަތަ ކަމެއް އިޚްތިޔާރު ކުރުމުގެ ހައިސިއްޔަތު އޭނާއަށް ލިބިގެންވުން. ނުވަތަ މީހަކަށް، އެ މީހަކު ބޭނުންވާ ގޮތެއް ނުވަތަ ކަމެއް އިޚްތިޔާރުކުރުމަށް ލިބިގެންވާ މިނިވަން ހައިސިއްޔަތު. (ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ގާނޫނު) 1. ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިން އެއް ކަމެއްގެ މައްޗަށް އެއް ނިޔަތެއްގައި އިއްތިފާގުވުން. 2. ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ބައިވެރިން އެއްވެސް މަޖުބޫރުކަމެއް ނެތި އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި އެއްބަސްވުން.	Consent

ރަހުނު	ދަރަންޏަށް ދޭއިރު އެ ދަރަނި އަދާ ނުވެއްޖެ ނަމަ އެ އެއްޗެއް ވިއްކައިގެން އެ ދަރަނި އަދާވެވޭ ކަހަލަ އެއްޗެއް. ވިއްކުން ހެޔޮވާ ކޮންމެ އެއްޗެއް ރަހުނުގެ ގޮތުގައި ބަހައްޓުން ހުއްދަވާނެ.	Mortgage
ރަހުނު ތަންފީޒުކުރުން	ރަހުނަކާ ގުޅިފައިވާ ދަރަނި އަދާނުކުރުމުގެ ސަބަބުން ރަހުނު ކުރެވިފައިވާ މުދާ އެއްބަސްވެފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ނުވަތަ ކޯޓުގެ އަމުރަކުން ވިއްކާލައިގެން ފައިސާހޯދުން.	Foreclosure
ރަހީނުކުރުން	ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ހާއްސަކޮށް ސަރުކާރަކުން ވަކި ކަމެއް ކުރުވުމަށްޓަކައި މީހަކު ހިފަހައްޓައި، އެ މީހާ ހިފެހެއްޓި ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަމެއް ތިންވަނަ ފަރާތުން ނުވަތަ ސަރުކާރުން ނުކޮށްފިނަމަ އެމީހަކު މަރާލާފާނެކަމުގެ ބިރު ދައްކައިގެން އެ ހުށަހަޅާ ކަމެއް ކުރުވުން ނުވަތަ ކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުން.	Hostage-taking
ރަށު ކައުންސިލް	އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ރަށް ހިންގައި، ރަށް ތަރައްގީކޮށް، އެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރަށްވެހިކަމުގެ ހިދުމަތްދިނުމަށް އެރަށެއްގެ ރައްޔިތުން އިންތިހާބުކޮށް ހުވައްދާފައިވާ މަޖިލިސް.	Island council
ރަށުގެ ޤާނޫނު	ވަކި ރަށަކަށް ހާއްސަވާ، އެ ރަށުގެ ސަރަހައްދުގައި ހިންގުމަށް ހަދާފައިވާ ޤާނޫނު.	Municipal law
ރަންވެރިޔާ	ވަގުތަކަށް ލިޔުއްވައިގެން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފައިގެން އުޅޭ ފަރާތް.	Leaseholder
ރައްދުކުރުން	1. އެއްޗެއްގެ ޤަބުޟުވެރިކަން އެއްފަރާތުން އަނެއް ފަރާތަށް ބަދަލުކުރުން. 2. ހަވާލުކުރުން.	Deliver
ރައްދުކުރަންވީ ފަރާތް	މުދާ އުފުލާ ފަރާތް ހަވާލުކުރާ މުދާ، ނުވަތަ އުފުލުމުގެ މިލްކުވެރިކަން އަންގައިދޭ ލިޔުންތައް ރައްދުކުރަންވީ ފަރާތް.	Consignee

ޢަކްސުދަޢުވާ	ދަޢުވާއެއް ކުރުމުން ދަޢުވާ ޢަކްސުވާ ފަރާތުން ފުރަތަމަ ދަޢުވާކުރި ފަރާތުގެ މައްޗަށް ހަމަ އެ ހާދިސާއަކާގުޅޭ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުރާ ދަޢުވާ.	Counter-claim
ރައްޔިތުން	ޤާނޫނީ ގޮތުން، ދައުލަތަކަށް ނިސްބަތްވާ މީހުން. (މުފްރަދު: ރައްޔިތެއް، ރައްޔިތުމީހާ)	Citizens
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް	ޤާނޫނު އަސާސީގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ މަޖިލިސް. މި މަޖިލިސް އުފެދިގެންވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރައްޔިތުން ފަސް އަހަރުން ފަސް އަހަރުން އިންތިޚާބުކުރާ ރައްޔިތުންގެ މަންދޫބުންގެ މައްޗަށް.	Peoples' Majlis
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހަދާ ޤާނޫނު	ކަނޑައެޅި ބަޔާންވެފައިވާ އިޖުރާއަތެއްގެ ތެރެއިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ޤާނޫނު.	Statute
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކުއްލި މައްސަލަ	ރައްޔިތުންގެ ނުވަތަ ގައުމުގެ މަސްލަހަތަށް ސީދާ އަސަރުކުރާފަދަ ބޮޑު ކަމެއް ކުއްލިއަކަށް ދިމާވެގެން އެ ކަމެއް ސަރުކާރުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުމަށާއި ސަރުކާރުން އެކަމާ ބެހޭގޮތުން އަޅާފައިވާ ނުވަތަ އަޅާފައިނުވާ ފިޔަވަޅުތަކަން ފާޑުކިޔުމުގެ ގޮތުން، އަދި މައްސަލަ އާއްމު އުސޫލުން މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައިފި ނަމަ މުއާމަލާތް ކުރަންޖެހޭ ބާވަތުގެ މައްސަލަ. މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތައް މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިއްޖެ ނަމަ ޖަލްސާއެއްގެ އެޖެންޑާގައިވާ ކަންކަން ހުއްޓުވާލަން ގެންގޮސް، ހިނގަމުންދާ ޖަލްސާއަށް އެ މައްސަލަ ހުށަހަޅަންވާނެ.	Emergency matters of the Majlis
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ވަގުތީ ކޮމިޓީ	މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން މަޖިލީހުގެ ދާއިމީ ކޮމިޓީއަކުން ބެލުމުގެ ބަދަލުގައި އެ ކަންތައްތައް ބެލުމަށްޓަކައި މަޖިލީހުން ހަދާ ވަގުތީ ކޮމިޓީ.	Ad hoc committee

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދާއިމީ ކޮމިޓީ	އަބަދުވެސް ދެމިއޮންނަ ވަކި މަސްއޫލިއްޔަތެއް ހަވާލުކުރެވިގެންވާ ކޮމިޓީއެއް.	Permanent committee
ރައުޔު	ފަންނީ މީހަކު އޭނާއަށް ލިބިފައިވާ އިލްމާއި ތަޖުރިބާއަށް ބިނާކޮށް އޭނާއަށް ފެންނަގޮތް ނުވަތަ ބުރަވެވޭގޮތް ހާމަކޮށް އަނގަބަހުން ނުވަތަ ލިޔުމުން ދޭ ބަޔާން.	Opinion
ރައުސުލްމާލު	1. ކުންފުންޏަކުން އެކަށައަޅާފައިވާ ހުރިހާ ހިއްސާއެއްގެ ޖުމްލަ އަގު. 2. އެސެޓްސް އާއި އެސެޓްސްގެ މާލީ އަގު. 3. ވިޔަފާރިއަކަށް އިންވެސްޓްކުރާ (ނަގުދުކުރާ) ފައިސާ.	Capital
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ	ޖުމްހޫރީވެރިކަމުގެ ނިޒާމު އޮންނަ ގައުމުތަކުގައި އިސްވެރިއަކަށް އިންތިޚާބުކުރެވޭ މީހާގެ މަގާމުގެ ނަން.	President
ރަމްޒީ ކުލި	ބާޒާރުގެ އާއްމު އަގުގެ ބަދަލުގައި ދެފަރާތުން އެއްބަސްވާ ކުޑަ ކުލިއެއް.	Nominal rent
ރަމްޒީ ބަދަލު	ކޮންޓްރެކްޓާ ހިލާފު ވެފައިވާކަން ދަޢުވާ ކުރާ ފަރާތުން ސާބިތު ކޮށްދިން ނަމަވެސް އެކަމުގެ ސަބަބުން މާލީ ގެއްލުމެއް ވެފައި ވާކަން ސާބިތުކޮށް ނުދެވުމުން، ކޯޓުން ނަގައިދޭ ރަމްޒީ ބަދަލު.	Nominal damages
ރަސްމީ އިދާރާ	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - ގާނޫނީ ގޮތުން، ނުވަތަ ޝަރުޢީ ގޮތުން ނުވަތަ އިދާރީ ގޮތުން ނުވަތަ ރަސްމީ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ ހުވައެއްގެ މަތީގައި ދެވޭ ހެކިބަސް ނެގުމުގެ ހުއްދަ ދީފައިވާ މުވައްޒަފެއްގެ ކުރިމަތީގައި، ހިންގާ މަޖިލިސްތަކެއް. އޭގެ ތެރޭގައި ގާޒީންނާއި މެޖިސްޓްރޭޓުންނާއި ކޮމިޝަނަރުންނާއި ނޯޓަރީންނާއި އެ މަޖިލިސްތަކާ ގުޅިގެން، މީހަކު ދޭ ހެކިބަސް ނެގުމުގެ ހުއްދަ ލިބިގެންވާ އެހެން ކޮންމެ މީހަކުވެސް ހިމެނޭ.	Official authority

ރިހެބިލިޓޭޝަން އަމުރު	ޑްރަގް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއްގައި ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ހެދޭ އިންޑިކޭޓިވް އެސެސްމަންޓްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމުގެ ހުރިހާ ތަފްސީލުތަކާއި، ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ކިޔަމަންވާންޖެހޭ ޝަރުތުތައް ކަނޑައެޅުމަށްފަހު ފަރުވާ ލިބިގަތުމަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ޑްރަގް ކޯޓުން ކުރާ އަމުރު.	Rehabilitation order
ރިޓަޔަރކުރުން	ވަކި އުމުރަކަށް ދިއުމުން، މީހަކު އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ ނުވަތަ ކުރަމުންދިޔަ މަސައްކަތް ހުއްޓާލުން.	Retirement
ރަޖުޢީ ވަރި (ރަޖުޢީ ވަރި)	ކާވެނި ރުޖޫޢަކުރެވޭ ގޮތަށް ކުރާ ވަރި. ކާވެނި ރުޖޫޢަ ކުރެވޭނީ އަންހެންމީހާ އާއި ފިރިހެންމީހާ އެގޮތަށް އެދޭނަމަ، އިއްދައިގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި.	Revocable divorce
ރަޖިސްޓަރީކުރުން	ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާ އިން ބަލަހައްޓާ ދަފްތަރެއްގައި އެއިދާރާއަކުން ނުވަތަ ގާނޫނަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތެއްގެ މަތީން ޖެއްސުން.	Registration
ރަޖިސްޓަރީ ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީ ކުރިކަމުގެ ލިޔުން	ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާ އިން ބަލަހައްޓާ ދަފްތަރުގައި ޖެއްސުމަށްފަހު އެކަން ޔަގީންކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ދޫކުރާ ލިޔުން.	Registration certificate
ރާބުއިން	މަސްތުވާ ދިޔާ އެއްޗެއް ބުއިން.	Consumption of alcohol
ރިބާ	1. ދަރަންޏަށް ދޫރާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ އަނބުރާ ދައްކާއިރު ދަރަންޏަށް ނެގި އަދަދަށްވުރެ އިތުރަށް އަނބުރާ ދެއްކުން. 2. ވިއްކާމީހާއި ގަންނަ މީހާގެ ދެމެދުގައި އެއްބާވަތެއްގެ މުދަލެއް ބަދަލުކުރުމުގައި އިތުރުކުރުން.	Usury

ރިއާޔަތް (ރިޢާޔަތް)	1. ނަޒަރުކުރުން. 2. ވިސްނުން ބެހެއްޓުން.	Consider
ރިމާންޑް	ކުށުގެ ތުހުމަތު ކުރެވޭ މީހެއްގެ މައްޗަށް އެކުށުގެ ދައުވާކުރުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ ޝަރިއަތް ހިނގަމުންދާ އިރު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން.	Remand
ރިއްދާ	އިސްލާމް ދީނުން ބޭރުވުން.	Apostasy
ރިސެސް	ކޯޓާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރަސްމީ ޗުއްޓީގެ ދުވަސްވަރު.	
ރިސެޝަން	ވަގުތީ ގޮތުން އިގްތިސާދު ދަށަށް އައިސްފައިވާ މުއްދަތެއް. އާއްމުކޮށް ރިސެޝަން އަތުވެއްޖެ ކަމަށް ބަލަނީ ޖެހިޖެހިގެން އަންނަ ދެ ކުއާޓަރުގައި ޖީޑީޕީ ދަށަށް ގޮސްފައިވާނަމަ.	recession
ރިސައިޓަލްސް	ގާނޫނެއްގެ ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްގެ ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގާނޫނީ ލިޔުމެއްގެ ފެށުމުގައި އެ އެއްޗެއްގެ މަގްސަދު ހާމަކުރުމުގެ ގޮތުން ލިޔާ ބަޔާން.	Recitals
ރިޔާސީ ބަޔާން	ގައުމުގެ ހާލަތު ބަޔާންކޮށްދީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާއަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހަޅަންޖެހޭ ބަޔާން.	Presidential statement
ރިޔާސީ ގަރާރު	ގާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ އެހެން ގާނޫނަކުން ބާރުލިބިގެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނެރޭ އަމުރު.	Presidential decree
ރިޔާސަތު	ޖަލްސާ ހިންގާ އިސްވެރިޔާގެ މަގާމު.	
ރިޟާއީ (ރިސާއީ)	1. ކަމެއްކުރަން އެއްބަސްވުން. 2. ކަމަކަށް ރުހުން.	Consensual

ރިޑަންޑެންޓްކުރުން	ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ވިޔަފާރި ހުއްޓުމުން ނުވަތަ ހުއްޓާލަން ޖެހުމުން ނުވަތަ ވިޔަފާރިކުރާތަން އެހެން ސަރަހައްދަކަށް ބަދަލު ކުރަންޖެހިގެން ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ އޮނިގަނޑަށް ގެންނަ ބަދަލަކުން ނުވަތަ ވިޔަފާރިއަށް އަންނަ ހީނަރުކަމެއްގެ ސަބަބުން މަސައްކަތެއް ނެތިގެން ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރަން ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު ކުރިއަށްވުރެ މަދުވުމުގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފަކު ދޫކޮށްލުން.	Redundancy
ރިޝްވަތު	ކަމެއްކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމަށް ނުވަތަ ވަކި ފަރާތަކަށް ލުއެއް، ފަސޭހައެއް، ހެވެއް، ނުވަތަ އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ މަންފާއެއް ލިބިދިނުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ އެއްވެސްފަރާތަކަށް ބުރައެއް ޖެއްސުމަށް، އުނދަގުލެއް ކުރުވަން، ނުވަތަ އެއްވެސްބާވަތެއްގެ ގެއްލުމެއް ދިނުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ މިއިން ކަމަކަށް ޝައުގުވެރި ކުރުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ މިއިން ކަމެއް ކުރުމުން ދޭ އިނާމެއްގެ ގޮތުން، ނުވަތަ މިނޫން ގޮތަކުން ވިޔަސް، މީހަކަށް، އެމީހަކު ކުރާމަސައްކަތުގެ މުޤާބިލުގައި، ވަޒީފާ ނުވަތަ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރާ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ މުސާރައާއި، އުޖޫރައާއި، އެހެނިހެން އިނާޔަތްތަކާއި، ވަޒީފާ ފަރާތުން އެ މުވައްޒަފަކަށް ލިބިދޭ އެކިއެކި ފަސޭހަތަކާއި މަންފާތައް ފިޔަވައި، ދޭ ނުވަތަ ލިބިގަންނަ ފައިސާއާއި، މުދަލާއި، ހަދާއްޔަތާއި، ފަސޭހަތަކާއި، މިނޫންވެސް މަންފާތައް.	Bribe
ރީއެކްސްޕޯޓް ކުރުން	ގަވާއިދުން އިމްޕޯޓް ކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއް އޭގެ ޖަވަން ބަދަލެއް ނުގެނެސް ގަވާއިދުން އަލުން ބޭރުކުރުން.	Re-export
ރެފިއުޖީ	ތިމާގެ ފުރާނަ ސަލާމަތްކުރުމަށްޓަކައި އަމިއްލަ ވަޒަން ދޫކޮށް ހިޖުރަކުރާ މީހާ.	Refugee
ރެސިޝަން	ކޮންޓްރެކްޓް އުވާލައި ކޮންޓްރެކްޓް ކުރުމުގެ ކުރިން ކޮންޓްރެކްޓްގެ ބައިވެރިން ތިބި ހާލަތަށް ރުޖޫޢުކުރުން.	rescission

ރެސިޑެންޓް ޕާރމިޓް	ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން، ޓޫރިސްޓެއް ނޫން ގޮތަކަށް ރާއްޖޭގައި ބިދޭސީއަކު ހުރުމަށް ކަމާބެހޭ ފަރާތުން ދޫ ހުއްދަ.	Resident permit
ރެސް ޖުޑިކާޓާ	އެއް ހަސްމުންތަކެއްގެ މެދުގައި ހިނގާފައިވާ އެއް ކަމަކާ ގުޅިގެން ފައިސަލާކޮށްދަނިވި ހުކުމް ކޮށްފައިވާ މައްސަލައެއް އެއްވެސް ކޯޓަކުން އަލުން ބެލުން މަނާކުރާ ގާއިދާ.	Res judicata
ރެޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒް	ކުންފުނިތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ރެޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒް ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންތައްތައް ކުރުމަށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ ފަރާތް.	Registratar of Companies
ތުރާލުން	1. ކަމެއް ނިއުގުވާފައި، އޭގެ ކުރިން ގާނޫނީ ގޮތުން އުފަން އޮތް ހާލަތަކުން އުފަން އަނބުރައިލުން. 2. އެއްވެފައި ނުވަތަ ހަދައިފައިހުރި އެއްޗެއްގެ ބައިތައް ވަކިވަކިކޮށްލުން. 3. އެއްވެފައިވާ ބަހަކު [illegible] ދުރަށް ފުނޑުވައިލުން.	Dissolution
ރޯޑް ވޯދިނަސް ސެޓްފިކެޓް	އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވާ ސަލާމަތީ ސެޓްފިކެޓް.	Road worthiness certificate
ރޭޕްކުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - 1. ދެމަފިރިން ކަމުގައި ނުވާ ދެމީހުންގެ މެދުގައި، މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއް، އަނެއް މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނަކަށް ނުވަތަ ޖިންސީ ގުނަވަން ނޫން ގުނަވަނަކަށް، ކިތަންމެ ކުޑަ މިންވަރަކަށް ނަމަވެސް، އެމީހެއްގެ ރުހުމަކާ ނުލާ، ވެއްދުން. ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު 17/2014 ގެ 20 ވަނަ މާއްދާ ބުނާގޮތުން ބަޔެއް ހާލަތްގައި އަނބި މީހާ އާއި ފިރިމީހާ ދެމެދުގައި ހިނގާ ޖިންސީ މުއާމަލާތްތަކަކީ ވެސް ރޭޕްކުރުން ކަމުގައި ބެލެވޭނެ. އެ ހާލަތްތަކަކީ: 2. ދެމަފިރިންގެ މެދުގައި އޮތް ކާވެނި، ޝަރީޢަތް މެދުވެރިކޮށް ތުރާލުމުގެ ނުވަތަ	Rape

	ތަފްރީގް ކުރުމުގެ މަރުޙަލާއެއް ޝަރީޢަތުގައި ހިނގުމުންދިޔުމާއި، އެ މައްސަލަ އޮތީ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ނިމި ހުކުމެއް އިއްވާ ހަމައިގައި ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ 3. އަނބިމީހާ ވަރިކުރުމަށް އެދި ފިރިމީހާ، ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ ކިބައިން ވަރިވުމަށް އެދި އަނބިމީހާ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތައް ޝަރީޢަތުގައި ހިނގުމުންދިޔުމާއި، އެ މައްސަލަ އޮތީ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ނިމި ހުކުމެއް އިއްވާ ހަމައިގައި ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ 4. ގައިންގަދަން އަޅާ ނުރައްކާތެރި ޖިންސީ ބައްދެއް ފިރިމީހާ ގައި ހުރިކަން އެނގިހުރެ، އަނބިމީހާ އަށް އެ ބަލި ފާސިދުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި، އޭނާއާ ޖިމާޢުވުން؛ ނުވަތަ 5. ދެމަފިރިން ވަރިނުވި ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އޮތް އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން، މަސްލަހަތަށް ބަލައި ވަކިން ދިރިއުޅުމުންދާ ދެމިހުރުން ކަމުގައިވުން.	
ރޭޝިއޯ ޑެސިޑެންޑައި	ގަޟިއްޔާއެއްގެ ހުކުމަށް ވާސިލުވި ނުވަތަ ހުކުމް އެމައްޗަށް ބިނާވެފައިވާ ގާނޫނީ ސަބަބު ނުވަތަ ސަބަބުތައް.	Ratio decidendi

ބ

ބުހުތާން	1. ބޮޑުދޮގު. 2. ބޮޑެތި ދޮގު. 3. ދޮގު ތުހުމަތު.	Big lie
ބުރިހަންނެގުން	ބަނޑު ބިންމަތީ ޖެއްސައިގެން ހަތަރުފަން އެއްޗެހިން ބުރިހަރިގައި ތޮޅުން. މިއީ އިހުގައި	Flaying

	ސިޔާސީ ކުށްކުރަން ދައުލަތުން ދިން އެންމެ ބޮޑު އުގޫބާތް.	
ބަންދުކުރުން	މީހެއްގެ ހުރުމާނުލައި މީހަކު ވަކި ތަނެއްގައި ހިފެހެއްޓުން.	Imprisonment
ބަނގުރޫޓުވުން	ދަރަނި ނުދެއްކޭނެ ހާލަތަށް ދިއުން.	Bankruptcy
ބަންޑާރަ	1. މުދަލެއްގެ މައްޗަށް ދައުލަތުގެ މިލްކުވެރިކަން އޮތުން. 2. ދައުލަތުގެ ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ.	State-owned
ބަންޑާރަ ނައިބު	ސަރުކާރުގެ އެންމެއިސް ގާނޫނީ ވަކީލު.	Attorney General
ބަންޑާރަ ގޯތި	ގޯތި [illegible] އާއި އާއިލާގެ ދިރިއުޅުމަށް އެއްވެސް އަގެއް ނުވަތަ ފީއެއް ނުނަގައި ދާއިމަށް ސަރުކާރުން ހަވާލުކޮށްފައި އޮންނަ ދައުލަތުގެ ބިން.	State land
ބަންޑްލްކުރުން	އެއް މުދަލަށް ވުރެ ގިނަ މުދާ ނުވަތަ އެއް ޚިދުމަތަށް ވުރެ ގިނަ ޚިދުމަތް އެއް އަގެއްގެ ތެރޭގައި ހިމަނައިގެން ވިއްކުން ނުވަތަ ޚިދުމަތް ދިނުން. މިސާލު: ޓެލެފޯނުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމާއެކު ހިލޭ އިންޓަނެޓްގެ ޚިދުމަތް ދިނުން.	Bundling
ބަރީއަ	ކުށެއްނެތް، ކުށްނުކުރާ.	Innocent
ބަރީއަކުރުން	1. އުފުލާ ދައުވާއެއްގެ ނަތީޖާގެ ގޮތުން ކުށެއް ސާބިތުވާކަމުގެ ނުވަތަ ކުށުން ކުށްވެރި ނުވާކަމުގެ ނުވަތަ ކުށެއް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ހެކި ސާބިތުވާކަމުގެ ހުކުމެއް އަރުން. 2. ސަލާމަތްވުން.	Acquittal
ބަލައި ފާސްކުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ނުވަތަ ހިފި ގޯސްކަމަކާއި މީހެއްގެ ހުރުމާއި ހަރަކާތާއި، ތަންތަނާއި މުދާ ގާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ މުވައްޒަފުން ބެލުން. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގައި ނުވަތަ އެހެން ގާނޫނެއްގައި	Search

	އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި މެނުވީ ގާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ ފަރާތްތަކަށް ބަލައި ފާސްކުރެވޭނީ ކޯޓު އަމުރެއް ލިބިގެން.	
ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އަމުރު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ނުވަތަ ހެކި ހޯދުމަށްޓަކައި މީހެއްގެ ހެދުމާއި ހަށިގަނޑާއި، ތަންތަނާއި މުދާ ގާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކުން ބެލުމަށް ކޯޓުން ދޭ އަމުރު.	Search warrant
ބަލަދުވެރިޔާ	1. އާއިލާއާ ބެހޭ ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކުޑަ ކުއްޖެއްގެ މުދަލަށް ޒިއްމާއުފުލައި ބަލަހައްޓަން ޖެހޭ ނުވަތަ އައްޔަންކުރެވޭ ޝަރުޢީ ބަލަދުވެރިޔާ ނުވަތަ ގާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔާ. 2. ޝަރުޢީ ގޮތުން މީހަކަށް ކާންބޯންދީ ބަލިވީމާ ބޭސްކޮށް، ބޯހިޔާވަހިކަން ދިނުމަށް ހާޒިރުވާ ފަރާތް. 3. އަންހެނަކު ކާވެނިކުރުމަށް ދޭންޖެހޭ ވަލީ އަދާ ފަރާތް.	Guardian
ބައިނަލްއަޤްވާމީ ހާއްސަ ގާނޫނު	ބޭރު އުންސުރަކާބެހޭ ގޮތުން ހިނގާ ގަޟިއްޔާއެއް ނަމަ އެގަޟިއްޔާ ބަލަންޖެހޭނީ އެތަނެއްގެ ކޯޓަކުންތޯ ނުވަތަ ބޭރު ގައުމެއްގެ ކޯޓަކުންތޯ، އަދި އެ ގަޟިއްޔާގައި ހިނގާނީ އެތަނެއްގެ ގާނޫނުންތޯ ނުވަތަ ބޭރު ގައުމެއްގެ ގާނޫނުންތޯ ބަޔާންކޮށްދޭ ގަވާއިދުތައް.	Private international law
ބައިނަލްއަޤްވާމީ ކަނޑު	އެއްވެސް ދައުލަތެއްގެ ސަރަހައްދީ ކަނޑު ނުހިމެނޭ، ބައިނަލްއަޤްވާމީ ކަނޑުގެ ސަރަހައްދު.	High seas International waters
ބައިނަލްއަޤްވާމީ އާއްމު ގާނޫނު	ދައުލަތްތަކުގެ ދެމެދުގައި އުފެދޭ ގުޅުންތައް އިންތިޒާމުކުރާ ގަވާއިދުތައް.	Public international law
ބައިޢު (ބައިޢު)	އަގެއްހުރި އެއްޗެއް، ބަދަލުގައި އަގެއް އަތުލާފައި އަބަދަށް މިލްކުކޮށްދިނުން.	Sale
ބައިތުލްމާލު	ދައުލަތުގެ ހަޒާނާ.	Treasury

ބަދުއަހުލާގީ އަމަލު	ހުއްދަނޫން ޖިންސީ މުޢާމަލާތް.	Unlawful sexual contact
ބަދަލުދިނުން	(ދުސްތޫރީ ގާނޫނު) - 1. މީހެއްގެ މުދަލެއް ދައުލަތަށް ނަގައިފިނަމަ އޭގެ ބަދަލުގައި އެމީހަކަށް ދައުލަތުން ދޭ ފައިސާއާއި މުދާ އެމީހަކަށް ދިނުން. 2. ގާނޫނާ ހިލާފަށް މީހަކު ހިފަހައްޓައިބަންދުކުރުމުން އޭނާއަށް އެކަމުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުން. (މަދަނީ ގާނޫނު) - 2. މީހަކަށް ނުވަތަ އޭނާގެ މުދަލަކަށް ލިބޭ މާލީ އަދި މަދަނީ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި އެމީހަކަށް ފައިސާ ދިނުން.	Compensation
ބަދަލު ޑައިރެކްޓަރު	ކުންފުންޏެއްގެ ޑައިރެކްޓަރުގެ ބަދަލުގައި ޑައިރެކްޓަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް، އެ ޑައިރެކްޓަރަކު އައްޔަންކުރާ މީހާ. ބަދަލު ޑައިރެކްޓަރެއް އައްޔަންކުރެވޭނީ ކުންފުނީގެ ހިންގާ ގަވާއިދުގައި އެކަން ހުއްދަކޮށްފައިވާ ނަމަ.	Alternate director
ބަޔަހައްޤާ ފަރާތް	މަސްއޫލުވެރި ފަރާތް.	Responsible person
ބަޔަރްކެނޑުން	ދުވަސްވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ މުދާ ބޭނުންކޮށް ބާވުމުގެ ސަބަބުން މުދަލެއްގެ އަގު ދަށަށް ދިއުން.	Depreciation
ބަޣާވާތްކުރުން	1. ހަތިޔާރު ބޭނުންކޮށްގެން ސަރުކާރާއި ނުވަތަ ވެރިޔަކާއި ދެކޮޅަށް ނިކުތުން. 2. ގާނޫނުއަސާސީއާ ހިލާފަށް ވެރިކަން (ސަރުކާރު) ބަދަލުކުރުން.	Rebellion
ބަޔާނާ	މުދަލަކާބެހޭ މުޢާމަލާތެއް ކުރުމަށްޓަކައި ދެފަރާތެއްގެ ދެމެދުގައި އެއްބަސްވުމެއްގެ ފުރަތަމަ މަރުހަލާ އާއި ހަމައަށް އާދެވުމަށްފަހު،	Deposit

	ދާއިމީ އެއްބަސްވުމާ ހަމައަށް އާދެވެންދެން، އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުން އެ މުދަލާބެހޭގޮތުން އެހެން ފަރާތަކާއެކު ވާހަކަ ދެއްކުން ހުއްޓުވާފައި ބޭއްވުމަށްޓަކައި، ދޭ ފައިސާގެ ރަހުނީ އަދަދެއް.	
ބަޔާން	1. ކަމެއް ހިނގި ގޮތާބެހޭ ގޮތުން ނުވަތަ ކަމަކާބެހޭގޮތުން ރަސްމީ އިދާރާއަކަށް މީހަކު ކިޔައިދޭ ނުވަތަ ލިޔުމަކުން ލިޔެފައި ހުށަހަޅާ އޭނާގެ ބަސް. 2. މީހަކު ނުވަތަ ބަޔަކު ވަކި ކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން، ދައުލަތުގެ އާންމުކުރުމަށްޓަކައި ލިޔުމުން ނުވަތަ އަނގަބަހުން ހާމަކުރާ ކުރުން.	Statement
ބަޔާނީ ހުކުމް	ގާނޫނުގައި ކަންއޮތްގޮތް ބަޔާންކޮށް ސާފުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ކަނޑާ ހުކުމް.	Declaratory judgment
ބަޖެޓް	ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި (އާއްމުކޮށް އަހަރަކަށް)، ކުރާނެ ހަރަދާއި އެ ހަރަދުތަކަށް ހަމަޖެއްސަން ފައިސާ ހޯދާނެ ގޮތް ރާވައި އަންދާޒާކޮށް އެކުލަވާލާ މާލީ ރޭވުން.	Budget
ބިމުގެ މިލްކުވެރިކަން	ބިން ގަތުމުގެ ސަބަބުން ބިން ގަތް ފަރާތަށް ލިބޭ މަންފާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ހައްގުތައް.	Ownership of land
ބިދޭސީން	ދިވެހި ރައްޔިތުން ނޫން މީހުން.	
ބިދޭސީ ކުންފުނި	ބިދޭސީ ގައުމެއްގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ ކުންފުނި.	Foreign company
ބިދުއަ	ދީނީ ކަމެއްގައި އަމިއްލައަށް ހަދައިގެން އުފެ ދީނުގައި ނުވާކަންތައް.	Innovation
ބިނާވެރި	އިންސާނުންގެ އެކި ބޭނުންތަކަށްޓަކައި ޠަބީއީ ބިމާއި ކަނޑުފަޅުގައި އެކިގޮތްގޮތަށް ބިނާކޮށް ބަދަލުގެނެސްފައިވާ ވެށި.	Built-up environment
ބިނާވެރި ޕްލޭންކުރުން	ރަށްރަށުގެ ބިން ބޭނުންކުރާނެ ގޮތް ދުރާލައި ކުރިއަށް ރޭވުން.	Urban planning

ބިން	(1) ދުނިޔޭގެ ހިކިފަސް ބިން. (2) ފެންގެ ފަށަލައިގެ އަޑީގައި އޮންނަ ބިން. (3) މީހަކަށް ލިބިފައިވާ ބިމުގެ ސަރަހައްދުގެ މަތީ ފަށަލައިގެ އަޑިއަށް އޮންނަ ބަޔާއި ބިމުގެ ސަރަހައްދުގެ މައްޗަށް އޮންނަ ވައިގެ ފަށަލަ. (4) ގޯތީގައި ނުވަތަ ބިމުގެ ސަރަހައްދު ގައި ހަދާ ދާއިމީ ބިނާ.	Land
ބިން ހިއްކުން	ކަނޑަކުގެ ފަޅަން ނުވަތަ ކަރައާ ނުގުޅި އޮންނަ ފަޅަކަން ގަލާއި ވެލި އަޅައިގެން އެތަންގައި އޮތް ފެންގެ ފަށަލަ ފުރާލައި، ބިމެއް އުފެއްދުން.	Reclamation of land
ބިން ބޭނުން ކުރުމުގެ ޕްލޭން	އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 148 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަށު ކައުންސިލުގެ މަޝްވަރާގެ މަތިން ކޮންމެ ރަށެއްގައި އެރަށެއްގެ ބިން ބޭނުން ކުރުމާބެހޭ ގޮތުން ބިމާބެހޭ ފުޅާރާއިން ތައްޔާރު ކުރަންޖެހޭ ޕްލޭން.	Land use plan
ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް	ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ބިލެއްގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސަކީ ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުމުގައި އެ ބިލުގެ މައިގަނޑު އަސާސްތަކުގެ މައްޗަށް ފުންބަރުން މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރާ ކުރުން. މި ބަހުސް ނިމުމުން އެ ބިލު މަޖިލީހުން ބަލައިގަންނަން ފެންނޯ ވޯޓަކަށް އަރާން. އެހިސާބުން ބިލު ފެއިލްވެއްޖެ ނަމަ ބިލު ބާޠިލުވީ. އެހިސާބުން ބިލު ކުރިއަށް ގެންދަން ފާސްވެއްޖެ ނަމަ ބިލު ދިރާސާކުރަން އިސްލާހު ކުރުމަށް ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވާނީ.	Preliminary debate of a bill
ބިލު	1. މަޖިލީހުން ޤާނޫނެއް ފާސްކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅާ ޑްރާފްޓް ޤާނޫނު ނުވަތަ ޤާނޫނުގެ ދެރިކޮޖީ. 2. ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ބަޔާން.	Bill
ބިލް އޮފް އެކްސްޗޭންޖް	އެއްފަރާތަކުން އަނެއް ފަރާތަކަށް އެޑްރެސްކޮށް، އެދުމުން ރައްދުވާ ހިނދު، ނުވަތަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ދުވަހެއްގައި، ނުވަތަ ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި، އެހިނދުގައި ފައިސާ	Bill of exchange

	ލިބެންވީ ފަރާތަށްދޭ ނަން ކަނޑައެޅި ލިޔުމަކީ، އެ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ އަމުރަށް، ނުވަތަ އެ ލިޔުން ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ފަރާތަކަށް އެ ލިޔުމުގައިވާ އަދަދެއް ޝަރުތަކާ ނުލައި ފައިސާއިން އަދާކުރުން ލާޒިމު ލިޔުމެއް.	
ބިލް އޮފް ލޭޑިންގ	އެ ލިޔުމަކުން ބޯޓަށް އެރުވި މުދަލުގެ މިލްކުވެރި ފަރާތް ބަޔާންކޮށްދޭ އަދި އެ މުދާ އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދިއުމުގެ ހައްގު އެފަރާތަށް އޮތްކަން ބަޔާންކޮށްދޭ ލިޔުން. އަދި އެ ލިޔުމަކީ މުދާ ފޮނުވާފަރާތުން ފޮނުވާ މުދާ، އެ މުދާ އުފުލާ ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ކަމުގެ ދަލީލެއް. އަދި މުދާ އުފުލާ ފަރާތުން އެ މުދާ އުފުލުމުގެ ޝަރުތުތައް ވެސް ބަޔާންކުރާ ލިޔުން.	Bill of lading
ބާރު	(ޖިސްމާނީ ގޮތުން) - މީހަކަށް އެހެން ތަނަކަށް ނުވަދެވޭ ގޮތަށް ހިފެހެއްޓުމާއި، ބަންދުކުރުން ހިމެނޭ ގޮތަށް މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާން ފަދަ ގޮތަކަށް މާއްދީ ގޮތުން ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމާއި، އެ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ކަމުގެ ބިރުދެއްކުމާއި އަނިޔާކޮށްގެން ކަމުގެ ބިރުދެއްކުމާއި އަދި ބަންދުކޮށްފައި ބަހައްޓުން ހިމެނޭ ގޮތަކަށް ނުވަތަ މީހަކަށް އެހެން ތަނަކަށް ނުދެވޭނެ ގޮތަށް ހިފެހެއްޓުން ހިމެނޭގޮތަށް ހަށިގަނޑަށް އަނިޔާ ލިބިދާނެ ކަމުގެ ބާރު އިސްތިޢުމާލުކުރުން.	Force
ބާރުދޭ ހެކި	1. ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ކުރިން ހުށަހެޅިފައިވާ ހެއްކަކަށް ތާއީދުލިބޭ އެހެން ހެއްކެއް. 2. ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ހެކިވެރިއަކު ދެއްކި ވާހަކައަށް ތާއީދުލިބޭ އެހެން ހެއްކެއް.	Corroborative evidence
ބާރުތައް ހަވާލުކުރުން	ގާނޫނީ ގޮތުން މީހަކު އަމިއްލައަށް ކުރުން ހުއްދައެއް ކަމެއް އެމީހަކު އަމިއްލައަށް ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެހެން މީހަކު ލައްވައި އެކަން ކުރުވުމަށްޓަކައި، ލިޔުމަކުން ސާއިކަން، ހަވާލުކުރުން. އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރާ ބާރުގެ ބާވަތުން، ބާރުތައް ހަވާލުކުރުމުގައި އަމަލުކުރުން ގާނޫނު	Power of attorney

	ވާޖިބުކުރާ އިޖުރާއަތުތަކާއި ނުވަތަ ގޮތްތަކާއި ހުރެދާން. އަދި ބާރުތައް ހަވާލުކުރެވޭ އިސްތިސްނާ ހާލަތްތަކާއި ވެސް ހުރެދާން.	
ބާރުތައް ވަކިވެއޮތުން	ދައުލަތުގެ ބާރުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ހަމައެކަނި އެއްފަރާތަކާއި މަރުކަޒުވެފައި އޮތުމުގެ ބަދަލުގައި އެ ބާރުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ގާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެއްފަރާތަށް ވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކަކާ ހަވާލުކުރުން.	Separation of powers
ބާރު ބޭނުންކުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - މީހެއްގެ ނުރުހުމުގައި މީހަކު ލައްވައި ކަމެއް ކުރުވުމަށް ނުވަތަ ވަކިގޮތަކަށް އަމަލުކުރުވުމަށް ގަޔަށް އަތްލުން ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ވަގުތުން ބޭނުންކުރާނެ ކަން ނުވަތަ ވަގުތުން ގަޔަށް އަތްލާނެކަން ދޭހަކޮށްދޭ ކަމެއް ކުރުން.	Use of force
ބާއިން ވަރި	ކާވެނި ރުޖޫޢަ ނުކުރެވޭ ގޮތަށް ކުރާވަރި. މިގޮތް ގޮތުވެރިވާނީ ހުލުއު (ޚުލްޢު) ވަރިއަކުން ވަރިވުމުން ނުވަތަ ޤާޟީން ކާވެނި ފަސްހު (ފަސްޚު) ކުރާ ހާލަތުގައި.	Irrevocable divorce
ބާތިލު	1. ސައްހަ ނޫން. 2. ގާނޫނީ ސައްހަކަން ގެއްލިފައިވުން. 3. ގާނޫނީ ބާރު ނެތިފަ ދިއުން.	Null and void
ބާތިލު ކާވެނި	ކާވެނި ސައްހަވުމަށްޖެހޭކަމާއި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވެފައި ނުވާ ކާވެނި.	Unlawful marriage
ބާތިލުވުން	1. ސައްހަކަން ނެތި ދިއުން 2. އުވުން	Void Cancelleation Abrogation
ބާޣީން (ބާއީން)	1. ހަތިޔާރު ބޭނުންކޮށްގެން ސަރުކާރާއި ނުވަތަ ވެރިއަކާއި ދެކޮޅަށް ނިކުންނަ މީހުން.	Rebells

	2. ޤާނޫނުއަސާސީއާ ހިލާފަށް ވެރިކަން (ސަރުކާރު) ބަދަލުކުރާ ނުވަތަ ބަދަލުކުރަން މަސައްކަތްކުރާ މީހުން.	
ބާޖުމެރުން	ކަމެއްގައި ދެރަވާ މީހަކު، މޮޅުވާ މީހަކަށް އެއްޗެއްދޭން ނުވަތަ ކަމެއް ކޮށްދޭން ބުނުން.	Betting
ބީލަން	މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ އެއްޗެއް ގަތުމަށް ނުވަތަ ތަނެއް ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ނުވަތަ މިނޫންވެސް މިފަދަކަމެއް ކުރުމަށް އަގު ހުށަހެޅުމުގެ ކަންތައްތައް.	Tender
ބީލަން ހުޅުވާލުން	ބީލަމުގައި އަގު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު ހުޅުވާލުން.	Invitation to tender
ބެހުން	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - 1. މީހެއްގެ މުދަލަކަށް ނަހަމަ ގޯނާއެއް ކުރުމާއި އަދި އެ މުދަލަކުން އާއްމުކޮށް ހިފާ ބޭނުންކުރަން ނުވަތަ ނަތީޖާއަށް އުނިކަމެއް އަތުވެދާނެ ގޮތުން ކުރާ އަމަލު. 2. މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ނަހަމަ ގޯނާއެއް ކުރުން. 3. މީހަކާ ތޮޅުން 4. މީހަކަށް އަނިޔާކުރުން. (މުދަލާބެހޭ ޤާނޫނު) - (1) އެއްބައި އަނެއް ބަޔާ ވަކިކުރުން.	Harassment Molestation Assault
ބެހެނިވެރިން	އެކަކަށް ވުރެ ގިނަ މީހުންގެ ނަންމަތީގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ގޯއްޗަކުން ބައެއް ލިބޭ މީހުން، ނުވަތަ އެކަކަށްވުރެ ގިނަ މީހުންނަށް މިލްކުވެފައިވާ މުދަލަކުން ބައެއް ލިބޭ މީހުން.	Joint owners of an undivided property
ބެހެނި އިންސާފު	ދައުލަތުގެ މުއްސަނދިކަމާއި ދައުލަތުގެ ފަސޭހަތައް ހަމަހަމަ އަދި އިންސާފުވެރި އުސޫލަކުން ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދިނުން.	Distributive justice
ބެނެފިޝަލް އޯނަރ	1. މުދަލެއްގެ މަންފާލިބޭ ފަރާތް.	Beneficial owner

	2 އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ނަފުގައި ނުވަތަ ހަވާލުވެރިއެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން މީހަކު މުދަލަކުން މުއާމަލާތެއް ހިންގާނަމަ އެ މުއާމަލާތުގެ މައްޗަށް ބާރު ހިންގޭނެ ނުވަތަ އެ މުއާމަލާތުން މަންފާލިބޭ ފަރާތް.	
މަންފާވެރިޔާ	ޓްރަސްޓަކުން ނުވަތަ އިންޝޫރަންސް ޕޮލިސީއަކުން ނުވަތަ ވަސިއްޔަތުގެ ލިޔުމަކުން ނުވަތަ އުސޫލުވެސް ގާނޫނީ ލިޔުމަކުން ކޮންމެވެސް މަންފާއެއް ލިބޭފަރާތް ނުވަތަ ފަރާތްތައް.	Beneficiary
ބެލެހެއްޓުން	މަސްއޫލުވެރިވުން.	Responsible
ބެލުން ޝަރުތުކޮށް ދިނުން	މީހަކު މަރުދުވަހަން ބެލުން ޝަރުތުކުރުމަށްފަހު އުމުރާގެ މުދާ ނުވަތަ މުދަލުން ބައެއް އެހެން މީހަކަށް ދިނުން.	Conditional grant of property
ބެލެންސް ޝީޓް	ކުންފުނީގެ މާލީ ރިޕޯޓުތަކުގެ ތެރެއިން ކުންފުނީގެ އެސެޓްސް އާއި ލައިބިލިޓީޒް ބަޔާންކުރާ ލިޔުން.	Balance sheet
ބެލެނިވެރި ގާނޫނު	ސަރުކާރުގެ އޮފީހަކުން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކުން ގަވާއިދުހެދުމަށް ހުއްދަކޮށް، އެކަމުގެ ބާރު ދިނުމަށްޓަކައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ގާނޫނު.	Parent Act Enabling Act
ބެލެނިވެރިޔާ	ކުއްޖަކު ބަލައި ބޮޑުކޮށް ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމުގެ ޒިއްމާއާ ހަވާލުވެގެންހުރި ފަރާތް.	Guardian
ބެލެނިވެރި ކުންފުނި	ކުންފުންޏެއްގެ އެކަށައަޅާފައިވާ ހިއްސާގެ 50% އަށްވުރެ އިތުރަށް ހިއްސާއޮންނަ އެހެން ކުންފުންޏެއް.	Holding Company
ބެލެނިވެރިކަމުގެ އިޚްތިސާސް	(އިޖްރާއީ ގާނޫނު) - ކޯޓެއްގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައެއް ހިނގަމުންދަނީ ގާނޫނާ ހިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ އެއަށްވުރެ މަތީ ކޯޓަކަށް ހުށަހަޅާ ޝަކުވާ ބެލުމަށް މަތީ ކޯޓަށް ލިބިފައިވާ ބާރު.	Supervisory jurisdiction

ބޭނުންވުން	މުދަލާއި ހިދުމަތް ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުން މުދަލަކަށް ނުވަތަ ހިދުމަތަކަށް ބޭނުންވާ ބޭނުންވުން. މިސާލު: މި ރަށަށް ހިޖުރަކުރާ މީހުން ގިނަވުމުން ގޯތިގެދޮރަށް ބޭނުންވާ މިންވަރު މިރަށުގައި އިތުރުވެފައިވޭ.	Demand
ބޭންކް	މީސްމީހުންގެ ނަގުދުގައި އެކައުންޓު ހުޅުވައިދީ އެ އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރާ ފައިސާ އެކެއްގެ ކިބައިން އަނެކަކަށް ބަދަލުކޮށްދިނުން އެތަނުގެ މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މާލީ އިދާރާ.	Bank
ބޭރުކުރުން	ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަށް، ގަވާއިދާއެއްގޮތަށް މުދަލެއް ގައުމުން ބޭރަށް ގެންދިއުން ނުވަތަ ފޮނުވުން.	Export
ބޭރު ފައިސާ މާރުކުރުން	އެއް ގައުމުގެ ފައިސާ އާއި އެހެން ގައުމެއްގެ ފައިސާ ބަދަލުކުރުން.	Foreign exchange
ބޭރު ފައިސާ މާރުކުރާ ރޭޓު	އެއް ގައުމުގެ ފައިސާ އާއި އެހެން ގައުމެއްގެ ފައިސާ ބަދަލުކުރެވޭ ރޭޓު.	Foreign exchange rate
ބޭސިސް ޕޮއިންޓް	އިންސައްތައެއްގެ ސަތޭކަބައިކުޅަ އެއްބައި. އާއްމުކޮށް އިންޓަރެސްޓް ރޭޓު ކިޔައި އުޅެނީ ބޭސިސް ޕޮއިންޓުން.	Basis point
ބޮއިލަ ޕްލޭޓް މާއްދާތައް	(1) އެއްބަސްވުމުގެ ފަހަތުގައިވާ އާއްމު މާއްދާތައް. (2) އިސްތިހާރުތަކުގައި ކުޑި އަކުރުން ލިޔެފައި ހުންނަ ޖިއްމާއާބެހޭ ޝަރުތުތައް.	Boiler plate clauses
ބޮންޑު	1. ދަރަނީގެ ލިޔުން. 2. ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތެއްގައި އިންޓަރެސްޓާއެކު ދަރަނި ދައްކާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށް ލިޔުމުންވާ ވައުދުގެ ލިޔުން.	Bond
ބޮންޑެޑް ވެއަރހައުސް	ކަސްޓަމަށް ދައްކަންޖެހޭ ގައުމުދު ދައްކަންދެން، އެތެރެކުރާ މުދާ ރައްކާކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ އެ މުދާ އަލުން ބޭރުކުރަންދެން ރައްކާކޮށްފައި ބަހައްޓަން ކަސްޓަމުން ހުއްދަކުރާ ގުދަން.	Bonded warehouse

ބޮޑެތި ކުށް	1. ޖިނާޢަތް. 2. ޖިނާއީ ބޮޑެތިކުށްތައް ކަމަށް ބެލެވޭނީ 11 ކުށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ. އެއީ: i. މީހުން މަރުމުގެ ކުށް؛ ii. އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ބޮޑެތި ޖިނާއީ ކުށް؛ iii. ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށް؛ iv. މަނީ ލޯންޑްރިން އަދި ޓެރަރިޒަމަށް ފައިނޭންސްކުރުމުގެ ކުށް؛ v. މީހުން ޓްރެފިކްކުރުމުގެ ކުށް؛ vi. މަސްތުވާތަކެތި ޓްރެފިކްކުރުމުގެ ކުށް؛ vii. ވައްކަން، ޓަކުން، ހިޔާނަތްތެރިވުމާއި، މަކަރާއި ހީލަތް އަދި ފޭރުމުގެ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން އެއްލައްކަ ރުފިޔާއިން ފެށިގެން މަތީގެ މައްސަލަތައް؛ viii. ކޮރަޕްޝަންގެ ކުށް؛ ix. ގޭންގުގެ ކުށް؛ x. މީހެއްގެ ގުނަވަނެއް ނުވަތަ ގުނަވަނެއްގެ ބައެއް ނުވަތަ ހިއްސެއް ނެތިދާފަދަ ގޮތަކަށް މާރާމާރީ ހިންގުން؛ xi. ދައުލަތުގެ އިސްތިޤުލާލާއި މިނިވަންކަމަށް ގެއްލުންވާ އަމަލު ހިންގުން.	Felony
ބޯނަސް	މުވައްޒަފުންގެ މަސައްކަތުގެ ރަނގަޅު ނަތީޖާއަކަށް ބިނާކޮށް އާންމު އުޖޫރައިގެ ތަރައަށް އިތުރުކޮށްދޭ ފައިސާގެ އަދަދެއް.	Bonus
ބޯނަސް ހިއްސާ	ކުންފުނިގައި އެ ވަގުތު ތިބި ހިއްސާދާރުންނަށް، އެ ހިއްސާގެ އަދުގެ ގޮތުގައި މުދާބިލެއް ހޯދުމަކާ ނުލައި ކުންފުނިން އެކަށައަޅާ ހިއްސާ.	Bonus share

ބޯގަ (ބޯޑާ)	މިސްކިތް ނުވަތަ ޒިޔާރަތް ނުވަތަ މުގައްދަސް ތަންތަން ބެލެހެއްޓުމަށް ވަގުފުކޮށްފައި ހުންނަ ބިންބިމާއި ރުއްގަސް.	Boaga
ބްރޭކް އީވަން ޕޮއިންޓް	ވިޔަފާރިއެއްގެ ޖުމްލަ އާމްދަނީ އާއި ޖުމްލަ ޚަރަދު އެއްވަރުވާ ޕޮއިންޓް. މި ޕޮއިންޓުގައި ވިޔަފާރިގައި ފައިދާއެއް އަދި ގެއްލުމެއްވެސް ނުވާނެ.	Break-even-point
ބްރޯކަރު	1. މުއާމަލާތެއް ފުރިހަމަކުރުމަށް، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި މެދުވެރިއެއްގެ ގޮތުން އުޖޫރަ ލިބޭގޮތަށް މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތް. 2. ސްޓޮކް އެކްސްޗޭންޖުގައި ލިސްޓުކުރެވިފައިވާ ކުންފުނިތަކުގެ ހިއްސާއާއި ބޮންޑު ފަދަ މާލީ ސެކިއުރިޓީ ގަނެވިއްކުމަށް ދޭ އޯޑަރުތައް ބަލައިގަނެ ކަސްޓަމަރުންގެ ކްލައިންޓުންނަށް އެކަން ކޮށްދޭ ފަރާތް. 3. މެދުވެރިޔާ	Broker
ބްލެކްމެއިލްކުރުން	1. މީހެއްގެ ޒާތީ ކަމެއް ހާމަކޮށްފާނެކަމަށް ބިރުދައްކައިގެން ފައިސާ ނުވަތަ މަންފާއެއް ހާސިލުކުރުން ނުވަތަ ކުށެއް ކުރުވުން. 2. ވަކި ކަމެއް، މީހެއްގެ ނުރުހުމުގައި ކުރުމަށް އޭނާއަށް އަންގައި، އެކަން އޭނާ ނުކޮށްފިނަމަ، އޭނާއަށް ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ނިކަމެތިކަމެއް ލިބޭނެ ގޮތުގެ އަމަލެއް ހިންގާނެކަމުގެ ބިރު ދެއްކުން. 3. މީހަކު ކުރި ކުށެއް އަންގަންވާ ފަރާތަށް ނޭންގައި، އެކަމުގެ މައުލޫމާތު ބޭނުންކޮށްގެން އޭނާގެ ކިބައިން އޭނާގެ ނުރުހުމުގައި މަންފާ ހޯދުން ނުވަތަ މަންފާ ހޯދުން ދިއުން.	Blackmail

ކ

ކުށް	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - އެކަމެއް ކުރުން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން މަނާކޮށްފައިވާ، އަދި އެކަމަށް ޤާނޫނުގައި އަދަބު ކަނޑައަޅާފައިވާ އަމަލު.	Crime
ކުށުގެ އަދަބު މައާފުކޮށްދިނުން	ޤާނޫނުއަސާސީއިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބޭ ބާރުގެ ދަށުން، ހުކުމް ތަންފީޒު ކުރަމުންދާ މީހަކަށް، އަދަބު އެކުގައި ނުވަތަ އަދަބުން ބައެއް މައާފުކޮށްދިނުން.	Pardon Clemency
ކުށުގެ ބައިވެރިޔާ	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - ކުށެއް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވާ މީހާ.	accomplice
ކުށުގެ އުންސުރުތައް	ޤާނޫނުގައި ކުށް މާނަކޮށްފައިވާ އޮންނަ އިބާރާ، އެ ކުށް ފުރިހަމަވެއްޖެ ކަމަށް ބެލުމަށް، އެ ކުށުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމަނާފައިވާ ވަކިވަކި ބައިތައް. މިސާލަކަށް: 'ވައްކަން' - "(1) އެހެން މީހެއްގެ ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއްގެ މިލްކު އެއްޗެއް، (2) އެމީހާއަށް ނުވަތަ އެފަރާތަކަށް ނޭނގި، (3) އެއާ ހަވާލުވެގެންހުރި މީހާ ނޫން މީހަކު (4) ސިއްރުން ނަގުން" - މިގޮތަށް 'ވައްކަން' ޤާނޫނުގައި މާނަކޮށްފައި އޮންނައިބާރާ، މި ކުށް މީހަކު ކޮށްފިކަމަށް ބެލުން ދަލީލުތަކުގެ ފަރާތުން މީހެއްގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރާނަމަ، ވައްކަމުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމަނާފައި މިވާ ހަތަރު އުންސުރުގެ، އެކަށީގެންވާ ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރަށް ދަލީލުތަކުން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުކޮށްދޭން ޖެހޭނެ.	Elements of a crime
ކުށުގެ މަގްސަދު	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުތައް ކުރާ މީހާ، އެކަން އެކުރަނީ ވަކި މަގްސަދެއް އޮވެގެންކަމުގައި ބެލެވުން.	Purpose of crime

	1. އަމަލުގެ ރުކުނާއި ނަތީޖާގެ ރުކުނާ ގުޅޭގޮތުން ކަމަށް ވާނަމަ، ކަނޑައެޅިގެން އޭނާގެ މަގްސަދަކީ އެ އަމަލެއް ކުރުން ކަމުގައިވުން، ނުވަތަ އެ ނަތީޖާ ހާސިލުކުރުން ކަމުގައިވުން؛ 2. ހާލަތުގެ ރުކުނާ ގުޅޭގޮތުން ކަމަށްވާނަމަ، ވަކި ހާލަތެއް ދެމިއޮތްކަން އޭނާއަށް އެނގިގެންވުން، ނުވަތަ އެ ހާލަތެއް ދެމިއޮތް ކަމަށް އޭނާ ގަބޫލުކުރުން، ނުވަތަ އެ ހާލަތު ދެމި އޮތުމަށް އޭނާ އުންމީދު ކުރުން؛ 3. ވަކި ކަމެއް ފުރިހަމަވުމުން ނުވަތަ ވަކި ކަމެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުށުގެ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ މަގްސަދު އޮތް މީހެއްގެ އެ މަގްސަދު ވެސް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ މަގްސަދުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ. އެކަމަކު، އެއީ، އޭނާގެ މައްޗަށް ދައުވާ އުފުލިފައިވާ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުން މަނާކުރާ ގެއްލުން ދިނުމުގެ، ނުވަތަ އެ ޤާނޫނުން މަނާކުރާ އަމަލު ހިންގުމުގެ މަގްސަދެއް ނެތްކަން، ސާބިތުކޮށް ނުދެއްކޭ ހިނދަކު.	
ކުށުގެ ވެށި	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - މީހަކު ކުށް ކުރި ތަނާއި، ކުށްކުރުމަށް ފަހު އެނބުރި ދާ ދިޔުމާއި، ފިލަން ނުވަތަ އެއްޗެއް ފޮރުވަން ވަދެ ހުންނަ ކޮންމެ ތަނެއް.	Crime scene
ކުށުގެ ޖިސްމު	ކުށެއްކޮށްފިކަމުގެ މާއްދީ ހެކި. މީހެއްގެ މައްޗަށް ޖިނާއީ ކުށުގެ ދައުވާއެއް ކުރުމުގެ ކުރިން، މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާ ކަމުގެ ނުވަތަ ކުށްކޮށްފި ކަމުގެ މާއްދީ ހެކި ހޯދަން ފެންނަން ވާނެ. މީހެއްގެ މައްޗަށް، މީހަކު މަރާލިކަމުގެ ދައުވާކުރުމުގެ ކުރިން މަރުވެފައިވާ ހަށިގަނޑެއް ފެންނަންވާނެ.	Corpus delicti
ކުށެއްކުރުމުގައި އެހީވުން	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) -	Aiding and abetting

	ކުށެއް ކުރުމަށް ފަސޭހަވާ ފަދަ އެއްވެސް އަމަލެއް ކުރުން ނުވަތަ ކޮށްދިނުން ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލުން.	
ކުށްކުރަން އުޅުން	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - ކުށެއް ކުރުމުގެ ނިޔަތް އޮތުމާ އެކު، ކުށުގެ އަމަލު ފުރިހަމަ ކުރުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފިކަން ރަމްޒުކޮށްދޭ ފަދަ އަމަލެއް ގަސްދުގައި ކުރުން؛ އަދި އެ އަމަލު ކުރީ ކުށްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހާލަތު ހުރިއޮތް ކަމުގައި ގަބޫލުކުރެވޭން ކަމުގައިވުން.	Attempt
ކުށެއް ސާބިތުވުން	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - 1. އުފުލާ ދައުވާއެއްގައި ކުރާ ހުކުމެއްގައި ކުށަކުން ކުށްވެރިވާ ކަމަށް ކަނޑައެޅުން. 2. މިފަދަ ކުށެއް ކުރިކަމަށް އެއްބަސްވާ އެއްބަސްވުން ކޯޓުން ގަބޫލުކުރުން.	Proof of guilt
ކުށެއްގެ މާއްދީ ރުކުންތައް	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - (ހ) ކުށްކުރި މީހާގެ ކުށުގެ އަމަލު؛ ނުވަތަ (ށ) ހާލަތުތައް؛ ނުވަތަ (ނ) އަމަލުން ނުކުތް ނަތީޖާ؛	Actus Reus
ކުށެއްގެ ނިޔަތުގެ ރުކުން	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - މިފަދަ ކުރި ކުށުގެ އަމަލުކުރުން އެމީހަކު ކުށްވެރި ވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ނިޔަތުގެ އުންސުރު.	Mens rea
ކުށުގެ ރިކޯޑު	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަކުން މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިފައިވާ ކަމުގެ ނުވަތަ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާ މީހުންގެ ކުށާ ގުޅޭގޮތުން ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކުން ބަލަހައްޓާ މައުލޫމާތު.	Criminal record
ކުށުގެ ޖިނާއީ އުފުލުމަކީ ކުށުގެ އަމަލު އެކަނި ފުދުން	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) -	Strict liability offence

	ކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުމަށް ކުށުގެ އަމަލު އެކަނި ފުދޭނެ ކަމަށް ގާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތު. ކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުމަށް ކުށުގެ އަމަލު އެކަނި ފުދޭ ހާލަތުގައި، ކުށުގެ ނިޔަތް ސާބިތުވުމަކީ ބޭނުން މިންގަނޑެއް ނޫން.	
ކުށެއްކޮށްގެން ހޯދާ މުދާ	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގާނޫނެއްގައި ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްވެސް ކުށެއް ކުރުމުގެ ސަބަބުން ސީދާ ގޮތުގައިވިޔަސް ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުގައި ވިޔަސް، ދިވެހިރާއްޖެއިން ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުން، ލިބޭ ނުވަތަ ހޯދާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ. މީގެ ތެރޭގައި އެފަދަ ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލުން ހޯދާ ނުވަތަ ބަދަލު ކޮށްފައިވާ މުދަލާއި، އެ މުދާ އިންވެސްޓްކޮށްގެން ލިބޭ މުދާފަސް ހިމެނޭ.	Proceeds of crime
ކުށްކުރުމުގައި ބައިވެރިވުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ކުށެއްކުރުމަށްޓަކައި، އެއްވެސް މާނައެއްގައި އެހީވެ ދިނުން. އޭގެ ތެރޭގައި އެ ކުށަކާ ގުޅޭ، މީހަކާ ސައްލާކޮން ކުށުގައި ބައިވެރިވުމަށްޓަކައި އެއްވެސް އަމަލެއް ކުރުމާއި، އެއްވެސް މާނައެއްގައި ކުށެއް ކުރުމަށް ނަސޭހަތްދިނުމާއި، ފާޑު ކިޔައިދިނުން ނުވަތަ ކުށެއް ކުރުމަށް ހިތްވަރުދީ ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތަކަށް އިޝާރާތް ކުރުން ހިމެނޭ.	Complicity
ކުށް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ މުދާ	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ކުށެއް ނުވަތަ އެއް ކުށަށްވުރެ ގިނަ ކުށް ކުރުމަށް އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބޭނުންކުރި ނުވަތަ ބޭނުންކުރަން ގަސްދުކުރި މުދާ. އެގޮތުން، ކުށެއް ކުރުމުގައި ބޭނުންކުރީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރަން ގަސްދުކުރީ އެ މުދަލުން ބައެއް ކަމުގައިވިޔަސް ކުށްކުރުމަށް ބޭނުންކުރި މުދަލުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި އެ މުދާ ހިމެނޭ.	Property used for commission of a crime
ކުށްކުރި މީހާގެ އަމަލުގެ ރުކުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ކުށެއް މާނަކުރެވިގެންވާއިރު، އެ ކުށެއް ކުރުމަށްޓަކައި މީހަކު ކުރަންޖެހޭ ނުވަތަ ނުކޮށް	Conduct element

	ދޫކޮށްލަންޖެހޭ އަމަލާ ބެހޭގޮތުން، އެ ކުށެއް މާނަކުރުމުގައި ހިމެނިގެންވާ ބައި.	
ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތް	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ކުށެއްކުރާ ޖަމާޢަތުގައި ހިމެނޭ މެންބަރުންނަކީ، ގުޅިފައިވާ އާއްމު އެއް މަޤްސަދަކަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރާ ބަޔަކަށްވުމާއި: (1) އެ ޖަމާޢަތުގެ މެންބަރުން ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތާ ގުޅިފައިވާ މީހުން މެދުވެރިކޮށް، ކުރިއަށް ގެންދާ ޕްރޮޖެކްޓެއް ނުވަތަ މަސައްކަތެއްގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި އަނިޔާވެރިކަން ނުވަތަ ފަސާދުކުރުން ނުވަތަ އެ ދެ ކަންތަކުންކުރު ކަމެއްގެ ބިރު ދެއްކުން ހިމެނޭ ދެ އަމަލު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ އަމަލު ހިންގާފައިވާ ބަޔަކަށްވުން؛ ނުވަތަ (2) އެ ޖަމާޢަތުގެ މެންބަރުން ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތާ ގުޅިފައިވާ މީހުން މެދުވެރިކޮށް، މަސްތުވާތަކެއްޗާއި ވިއްކުމާއި މަސްތުވާތަކެއްޗާއި އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންގޮސް އާދޭ ވިޔަފާރިކުރުން ކަހަލަ މާނަކުރެވޭ ދެ އަމަލު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ އަމަލު ހިންގާފައިވާ ބަޔަކަށްވުން؛ ނުވަތަ (3) އެފަދަ ކުށްކުރުން ކުރުމަށް، ނުވަތަ ކުރާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުމަކީ އެ ޖަމާޢަތުގެ ބޭނުންކަމުގައި ނުވަތަ މަސްލަހަތުކަމުގައި އާއްމުކޮށް އިޢުލާންކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ގަބޫލުކޮށްފައިވާ ބަޔަކަށްވުން؛ ނުވަތަ (4) ދިވެހި ސަރުކާރުން ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތެއް ކަމުގައި ނުވަތަ ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖަމާޢަތަކަށްވުން.	Criminal organization
ކުށްކުރުމުގެ އާލާތް	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - 1. ކުށެއްކުރުމަށް ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ޚާއްސަކޮށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ އެ މަސައްކަތަށްޓަކައި ޚާއްސަކޮށް ބަދަލުކޮށްފައިވާ ކޮންމެ އެއްޗެއް؛ 2. އާއްމު ގޮތެއްގައި ކުށެއް ކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ގެންގުޅޭ އެއްޗެއްސާއި، ކުށުގެ ނިޔަތް	Tools of crime

	ފުރިހަމައަށް ހާމަކޮށްދޭ ފަދަ ހާލަތުގައި ގެންގުޅޭ ކޮންމެ އެއްޗެއް.	
ކުށްކުރުން އިންތިޒާމުކުރި މީހާ ނުވަތަ އިސްކޮށް ހަރަކާތްތެރިވި މީހާ	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ކުށްކުރުމުގައި ބައިވެރިވި އެހެން ބައިވެރިން ބަލަހައްޓައި، ކޮންޓްރޯލުކުރުމުގެ ޒިންމާ އޮތް މީހާ.	Organizer
ކުށްވެރިން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ކުށެއް ކުރިކަން ސާބިތުވެ ހުކުމްކުރެވިފައިވާ މީހުންނާއި، ކުށެއް ކުރިކަން ސާބިތުވެ ހުކުމްކުރެވި، އެހެންނަމަވެސް އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިނުވާ މީހުން.	Convicts
ކުށްވެރިން ބަދަލުކުރުން	(ބައިނަލްއަގްވާމީ ގާނޫނު) - ބޭރު ގައުމެއްގައިވާ ކުށްވެރިއަކު، ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އޭނާގެ ގައުމަށް ގެނައުން.	Extradition
ކުށްކުރި ބޭނުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - 1. ކުށްކުރުމުގެ ފަހަތުގައިވާބޭނުން. 2. ކުށްކުރުމަށް ބޭނުންވި ސަބަބު. 3. ކުށްކޮށްގެން ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވި މަގްސަދު.	Motive
ކުންފުނި	ވިޔަފާރިކުރުމުގެ މަގްސަދުގައި ކުންފުންޏާބެހޭ ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރަޖިސްޓަރީކުރާ ވިޔަފާރި ކިޔާންއެއް.	Company
ކުންފުނި ނިވައިފަތްގަނޑެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން	ހިއްސާދާރުންނާ ވަކިން އުފެދި، ވަކި ގާނޫނީ ޝަޚުސިއްޔަތުގެ ގޮތުގައި ކުންފުނި އޮންނަ އޮތުން މަކަރާއި ހީލަތް ހެދުމަށާއި ކުށްކުރުމަށް، ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން. ގާނޫނުތަކުގެ ދަށުންނާއި ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ ދަށުން މީސްމީހުންގެ މައްޗަށް ޖާތީގޮތުން ކުރުން ހާޞިލްވާ ކަންކަން ނުކުރުމަށް ނުވަތަ ކުށްކުރުމަށް ނިވައިފަތްގަނޑެއްގެ ގޮތުގައި ކުންފުންޏެއްގެ ގާނޫނީ ޝަޚުސިއްޔަތު ބޭނުންކުރާނަމަ، އެކަން ކުރާމީހަކު ނުވަތަ މީހުން އަމިއްލަގޮތުން ޒިއްމާ ކުރުވުމަށްޓަކައި ކުންފުނީގެ ގާނޫނީ ޝަޚުސިއްޔަތުގެ ފަރުދާ ކޝުން ނަގާށެ.	Abuse of separate legal entity

ކޮންފުނި އުވާލުމުގެ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތް	ކޮންފުނި އުވާލުމުގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ކޮންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އައްޔަންކުރާ ފަރާތް.	Liquidator
ކޮންފުނި އުވާލުމުގެ މަސައްކަތް	ކޮންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ކޮންފުންޏެއް އުވާލުމުގެ މަސައްކަތްކުރުން.	liquidation
ކޮންފުނި އުފެއްދުމުގައި އިސްނަގާމީހުން	ކޮންފުނި އުފެއްދުމުގެ މަސައްކަތްފަށައި، އެމަސައްކަތް ހިންގައި، ކޮންފުނި އުފެއްދުމުގެ މަސައްކަތް ނިންމައި، ކޮންފުނި ހިނގައިގެންދަ ހިސާބަށް ގެންދަ މީހާ.	Promoter
ކޮންފުނީގެ ގާނޫނީ ޝަޚްޞުގެ ފަރުދާ ނެގުން	ކޮންފުނީގެ ގާނޫނީ ޝަޚްޞުގެ ބޭނުން ނަހަމަގޮތުގައި ކުރުމުން ނުވަތަ ކުށްކުރުމަށް ކޮންފުނީގެ ގާނޫނީ ޝަޚްޞު ބޭނުން ކުރުމުން ، އެކަން ކުރި ބަޔަކު ކޮންފުނީގެ ދަރަންޏަކަށް ނުވަތަ އެބަޔަކު ކުރި ކުށަކަށް އަމިއްލަގޮތުން ޒިންމާދާރުވުމުގެ މަސްއޫލު.	Lifting corporate veil
ކޮންފުނިތަކުގެ ގްރޫޕް	(ޗެކްސް ގާނޫނު) - ބެލެނިވެރި ކޮންފުންޏާއި ސަބްސިޑިއަރީ ކޮންފުނިތަކުން ހިމެނޭ ގްރޫޕް.	
ކޮންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީ	ޤާނޫނުތަކާ އަދި ކޮންފުނީގެ އަސާސީ ގަވާއިދާއި ހިންގާ ގަވާއިދު އެއްގޮތަށް ކޮންފުނިން އަމަލުކުރާކަން ދަލީލުކުރުމަށްޓަކައި ކޮންމެ ކޮންފުންޏެއްގައި ހުރުން ޤާނޫނު ލާޒިމުކުރާ މީހެއް.	Company secretary
ކުރިއަށް ތަޠުބީޤު ކުރުން	ޤާނޫނު ހިންގަންފެށި ޤާނޫނު ވުޖޫދަށް އައުމަށްފަހު ހިނގާ ކަންކަމުގެ މައްސަލަ ކަމަށް ބަރާބަރުކުރާ ގާއިދު.	Prospective application of law
ކުރެވިދާނެ	1. ތަންފީޛުކުރެވިދާނެ 2. ހިންގިދާނެ 3. ވެވިދާނެ	Feasible

ކުއްލި ނުރައްކާތުގެ ހާލަތު	ހަނގުރާމައެއް ނުވަތަ ގައުމީ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ވެގެން ނުވަތަ ބޮޑު ހަމަލާއެއް ކުރިމަތިވެދާން ކަމުގެ ބިރު ހިފެގެން ނުވަތަ ގުދުރަތީ ކާރިސާއެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ބަލިމަޑުކަމެއްގެ ސަބަބުން ގާނޫނު އަސާސީގައިވާ ބައެއް އަސާސީ ހައްގުތައް ހިފެހެއްޓުމަށާއި ބައެއް ގާނޫނުތައް ހިންގުން ވަގުތީގޮތުން ހުއްޓާލުމަށްޓަކައި ގާނޫނުއަސާސީގެ 253 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިއުލާންކުރާ ހާލަތު.	State of emergency
ކުއްޔަށްދިނުން	ކަނޑައެޅި ބަޔާންވެގެންވާ މުއްދަތަކަށް، އަދި އެއްބަސްވެފައިވާ ގަވައިދުތަކުން އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ފައިސާ ދައްކާގޮތަށް މީހެއްގެ މުދަލެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްގު އެހެން ފަރާތަކަށް ދިނުން.	Lease
ކުއްޔަށްދޭ ފަރާތް	ތަނެއް ނުވަތަ މުދަލެއް، އެހެން ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށްދިން މީހާ.	
ކުއްޔަށްހިފާ ފަރާތް	ތަނެއް ނުވަތަ މުދަލެއް، އެހެން ފަރާތަކުން ކުއްޔަށްހިފި މީހާ.	
ކުޑި ކުށް	އެކުލެއްގެ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ޚަލަލްވުން ނުހިމެނޭ، ގާނޫނާ ހިލާފު ކަންކަން. އާންމުގޮތެއްގައި، ޖުރިމާނާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުޑިކުށްކުން.	Infraction
ކުލި	ކުއްޔަށް ހިފައިގެން އުޅޭ ފަރާތުން ކުއްޔަށްދޭ ފަރާތަށް ވަކި ގަވާއިދަކުން ދައްކަން އެއްބަސްވެފައިވާ ފައިސާ.	Rent
ކުލި ސިފައިން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ހަމަނުޖެހުންތަކުގައި ނުވަތަ ސަރުކާރު ވައްޓާލުމުގައި ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމަށް ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ގާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު ވައްޓާލުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް ހާއްސަ ގޮތުގައި ތަމްރީނުކުރެވިފައިވާ މީހާ ނުވަތަ ފައިސާ ދީގެން ގެންނަ އެފަދަ ބިދޭސީން.	Mercenaries

ކުޑަކުއްޖާ	މައިމީހާގެ ބަނޑުގައި އާދަމުގެ ދަރިއާ ގަރުބަގަތީއްސުރެ، ދުނިޔެއަށް އުފަންވުމާ ދެމެދުގެ ހާލަތުގައިވާ ކުއްޖާއި، ދުނިޔެއަށް އުފަންވުމަށްފަހު މީލާދީ ގޮތުން 18 އަހަރު ފުރިހަމަނުވާ ކުއްޖާ.	Child
ކެބިނެޓް	ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަންކުރާ، ވުޒާރާތަށް ހިންގުމާ ހަވާލުކޮށްފައިވާ ވަޒީރުންގެ މަޖިލިސް.	Cabinet
ކެންޑިޑޭޓް	1. އިންތިޚާބަކަށް ކުރިމަތިލާފައިވާ މީހާ. 2. ކަމެއްގައި ވާދަކުރުމަށް ކުރިމަތިލާފައިވާ މީހާ.	Candidate
ކެޕިޓަލް ހަރަދު	ބިމާއި، އިމާރާތާއި، މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ މެޝިނަރީ ފަދަ ފިކްސްޑް އެސެޓްސް (ހަރުމުދާ) ހޯދުމަށް ކުރާ ހަރަދު.	Capital expenditure (Capex)
ކެޕިޓަލް އިންވެސްޓްމެންޓް	ފިކްސްޑް އެސެޓްސް (ހަރުމުދާ) ގަތުމަށްޓަކައި ކުރާ ހޭދަ.	Capital investment
ކެޕިޓަލް މާކެޓް	މާލީ ލިޔުން ގަނެވިއްކުމުގެ ބާޒާރު.	Capital market
ކޭޝިއާޒް ޗެކް	ބޭންކުގެ އަމިއްލަ ފައިސާއިން ބޭންކުގެ ނަމުގައި ދޫކުރާ ޗެކް. މިއީ، ޗެކުގައިވާ ފައިސާ ޗެކު ހޯއްދަވާ ފަރާތަށް ލިބޭނެ ކަމުގެ ޔަޤީންކަން ދިނުމުގެ ބޭނުމުގައި ބޭނުންކުރާ ވަސީލަތެއް.	Cashier’s Cheque
ކޭޝް ފްލޯ	ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ވިޔަފާރިއަކަށް ލިބޭ ފައިސާ އާއި އެ ވިޔަފާރިއަކުން ހޭދަވާ ފައިސާ.	Cash flow
ކަނޑުފޭރުން	ކަނޑުދަތުރުކުރާ އުޅަނދުފަހަރަށް ހަމަލާދީ، ފޭރުމުގެ އަމަލު ހިންގުން.	Piracy
ކަރަންޓް އެކައުންޓް	އާއްމުކޮށް ވިޔަފާރިތަކަށް ބޭންކުން ހުޅުވައިދޭ، އެ އެކައުންޓުން ފައިސާ ނެގުމުގެ ހުރަހެއް ނެތް	Current account

	އެކައުންޓް. މި އެކައުންޓުން އާއްމުކޮށް ފައިސާ ނެގޭނީ ޗެކު ބޭނުންކޮށްގެން.	
ކަރަންޓް އެސެޓްސް	މުދަލުގެ ތެރެއިން އެއް އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނަގުދު ފައިސާއަށް ބަދަލުކުރެވިދާނެ ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ މުދާކަމަށް ބެލެންސް ޝީޓުގައި ބަޔާންކުރާ މުދާ.	Current assets
ކައުންޓަފީޓް	ހިޔާނަތްތެރި ނުވަތަ ހީލަތްތެރި އަމަލު ކުރުމަށް ނުވަތަ އެފަދަ އަމަލު ކުރެވުމަކީ އެކަށީގެންވާފަދަ ކަމެއްކަން ދެނެހުރެ އެއްޗަކާ އެއްވައްތަރަށް އެހެން އެއްޗެއް އުފެއްދުން.	Counterfiet
ކައުނު	ވުޖޫދުވެގެންވާ އެންމެހައި އެއްޗަކާއި މުޅި ފަޒާ އެކީއެކަން. ކައުނުގެ ޑައިމީޓަރަކީ ދިހަ ބިލިއަން އަލި އަހަރު ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވިފައިވޭ. އަދި ކައުނުގައި އެތައް ބައިވަރު ތަރިތަކުގެ ނިޒާމުތަކެއް ހިމެނޭ. ކައުނު އުފެދިފައިވަނީ ތޭރަ ބިލިއަން އަހަރުކުރިން ކަމަށް އިލްމުވެރިން ބުނޭ.	Universe
ކަމަށް އެކަށޭނަ	ތަޢުލީމާއި ހުނަރާއި ތަޖުރިބާހުރި، އަދި ތެދުވެރި ކަމާއި އިތުބާރުކުރެވޭ ސިފަހުރުން.	Qualified
ކަމާކެތި	ކަމެއް ކޮން ފުރިހަމަކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައި އޮންނަ އިޖުރާއަތުތައް.	Procedure Process
ކަފާލަތު	ކޯޓަށް ހާޒިރުވާން ކަނޑައަޅާ ދުވަހަށް ކޯޓަށް ހާޒިރުވާނެކަން ކަށަވަރުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތިން ކޯޓަށް ދައްކާ ފައިސާގެ އަދަދު ނުވަތަ އިންޝުރެންސް ގެރެންޓީއެއް. މީގެ ތެރޭގައި އެކަމުގައި ޒާމިނުވާން މީހަކު ކަނޑައެޅުން ހިމެނޭ.	Bail
ލިޔުމީ ހެކި	ހެކިގެގޮތުގަ ޝަރީޢަތަކަށް ނުވަތަ ތަޙުޤީޤަކަށް ހުށަހަޅާ ލިޔުން.	Documentry evidence
ކިޔާން	(1) އޮނިގަނޑު	Entity

	(2) ވުޖޫދުވެ އޮތުން (3) ގާނޫނީ ޝަރުތް (4) ވަކި ގާނޫނީ ފަރާތެއް ލިބިފައިވާ އެއްޗެއް. ވަކި ގާނޫނީ ފަރާތެއް ލިބިފައިވާ ވަކި ގާނޫނީ ޝަރުތަކީ، ގާނޫނަކުން، އެ ޝަރުތަކަށް އެ ޝަރުތުގެ އަމިއްލަ ހައްގުތަކާއި ވާޖިބުތަކެއް ލިބިދީފައިވާ، ޠަބީޢީ ނޫން، ކޮންމެ ޝަރުތެއް.	
ކިއްވެނިބޭކަލުންގެ އަރި	އިރުޒަމާނުގައި އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު ޝަރިއަތް ކުރުމަށް، ރަސްކަމުގެ ގަނޑުވަރުގެ ތެރޭގައި ހުންނަ ހާއްސަ އަރި ނުވަތަ ބެންޗް.	Bench
ކޮންފްލިކްޓް އޮފް އިންޓްރެސްޓް	1. މަސްލަހަތު ފުށުއެރުން. 2. މީހެއްގެ މަގާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން އިސްކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތާ އެމީހާގެ އަމިއްލަ މަސްލަހަތާ ފުށުއެރުން. 3. ކުޑާ ކަމަކުން ނުވަތަ ނިންމާ ނިންމުމަކުން ހުދު އޭނާއަށް ގެއްލުންހުރި އެހެން ފަރާތަކަށް މަންފާއެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ވުމުން ހާލަތު.	Conflict of interest
ކޮންސޯޝިއަމް	އެއް ފަރާތަކަށް މުޅި ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ހުރިހާ ބައިތަކެއް ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގާބިލުކަން ނެތް ނަމަ، އެ ޕްރޮޖެކްޓެއް ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި ވަކިވަކި ފަރުދުން ނުވަތަ ވަކިވަކި ކުންފުނިތަކެއް ގުޅިގެން ޕާޓްނަރޝިޕެއްގެ ގޮތުގައި އަންނަ އައުން.	Consortium
ކޮންޑިޝަން ޕްރެސިޑެންޓް	1. އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން އުފެދޭ ޒިއްމާއަކަށް ނުވަތަ ޒިއްމާތަކަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ފުރިހަމަވާން ޖެހޭ ޝަރުތު. 2. ތަމްހީދީ ޝަރުތު.	Condition precedent
ކޮންޑިޝަން ސަބްސީކުއެންޓް	ވަކި ކަމެއް ހިނގައިދިޔުމުގެ ސަބަބުން އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ބައިވެރިއަކަށް އަދާކުރަންޖެހޭ ޒިންމާ އުވިގެންދިއުން.	Condition subsequent

	2. ފާރިޤު ޝަރުޠެއް.	
ކޮންޓިންޖެންޓް ލަޔަބިލިޓީ	ޔަޤީންކަމާއެކު ބަޔާންކޮށްނުދެވޭ ދަރަނިކަމެއް ކުރިމަގުގައި ހިނގައިފިނަމަ، އެކަމެއް ހިނގުމުގެ ސަބަބުން އަދާކުރަންޖެހިދާނެ ދަރަނި ނުވަތަ ފައިސާ.	Contingent liability
ކޮންޓްރެކްޓް	ދެ މީހެއްގެ ދެމެދުގައި ނުވަތަ ދެ މީހަކަށްވުރެ ގިނަބައެއްގެ މެދުގައި އެއްބަސްވެވޭ އެއްބަސް ވުމެވެ. އަދި އެ އެއްބަސްވުމަކީ ޤާނޫނު ގަބޫލުކުރާ، އަދި ޤާނޫނީ ގޮތުން ތަންފީޒު ކުރެވޭނެ އެއްބަސްވުމަކަށް ވެސް ވާންޖެހެން. ޤާނޫނީ ގޮތުން ތަންފީޒު ނުކުރެވޭނެ އެއްބަސްވުމަކީ ކޮންޓްރެކްޓެއް ނޫން.	Contract
ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިން	އެބައެއްގެ މެދުގައި ކޮންޓްރެކްޓު ގާއިމުކުރެވޭ މީހުން.	Parties to the contract
ކޮންޓްރެކްޓު ކުރުމުގެ މިނިވަންކަން	ކޮންޓްރެކްޓްކުރުމަށް ފަރުދުންނަށް ލިބިގެންވާ މިނިވަންކަން. ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ކުރިމަތިކުރާ ހުރަސްއެޅުންތަކުން ނިދި، ވިޔަފާރި މުޢާމަލާތް ކުރުމުގައި ވަކިގޮތަކަށް އެއްބަސްވުމުގެ މިނިވަންކަން ފަރުދުންނަށް ލިބިގެންވާ ކަމަށް ބެލުމުގެ ގާއިދާ. ބައެއް ގައުމުތަކުގެ ޤާނޫނީ ނިޒާމުގައި ގަބޫލުކުރެވިފައިވީނަމަވެސް، މި މިނިވަންކަން ވަނީ، ހައްދު ނިޔަލަކަށް، އިންސާފުވެރިކަމާއިކު މުޢާމަލާތްކުރުމާއި، އަމުރުކުރަނިވި ގާއިދާތަކުގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ އުސޫލުތަކުން ގައިދުކުރެވިފައި ކަމަށް.	Freedom of contract
ކޮންޓްރޯލްކުރުން	1. ފަރުދެއްގެ ނުވަތަ ގާނޫނީ ޝަޚްސެއްގެ ވިޔަފާރި ބަލަހައްޓައި، ވިޔަފާރި ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ގޮތް ކަނޑައަޅައި، އެ ވިޔަފާރި ހިންގުން. 2. މީހަކު ނުވަތަ މީހުން އަމަލުކުރަންވީ ގޮތް ކަނޑައެޅުން، ނުވަތަ މީހަކު ނުވަތަ މީހުން އަމަލުކުރަންވީ ގޮތް ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު އޮތުން.	Control

	3. ކަމެއް ނުވަތަ ކަންތައްތަކެއް ހިނގަންވީ ގޮތަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުން ނުވަތަ ކަމެއް ނުވަތަ ކަންތައްތަކެއް ހިނގަންވީ ގޮތް ކަނޑައެޅުން، ނުވަތަ ކަމެއް ނުވަތަ ކަންތައްތަކެއް ހިނގަންވީ ގޮތް ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު އޮތުން.	
ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ކުށް ތަހުގީގުކުރުމަށާއި ކުށްކުރާ ފަރާތްތައް ދެނެގަތުމުގެ ބޭނުމުގައި، ގާނޫނުގައި ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމަކާ ގުޅޭ ކޮންސައިންމަންޓާއި، ފައިސާ، ނުވަތަ އެފަދަ ކޮންސައިންމަންޓް ނުވަތަ ފައިސާ ކަމަށް ބެލެވޭ އެއްޗެހި، ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުގެ ފުރިހަމަ ބެލުމުގެ ދަށުން، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމަށް ދިނުމަށް ނުވަތަ އެ އެއްޗެއް ގެންދެވޭ މަންޒިލަށް ރައްދުވުމަށް ދިނުމަށް، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ގެންދިޔަދިނުން.	Controlled delivery
ކޮރަޕްޝަން	(1) ދައުލަތުގެ މަގާމުތަކުގައި ތިބޭ މީހުން މާލީ މަންފާ ހޯދުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެހެނުންވެސް ފައިދާއެއް ހޯދުމަށް ނުވަތަ ހޯދައިދިނުމަށް، އާއްމުކޮށް ރިޝްވަތުނެގުން ހިމެނޭގޮތަށް، ހިންގާ ޚިޔާނާތާއި މަކަރާއި ހީލަތުގެ އަމަލުތައް. (2) ނާޖާއިޒު ފައިދާއެއް ހޯދުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ނާޖާއިޒު ފައިދާއެއް އެހެން މީހަކަށް ހޯދައިދިނުމަށްޓަކައި މަގާމުގެ ނުފޫޒު ބޭނުންކުރުން. (3) ފަސާދައިގެ އަމަލުތައް.	
ކޯއިލު	ރަސްކަލުގެ ދަރުބާރު ހިނގާ ޚާއްސަ ގަނޑުވަރު.	Royal court
ކޮވެނަންޓް	ކޮންޓްރެކްޓްގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ވައުދެއް.	covenant
ކޮމަން ލޯ	1. އިނގިރޭސި ގާނޫނީ ނިޒާމުގެ ސަގާފަތް. 2. ފަނޑިޔާރުންގެ ހުކުމްތަކުން އުފެދޭ ގާނޫނު.	Common law

ކޮމަން ލޯ ނިޒާމު	އިންގްލަންޑާއި، ވޭލްސް އާއި އިނގިރޭސިވިލާތުގެ އިސްތިއުމާރުގެ ދަށުގައި ތިބި ގައުމުތަކާއި ޔުނައިޓެޑް ސްޓޭޓްސް އާއި ކެނެޑާގެ ބޮޑުބައިގައި ބޭނުންކުރާ ގާނޫނީ ނިޒާމަށް އާއްމުކޮށް ކިޔާ ނަން.	Common law system
ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް އޮފް ޓެކްސޭޝަން	ޓެކްސްނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ގާނޫނު (ގާނޫނު ނަންބަރު 3/2010) ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޓެކްސޭޝަނާ ހަވާލުކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް ކުރުމަށާއި މިޔާ ދުވަހުން ދުވަހަށް ހިންގުމަށް ޢައްޔަންކޮށްފައި ހުންނަ މީހާ.	Commissioner General of Taxation
ކޮމްޕައުންޑް އިންޓްރެސްޓް	ލޯނުގެ އިންޓްރެސްޓްގެ ބައި، ލޯނުގެ އަދަދުގެ ތެރެއަށް އެއްކުރުމަށްފަހު، އެއީ ލޯނުގެ އަދަދު ކަމުގައި ބަލައި އެއަށް އިންޓްރެސްޓް އެރުން.	Compound interest
ކޮލެޓްރަލް	1. ދަރަންޏަށް ނަގާފައިވާ ފައިސާއެއް ދައްކާނުކަމުގެ ހަޔިންކަން ދިނުމުގެ ގޮތުން ބަހައްޓާ މުދަލެއް. 2. ދަރަންޏަކާ ގުޅިގެން ނަގާ މައިގަނޑު ސެކިއުރިޓީ ގެ އިތުރުން ދަރަނިދޫކުރާ ފަރާތުން ނަގާ އެހެނިހެން ސެކިއުރިޓީ.	collateral
ކޮޕީރައިޓް	އަދަބީ މަސައްކަތްތަކާއި އާޓިސްޓިކް މަސައްކަތްތަކާއި މިއުޒިކުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ މުސައްނިފުންނަށް، އެ ތަކެތި ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ވަކި މުއްދަތަކަށް ޗާޕުކޮށް، ޝާއިއުކޮށް، ޕާފޯމްކޮށް، ފިލްމުކޮށް، ރެކޯޑުކޮށް، ދައްކައި ގެނުމަށް ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް ލިބިފައިވާ ހާއްސަ ހައްގު.	Copyright
ކްރިސްޓަލައިޒޭޝަން	ކަނޑައެޅި އެއްބަސްވެފައިވާ ހާލަތެއް ނުވަތަ ހާލަތްތަކެއް ދެތުވެރިވުމުން ފްލޯޓިންގ ޗާޖެއް ފިކްސްޑް ޗާޖަކަށް ބަދަލުވުން.	Crystallization

ކްރެޑިޓް ކާޑު	އެ ކާޑު ބޭނުންކޮށްގެން މުއާމަލާތްކުރުމުން ދަރަނި ލިބޭގޮތަށް، ބޭންކުން ނުވަތަ މާލީ އިދާރާއަކުން ދޫކޮށްފައިވާ ކާޑެއް.	Credit card
ކްރެޑިޓް ލިމިޓް	ދަރަނީގެ ލިމިޓް. އެ ވަގުތެއްގައި އެކައުންޓަކުން ދަރަނީގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ނެގޭނެ އެންމެ މަތީ އަދަދު.	Credit limit
ކްރެޑިޓަށް ދޫކުރުން	ފޭންދޭނަރް މުދާ ދޫކުރުން. މުދާ ވިއްކުމުގެ މުއާމަލާތެއްގައި ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ފައިސާ ދިނުމަށް ވައުދުވުމުން އެކޮޅަށް ގަބޫލުކޮށް މުދަލެއް ވިއްކުން ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ދިނުން.	On credit
ކްރޮސްކުރުން	ޗެކެއްގެ ހެކޮޅުރުގެ އެއް ކަނެއްގައި ކައްޗަށް އެއްވަރަށް ދެ ރޮނގު ދެމުން.	Crossing
ކްލިއަރިންގ ހައުސް	ޗެކާއި، ޑްރާފްޓް އަދި ނޯޓު ބޭންކުތަކުގެ މެދުގައި އެކުވެގެން ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި އެ ރަށެއްގައި ހިނގާ ބޭންކުތައް އެއްވާތަން.	Clearing house
ކްލެއިމް	ހައްގެއް ހޯދުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ހުށަހަޅާ އެދުމެއް ހުށަހެޅުން.	ClaimCreation
ކާއިނާތު	އާލަމްތަކުގައި ޚަލްޤުކުރެވިގެންވާ އެންމެހައި ތަންތަނާއި ތަކެތި.	Creation
ކާވެނި	1. އަންހެނަކާ ފިރިހެނަކު، އެކުގައި ދިރިއުޅުމުގެ ބޭނުމުގައި ޝަރުޢީގޮތުން ގުޅޭ ގުޅުން. 2. ވަލީއަކުން ހުއްދަކޮށްދިނުން އެކުލެވިގެންވާ އަގްދު.	Marriage
ކާވެނި ހަރާމް އަންހެނުން	ކާވެނި ހަރާމް އަންހެނުންނަކީ: i. މަންމަ.	Persons prohibited to marry

	ii• މާމަ (ކިތަންމެ ދުރަށް ދިޔަސް). iii• އަންހެން ދަރި (ކިތަންމެ ދުރަށް ދިޔަސް). iv• އެއްބަނޑު ނުވަތަ އެއްބަފާ ނުވަތަ އެއްބަނޑު އެއްބަފާ އުހުތުން. v• މައިފުށުގެ ބޭބޭ ދައިތަ. vi• ބަފާފުށުގެ ބޭބޭ ދައިތަ. vii• އުހުތުގެ އަންހެން ދަރި. viii• އަހުގެ އަންހެންދަރި.	
ކާވެނީގެ ރަން	(1) ކާވެނީގެ ރަނަކީ ކައިވެނީގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ޝުބްހަ ވަތީއަ (ވަޠީއަ) އެއްގެ ސަބަބުން ފިރިހެން މީހާ އަންހެން މީހާއަށް ދިނުން ވާޖިބުވާ މުދަލެވެ. އަގެއް ހުރި ކޮންމެ އެއްޗަކީ ކާވެނީގެ ރަނަކަށް ފުދޭނެ އެއްޗެކެވެ. އަގެއް ހުރި މަންފާއެއް ވެސް ފުދޭނެ. (2) ކާވެނީގެ އަގްދުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ރަންދިނުން ހައްގުވާ ހާލަތެއްގައި ދިނުން ވާޖިބުވާ ބަދަލެވެ. (3) އިންނަން އުޅޭ ފިރިހެން މީހާ އަންހެން މީހާ އަށް ޝަރުޢީ ގޮތުން ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ. ރަނުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅާނީ އަންހެން މީހާ.	Dowry
ކާވެނި ރުޖޫޢަ ކުރުން	ބާއިން ވަރި ނޫން ވަރިއެއްގެ އިއްދާގައި އިން އަންހެނަކު، ކާވެންޏަށް އަލުން އަނބުރާ ގެނައުން. ރަޖްޢީ ވަރިއަކުން ވަރިކުރުމަށްފަހު، ކާވެނި ރުޖޫޢަ ކުރަނީ ރާއްޖޭގައި ނަމަ، ކާވެނި ރުޖޫޢަ ކުރަންވާނީ، ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިގެން، ޝަރުޢީ ހުކުމަކުގެ މަތިން. ކާވެނި ރުޖޫޢަ ކުރުމަށް އަންހެން މީހާ އިއްތިފާޤު ކޮށްފިނަމަ، އޭނާ އެ އިއްތިފާޤުކުރި ޝަރުޢީ ގޮތުން މަގުބޫލު	Revocation of divorce

	ސަބަބެއް އޮވެގެން ކަމަށްވާ ނަމަ، އެ ދެ މީހުންގެ ކާވެނި، ކާޒީން ރުޖޫޢަ ކޮށްދީގެން ނުވާނެ.	
ކާވެނީގެ އެއްބަސްވުން	ކާވެނި ކުރުމުގެ ކުރިން އެ ކާވެނީގައި ހިމެނޭ ދެ ފަރާތުން ދިރިއުޅުން ބިނާކުރުމުގައި ތަބާވާން މައިގަނޑު އުސޫލުތައް ލިޔެ ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވާ އެއްބަސްވުން.	Pre-marital agreement
ކާވެނި ފަސްޚުކުރުން	ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބަކަށްޓަކައި އަނބިމީހާ ވަރިވުމަށް އެދި ކާޒީއަށް ހުށަހަޅައިގެން އެއިން ކަމެއް ސާބިތުވާ ނަމަ ދެފަރާތް ސުލްހަކުރަން އެމައްސަލަ ފުސްވުމަކާ ނުލައި ކާޒީން ކާވެނި ރުޖޫޢުކުރުން. (1) ފިރިމީހާ ވީތަނެއް ނޭނގި، އެއް އަހަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ގާއިބުވުން. (2) ފިރިމީހާ އަނބިމީހާއަށް ކުރަންޖެހޭ ހަރަދުނުކޮށް ވިދިވިދިގެން ތިންމަސް ދުވަސްވުމުން، ހަރަދު ހޯދުމަށް އެދި އެމައްސަލަ އަނބިމީހާ ކާޒީއަށް ދެ ފަހަރު ހުށަހެޅި، ހަރަދުދިނުމަށް ކާޒީން ދެ ފަހަރުގެ ފިރިމީހާއަށް އަންގުވުން ވެސް، ފިރިމީހާ އަނބިމީހާއަށް ހަރަދު ނުދިނުން. (3) ކާވެނި ކުރިއިރު، ފިރިމީހާއަކީ ޖިންސީގޮތުން ނުކުޅެދޭނެ މީހެއްކަން އަނބިމީހާއަށް އެނގިފައި ނުވާކަމުގައި، ކާވެނި ކުރުމުގެ ފަހުން އަނބިމީހާ އެ މައްސަލަ ދަނެގަތުމުން، ފިރިމީހާ އަކީ ޖިންސީގޮތުން ނުކުޅެދޭނެ މީހެއްކަން ޝަރީޢަތުގައި ގަބޫލުކުރާ މިންވަރަށް ހެކި ލިބުން.	Dissolution of marriage

	(4) ފިރިމީހާ ދުނިޔެއިން މޮޔަވެފައި ހުންނަތާ ދެ އަހަރު ވެފައިވުން. (5) ފަރުވާއެއް ހޯދިފައި ނުވާ ގައިންގަތަށް އަދި، ނުރައްކާތެރި ބަލިއެއް ފިރިމީހާއަށް ޖެހިފައިވުން. (6) ކާވެނި ފަސްކުރުވުމަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ހުއްދަކުރާ އުޒުރެއް ކަމެއް ފުދުވެރިވުން.	
ކާފީ ހެކި	ސާބިތުކުރުމަށް ފުދޭ މިންވަރުގެ ހެކި.	Sufficient evidence
ކާގޯ	އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ވިޔަފާރި އުސޫލުން އުފުލާ މުދާ.	Cargo
ކާސްޓިން ވޯޓު	ދެ ފަރާތުން ދީފައިވާ ވޯޓު އެއްވަރުވުމުން ރިޔާސަތުގައި ހުންނަ މީހާ އިތުރަށް ދޭ ވޯޓު. ދެ ފަރާތުގެ ވޯޓު އެއްވަރުވެއްޖެ ނަމަ ރިޔާސަތުގައި ހުންނަ މީހާގެ ވޯޓުން އެ މައްސަލައެއް ވަކިގޮތަކަށް ނިމޭނެ.	Casting vote
ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓް	1. މުވައްޒަފުން ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތާއި އުސޫލުތަކާއި އަޚްލާޤީ މިންގަނޑާއި ސުލޫކު ބަހައްޓަންވީ ގޮތް.	Code of conduct

	2. ވަކި ދީނެއްގައި ނުވަތަ ފަންނެއްގައި ހިމެނޭ ބަޔަކު، އެ މީހުންގެ އަޤީދާގެ މިންގަނޑާއި ސުލޫކު ބަޔާންކޮށްދޭ ގޮތް. 3. ސުލޫކީ މިންގަނޑު.	
ކޯޓު	1. ފަނޑިޔާރުގެ. 2. ފަނޑިޔާރަކު ހުރެގެން ނުވަތަ ފަނޑިޔާރުންތަކެއް ތިބެގެން ޝަރީޢަތްކުރުމަށް ގާނޫނު އަސާސީ އިން ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ގާނޫނަކުން އުފައްދާފައިވާ ތަން.	Court
ކޯޓާ	ރަސްމީ ފަރާތެއްގެ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައިވާ އެއްޗެއް ދޫކުރާނެ، ނުވަތަ ހުއްދައެއް ދޫކުރާނެ ވަކި އަދަދެއް ކަނޑައަޅާފައި އޮންނަ އުޞޫލް.	Quota
ކޯޓުން އުވާލުން	ކޯޓު މެދުވެރިކޮށް ކުންފުންޏެއް އުވާލުން.	Judicial liquidation
ކޯޓު އަމުރު	(ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު) - ކޯޓު އަމުރެއް ހޯދައިގެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކުރުމަށް ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ފަނޑިޔާރަކު ދޫކުރާ ހުއްދަ ނުވަތަ ފަނޑިޔާރަކު ކުރާ އަމުރު.	Court Order
ކޯޓުގެ ހުރުމަތް ކެނޑުން	ކޯޓުގެ ބާރު ގަބޫލު ނުކުރުމާއި، ކޯޓުގެ އަމުރަށް ކިޔަމަން ނުވުމާއި، ކޯޓަށް ހާޒިރު ވަރުހަރާކުރުމާއި، ބޭއަދަބުކަން ނުވަތަ ކުރާ ކަމުކަން ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގެ ނިޒާމު ގެއްލުވާލުމާއި، ކޯޓަށް ފުރައްސާރަކުރުމުގެ އަމަލެއް ހިންގުން.	Contempt of court
ކޯޓުގެ އަސްލީ އިޚްތިޞާޞް	އިސްތިއުނާފުކުރާ މައްސަލައެއް ބެލުމާ ހިލާފަށް، ފުރަތަމަ މަރުހަލާގައި މައްސަލަބަލާ ގޮތަށް މައްސަލަ ބެލުމަށް ކޯޓަށް ލިބިގެންވާ ބާރު.	Original jurisdiction of the court
ކޯޓުގެ ޒާތީގައި ލިބިގެންވާ އިޚްތިޞާޞް	އަދުލުއިންސާފު ގާއިމުކުރުން ދުލުހެޔޮކަމާއި އަދުލުއިންސާފުގެ ބޭނުން ނަހަމަގޮތުގައި ހިފުމަ	Inherent jurisdiction of the court

	ނުދިނުމަކާއި އަދުލުއިންސާފުގެ ނިޒާމުގެ އިތުބާރު ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި ކޯޓަށް ލިބިގެންވާބާރު.	

އ

އުނިއިތުރު ހަމަޖެއްސުން	(މުދަލާބެހޭ ޤާނޫނު) - އެއްވެސް މުދަލެއް ހުރި ގެއްލުމެއް އެ ގެއްލުމެއްގެ ބައިވެރިންގެ މެދުގައި ބައިކުރާ އިރު އެއްފަރާތުން އަނެއްފަރާތަށް ދޫކޮށްދޭ ފައިސާގެ އަގުމަގު ހަމަޖެއްސުން.	Adjustment
އުންސުރު	1. ކަމެއް ފުރިހަމަވުމަށްޓަކައި ހުންނަންޖެހޭ ޝަރުޠުތައް. 2. ގާނޫނުގައި ކުށެއް މަނާކޮށްފައި އޮންނައިރު، މިފަދަ ކުށް ކޮށްފިކަމަށް ބެލުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ސާބިތުކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ވަކިވަކި ބައިބައިގެ ތެރެއިން ބައެއް.	Elements
ޢުރުފް (އުރުފް)	(1) އާދަކާދަ. (2) ޒަމާންތަކެއް ވަންދެން ވަކިގޮތަކަށް ކަމެއް ކުރަމުން ދިއުމުގެ ސަބަބުން ގާނޫނީ ބާރު ލިބިފައިވާ ކަމަށް ބެލެވޭ ކަމެއް.	Custom
އުޅުން	ކަމެއް ހާސިލުކުރުމަށް ނުވަތަ ނިންމުމަށް މަސައްކަތްކުރުން. ކުށެއް ކުރަން އުޅުން، ބަލާ!	Attempt
އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު	ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އިސް ފަނޑިޔާރު.	
އުވާލުން	1. ޤާނޫނީގޮތުން އުފެދިފައިވާ ޝަރިކަތެއް ނުވަތަ އިދާރާއެއް ޤާނޫނީ ގޮތުން ނެތިކޮށްލުން. 2. ޤާނޫނީ ގޮތުން ބާޠިލް ނެތިކަމަށް ކަނޑައެޅުން. 3. ބާޠިލުކުރުން.	

އުމުރަށް ޖަލަށްލުން	ޖިނާއީ ކުށެއްގެ އުޤޫބާތެއްގެ ގޮތުން މީހެއްގެ މުޅި އުމުރު، ޖޭލަށްލާ ލުއި ލިބޭ ގޮތަށް ނުވަތަ ނުލިބޭ ގޮތަށް، ޖަލުގައި ހޭދަކުރުމަށްޓަކައި ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ އަދަބު.	Life imprisonment
އުފަންދުވަހުގެ ސެޓްފިކެޓް	މީހެއްގެ އުފަންދުވަސް ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމަށްފަހު އުފަންދުވަސް ރަޖިސްޓަރީކުރާ ފަރާތުން ދޫކުރާ ލިޔުން.	
އުފުލޭ މުދާ	އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް އުފުލައިގެން ގެންދެވޭ ގޮތަށް ހުންނަ މުދާ.	Moveable property
އުފުލާ ފަރާތް	ނާލު ނަގައިގެން މުދާ އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް އެއްގަމު މަގުން ނުވަތަ ކަނޑުމަގުން ނުވަތަ ވައިގެ މަގުން ގެންގޮސްދޭ ފަރާތް.	Carrier
އުތުރެޖިހާރު (ބޯދާ)	އުއްތަރަ ފަސްޖިހާރު.	
އުޤޫބާތް	ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރުމުން އެކުށް ކުރި މީހަކަށް ދިނުމަށް ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަބު.	
އުސޫލު	1. ހުރިހާ ކަމެއް ޝާމިލުވެގެންވާ، އަސާސީ ޤާނޫނީ ހަމަތައް. 2. ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކުން އުކަނައަޅައި އިސްތިޤުރާރުވެފައިވާ ހަމަތައް. 3. ދީނީ އިލްމުވެރިންގެ ފަތުވާތަކުން ގާއިމުވެފައިވާ ހަމަތައް. 4. ގަވާއިދު 5. އަމަލުތައް ތަކުރާރުކުރަން ބޭނުންކުރާ، ބަދަލުވުމެއް ނެތް އަސާސީ ހަމަތައް.	Principle
އުސްލޫބު	1. ސްޓައިލް. 2. ފާޑު. 3. ވައްޓަފާޅި. 4. ރާގު.	Style
އުޒުރުވެރިވުން	ގާނޫނީ ވާޖިބެއް އަދާނުކޮށް ހުރުމަށް މަގުބޫލު ސަބަބެއް އޮތުން ނުވަތަ މަގުބޫލު ސަބަބެއް ދެއްކުން.	justification

އުޖޫރަ	މުވައްޒަފުގެ ވަޒީފާއާ ގުޅޭގޮތުން ފައިސާއިން ނުވަތަ އަގުހުރި އެއްވެސް އެއްޗަކުން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެ މުވައްޒަފަކަށް ދޭ މުސާރައާއި އިތުރު މަންފާތަކާއި އެލަވަންސްތަކާއި ވަޒީފާއާ ގުޅިގެން އެމުވައްޒަފަކަށް ދޭ އެހެނިހެން މާލީ މަންފާ.	remuneration
އަހަރުދަމި	1. އަހަރުފުރާ ދުވަސް. 2. އަހަރީ ދުވަސް.	Anniversary
އަހަރީ އާއްމު ޖަލްސާ	(ކުންފުންޏާބެހޭ ގާނޫނު) - ކޮންމެ އަހަރަކު އެއްފަހަރު، ކުންފުންޏާބެހޭ ގާނޫނުގެ ދަށުން ކޮންމެ ކުންފުންޏަކުން ބާއްވަންޖެހޭ ހިއްސާދާރުންގެ ޖަލްސާ. ކުންފުނީގެ އަހަރީ އާއްމު ޖަލްސާގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރަން ގާނޫނު ލާޒިމުކުރޭ. - އޮޑިޓްކޮށްފައިވާ ކުންފުނީގެ ފާއިތުވި އަހަރުގެ ބެލެންސް ޝީޓާއި ފައިދާ އާއި ގެއްލުމުގެ ހިސާބާއި، ޑިރެކްޓަރުންގެ ރިޕޯޓް ހުށަހަޅައި ފާސްކުރުން. - ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުން އައްޔަން ކުރަންވެފައި ވާނަމަ، ނުވަތަ އިންތިޚާބު ކުރަންވެފައި ވާނަމަ، އެ މެންބަރުން އައްޔަންކުރުމާއި، އިންތިޚާބު ކުރުން. - މެންބަރުންނަށް ބަހަންވާ ހިއްސާގެ ފައިދާ ކަނޑައެޅުން.	Annual general meeting (AGM)
އަޙްކާމް	ހުކުމްތައް.	rules
އަހުލިއްޔަތު	ކޮންޓްރެކްޓެއް އެކުލަވާލާއިރު އެ ކޮންޓްރެކްޓް ހަދާ މީހާގެ ކިބައިގައި ބުއްދީގެ ގޮތުންނާއި އުމުރުގެ ގޮތުން ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުތު.	Legal capacity
އަހުލިއްޔަތު ނެތުން	ކަމެއް ކުރުމުގެ ގާނޫނީ ބާރު، ނުވަތަ މުދަލަކުން ތަސައްރުފުކުރުމުގެ ގާނޫނީ ބާރުނެތުން.	
އަހުލުވެރިން	1. ވަޒަންވެރިން. 2. ކަންކަންދަންނަ މީހުން.	
އަހުލުކިތާބީން	މާތް الله ބާވައިލެއްވި ފޮތްތަކުގެ އަހުލުވެރިން. މި ބަސް އާންމުކޮށް ބޭނުންކުރަނީ	

	ނަސާރާއިންނަށާއި ޔަހޫދީންނަށާއި ސާބިއާއިންނަށް ހަވާލާ ދިނުމަށް.	
އަހުލާގީ ހައްގު (އަޚްލާޤީ ހައްޤު)	(1) މުސައްނިފަކަން ނުވަތަ އާބިސްބަކަން އޭނާގެ ނަމާއި އޭނާގެ މަސައްކަތުގެ މިލްކުވެރިކަން ހިމާޔަތްކުރުމަށް ގާނޫނުގެ ދަށުން ލިބިފައިވާ ހައްގު. (2) މުޖުތަމައު ގަބޫލުކުރާ ހަމަތަކުގެ ތެރެއިން ލިބެންޖެހޭ އެއްޗެއް ނުވަތަ ކަމެއް.	Moral right
އަހުލާގީ ކުށް (އަޚްލާޤީ ކުށް)	ރަނގަޅުގޮތް ކަމަށް މުޖުތަމައު ބަލައިގަންނަ އަމަލު. އެފަދަ އަމަލުތައް ކުރުމުގެ ޖަޒާއަކީ މުޖުތަމައު އޭނާއަށް ނަފުރަތުކުރުމާއި އޭނާގެ އަމިއްލަ ޒަމީރު އޭނާގެ ނަފްސަށް ކަރިހަރުން.	Moral wrongs
އަހުލާގިއްޔަތު (އަޚްލާޤިއްޔަތު)	ހެޔޮއި ނުބައި ވަކިކުރުމަށް ގެންގުޅޭ ހަމަތައް. ކޮންމެ މުޖުތަމައަކުންވެސް އެމުޖުތަމައުގެ ފަރުދުންގެ އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ހެޔޮނުބައި ވަކިކުރަން މިންގަނޑުތަކެއް ގަބޫލުކުރެވިފައި އޮވޭ. ފަރުދުންގެ އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ހެޔޮ ކަންތައްތަކާއި ނުބައި ކަންތައްތަކާއި މުޖުތަމައު ދެކޭ ކަންތައްތަކާއި ނުދެކޭ ކަންތައްތަކަކީ ކޮބައިކަން ކޮންމެ ޖަމާއަތަކުންވެސް ކަނޑައަޅަނީ އެ މިންގަނޑުތަކުގެ އަލީގައި.	Morality
އަންހެނާގެ އިއްދަ	އަންހެނާގެ އިއްދައަކީ: i. ވަރިކުރެވުނު އަންހެނާއަކީ ހައިޟުވާ އުމުރުގެ މީހަކު ކަމުގައިވެފައި، އެ އަންހެނާ އޭނާގެ ފިރިމީހާއާއެކު ކާވެނީގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެއް ފަހަރުވެސް ޖިމާއުވެފައިވާ ނަމަ، އަދި ވަރިކުރިއިރު އޭނާ އިނީ ހައްތަރުގައި ކަމަށް ނުވާނަމަ، ވަރިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން 3 ހައިޟާއި ތުހުރު ހަމަވަންދެން ހިނގާ މުއްދަތެވެ؛ ނުވަތަ ii. ވަރިކުރެވުނު އަންހެނާއަކީ ހައިޟުނުވާ ނުވަތަ ހައިޟުވުން ހުއްޓިފައިވާ އަންހެނަކު ކަމުގައިވާނަމަ، އަދި އެއަންހެނާ އޭނާގެ ފިރިމީހާއާއެކު ކާވެނީގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެއް ފަހަރުވެސް ޖިމާއުވެފައިވާ ނަމަ،	Post-marital waiting period

	ވަރިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން ހަނދުމަހުގެ 3 މަސް ހަމަވަންދެން ހިނގާ މުއްދަތު؛ ނުވަތަ iii. ވަރިކުރުމުން އަންހެނާ އިނީ ހައްޔަރުގައި ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާ ވިހެއުމާ ހަމައަށް ހިނގާ މުއްދަތު، ނުވަތަ ހައްޔަރުގައި އިންއިނުން، ނިމުމަކަށް އައުމާ ހަމައަށް ހިނގާ މުއްދަތު؛ ނުވަތަ iv. އަންހެނަކު ކާވެނި ކޮށްގެން ހުއްޓައި، ނުވަތަ ރަޖްޢީ ވަރިއެއްގެ ޢިއްދަތުގައި، އޭނާގެ ފިރިމީހާ މަރުވާ ހާލަތުގައި، އެ އަންހެނާ އިނީ ހައްޔަރުގައި ކަމަށް ނުވާ ނަމަ، އޭނާގެ ފިރިމީހާ މަރުވި ދުވަހުން ފެށިގެން ހަނދު މަހުގެ 4 މަހާއި 10 ދުވަސް ހަމަވަންދެން ހިނގާ މުއްދަތު.	
އަންކޯންޝަނަބިލިޓީ	މިއީ އިކުއިޓީގެ މަފްހޫމެއް. އެއްބަސްވުމެއްގައި ހިމެނޭ ވަކި ފާއިދާއަކީ ހަމަހަމަނޫން ނުވަތަ އިންސާފުވެރި ކަމެއް ނެތް ފާއިދާއެއް ނަމަ، އެ އެއްބަސްވުން އުކުގައި ނުވަތަ އެއްބަސްވުމުގެ ބައެއް ތަންފީޒު ކުރުމަށް ދޫކޮށްލުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވާ ކަމަށް ބަޔާންކުރާ މަފްހޫމް.	unconcionability
އަންދާޒީ ހިސާބު	ލަފާކުރާ ހިސާބު.	Estimate
އަނިޔާ	މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް، ހިތަށް، ސިކުނޑިއަށް، އަބުރަށް، ނަފްސަށް، ނުވަތަ މުދަލަށް ގެއްލުމާ ހިފާދު ގޮތަކުން ލިބޭ ގެއްލުން. ޖިސްމާނީ ގޮތުން ނުވަތަ މާއްދީ ގޮތުން ނުވަތަ މީހެއްގެ ފުރާނައަށް ނުވަތަ ހަށިގަނޑަށް ގެއްލުމެއް ނުވަތަ ހާނިއްކައެއް ދިނުން. ނުވަތަ ނަފްސާނީ ދުޅަހެޔޮ ކަމަށް އުނިކަމެއް ދިނުން.	Harm
އަނިޔާވެރި ކުށް	އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ ކުށް.	
އަނބުރާ ނުލިބޭނެ ދަރަނި	1. ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން، ނުލިބޭނެ	Bad debt

	ދަރަނި ކަމަށް ބަލައި ހިސާބުތަކުން އުނިކުރެވޭ ދަރަނި. 2. ދޫކޮށްފައިވާ ދަރަންޏަކީ ނުލިބޭނެ ދަރަންޏެއް ކަމަށް ދަރަނި ދޫކުރި ފަރާތަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ދަރަނި.	
އަނބުރާ ގަނެވިދާނެ ހިއްސާ	ހިއްސާދާރުގެ އެދުން، ފަހުގެ ތާރީޚެއްގައި ހިއްސާ އަނބުރާ ގަތުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކުންފުންޏަށް އޮންނަ ގޮތަށް، ނުވަތަ ކަނޑައެޅޭ ފަހުގެ ތާރީޚެއްގައި ކުންފުނިން އެ ހިއްސާ ގަންނަ ގޮތަށް އެއްބަސްވެގެން ވިއްކާ ހިއްސާ.	Redeemable share
އަންލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމެޖަސް	ނަގައިދޭން ބަދަލުގެ އަދަދު މުޅި ކޮންޓްރެކްޓުގައި އެއްބަސްވެފައި ނުވާ ބަދަލު. އަންލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމޭޖަސްގެ އަދަދު ކަނޑައަޅާނީ ކޯޓުން.	Unliquidated damages
އަންޖަސްޓް އެންރިޗްމަންޓް	1. ހުއްދަނޫން މަންފާ. 2. ބާއިންސާފުން ލިބިގަންނަ މުއްސަނދިކަން. 3. ނުހައްގު މަންފާ.	Unjust enrichment
އަންޑަރައިޓުކުރުން	1. އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން އުފުލާ މާލީ ޒިންމާ ފުރިހަމަކުރުމަށް އެއްބަސްވުން. 2. ކުންފުންޏަކުން އާއްމުކޮށް ވިއްކަން ހުށަހަޅާ ހިއްސާތައް ގަންނާނެ ކަމުގެ ޔަގީންކަން ދިނުން. އޭގެ ތެރޭގައި އާއްމުކޮށް ވިއްކަން ހުށަހަޅާ ހިއްސާގެ ތެރެއިން ނުވިކި ބާކީ ހުންނަ ހުރިހާ ހިއްސާއެއް ގަތުންވެސް ހިމެނޭ. 3. ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ނުވަތަ ވިޔަފާރިއަކަށް ކުރާ ވިޔަފާރިއަށް (އިންވެސްޓްމަންޓް) ގަރަންޓީކޮށް ދިނުން.	Underwrite
އަރަނި	1. ލޯންދޫންގައި މުހަލަތް ފަހިކޮށް ހުންނަ ބާކީ. 2. މުހަލަތް ލިބޭގޮތަށް ބޭނުން އެކައުންޓުގައި ހުންނަ ފައިސާ.	credit

	3. ފަހުން ފައިސާ ލިބޭގޮތަށް ކޮށްފައި ހުންނަ މުޢާމަލާތު. 4. ލެންދެން ކުރުމުގައި އަންނަން ޖެހޭނެ ބައި.	
އަރަނިވެރިޔާ	ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ ލިބެންޖެހޭ ފަރާތް.	Creditor
އަރުވާލުން	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - ކުށެއްގެ އުޤޫބާތެއްގެ ގޮތުން މީހާ ދިރިއުޅޭ ރަށް ފިޔަވައި އެހެން ރަށަކަށް ފޮނުވާލުން.	
އަބުރާބެހުން	ބުނާ އެއްޗަކުން، ނުވަތަ ލިޔާ ލިޔުމަކުން، ނުވަތަ ކުރާ ކުރުމަކުން މީހެއްގެ ގަދަރާއި އިއްޒަތް ނުވަތަ ކަރާމާތް ނަގާލުން ނުވަތަ އެއިން ކަމަކަށް އުނިކަން ދިނުން.	Defamation
އަބަދީ ޤާނޫނު	ބަދަލުވުމެއްނެތި ތާއަބަދަށް ދެމި އޮންނަ ޤާނޫނު. ދުނިޔެ ފެށުނީއްސުރެ ދުނިޔެ ނިމެންދެން މިބާވަތުގެ ޤާނޫނުތައް ހިނގަހިނގައި އޮންނާނެ. ބައެއް މީހުން ސިފަކުރާ ގޮތުގައި މިއީ، އަބަދަށް، އެއްގޮތަކަށް ދެމިއޮންނަ ބަދަލުނުވާ އިލާހީ ޤާނޫނުތަކެއް. މިފަދަ ޤާނޫނުތަކުގެ ތެރޭގައި ޤުދުރަތުގެ ޤާނޫނާއި، ތަޢުލީމާއި ހަރަކާތް ހިމެނޭ.	Eternal law
އަޅުވެތިކަން	އަމިއްލަ މިނިވަންކަން ނެތުން.	
އަދައިކަނޑުން	އެއް ފަރާތުން އަނެއް ފަރާތަށް ދައްކަންޖެހޭ ދި ދަރަންޏެއް ނުވަތަ ފައިސާ ދި ފަރާތުގެ ދުރުވާއެކު އަދައި ކަނޑައިލުން.	Set-off
އައުޓްޕުޓް ޓެކްސް	(ޓެކްސް ޤާނޫނު) - ޓެކްސް ދެއްކުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން ފޯރުކޮށްދޭ މުދަލަކާއި ނުވަތަ ހިދުމަތަކާ ގުޅިގެން، އެ މުދާ ނުވަތަ ހިދުމަތް ލިބިގަންނަ ފަރާތުގެ އަތުން ޖީއެސްޓީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނަގަންޖެހޭ ޓެކްސް.	

ޣައިރު ހާޒިރުގައި ޝަރީޢަތްކުރުން	ހަސްމަކު ހާޒިރުނުވެގެން، ނުވަތަ ހާޒިރު ނުފެނިގެން އެ ފަރާތުގެ ޣައިރު ހާޒިރުގައި މައްސަލަބަލައި ނިންމުން. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގައި ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ޣައިރު ހާޒިރުގައި މީހެއްގެ މައްޗަށް ޝަރީޢަތެއް ނުކުރެވޭނެ.	Trial in absentia
ޣައިރު މަޤްބޫލު ހެކި	ޤާނޫނީ ގޮތުން ކޯޓަށް ބަލައި ނުގަނެވޭނެ ހެކި.	Inadmissible evidence
ޣައިރު ޤާނޫނީ	1. ޤާނޫނާ އެއްގޮތް ނުވާ. 2. ޤާނޫނާ ހިލާފު. 3. ޤާނޫނު ގަބޫލުނުކުރާ. 4. ޤާނޫނު ހުއްދަނުކުރާ. 5. ޤާނޫނީ އެއްވެސް އަސާސެއް ނެތް.	
ޣައިރު ޤާނޫނީ ހައްޔަރު	ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކޮށްފައިވާ ނުވާ ހާލަތެއްގައި ނުވަތަ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތަކާ ހިލާފަށް މީހަކު ހުއްޓުވުން ނުވަތަ ހައްޔަރުކުރުން. ޣައިރުޤާނޫނީ ހައްޔަރަކީ ކުށެއް. ޣައިރުޤާނޫނީ ގޮތުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމަކީ ޖިނާއީ ކުށެއްގެ އިތުރުން މަދަނީ ކުށެއް ވެސްވެ.	Unlawful arrest
ޢައިބު	އެއްޗެއްގައި ހުންނަ އުނިކަން.	Defect
އައިޕީއޯ	ޕަބްލިކް ކޮންޕެނީއަކުން ފުރަތަމަ ފަހަރަށް އާއްމުކޮށް ހިއްސާ ވިއްކަން ހުޅުވާލުން.	Initial public offering (IPO)
ޢައްޔަންކުރުން	1. މަގާމެއް ދިނުން ނުވަތަ ވަޒީފާއެއް ހަވާލުކުރުން. 2. މަސްއޫލިއްޔަތެއް މަތިކުރުން. 3. ވަކި އެއްޗެއް ނުވަތަ ކަމެއް ނުވަތަ ވަގުތެއް ކަނޑައަޅައި ފާހަގަކޮށް ބަޔާންކުރުން.	
އައްސުލްޠަތުލް ތަޝްރީޢިއްޔާ	ދައުލަތުގެ ޤާނޫނުހަދާ ބާރު.	Legislature
އައްސުލްޠަތުލް ތަންފީޒިއްޔާ	ދައުލަތުގެ ތަންފީޒުކުރާ ބާރު.	Executive
އައްސުލްޠަތުލް ޤަޟާއިއްޔާ (އައްސުލްޠަތުލް ޤަޟާއިއްޔާ)	ދައުލަތުގެ ނިޔާކަށިއަޅާ ބާރު.	Judiciary

ޢައުލު (އައުލު)	ވާރުތަވެރިންނަށް ދޭންޖެހޭ ބައިތައް މުދަލަށްވުރެ ގިނަ ވުމުގެ ސަބަބުން އެބައިތައް ދޭންޖެހޭ މިންވަރު ބައިތަކުގެ ނިސްބަތުން އުނިކުރުން.	
އަމާނާތް	1. ވެރި ފަރާތް ނޫން ފަރާތެއްގެ އަތުގައި މުދަލެއް ރައްކާކުރުމަށްޓަކައި ބަހައްޓުން. މި ގޮތުން ބަހައްޓާ އަމާނާތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި ފަރުވާކުޑަކޮށްފި ނަމަ، މުދަލުގެ އަސްލު ވެރިފަރާތަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދޭންޖެހޭނެ. 2. މީހެއްގެ ހަވާލުގައި އެހެން މީހަކު ބަހައްޓާ މުދަލާއި ފައިސާ. 3. ތެދުވެރިކަން.	
އަމާނާތަށް ޚިޔާނާތްތެރިވުން	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - ހަވާލުކޮށްފައިވާ މުދަލާމެދު އަމަލުކުރަން ކަނޑައެޅިފައިވާ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވުން.	Breach of trust
އަމީން އާއްމު	މުއައްސަސާއެއްގެ އިދާރީ ހިންގުމުގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާ.	Secretary General
އަމުރު	(1) ކަމެއްކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކުރުމަށް އަމުރުވެރިފަރާތަކުން އަންގާ އެންގުން. (2) ހުއްދަ.	
އަމުރުކުރަނިވި	އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގަވާއިދެއް އުފައްދާ.	Normative
އަމުރުވެރި	1. ތަބައަވުން ލާޒިމު. 2. ބޭނުންވުން ލާޒިމު.	Normative
އަމުރުވެރި ފަރާތް	އެ ފަރާތެއްގެ އަމުރަކަށް ތިބާ ކިޔަމަންވާން ޖެހޭ ފަރާތެއް. އެފަރާތެއްގެ އަމުރަކަށް ކިޔަމަން ނުވެއްޖެ ނަމަ އަދަބެއް ނުވަތަ ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވާނެ.	
އަމުރުކުރަނިވި ޤާނޫނީ ޤާއިދާ	އެ އުސޫލަކާ ޚިލާފުވުން ހުއްދަނުވާ އަސާސީ އުސޫލު.	Peremptory rule

އަމިއްލަ އިހުތިޔާރުގައި މަސްތުވުން	އަމިއްލަ އިހުތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް މަސްތުވުން، ކަމުގައި ބަލާނީ އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައެވެ: 1. އެކަން ކުރިމަތިވީ އޭނާއަށް އެނގުމަކާނުލައި، އޭނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ތެރެއަށް ވާސިލުކުރި އެއްޗެއްގެ ސަބަބުން ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ 2. މަސްތުކުރުވި އެއްޗެއްގެ ނިސްބަތަށް ބަލާއިރު، އެއިން އެ ކުރުވި މަސްތަކީ އެއިން އާއްމު ގޮތެއްގައި ކުރުވާނެ މަސްތުގެ މިންވަރަށް ވުރެ ބޮޑަށް ވީ މަސްތެއް ކަމުގައި ވުމާއި، އޭނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ކަންކަން ހުންނަ ގޮތުން އެކަން އެގޮތަށް ވެދާނެކަން އޭނާއަށް ނޭނގި އޮތުމާއި، އަދި އެކަން އޭނާ ދެނެގަންނާނެ އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްވެސް ނެތުން.	
އަމިއްލައަށް އުވާލުން	ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުން އަމިއްލައަށް ކުންފުނި އުވާލުން.	Voluntary liquidation
އަމިއްލަވެރިކަން	އަމިއްލައަށް ސަރުކާރެއް ހަދައި ހިންގުމަށް، ގައުމެއްގެ ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންވާ ބާރު.	
އަމިއްލަ ވިޔަފާރި	އަމިއްލަ ފަރުދަކު ވަކި ނަމެއްގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިގެން ހިންގާ ފަރުދީ ވިޔަފާރި.	Sole proprietor
އަމިއްލަ މެންބަރުންގެ ބިލު	އަމިއްލަ މެންބަރަކު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ބިލު.	Private member bill
އަމިއްލަ ތަންތަން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - މީހެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިގެންވާ ގޯއްޗާއި، ގެއާއި، ބިމާއި، އިމާރާތާއި، މީހުން ދިރިއުޅުމަށް ބޭނުންކުރާ [illegible]، އޮފީހަކާއި، ވަކި އިދާރާއަކުން ވަކި އުސޫލަކުން ވަކި ބައެއް ބޭނުންކުރަން ދޫކޮށްފައިވާ ގޯއްޗާއި އިމާރާތާއި ހޯލާއި މައިދާންތައް.	
އަމިއްލަ ގޯތި	މީސްމީހުން ސަރުކާރަށް އަގު ދީފައި ގަނެފައި ހުންނަ ގޯތި.	Private land

އަފޫއާންމު	ކުށްވެރިންގެ ތެރެއިން ވަކި ޖަމާއަތަކަށް ނުވަތަ ވަކި ޖިންސެއްގައި ހިމެނޭ އަންހެނުން މައާފުދީ ދޫކޮށްލުން.	Amnesty
އަދާ	1. ތިމާގެމައްޗަށް ވާޖިބު ވެފައިވާކަމެއް އެކަމެއްގެ ވަގުތު ނުދަނީސް ކުރާކުރުން. 2. ދޭންޖެހިފައިވާ ފައިސާއެއް ނުވަތަ ދަރަންޏެއް ދިނުން.	Perform
އަދަބު	ގާނޫނުގައި ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާ ކަމަކަށް ދިނުމަށް ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޤޫބާތެވެ.	punishment
އަދަބުލުއިކުރުން	ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ގާނޫނު ނަންބަރު 2/2010 ގެ ދަށުންލިބިފައިވާ ބާރުގެ ދަށުން، ހުކުމް ތަންފީޒުވަމުންދާ މީހަކަށް އަދަބު ލުއިކޮށްދިނުން.	Clemency
އަދާވާތްތެރިކަން	ދުޝްމަނުކަން.	Enmity
އަދުލު	ކަންކަން ކުރުމުގައި ބަހައްޓާ ހަމަގޮތް.	Justice
އަދާލަތުނިޔާކުރާ ހައްގު	މުދަލެއް ރަޖިސްޓަރީ ވެފައިވާ މީހާ ފިޔަވައި އެހެން މީހަކަށް މުދަލުގެ މައްޗަށް އޮންނަ މިލްކުވެރިކަމުގެ ހައްގު ނުވަތަ އެހެން މާލީ ހައްގެއް.	Equitable right
އަދުލުއިންސާފުގެ ބޭނުން ނަހަމަގޮތުގައި ހިފުން	އަނެކާގެ އަޅުވައްޓާލުމުގެ ބޭނުން ނުވަތަ ދެރައެއް ދިނުމުގެ ބޭނުން ނުވަތަ ދަތިކުރުމުގެ ބޭނުން ނުވަތަ ޝަރީއަތް ފަސްކުރުމުގެ ބޭނުން ހައްގަކާ ނުލައި ދައުވާކުރުން. މިއީ މަދަނީ ކުށެއް.	Abuse of judicial process
އަދުލުއިންސާފު ގާއިމުކުރުން	ދައުލަތުގެ ގާނޫނީ ނިޒާމުގެ އިޖުރާއަތުތައް ހިންގުން. ދައުލަތުގެ ގާނޫނީ ނިޒާމުގެ އިޖުރާއަތުތައް ހިންގުމުގެ މަގުސަދަކީ އެ ނިޒާމުގެ ބޭނުންހިފާ ފަރާތްތަކަށް އިންސާފު ފޯރުކޮށްދިނުން.	Administration of justice
އަދުލުއިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރު	ގާނޫނުއަސާސީގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ދައުލަތުގެ މައިގަނޑު ތިން ބާރުގެ ތެރެއިން އަދުލު	Judicial power

	އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް މަތިކުރުވިފައިވާ ފަރާތް.	
އަދުލުއިންސާފަށް ހުރަސް އެޅުން	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - އަދުލު އިންސާފުގެ އެއްވެސް އިޖުރާއަތެއް އާއްމު އުސޫލުން ހިންގުމަށް ނުވަތަ ހިނގައި ނުދިނުމަށް ކޮރަޕްޝަންގެ އަމަލުތަކުން ކަމެއްކުރުން ނުވަތަ ބިރުދެއްކުން ނުވަތަ އެހެންވެސް ގޮތަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުން ނުވަތަ ހުރަސް އެޅުން ނުވަތަ ހުއްޓުވުން ނުވަތަ ބަދަލެއް ގެނައުން ނުވަތަ އެއިން ކަމެއް ކުރަން އުޅުން.	Obstruction of justice
އަދުލުވެރި ބަދަލު	(ދުސްތޫރީ ޤާނޫނު) - މީހެއްގެ ނުރުހުމުގައި އޭނާގެ މުދަލެއް ދައުލަތަށް ނަގާއިރު، އެވަގު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ރަގަޅު ފެންވަރުގެ އެއްޗެއް އޭނާއަށް ދިނުން.	Just compensation
އިދާރީ ދާއިރާ	ދިވެހިރާއްޖެ އިދާރީ ގޮތުން ހިންގުމަށްބަހައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ޖަދުވަލު 2 ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަހައްދުތައް.	Administrative district
އަމަލު	1. މީހަކަށް އެ ކުރެވުނީ ކޮން ކަމެއްކަން އެނގިހުރެ ކުރާ ކަމެއް ނުވަތަ ނުކުރުން ދޫކޮށްލާ ކަމެއް. 2. ކަމެއް ކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި އަޅާ ފިޔަވަޅު ނުވަތަ ކުރާ ހަރަކާތް.	
އަމަލުކުރެވޭ ތާރީޚު	ޤާނޫނަކަށް ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓަކަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު. ޤާނޫނަށް ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓަށް އަމަލުކުރެވޭ ތާރީޚަކީ އެ ޤާނޫނެއް ތަސްދީޤުކުރާ ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ސޮއިކުރި ތާރީޚަށްނުވެ ހިނގައިދާނެ.	Effective date
އަތްހަމަ	1. އެހެންގޮތަކަށް އެއްބަސްވެފައިނުވާ ނަމަ، އަރަނިވެރިންގެ ގޮތުގައި އެކަކަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތް ހިމެނޭ ހާލަތްތަކުގައި، އަރަނިވެރިންގެ ތެރެއިން ވަކި އަރަނިވެރިއަކަށް އިސްކަންދިނުމެއް ނެތި، ދަރަނި ހޯދުމަށްޓަކައި ދަރަނިވެރިޔާގެ މުދަލުގެ މައްޗަށް ހައްޤުލިބުމުގައި ހުރިހާ އަރަނިވެރިން ހަމަހަމަވުން.	Pari passu

	2. ގިނަ މާލީ އިދާރާތަކެއް ގުޅިގެން އެއް ފަރާތަކަށް ދޫކުރާ ލޯނަކާއި ގުޅިގެން ފައިސާ އަނބުރާ ލިބުމުގައާއި ލޯނުގެ ސެކިއުރިޓީ ހިއްސާކުރުމުގައި، ލޯނުގެ ފައިސާދޫކުރުމުގައި ބައިވެރިވާ ހުރިހާ މާލީ އިދާރާތަކެއް ދަރަޖައިގައި އެއްވަރުވުން. 3. މާލީ ޒިއްމާ އަދާކުރުމުގައި ދަރަޖައިގައި އެއްވަރު.	
އަތުގެވެރިކަން	އެވަގުތަކު އެ އެއްޗެއް އަތުގައި ނުވަތަ އެ މީހެއްގެ މާއްދީ ކޮންޓްރޯލުގެ ދަށުގައި އޮތް މީހާ. އަތުގެވެރިކަން އޮތުމަކީ އެ އެއްޗެއްގެ މައްޗަށް މަސްލަހަތެއް އޮތްކަން ރަމްޒުކޮށްދޭ ދަލީލެއް.	possession
އަލުން ސުވާލުކުރުން	ޝަރިޢަތުގައި ކަމެއް ސާބިތުކުރުމަށް ހެކިވެރިޔާ ގެނައި ފަރާތުން އެ ހެކިވެރިޔާއާ ޝަރިޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ސުވާލުކުރުމުން، އޭގެ ރައްދުގައި އަނެއް ހަސްމުގެ ފަރާތުން ހެކިވެރިޔާއާ ސުވާލުކޮށް ނިމުމުން، ޝަރިޢަތުގައި ކަމެއް ސާބިތުކުރުމަށް ހެކިވެރިޔާ ގެނައި ފަރާތުން އަލުން އެ މީހާ ސުވާލުކުރުން.	Re-examination
އަލްބަރާއަތުލް އަސްލިއްޔާ	ތުހުމަތު ރައްދުވާމީހާ އަކީ އެ ތުހުމަތުން ބަރީއަވެގެންވާ މައުސޫމު މީހެއްކަމަށް ބަލައިގެން ޝަރިޢަތްކުރުން ލާޒިމުކަމަށް ބަޔާންކުރާ ގާއިދު.	Presumption of innocence
އަލްބައްޔިނާ	ހަގީގަތް ނުވަތަ ހައްގު ހާމަކޮށްދޭ އެންމެހައި ވަސީލަތްތައް. އޭގެ ތެރޭގައި ކިތާބީ ދަލީލާއި ހެކިންގެ ހެކި ބަހާއި ފާޅުވެގެންވާ ގަރީނާ އަދި ސާބިތުކުރުމަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ހުއްދަކުރާ އެންމެހައި ވަސީލަތްތައް ހިމެނޭ.	Evidence
އަލްއުސްތާޛު	ގާނޫނީ ވަކީލުކަން ކުރުމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ މީހާ އަށް ލިބޭ ލަގަބެއް.	
އަލްޓްރާ ވައިރީސް	މީހަކަށް ނުވަތަ އިދާރާއަކަށް ލިބިފައިވާ ގާނޫނީ ބާރުގެ ބޭރު.	
އަލްޓްރާ ވައިރީސް އަމަލު	މީހަކަށް ނުވަތަ އިދާރާއަކަށް ލިބިފައިވާ ގާނޫނީ ބާރުގެ ބޭރުން މީހަކު ކުރާ އަމަލު.	

އަގީދާ	މީހެއްގެ އަމަލުތައް ސާފުވެގެން ގެންދިއުމަށް ދީނީގޮތުން އެމީހަކު ގަބޫލުކުރާގޮތް.	Faith
އަގު	1. މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއްގެ މުގާބިލުގައި އަނެއް ފަރާތުން ދޭ ފައިސާގެ އަދަދު. 2. ދަރަޖަ. 3. އަބުރު. 5. ގަދަރު.	Value
އަގުކުރުން	ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ މުދަލަކަށް ބަދަލުދިނުމަށް ނުވަތަ ބަހުނިވެރިންގެ މުދަލުގައި މުދާ ބައިކުރުމަށް، އެ މުދަލެއް ކޯޓުގެ އަގު ކާޒީ ތެދުވެރިކޮށް ނުވަތަ ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ މިނިވަން ފަރާތެއް ތެދުވެރިކޮށް އަގުކުރުން.	Valuation
އަގުއުފުލުން	ބާޒާރުގައި ލިބެންހުރި މުދަލާ ޚިދުމަތުގެ އަގު އާއްމުކޮށް މައްޗަށް ދިއުން.	Inflation
އަގުދު (ޢަޤުދު)	(1) ކޮންޓްރެކްޓު. (2) ގާނޫނީ ގޮތުން ތަންފީޒުކުރެވޭ ގޮތަށް ދެފަރާތެއްގެ ދެމެދުގައި އެކުލެވޭ ގުޅުން.	contract
އަގުލަބިއްޔަތު (ޢަޣުލަބިއްޔަތު)	(1) އަދަދުގެ ގޮތުން ގިނަ. (2) ޖުމްލަ އަދަދުގެ ނުވަތަ މިންވަރުގެ ދެބައިކުޅަ އެއްބައިއަށް ވުރެ ގިނަ.	
އަސަބަތްވެރިން (ޢަޞަބާއިން)	ފަރުޟުވެރިންނަށް ދީފައި ބާކީ ހުރި އެއްޗެއް ލިބޭ ތިމާގެ މީހުން. ފަރުޟުވެރިއަކު ނެތްނަމަ، މުޅި ތަރިކަ ލިބޭނީ އަސަބަތްވެރިންނަށް. އަސަބަތްވެރިން ހިމެނޭނީ ހަތަރު ގިންތިއެއްގައި. އެއީ: ބަފައިވަންތަކަން - ފިރިހެންދަރިވަންތަކަން - އަޚުވަންތަކަން - ބޮޑުބޭބޭވަންތަކަން.	Residuaries
އަސާސް	1. އަސްލު މައިގަނޑު 2. ބިންގާ 3. ފަށާ ތަން 4. އެއްޗެއް ނުވަތަ ކަމެއް އެމައްޗަށް ޖަރައްޖުބުފައިވާ ޖަރަރަ.	Basis

އަސާސީ ގަވާއިދު	ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ ދުސްތޫރު.	Memorandum of Association or constitution or statue
އަސްލީ އިޚްތިސާސް	އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ މައްސަލައެއް ބެލުމާ ހިލާފަށް ފުރަތަމަ މަރުހަލާގައި މައްސަލަބަލާގޮތަން މައްސަލަބެލުމަށް ކޯޓަށް ލިބިގެންވާ ބާރު.	Original jurisdiction of the court
އަޑުއެހުން	ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ.	Hearing
އަޒުލުކުރުން	ދައުލަތުގެ މަގާމެއްގައި ހުރި މީހަކު، ކަނޑައެޅި ބަޔާންވެގެންވާ ހާލަތްތަކެއްގައި، ކަނޑައެޅި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އިޖުރާއަތަކާ އެއްގޮތަށް އެ މަގާމުން ވަކިކުރުން.	Impeachment
އަޒުމަބެލުމުގެ މުއްދަތު	ގާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެ މަތިން، އަޒުމަ ބެލުމުގެ ގޮތުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއެއްގައި ހުންނަ މުއްދަތު. އަޒުމަބެލުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގައި ބަހައްޓަނީ ތޯ ނުވަތަ އެ މުވައްޒަފަކު ދޫކޮށްލާނީ ތޯ ވަޒީފާ ދޭފަރާތުން ނިންމަންވާނެ. ވަޒީފާއާ ބެހޭ ގާނޫނު ބުނާގޮތުން އަޒުމަބެލުމުގެ ގޮތުން މުވައްޒަފަކު ބެހެއްޓޭނީ އެންމެ ދިގު މުއްދަތަކީ 3 މަސް ދުވަސް.	Probation period
އާރިޔާ (ޢާރިޔާ)	އެ އެއްޗެއްގެ އަސްލު ސަލާމަތުން އޮތުމާއިއެކު، އެ އެއްޗެއްގެ ބޭނުން ހިފުމަށްފަހު އަނބުރާ ރައްދުކުރުމަށް ދެންނާ އެއްޗެއް.	
އާބިޓްރަރީ ބާރު	1. ދައުލަތުގެ މަގާމެއްގައި ހުންނަ މީހަކު ހަމައެއް ލަފައެއްނެތި ހިތުހުރިގޮތަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން. 2. ހިތުހުރި ބާރު.	Arbitrary power
އާބިޓްރަރީ ހައްޔަރު	1. ގާނޫނެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްކުރިކަމުގެ އެއްވެސް ހެއްކެއްނެތި، އަދި ކުށެއް ކުރިކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ކުޑަވެސް ސަބަބެއްނެތި މީހަކު ހައްޔަރުކުރުން ނުވަތަ ބަންދުކުރުން.	Arbitrary arrest

	2. ކަނޑައެޅިފައިވާ އިޖުރާއަތާ ހިލާފަށް މީހަކު ހައްޔަރުކުރުން ނުވަތަ ބަންދުކުރުން.	
އާބިޓްރަލް އެވޯޑް	އާބިޓްރޭޝަން އިން މައްސަލަ ބަލައި ނިންމުމަށް އައްޔަންކުރާ މިނިވަން ތިންވަނަ ފަރާތުން ނިންމާ ފައިސަލާކުރަނިވި ނިންމުން.	
އާބިޓްރަލް ޓްރައިބިއުނަލް	އާބިޓްރޭޝަން އިން މައްސަލަ ބަލައި ނިންމުމަށް އައްޔަންކުރާ މިނިވަން ތިންވަނަ ފަރާތް.	
އާބިޓްރޭޓަރު	އާބިޓްރޭޝަން އިން މައްސަލަ ބަލައި ނިންމުމަށް އައްޔަންކުރާ މިނިވަން ތިންވަނަ ފަރާތުގައި ހިމެނޭ މީހާ.	
އާބިޓްރޭޝަން	1. ގާނޫނު ގަބޫލުކުރާ ގުޅުމަކާން ގުޅިފައިވާ ދެފަރާތެއްގެ ދެމެދުގައި ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކެއްގެ ދެމެދުގައި އުފެދޭ ޚިލާފުތަކުގެ މައްސަލަތައް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ބަދަލުގައި، ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން އައްޔަންކުރާ މިނިވަން ތިންވަނަ ފަރާތަށް ދަތުވަރިކޮން ބަލައި، އެ ފަރާތުން މައްސަލަ ނިންމައިދޭ ގޮތަކަށް ތަބާވެ، އެގޮތަށް މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގެ ނިޒާމް. 2. ތަޙްކީމުގެ އުސޫލުން މައްސަލަ ނިންމުން.	
އާބިޓްރާޖް	މުދަލެއް ބާޒާރަކުން ގަންނަ ވަގުތު، ހަމަ އެ މުދާ، ބޮޑު އަގެއްގައި އެހެން ބާޒާރެއްގައި ވިއްކުން.	Arbitrage
އާކިޕެލަޖިކް ބޭސްލައިންތައް	ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދު ފާހަގަ ކުރުމަށްޓަކައި ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނުކުތާތައް ގުޅާލާ ރޮނގުތައް.	
އާއިލީ ބައްދަލުވުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ޖަލު ބަންދުގައި ހުންނަ މީހާގެ އާއިލާގެ މެންބަރުންނާ އެމީހަކު ބައްދަލުކުރުމަށް ދޭ ފުރުޞަތު.	

ޢާއިލާ	1. ލޭގެ ގޮތުންނާއި ކާވެނީގެ ގޮތުން ގާތްމީހުން. 2. އެބައެއްގެ މައްޗަށް ހަރަދުކުރުން، ޝަރުޢީ ގޮތުންނާއި ގާނޫނީ ގޮތުން ތިމާއަށް ވާޖިބުވާ ދަރަޖައިގެ މީހުންގެ ޖަމާޢަތެއް.	Family
އާއްމު ބޭނުންތަކުގެ ހިދުމަތް	މީހުންގެ އާއްމު ދިރިއުޅުމަށް ޒަރޫރީގޮތުން ބޭނުންވާ ހިދުމަތްތައް. މިސާލު: އިލެކްޓްރިކް ކަރަންޓް، ޓެލެފޯން، ފެން، އަދި ފާހާނާ ހޮޅީގެ ހިދުމަތް.	Public utilities
އާއްމުކޮށް ހުޅުވާލެވިފައިވާ ބީލަން	ޝަރުތުތަކަކާ އެއްގޮތަށް ބައިވެރިވެވޭ ގޮތަށް ހުޅުވާލާ ބީލަން.	Public tender
އާއްމުކޮށް އިޢުލާން ކުރުން	(ކުންފުންޏާބެހޭ ގާނޫނު) - ރާއްޖޭގައި އާއްމުކޮށް ނުކުންނަ ދުވަހު ނޫހެއްގައި ޝާއިޢުކޮށް، ރޭޑިއޯއާއި ޓެލެވިޝަނުން ފޮނުވުން.	
އާއްމު އުނދަގޫ	ކުރާ ކޮންމެ އަމަލަކުންވިޔަސް ޖިސްމާނީ ގޮތުން އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ހާނިއްކައެއް މީހަކަށް ނުވަތަ މީހެއްގެ މުދަލަކަށް ލިބުން ފިޔަވައި އަންނަކަން އިހުސާސް ކުރެވޭ ނުވަތަ ލިބޭ ކޮންމެ އުނދަގޫތައް.	Public Nuisance
އާއްމު މަސްލަހަތު	(1) ގައުމުގެ މަސްލަހަތުކަން. (2) ގައުމުގެ ތެރޭގައި އޮންނަ ސަރުކާރު ވެރިކަމާއި އަމަން އަމާންކަން. (3) ރައްޔިތުން އެންމެންގެ މަންފާ.	Public interest
އާއްމު ތަންތަން	(ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގާނޫނު) އެންމެންނަށް ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތަށް އަބަދު ހުޅުވާލެވިފައިވާ މަގާއި ގޯތިތެރެއާއި ބީޗާއި އާއްމު މައިދާނުތަކާއި ފާކުތަކާއި އަދިއެފަދަ ތަންތަން ކަމަށް ނިސްބަތްވާ ބީޗާއި ގޯއްޗާއި އިމާރާތް. އާއްމުކޮށް މީހުންނަށް ވަދެނުކުރެވޭގޮތަށް ހުޅުވާލެވިފައި ވީނަމަވެސް ކޮށްފައިވާ ރެސްޓޯރަންޓްތަކާއި ސައިހޮޓާތަކާއި.	Public places
އާއްމުގޮތެއްގައި [illegible]	[illegible] ގޮތުން [illegible]	

	އެކަމުންޖެހޭކަންކަން ނުވަތަ ވަކިއެއްޗެއް ނުލިބި އޮންނަ އޮޅުން.	
އާއްމު ޖަލްސާ	ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ މެންބަރުންގެ ޖަލްސާ. މިއީ ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ ކަންކަން ނިންމާ އެންމެ އިސް ފަރާތް.	General meeting
އާއްމު ބިލު	ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ބިލުތަކުގެ ތެރެއިން އާއްމުކޮށް މުޅި ދައުލަތަށް ނުވަތަ މުޅި ރައްޔިތަށް އަސަރުކުރާ ކަމެއް ހިމެނޭ ބިލު.	
އާއްމު ޤާނޫނު	ޤާނޫނީ ގުޅުން އުފެދޭ ދެ ފަރާތުންކުރާ އެއް ފަރާތަކީ ސިޔާދަތާއި ބާރުވެރިޔާގެ ހައިސިއްޔަތުން ދައުލަތް ހިމެނިފައިވާ ގުޅުންތައް އިންތިޒާމުކުރާ ގަވާއިދުތައް.	Public law
އާމްސް ލެންގްތުގެ އުސޫލު	1. ތިމާގެ ކަމުގެ ގުޅުން ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ ގުޅުން ގުޅުން އޮތް ދެ ފަރާތެއްގެ ދެމެދުގައި މުދަލެއްގެ މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރުމުގައި ނުވަތަ މުޢާމަލާތެއް ކުރުމަށް، އެކަމުގެ އަގު ކަނޑައެޅުމުގައި، އެ ދެ ފަރާތަކީ ގުޅުމެއްނެތް ދެފަރާތެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭނެ އުސޫލަކުން، ބާޒާރުގައި ހުރި އާއްމު އަގު ހަމަޖެއްސުން. 2. ޢަތްހަމަވުމުގެ އުސޫލު.	Arms length principle
އާޅިލުވުން	މީހެއްގެ ވަރައިގެން ހިނގަމުންދާ ކަމަކަށް ސަމާލުކަން ނުދިނުން ނުވަތަ އެކަމަކަށް ފަރުވާލެއް ނުބެހެއްޓުން.	Oblivious
އާދަކާދަ	ޖަމާޢަތަކުން ވަންދެން ވަކިގޮތަކަށް ކަމެއް ކުރަމުން ދިއުމުގެ ސަބަބުން ޤާނޫނީ ބާރު ލިބިފައިވާ ކަމަށް ބެލެވޭ ކަމެއް.	Customs
އާދައިގެ ހިއްސާ	ވޯޓު ދިނުމުގެ ހައްގުލިބޭ އަދި ކުންފުންޏަށް ފައިދާވާ މިންވަރުން ހިއްސާގެ ފައިދާ ލިބޭ ހިއްސާ. ނަމަވެސް އާދައިގެ ހިއްސާދާރުންނަށް ހިއްސާގެ ފައިދާ ލިބޭނީ އިސްކަންލިބޭ	Ordinary share

	ހިއްސާއަށްވާ ގައިދާ ބެހުމަށްފަހު ބާކީ ހުރިނަމަ ހުރި މިންވަރަކުން.	
އާދަވެރިން	ވިޔަފާރިކުރާ ތަނަކަށް ނުވަތަ ހިދުމަތްދޭ ތަނަކަށް އާދަވެގެން ނުވަތަ އާއްމުކޮށް ވިޔަފާރިކުރަން ދާމީހުން.	Customers Clients
އާލަމީ	1. ހުރިހައި ތަނަކަށް ހިނގާ. 2. އިސްތިސްނާއެއް ނެތި ހުރިހާ އެންމެންގެ ވަށައިގެން ހިނގާ.	Universal Global
އިހުމާލުވުން	(މަދަނީ ޤާނޫނު) - ފަރުވާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ވާޖިބެއް ޤާނޫނީ ގޮތުން ތިމާގެ މައްޗަށް އޮންނަ ހާލަތެއްގައި، އެ ވާޖިބާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން އަނެކާއަށް ނުވަތަ އަނެކާގެ މުދަލަށް ގެއްލުން ލިބުން. (ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ކުށުގެ މަގްސަދުގެ ރުކުނާ ގުޅޭގޮތުން މިޔަރު އިހުމާލުވެއްޖެކަމުގައި ބެލެވެން. 1. މަގްސަދުގެ ރުކުން އެބައްޔަކަށް ނުވަތަ އޭނާގެ އަމަލުން އެ ރުކުން ވުޖޫދުވެރިވެދާނެކަމުގެ ނުރައްކާ ބޮޑުކަމާއި، އެ ނުރައްކަލަކާ ކުރިމަތިލާންޖެހޭ މަގްބޫލު ސަބަބެއް ނެތްކަން އޭނާއަށް އެނގެންޖެހޭފަދަ މަގާމެއްގައި ހުރުން؛ 2. އޭނާ ކުރި އަމަލުގެ ޖޯހަރާއި މަގްސަދަށް ބަލާއިރު އަދި އޭނާއަށް އެނިގެންވާ ހާލަތްތަކަށް ބަލާއިރު، އެފަދަ އަމަލަކުން ނުކުމެދާނެ ނަތީޖާގެ ޖޯހަރާއި މިންވަރު ވިސްނައިނުލެއްވުމަކީ، އެފަދަ ހާލަތެއްގައި ހުރި މީހަކު އަމަލުކުރާނެކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ހަމަތަކާ ދުރުން ތަފާތު ގޮތަކަށްވުން.	Negligence
އިހްތިމާލު	ކަމެއް ވުމުގެ ނުވަތަ ހިނގުމުގެ ފުރުސަތު.	possibility

އިޚްތިޞާޞް	މައްސަލަ ބެލުމަށްޓަކައި ކޯޓަށް ނުވަތަ މުއައްސަސާއަކަށް ލިބިފައިވާ ގާނޫނީ ބާރުގެ ދާއިރާ.	jurisdiction
އިޢުތިރާޟުކުރުން	ކަމަކާ ދެކޮޅު ހެދުން.	Protest
އިންވެންޓަރީ	ވިޔަފާރިއެއްގައި ވިއްކަން ބަހައްޓާފައިވާ މުދަލުގެ ތެރެއިން އެވަގުތަކު ނުވިކި ހުންނަ މުދާ.	Inventory
އިންވޮއިސް	ދިން ހިދުމަތް ނުވަތަ ވިއްކި މުދަލުގެ ލިސްޓާއި އެއަށް ދައްކަން ޖެހޭ އަގު ބަޔާންކޮށް، އެ ބަޔާންގައި ވާ ފައިސާ އެ ބަޔާންގައިވާ ގޮތަށް ދައްކަމަށް ހިދުމަތް ހޯދި ފަރާތަށް ނުވަތަ މުދާ ގަތް ފަރާތަށް އަންގައިދޭ ބަޔާން.	Invoice
އިންވޮއިސް އަސާސް	(ޓެކްސް ގާނޫނު) - ޖީއެސްޓީ ދައްކަމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން ޖީޔާއަން ދައްކަންޖެހޭ އައުޓްޕުޓް ޓެކްސް ހިސާބުކުރުމުގައި އެ ފަރާތަކުން ހަދާ އިންވޮއިސްތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޓެކްސްގެ އަދަދު ހިސާބުކުރުން.	Invoice basis
އިންކާރުކުރުން	(1) ދެކޮޅުހެދުން (2) އެއްބަސްނުވުން (3) ގަބޫލުނުކުރުން	deny
އިންތިހާ	ކޮޅެއްނެތްކަން.	infinity
އިންތިޚާބީ ހައްގު	ޤާނޫނާ ގަވާއިދު ހުއްދަކުރާ ގޮތުން ކެންޑިޑޭޓަކަށް ވުމަށާއި ނުވުމަށް މީހުންނަށް ލިބިފައިވާ ހައްގާއި އިޚްތިޔާރާއި އިންތިޚާބެއްގައި ވޯޓް ދިނުމާއި ނުދިނުމަށް މީހުންނަށް ލިބިފައިވާ ހައްގާއި އިޚްތިޔާރު.	Electoral right
އިންތިޚާބީ ދާއިރާ	ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މެންބަރުން އިންތިޚާބު ކުރުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖެ ބަހާލެވިފައިވާ ސަރަހައްދުތަކެއް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު ތަމްސީލުކުރާނީ، އެ މެންބަރަކު އިންތިޚާބުކުރި އިންތިޚާބީ ދާއިރާ ނުވަތަ އެ ދާއިރާގައި ދިރިއުޅޭ ރައްޔިތުން.	Constitutuency

އިންތިޤާލީ	އެއް ނިޒާމުން އަނެއް ނިޒާމަކަށް ބަދަލުވުމުގެ ވަގުތީ މަރުޙަލާ.	Transitional
އިންތިޒާމުކުރި މީހާ ނުވަތަ އިސްކޮށް ހަރަކާތްތެރިވި މީހާ	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - ކުށްކުރުމުގައި ބައިވެރިވި އެހެން ބައިވެރިން ބަދަލަށްބައި، ކޮންޓްރޯލް ކުރުމުގެ ޒިންމާ އޮތް މީހާ.	
އިންޤިލާބު	ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ގިނަ ބަޔަކު ނިޒާމު ސަރުކާރު ވައްޓާލުން ނުވަތަ ވެރިކަމުގެ ނިޒާމު ބަދަލުކުރުން.	Revolution
އިނގިލީގެ ނިޝާން	އިންސާނުންގެ އަތުގެ އިނގިލިތަކުގެ ކުރީގައި ރޮނގުތަކުން ކުރެހިފައި ހުންނަ ތަފާތު ކުރެހުންގަނޑު.	Finger print
އިންސާނީ ޙައްޤުތައް	(1) ގާނޫނު އަސާސީގެ ދަށުން ލިބިދޭ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި، ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި ގަރާރުތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަސާސީ ޙައްޤުތައް. (2) އިންސާނަކަށްވީ ލިބެންޖެހޭ ޙައްޤުތަކާއި މިނިވަންކަން.	Human rights
އިންސާނީ ކަރާމާތް	އިންސާނަކަށްވީ ލިބެންޖެހޭ ދަރަޖާއި މަތިވެރިކަން.	dignity Human
އިންސާނިއްޔަތުކަން	1. އިންސާނަކަށްވީ އަނެކާއާ ދޮވެރޭގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ހަމްދަރުދީ އާއި އޯގާތެރިކަމާއި ރަޙުމް. 2. އިންސާނުންގައި ހުންނަންޖެހޭ ރަނގަޅު ސިފަތައް.	Humanitarian
އިންސާފު	1. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ގާނޫނުގައިވާ ގޮތަށް މީސްމީހުންގެ ޙައްޤުތަކާއި ވާޖިބުތައް އެކަށައަޅައި ތަންފީޛުކުރުން. 2. ހަމަހަމަކަމާއި، އެންމެނާ މެދު އެއްހަމަހަމަކަން ކަންކުރުމާއި ޙައްޤުތަކުގެ ފުރިހަމަކޮށްދޭކަން ޙައްޤު ލިބިދިނުން. 3. ޙައްޤުތައް ނެގެހެއްޓުމާއި، ކުށުގެ އަދަބުތަކަށް އަދަބު ދިނުން.	Justice

އިންސާފު ގާއިމުކުރުން	ދައުލަތުގެ ގާނޫނީ ނިޒާމުގެ އިޖުރާއަތުތައް ހިންގުން. ދައުލަތުގެ ގާނޫނީ ނިޒާމުގެ އިޖުރާއަތުތައް ހިންގުމުގެ މަގުސަދަކަށްވާން ޖުމްލަ އެ ނިޒާމުގެ ބޭނުންހިފާ ފަރާތްތަކަށް އިންސާފު ފޯރުކޮށްދިނުން.	Administration of justice
އިންސްޓޯލްމެންޓް	ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދު ބަހާލާފައިވާ ބައިތަކުގެ ތެރެއިން ބައެއް.	Installment
އިންޑެމްނިޓީ	ކޮންޓްރެކްޓުގެ އެއް ބައިވެރިއަކު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ޒިއްމާ އުފުލަންޖެހޭ ހިސާބު، ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަނެއް ބައިވެރިޔާ އެކަމަށް ބަދަލުދޭން ނުވަތަ އަދި އަދާކުރަން އެއްބަސްވާ އެއްބަސްވުން. މިއީ އޭގެ ޒާތުގައި ގެރެންޓީއެއް.	Indemnity
އިންޑިކޭޓިވް އެސެސްމެންޓް	ޓެކްސް ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގައި ދައުލަތާބެހޭ މިހާ އަލި މަސްއޫލިއްޔަތެއްކަމަށް ދޯދިހާފަދައިވާ މިސްކަން ނުވަތަ ނޫންކަމާއި، އެ މިކަމު ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމެއްގައި ބައިވެރިވާ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކުރުމުގެ ގާބިލުކަން ހުރި މިންވަރުކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ބެލުމަށް ފަންނީ މިހުން ބަލާބެލުމެއް.	Indicative assessment
އިންޑޯސްކުރުން	ފައިސާއަށް ބަދަލުކުރެވޭ ޗެކުގައި ގެންގުޅޭ ލިޔުމެއްގެ އަސްލުވެރިޔާއަށް ލިބިދޭ ހައްގުތައް އެހެން ފަރާތަކަށް ދިނުމުގެ ގޮތުން އެ ލިޔުމުގައި ނަންޖަހައި ސޮއިކޮށް އެ ފަރާތަކަށް ރައްދުކުރުން.	indorsement
އިންޓަބޭންކް ރޭޓް	އެއް ބޭންކުން އަނެއް ބޭންކަށް ދޫކުރާ ދަރަނިއަށް ނަގާ އިންޓްރެސްޓް ރޭޓް.	Interbank rate
އިންޓަރެސްޓް ރޭޓް	ދަރަނިއަށް ފައިސާ ނަގާއިރު ދަރަނިއަށް ނަގާ ފައިސާގެ އިތުރުން، ދަރަނިނަގާ ފަރާތުން	Interest rate

	ދަރަނިދޫކުރި ފަރާތަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދު ކަނޑައަޅަން ބޭނުންކުރާ ރޭޓް. އިންޓަރެސްޓް ރޭޓް ހިސާބުކުރާނީ ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތަކަށް ކަނޑައެޅޭ ނިސްބަތަކުން.	
އިންޕުޓް ޓެކްސް	(ޓެކްސް ގާނޫނު) - ޓެކްސް ދެއްކުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ދެފަރާތެއްގެ ދެމެދުގައި ހިނގާ މުޢާމަލާތެއްގައި މުދާ ނުވަތަ ހިދުމަތް ލިބިގަންނަ ފަރާތުން އެ މުދާ ނުވަތަ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތަށް ޖީއެސްޓީ ގާނޫނުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސް.	Input tax
އިންސާނުން ހަދާ ގާނޫނު	ބާއްވައިލެއްވި ގާނޫނުތަކާއި ޝަރުޢީ ގާނޫނާ ތަފާތުކޮށް، އިންސާނުން އަމިއްލައަށް ހަދާ ގާނޫނު.	Positive law Man-made law
އިންތިޤާދު	1. އިލްމީ ޖަދަލު. 2. ފާޑުކިޔުން.	Critique
އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓު	1. ސިއްރު މައުލޫމާތު ރިޕޯޓު. 2. ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކުން އެފަރާތްތަކުގެ ޓެކްނިކަލް އޮޕަރޭޝަންސްތަކާއި ގުޅިގެން ނުވަތަ ދުޝްމަނުންގެ ހަރަކާތްތަކާބެހޭ ގޮތުން އެއްކުރާ ސިއްރު މައުލޫމާތު. އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމަށް މައުލޫމާތު ހޯދާ މަސްދަރުތަކަކީ ހާމަކުރެވޭ މަސްދަރުތަކަކަށް ނުވާތީވެ، މިފަދަ ރިޕޯޓުތަކަކީ މީހުންގެ މައްޗަށް ޖިނާއީ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ހެކީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭނެ މަޤުބޫލު ހެއްކެއް ނޫން.	
އިނާޔަތް	(ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނު) 1. މުސާރައިގެ އިތުރުން ލިބޭ ފައިދާ މަންފާ. 2. މުވައްޒަފަކަށް ލިބި ބޭނުންކުރަންޖެހޭ ނުވަތަ ހަރަދުކުރަންޖެހޭ ގަވާއިދުން ދޭ ފައިސާގެ އަދަދެއް.	Allowance

	މިސާލު: ޕޯކެޓް މަނީ. ދަތުރު ހަރަދު، ކޯއްޗު ފައިސާ.	
އިރުޝާދު	1. ނަސޭހަތް. 2. މަގުދެއްކުން.	Advice
އިބްރަތްތެރި	އެއިން ފިލާވަޅެއް ނުވަތަ ނަސޭހަތެއް ލިބޭ.	
އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުން	ކުށުގެ ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މީހާގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ދައުވާ އޭނާއަށް ސާފުވެފައިވާތީ ބުނުމާއި ދައުވާއަށް އޭނާ ޖަވާބުދާރީ ވާގޮތް ބުނުމާއި ދައުވާއާއިގެން ކުރިއަށްދާނެ ގޮތެއް އޯޑްޓީ ކޯޓުން ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 105 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންބާއްވާ އަޑުއެހުން.	Preliminary hearing
އިކުއިޓީ	1. ޢަދާލަތު 2. އިންސާފު 3. ހަމަހަމަކަން 4. ވަކި ފަރާތަކަށް ނުޖެހުން. (ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނު) - 1. ކުންފުންޏަކުން އެކަތަރައާ ހިއްސާގެ އަގު.	Equity
އިޢާދަނުކުރެވޭ ގެއްލުން	1. ފަހުން ރަނގަޅު ނުކުރެވޭ ގެއްލުން. 2. ކުރިން ހުރި ހާލަތަށް އަނބުރާ ނުގެންނެވޭ ބާވަތުގެ ގެއްލުން. 3. ފަހުން އެ ގެއްލުމަކަށް ބަދަލެއް ނުވަތަ ހައްލެއް ނުލިބޭނެ ގެއްލުން.	Irreparable damage Irreparable loss
އިއްލަތު	ސަބަބު.	
އިއްދަ (އިއްދަ)	އަންހެނާ އޭނާގެ ރަހިމު ހުސްކަން އެނގުމަށްޓަކައި އިންތިޒާރުކުރާ މުއްދަތު.	Post-marital waiting period
އިޢުތިރާފު	1. ކުށެއް ކުރިކަމަށް މީހަކު އަމިއްލައަށް އެއްބަސްވެ ރަސްމީ ބަޔާނެއް ދިނުން.	Confession Admission

	2. މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި ޒިންމާވާންޖެހޭ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރުން.	
އިޢުތިރާފުގެ އެއްބަސްވުން	ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ކުށެއްގެ ތުހުމަތު ކުރެވޭ މީހާ އާއި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއާ ދެމެދު ވާހަކަ ދައްކައި، ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ކުރިކަން އިޢުތިރާފުވެއްޖެ ނަމަ ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ދެކެވުނު ވާހަކަތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ލިޔެ، ދެ ފަރާތުން ސޮއިކުރާ އެއްބަސްވުން.	Plea agreement
އިޢުތިރާޟު	1. ދެކޮޅުހެދުން. 2. ދެބަސްވުން.	Objection
އިޢުލާން	1. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން އާންމުންނަށް އަންގާ ރަސްމީ އެންގުން. 2. އާންމު އެންގުން.	Public announcement Declaration
އިޢުތިރާފު	އެއްބަސްވުން.	
އިއްޒަތް	1. މީހަކަށް ކުރާ ގަދަރު. 2. ޖާހް. 3. ޝަރަފު.	Honour
އިމާރާތީ ވިޔަފާރި	ގެދޮރު ބިނާކުރުމުގެ ވިޔަފާރި.	Real estate business
އިމްތިޔާޒު	(1) ހާއްސަ ހައްގެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ނުވަތަ މަންފާއެއް. (2) ވަކި މީހަކަށްވިޔަ ނުވަތަ ވަކި ބައެއްގެ ތަބަގާގައި ހިމެނޭ މީހަކަށް ނުވަތަ ބަޔަކަށްވިޔަ ލިބޭ ހާއްސަ ހައްގެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ނުވަތަ މަންފާއެއް.	Privilege
އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާ މުވާސަލާތު	އެބައެއްގެ މެދުގައި ކުރެވޭ މުވާސަލާތަކީ ކޯޓަށް ނުވަތަ އެނޫންވެސް މުއައްސަސާއަކަށް ހާމަކުރަން ނުޖެހޭނެ މުވާސަލާތެއް ކަމަށް ޤާނޫނަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މުވާސަލާތު.	Privileged communication
އިމްޕޯޓް ޑިއުޓީ	މުދާ އެތެރެކުރާއިރު އެ މުދަލުން ނަގަން ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޑިއުޓީ.	

އިމްޕީޗްކުރުން	(ދުސްތޫރީ ޤާނޫނު) - 1. މަގާމެއްގައި ހުރި މީހަކު، ކަނޑައެޅި ބައިންވެގެންވާ ހާލަތްތަކެއްގައި، ކަނޑައެޅި ބައިންކުރެވިފައިވާ އިޖުރާއަތަކާ އެއްގޮތަށް އެ މަގާމުން ވަކިކުރުން. (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) 2. ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ހެކިބަސްދޭ ހެކިވެރިއެއްގެ އިތުބާރާމެދު ސުވާލުއުފެއްދުމުގެ އިޖުރާއަތު.	
އިމަޖެންސީ ހިންގުން	ޤާނޫނުއަސާސީގެ 253 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތު އިޢުލާނުކުރުން.	
އިފްތިރާޟު (އިފްތިރާސު)	1. ޤާނޫނީ ޤަރީނާ. 2. ޤާނޫނު ގަބޫލުކުރާ ގޮތް. 3. ވުޖޫދުވެގެންވާ ހަޤީޤަތަކުން ވަކިގޮތަކަށް ދޭހަކުރުން ލާޒިމުވާ ލާޒިމުވުން.	
އިފްތިރާޟީ ސުވާލު	ކުރިން ސާބިތުވެފައިވާ ވާޤިޢާތަކާއި ބިނާކޮށްގެން އުފައްދާ ހިޔާލީ ހާލަތެއްގައި ނުކުންނާނެ ނަތީޖާއަކާ ބެހޭގޮތުން، ޚަބީރެއްގެ ދަޢުވާ ހުށަހަޅަން ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ކުރާ ސުވާލު.	Hypothetical question
އިފްލާސް	1. ދަރަނި އަދާކުރެވެންނެތްކަމުގެ ހާލަތަށް ދިޔުން. 2. ދަރަނި އަދާކުރެވެން ނެތް ފަރާތެއް ކަމަށް ކޯޓުން ކަނޑައަޅުން.	
އިފްލާސްކުރުން	ދަރަނި އަދާކުރެވެން ނެތުމުން ދަރަނިވެރިޔާގެ މުދާ ކޯޓުން ވިއްކާލުން.	
އިދާރީ ޤާނޫނު	ސަރުކާރު ހިންގާ ފަރާތް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ތަންފީޛީ ބާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަންޖެހޭ ގޮތް ބަޔާންކޮށްދޭ ގަވާއިދުތަކެއް.	
އިމްޕީޗްމަންޓްގެ ވޯޓު	(ދުސްތޫރީ ޤާނޫނު) -	

	ސަރުކާރުގެ ވަޒީރަކު، އޭނާގެ މަގާމުގައި ހުރުމަށް އެކަށީގެންނުވާ ބުނެ ކަމަށް ނުވަތަ އޭނާއާމެދު އިތުބާރު ނެތް ކަމަށް ބުނެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުމުން، އޭނާގެ މައްޗަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިތުބާރު އޮތްތޯ ބެލުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ނަގާ ވޯޓު.	
އިތުބާރުހުރި ހެކިވެރިޔާ	ހެކިވެރިޔާ ދޭ ހެކިބަހުގެ ތެދުކަމާމެދު ސުވާލު އުފެދޭ ސަބަބެއް ނެތް ހެކިވެރިޔާ.	Credible witness
އިތުބާރުހުރި ހެކި	ހެކީގެ އިތުބާރުގައި ސުވާލުއުފެދޭ ސަބަބެއް ނެތް، އަދި ގާނޫނީ ގޮތުން ގަބޫލުކުރެވޭ ސިފަހުރި ހެކި.	Credible evidence
އިލްހާމް	1. ރަސޫލު ބޭކަލުންނާއި، ނަބީބޭކަލުންނަށް ވަހީގެ އިތުރުން މާތް الله އަންގަވާ އެންގެވުން. 2. އިންސާނުންގެ ހިތަށް ގުދުރަތީ ގޮތުން އެރޭ ތެދު އެނގުން. 3. ކަމަކާމެދު ފިކުރުކުރިމާ އެރޭ ރަނގަޅު އެގުން.	Inspiration
އިލްތިމާސް	1. އެދޭ އެދުމެއް. 2. ކުރާ އާދޭހެއް.	Petition
އިލްތިޒާމް	1. ވާޖިބު. 2. ކުރުން ލާޒިމުކަމެއް.	Obligation
އިލާހީ ގާނޫނު	1. މިސްތަކުން އުޅުމަށް الله ސުބުޙާނަހޫ ވަޙައާޔާ ބާއްވައިލެއްވި އިލާހީ ގާނޫނު. 2. ހެވާއި ނުބައި ވަކިކުރުމަށާއި ތެދުމަގެ ދެއްކެވުމަށް އިންސާނުންނަށް ބާވައިލެއްވި ޝަރީޢަތް.	Divine law
އިލްޒާމީ ގަވާއިދު	އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި އެ ގަވާއިދަކާ ޚިލާފުވުން ހުއްދަނުވާ، އަދި އެއަށް ބޯލެނބުން ކޮންމެހެން ލާޒިމުވާ ގަވާއިދުތަކެއް. މިފަދަ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވުމަށް އެގްރީ ގޮތުން އެއްބަހައް ނުވެވޭނެ.	Peremptory norm

	މިސާލު: ދެ މީހަކު އެކަކު އަނެކަކު ގެ ދުރުމަން އެއްބަހެއް ނުވެވޭނެ.	
އިޤުރާރު	1. ތިމާގެ ފަރާތުން އެހެން މީހެއްގެ މައްޗަށް އޮތް ހައްގެއްގެ ވާހަކަ ބުން ފާޅުކުރުން. 2. އިޢުތިރާފު.	Confession
އިޤްތިނާޢު	ގަބޫލުކުރުވުން.	Convince
އިސް ހިންގުންތެރިޔާ	ކުންފުނީގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުމުގައި ނުވަތަ ކުންފުނީގެ އާދައިގެ މުވައްޒަފުން ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ ފަދަ މަގާމެއްގެ ކުންފުންޏެއްގައި ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ގްރޫޕްގައި ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިވާ ޖަމާޢަތްތަކުގައި ހުންނަ އޮފިސަރު ނުވަތަ އޭޖެންޓް.	
އިސްކަންލިބޭ ހިއްސާ	ފައިދާ ބެހުމުގައި އިސްކަން ލިބޭ ހިއްސާ. މި ބާވަތުގެ ހިއްސާ އަކީ ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަދެއްގެ ފައިދާ ލިބޭ ހިއްސާ. އާދައިގެ ހިއްސާދާރުންނަށް ހިއްސާގެ ފައިދާ ލިބޭނީ އިސްކަން ލިބޭ ހިއްސާގެ ފައިދާއަށްވާ ފައިސާ ބެހުމަށްފަހު ބާކީ ފައިސާ ހުރި ނަމަ.	Preference share
އިސްކަން ލިބޭ ދަރަނި	1. ކުންފުންޏެއްގެ ވިޔަފާރި ހުއްޓުމަކަށް އަންނަ ހިނދު ނުވަތަ ދަރަނި ދެއްކުމަށް ނުކުޅެދޭ ހިނދު، ކުންފުނިން އެންމެ ފުރަތަމަ އަދާކުރަންޖެހޭން ފައިސާއަކީ ކުންފުނިން ނަގާފައިވާ ލޯނުތަކަށް ބަޔާންކޮށް، ދެފަރާތުން އެގްރީމަންޓް އަމަލުކުރުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ ލޯނު. 2. ދޯރީ ދަރަނި.	Senior debt
އިސްކަން ނުލިބޭ ދަރަނި	1. ދަރަނި ދެއްކުމަށް ކުންފުންޏަކުން ނުކުޅެދޭ ހިނދު ފައިސާދައްކަން ޖެހޭ ފަރާތްތަކުން ފައިސާ ދެއްކުމުގައި އެންމެ އިސްކަން ނުލިބޭ ދަރަނި. 2. ހަގު ދަރަނި.	Junior debt

އިސްތިޙްސާން	ޝަރުޢީ ހުކުމެއްގެ ނައްޞީ މާނަ ދޫކޮށްލައި، މަސްލަހަތަށްޓަކައި ނުވަތަ އެނޫންވެސް ސަބަބަކަށްޓަކައި އެންމެ ހެޔޮގޮތެއް ކަމަށް މުޖްތަހިދަށް ބެލެވޭ ހުކުމެއް އިޚްތިޔާރުކުރުން ހުއްދަވާ ފިޤްހީ އުސޫލު.	
އިސްތިންބާޠު	ނައްސުތަކުން ފުންމާނަ ނެރުން ނުވަތަ ހުކުމެއް ނެރުން.	
އިސްތިންތާޖު	(1) ދާރަ ކުރެވޭގޮތް. (2) ނެރެވޭ ނަތީޖާ.	Conclusion. Reasoning. Inference. Deduction.
އިސްތިބްދާދު/އިސްތިބްދާދިއްޔަތު	އަނިޔާވެރިކަން.	Authoritarianism
އިސްތިޢުމާރު	1. ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ބާރުގަދަ ގައުމެއްގެ އަތްދަށަށް އެހެން ބައަކު ގެންދިއުން. 2. ގައުމެއް އަޅުވެތިކުރުން.	
އިސްތިލާހު (އިސްތިލާހާ)	ފަންނީ ބަހުރުވަ.	Terminology
އިސްތިޤްރާރުވެފައިވާ	(1) ޤާއިމުވެފައިވާ. (2) އަށަގެންފައިވާ. (3) ގަބޫލުކުރެވިފައިވާ.	Established
އިސްތިއުނާފް	ދަށު ކޯޓަކުން ކުރި ހުކުމެއް ކޮށްފައިވަނީ ނުވަތަ ނިންމި ނިންމުމެއް ނިންމާފައިވަނީ ގާނޫނީ ގޮތުން ރަނގަޅުތޯ ބެލުމަށްޓަކައި އެ ހުކުމެއް ނުވަތަ ނިންމުމެއް މުރާޖަޢާކުރުމަށް އެދި މަތީ ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން.	Appeal
އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް	ދަށު ކޯޓަކުން ނިންމާ މައްސަލައަކާމެދު ހިތް ހަމަނުޖެހިގެން މަތީ ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތް.	Appellant
އިސްތިއުނާފްރައްދުވާ ފަރާތް	ދަށު ކޯޓަކުން ނިންމާ މައްސަލައަކާމެދު ހިތް ހަމަނުޖެހިގެން މަތީ ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގައި ޖަވާބުދޭ ފަރާތް.	Respondent

އިސްތިއުނާފީ ކޯޓު	އިސްތިއުނާފީ މަރުޙަލާގަ ބެލުމުގެ ބާރު ގާނޫނުން ލިބިދީފައިވާ ކޯޓު. އާއްމުގޮތެއްގައި އިސްތިއުނާފީ ކޯޓުތަކަށް ހަވާލުދެވޭ ހައިކޯޓާއި ސުޕްރީމް ކޯޓަށް.	Appellate court
އިސްތިޢުފާދިނުން	މިހާރު އަދާކުރަމުން ދިޔަ ވަޒީފާ ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތު އަމިއްލައަށް ދޫކޮށްލުން.	Resignation
އިސްތިދްލާލީ	ހުއްޖަތެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން.	
އިސްތިގްލާލު	1. ބޭރު ދައުލަތެއްގެ ބާރުގެ ދަށުގައި ނުވުން. 2. މިނިވަންކަން. 3. އަމިއްލަވެރިކަމެއް ޤާއިމުކުރުމަށް، ގައުމަކަށް ލިބިގެންވާ ބާރު.	Independence
އިސްތިސްހާބު	އެހެން ދަލީލަކުން ޚިލާފުވެގެން ސާބިތުނުވާހާ ހިނދަކު، ކުރިން ވުޖޫދުގައިވި ހިނގަމުންދާ ކަމަށް ނުވަތަ ވުޖޫދުނުވި ދިމާއެއްކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމުގެ ފިޤްހީ ޤާއިދާ.	
އިސްތިސްނާ	ގާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިފައި އޮންނަ އާއްމު އުސޫލު ބައެއް ހާލަތްތަކަށް ތަޠްބީޤުނުކުރުމުގެ ގޮތުން ހަދާފައިވާ ހާއްސަ އުސޫލު.	Exception
އިސްތިސްނާކުރުން	1. ގާނޫނީ ގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބަކުން ނުވަތަ ޒިއްމާއަކުން މިނިވަންކުރުން ނުވަތަ ބަރީއަކުރުން. 2. ގާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިފައި އޮންނަ އާއްމު އުސޫލު ބައެއް ހާލަތްތަކަށް ތަޠްބީޤުނުކުރުން.	
އިސްތިޝާރީ ރައުޔު	ގާނޫނުގައި ކަނޑައެޅި ގޮތާގުޅޭ އުފެދޭ މުހިންމު ސުވާލުތަކާމެދު ނުވަތަ ގާނޫނީގޮތުން ކަނޑައެޅޭގޮތުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ލަފާއަށް އެދި ގާނޫނުއަސާސީގެ 95 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅައިގެން ހޯދާ ލަފާ.	Advisory opinion
އިސްލާހު ކުރުމަށް ދޭ މުއްދަތު	ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިއަކު ކޮންޓްރެކްޓާ ހިލާފުން އަމަލުކުރުމުން ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަނެއް	Cure period

	ބައިވެރިޔާއަށް ލިބިގެންވާ ގާނޫނީ ހައްގުތައް ބޭނުންކުރުމުގެ ކުރިން އެކަމެއް ރަނގަޅު ކުރުމަށް ދޭ މުއްދަތު. މި މުއްދަތަށް 'ނޯޓިސްގެ މުއްދަތު' މި ގޮތަށްވެސް ކިޔާނެ.	
އިސްލާހުކުރުން	އަމަލެއް ނުވަތަ އިޖުރާއަތެއް ނުވަތަ އާދައެއް ރަނގަޅުކުރުން ނުވަތަ ތަނެއް ހިނގާގޮތް ރަނގަޅުކުރުން.	Reform
އިސްލާހީ އިންސާފު	ވަކި އަމަލެއް މީޒާނަށް ތުމަންވަރު، މީޒާނުގެ ދެފަރާތް ހަމަހަމަ ކުރުން.	Corrective justice
އިސްލާހުވުން	އުޅުން ރަނގަޅުކޮށް ގެއްލިފައި އޮތް އިތުބާރު އަލުން ހޯދުން.	
އިސްލާމް ދީނުގެ އަސްލުތައް	ކީރިތި ގުރުއާނާއި ރަސޫލާގެ ސުންނަތުގައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އެކަމެއްގެ ސައްހަކަމާ މެދު ހިލާފު އުފެދިފައިނުވާ ޝަރުޢީ އުސޫލުތަކާއި، މި ދެ އަސްލުން ދޭހަކޮށްދޭ އުސޫލުތައް.	Tenets of Islam
އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް	ކީރިތި ގުރުއާނާއި މާތް ރަސޫލުﷲ ސައްލަﷲ އަލައިހި ވަސައްލަމްގެ ސުންނަތުން އައިސްފައިވާ ހުކުމްތަކާއި، އެ ދެ މަސްދަރުން ނެރެވޭ ހުކުމްތައް.	
އިޖުރާއީ ނުކުތާ	ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގެ އަޑުއެހުންތަކުގައި ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ގަވާއިދާ ހިލާފަށް ކަމެއް ހިނގުމުންދާ ނަމަ އެކަން ރިޔާސަތުގައި އިންނަ ފަނޑިޔާރުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުމަށް ބުނާ ބަސް.	Procedural point
އިޖުރާއީ އިންސާފު	އަދުލުއިންސާފު ގާއިމުކުރުމަށް އެކުލަވާލެވިފައިވާ ނިޒާމާއި އިޖުރާއާތުތަކާއި އެކަން ކުރާ ގޮތް، ކަނޑައެޅި ގަބޫލުކުރެވިފައިވާ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް އިންސާފުވެރިވުން.	Procedural fairness

އިޖުރާއީ އަޑުއެހުން	1. ކޯޓަށް މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި އެކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް އަޑުއެހުމަށްޓަކައި ބޭއްވޭ އަޑުއެހުން. 2. މައްސަލަ ކޯޓުގައި ހިނގުމުގެ އިޖުރާއަތާ ހިލާފުވެފައިވާ ކަމަށް ޚަސްމަކު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، އެ ކަމެއް ބެލުމަށްޓަކައި ބާއްވާ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސް.	Procedural hearing
އިޖުރާއީ މައްސަލަ	ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ގޮތުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދާ ހިލާފަށް ކަމެއް ހިނގުން.	Procedural issue
އިޖުރާއީ ގާނޫނު	(1) މައުޟޫޢީ ގާނޫނު ހިންގާނެ ގޮތް ބަޔާންކުރާ ގާނޫނު. (2) ދަޢުވާއެއް އުފުލާނެ ގޮތާއި، ޝަރީޢަތްކުރާނެ ގޮތާއި، އެ މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތާއި، ހުކުމް ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތް ބަޔާންކުރާ ގާނޫނު.	Procedural law
އިޖުމާޢު (އިޖްމާޢު)	އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ތިންވަނަ މަސްދަރު. ދީނުގެ ކަންތައްތަކާބެހޭ ގޮތުން އިސްލާމީ އުއްމަތުގެ ދަންނަބޭކަލުން އިއްތިފާޤުވާ ކަންކަން. އިޖުތިހާދުކުރުމަށް ކުފޫހަމަވާ ދަންނަބޭކަލުން ދީނުގެ ކަންކަމުގައި އިއްތިފާޤުވާ ކަންކަން.	Consensus of opinion
އިޖުތިހާދު	ކީރިތި ގުރުއާނާއި ކީރިތި ރަސޫލާގެ ސުންނަތާއި ދަންނަބޭކަލުންގެ އިޖުމާޢު އިން ސީދާ ޖަވާބެއް ލިބެން ނެތް ދީނީ މައްސަލަތަކެއްގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ މަސްދަރުތަކުން ހުކުމެއް ނެރުމަށް އެކަމަށް ކުފޫހަމަވާ މީހަކު ކުރާ މަސައްކަތް.	Independent reasoning
އިޖުތިމާޢީ	މީސްތަކުންނާއި ގުޅިފައިވާ.	Social
އިޖުތިމާޢީ ރައްކާތެރިކަން	ދިރިއުޅުމުގެ ބުރަތައް ހަމަޖެއްސޭވަރުގެ އާމްދަނީ ނުލިބޭ މީހުންނަށް މާލީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ސަރުކާރުން ރާވައި ހިންގާ ނިޒާމު.	Social security
އިޖުތިމާޢީ އަޤްދު	މިއީ ގާނޫނީ ފަލްސަފާގެ ނަޒަރިއްޔާއެއް. މި ނަޒަރިއްޔާގައި ބުނަނީ، އިންސާނާ ފުރަތަމަ	Social contract

	ދިރިއުޅެންޖެހި އެއްވެސް އުނިކަމެއްނެތި މިނިވަން ކަމާއެކު، ފުރިހަމަކޮށް ގޮތް ހަމަޖެހި ކަމަށް. މިގޮތަށް އުޅުމުގެ ނަތީޖާއަކަށްވީ، ގަދަރާ ގަދަފަދަކަމާއި އަނިޔާވެރިކަން އިންތިހާއަށް ދިއުން. އަދި އެއްވެސް ފަރުދަކަށް ހިމާޔަތެއް ނުވަތަ ސަލާމަތެއް ނުލިބުން. މި ސަބަބާހުރެ، ފަރުދުންގެ މުދަލާއި އެއްބަސްވުމެއްނެތި ކޮންމެ ފަރުދަކަށް ލިބިފައިވާ މިނިވަންކަމުގެ ބައެއް ދޫކޮށްލުމަށް. އެ މިންވަރަކީ ހަމައެކަނި ޖަމާޢަތެއް ބިނާކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރު. މި އެއްބަސްވުމަށް ކިޔާ ނަމަކީ އިޖްތިމާޢީ ޢަހުދު. ބައެއް މުފައްކިރުންގެ ނަޒަރުގައި އިޖްތިމާޢީ އަހުދުކުރުވިފައިވަނީ ދައުލަތާއި ފަރުދާ ދެމެދުގަ.	
އިޖާރާ	ކުއްޔަށްދިނުން.	Lease
އިޛްނު	ހުއްދަ.	Approval
ޢިއްފަތްތެރި	1. ކާވެނީގެ ބޭރުން ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުމާއި ބަދު އަޚްލާޤީ އަމަލު ހިންގުމުން ދުރުވެ ހުރުމުގެ ސިފަ. 2. އަންހެނުންގެ އަބުރުވެރިކަމާއި ޢިއްޒަތުގެ ސިފަ.	Virtuousness Chaste
އީއައިއޭ	ތިމާވެށްޓަށް ފޯރާނެ ކުރުވޭފަދަ ބަދަލުތައް އަތުވެދާނެ އެއްވެސް ޕްރޮޖެކްޓެއް ހިންގުމުގެ ކުރިން، އެކަމަކުން ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަލާންކޮށް ހަދަންޖެހޭ ރިޕޯޓެއް. މި ރިޕޯޓު ފާސްކުރުމަށްފަހު ހުށަހަޅަންޖެހެނީ އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީއަށް.	Environmntal impact assessment (EIA)
އީލާ	ދުވަހަކުވެސް އަނބިމީހާ އާއި ޖިމާއު ނުވުމަށް ނުވަތަ ހަތަރު މަސް ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ވުރެ އިތުރަށް އަނބިމީހާ އާއި ޖިމާއު ނުވާން ކަމަށް ހުވާ ކުރުން. ހުވާކުރުމަށްފަހު، ހަތަރު މަސް ފުރުން އަންހެން މީހާ އާއި ޖިމާއުވުމަށް އަދިސް ކައްފާރާދިނުން ނުވަތަ ވަރިކުރުން، މި ދެ ގޮތުންކުރު ގޮތެއް ފިރިހެން މީހާ އިޚްތިޔާރު ކުރަންޖެހެން. މި ދެ ގޮތުންކުރު ގޮތެއް	

	ސުރަތައިދިނަމަ، އަންހެން މީހާ ވަރިކުރުމަށް ފިރިހެން މީހާއަށް ކޮޅުން އަންގާން.	
އިޖާރު	1. ކުލި. 2. މީހެއްގެ މުދަލަކުން ހުއްދަ މަންފާއެއް ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ދޭ ބަދަލު ނުވަތަ އަގު.	
އިޖާބު	ހުށަހެޅުން.	Offer
އެހެންތަނެއްގެ ދިފާޢު	ކުށެއްގެ އަމަލު ހިނގި އިރު، ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތެއް ހުރީ ކުށްކުރި ތަނުގައި ނޫންކަމަށް ބުނެ އެފަރާތުން ކުރިމަތިލާ ދިފާޢު.	Alibi
އެނގިހުރެގެން ކަންކަން ކުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކަން އެކުރަނީ އެނގިހުރެގެން ކަމުގައި ބެލެވޭނެ: 1. އަމަލުގެ ތަބީޢާ ގުޅޭގޮތުން ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާ އެކުރާ އަމަލަކީ އެ ޒާތުގެ ނުވަތަ އެ ބާވަތުގެ އަމަލެއްކަން އޭނާ އަށް އެނގިގެންވުން؛ 2. ހާލަތުގެ ގުޅޭގޮތުން ކަމުގައި ވާނަމަ، އެފަދަ ހާލަތެއް ހުރިއޮތުމުގެ އެކަށިގެންވާ ފުރުސަތު އޮތްކަން އޭނާއަށް އެނގިގެންވުން؛ 3. ނަތީޖާގެ ގުޅޭ ގޮތުން ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާ އެކުރާ އަމަލަކީ، އަމަލީ ގޮތުން ބަލާއިރު އެ ގޮތުގައި، ވަކި ނަތީޖާއެއް ނުކުންނާނެ އަމަލެއްކަން އޭނާ އަށް އެނގިގެންވުން.	
އެންކަމްބަރަންސް	ބިމެއްގެ މައްޗަށް އުފެދިފައިވާ ދަޢުވާ ނުވަތަ ލިއެން. މިސާލަކަށް: ރަހުނު، ޓްރަސްޓް އެއްބަސްވުން، ޓެކްސް ލިއެން، އިމާރާތްކުރި ފަރާތުގެ ލިއެން، ގަސްގަހާގެހީގެ މައްޗަށް އޮންނަ ހައްގު، ފެނުގެ މައްޗަށާއި ފަޅުގެ މައްޗަށް އޮންނަ ހައްގު ފަދަ ކަންކަން ހިމެނޭ.	Encumbrance

އެކަހެރި ބައްދަލުވުން	ބަންދުގައި ހުންނަ މީހެއްގެ އަނބިމީހާ ނުވަތަ ފިރިމީހާއާ އެކު އަނބިފިރިކަމުގެ ގުޅުން ހިންގުމަށްދޭ ފުރުޞަތު.	Conjugal visit
އެކަށީގެންނުވާ ނުފޫޒު	އިތުބާރުކުރާ މަގާމެއްގައި ހުންނަ މީހަކު، އެ މަގާމުގެ ބާރުން ނަހަމަގޮތުގައި ހިފުން.	Undue influence
އެކައުންޓު	ހިސާބު	
އެކައުންޓުކުރުން	ހިސާބުކުރުން.	Accounting
އެކައުންޓު ހިފެހެއްޓުން	މީހެއްގެ ބޭންކު އެކައުންޓުން އެއްވެސް މުއާމަލާތެއް ނުކުރުމަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރުން.	Account freezing
އެކައުންޓަންޓު	ހިސާބު ބަލަހައްޓާ މީހާ. މާލީ މުއާމަލާތްތަކުގެ ހިސާބުތައް ލިޔެ ބަލަހައްޓައި ރިޕޯޓްކުރުމުގެ އިލްމާއި ހުނަރު ލިބި ހުރި މީހާ.	Accountant
އެކައުންޓިން ޕީރިއަޑް	މާލީ ބަޔާނުގައިވާ މައުލޫމާތުތައް ނިސްބަތްވާ މުއްދަތު. އާއްމުގޮތެއްގައި އެކައުންޓިން ޕީރިއަޑަކީ 12 މަސް.	Accounting period
އެކްރޫޑް އެކްސްޕެންސް	އެކައުންޓިން ޕީރިއަޑެއްގައި ހިނގާފައިވާ ހަރަދެއްކަމަށް ރިޕޯޓްކޮށްފައިވާ، ނަމަވެސް އެ ހަރަދަށް ފައިސާ އަދި ދައްކާފައިނުވާ ހަރަދު.	Accrued expense
އެކްސެލެރޭޝަން ކްލޯޒް	ލޯނުގެ އިންސްޓޯލްމެންޓުތައް ދައްކަންވާ ތާރީޚުގައި ނުދައްކައިފިނަމަ ލޯނުގެ ފައިސާ އެކުގައި ނުވަތަ އެއިން ބައެއް އަނބުރާ ދެއްކުމަށް ބޭންކުން ދަރަނި ނެގިފަރާތަށް އެންގުމަށް ބާރުދޭ މާއްދާ.	Acceleration clause
އެކްސް ޕާޓޭ	އެއް ޚަސްމުގެ ހާޒިރުގައި، ނުވަތަ އަނެއް ޚަސްމަށް ނާންގައި ކޯޓުން މައްސަލަބަލައި ގޮތެއް ނިންމުން.	Ex parte
އެކްސިޑެންޓު	ގަސްދަކާ ނުލައި ކުއްލިއަކަށް ކުރެވޭ ނުވަތަ ގުދުވެރިވާ ކަންކަން.	
އެކްސްޓްރެޑިޝަން	(ބައިނަލްއަގްވާމީ ގާނޫނު) -	

	1. ކުށްކުރި ގައުމުގައި ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް ކުށްކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ފޮނުވުން. 2. މުއްތަހަމު ހަވާލުކުރުން.	
އެކްސްޓްރަޑައިޓްކުރުން	(ބައިނަލްއަގްވާމީ ގާނޫނު) - 1. ދިވެހިރާއްޖޭގައިވާ ބޭރު ގައުމެއްގެ ކުށްވެރިޔަކު އެކްސްޓްރަޑައިޓް ކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ނަމަ، އޭނާ އެ ގައުމަށް އެކްސްޓްރަޑައިޓްކުރުމަށް އެދި އެ ގައުމުން ހުށަހަޅުމުން، އޭނާ އެކްސްޓްރަޑައިޓް ކުރުމަށްޓަކައި ގާނޫނުގެ ދަށުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި މަރުހަލާތައް ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، ގާނޫނުގެ ދަށުން ނެރޭ އެކްސްޓްރަޑިޝަން އަމުރެއްގެ ދަށުން އޭނާ އެ ގައުމަށް ގެންދިއުން؛ ނުވަތަ 2. ބޭރު ގައުމެއްގައިވާ ކުށްވެރިޔަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެކްސްޓްރަޑައިޓް ކުރުމާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ، އޭނާ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެކްސްޓްރަޑައިޓް ކޮށްދިނުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން އެ ގައުމުގައި އެދުމުން، އޭނާ ދިވެހިރާއްޖެއިން އެކްސްޓްރަޑައިޓް ކުރުމަށްޓަކައި އެ ގައުމުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި މަރުހަލާތައް ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު އެ ގައުމުން އޭނާ ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން. 3. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ބޭރު ގައުމެއްގެ ކުށްވެރިޔަކު ތިންވަނަ ގައުމަކަށް އެކްސްޓްރަޑައިޓް ކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުންނަމަ، އެ ގައުމުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި މަރުހަލާތައް ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު އޭނާ އެ ތިންވަނަ ގައުމަށް އެކްސްޓްރަޑައިޓްކުރުން.	
އެކްސްޓްރަޑިޝަން އަމުރު	(ބައިނަލްއަގްވާމީ ގާނޫނު) - ދިވެހިރާއްޖޭގައިވާ ބޭރު ގައުމެއްގެ ކުށްވެރިޔަކު އެކްސްޓްރަޑައިޓްކުރަން އެދި ގައުމަކުން އޭނާ އެކްސްޓްރަޑައިޓް ކުރުމަށްޓަކައި،	

	ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި މަރުހަލާތައް ނިމުމަށްފަހު، ކުށްވެރިޔާ އެ ގައުމަށް އެކްސްޓްރަޑައިޓް ކުރުމާމެދު އެންމެ ފަހުގެ ނިންމުން ނިންމައި، އޭނާ ދިވެހިރާއްޖެއިން، އެކްސްޓްރަޑައިޓް ކުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމުގެ ގޮތުން އެކްސްޓްރަޑިޝަން ގާނޫނުގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ނެރޭ އަމުރު.	
އެކްސްޕޯޓް ޑިއުޓީ	ރާއްޖެއަށް މުދާ ބޭރުކުރާއިރު އެ މުދަލުން ނެގުމަށް ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޑިއުޓީ.	
އެއަރވާދިނަސް ސެޓްފިކެޓް	ވައިގެ އުޅަނދުތަކަށް ދޫކުރާ ސަލާމަތީ ސެޓްފިކެޓް.	
އެއް ކުށަކަށް ދެ ފަހަރު އަދަބު ނުދިނުން	ޖިނާއީ ކުށެއް މީހެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތު ނުވާކަމަށް ކޯޓަކުން ހުކުމް ކޮށްފިނަމަ ދެވަނަ ފަހަރަށް އެ ކުށުގެ މައްޗަށް ނުވަތަ އެ ކުށުގެ އަމަލުން ފުރިހަމަވާ އެހެން ކުށެއްގެ މައްޗަށް އެ މީހާގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރުން މަނާކަން މަބްދައު.	Double jeopardy
އެއްބަސްވުން	އެކަކަށް ވުރެ ގިނަ މީހުން، ކަމަކާބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަ ދައްކައި، އެ މީހުންގެ މެދުގައި އެއްބަސްވެވޭ ގޮތް. ކޮންޓްރެކްޓަކީ ވެސް އެއްބަސްވުމެއް. ނަމަވެސް ކޮންމެ އެއްބަސްވުމަކީ ކޮންޓްރެކްޓެއް ނޫން.	Agreement
އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިން	ކަމެއްގެ މައްޗަށް ވާހަކަދައްކައި އެކަމަކާ އެއްބަސްވާ މީހުން.	Parties to the agreement
އެއްގޮތް މިލްކިއްޔަތު	އެއްގޮތް މިލްކިއްޔަތަކީ، އެއް ބިނާއަކަށް ވުރެ ގިނަ ބިނާއަކަށް ވަކިން ދިރިއުޅެވޭ ގޮތަށް، ވަކި ފްލެޓްތަކަކަށް ހަދައި، މިލްކިއްޔާތުގައި ހުރިހާ ކޮންމެ ފްލެޓެއް ވަކިން މިލްކުކޮށް ވަކިން ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ ގޮތަށް ހެދިފައި ހުރިހާ މިލްކިއްޔާ.	Condominium
އެއްގޮތް މުދާ	(1) އެކަކަށް ވުރެ ގިނަ މީހުންގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ މުދަލެއް.	Joint property

	(2) އެކަކަށްވުރެ ގިނަމީހުންގެ މައްޗަށް މިލްކުވެރިކަން އޮންނަ މުދަލެއް.	
އެއްމެދު މިލްކުވެރިކަން	އެކަކަށް ވުރެ ގިނަ މީހުންނަށް މުދަލެއްގެ މިލްކުވެރިކަން އޮތުން.	Co-ownership
އެއް ޖިންސުން ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - i. ފިރިހެނެއްގެ ފުރަގަސް ފަރާތު ދޮރަށް އެހެން ފިރިހެނަކު އޭނާގެ ގުނަވަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ޖިންސީ އަރާމު ހޯދުމުގެ ގޮތުން ވައްދުން ނުވަތަ ފިރިހެނެއްގެ އަނގައަށް އަނެއް ފިރިހެނެއްގެ ޒަކަރު ވައްދުން، ނުވަތަ، ii. އަންހެނެއްގެ ކުރިމަތީ ފަރާތު ދޮރަށް ނުވަތަ ފުރަގަސް ފަރާތު ދޮރަށް އެހެން އަންހެނެއްގެ ގުނަވަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް، ޖިންސީ އަރާމު ހޯދުމުގެ ގޮތުން ވައްދުން.	
އެއްޗިހި ރައްކާކުރާ ތަން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - އިމާރާތެއް ކަމުގައިވިނަމަވެސް، ނުވަތަ ކަނޑުދަތުރުކުރާ އުޅަނދެއްކަމުގައި ވިޔަސް، ނުވަތަ އެއްގަމުއުޅަނދެއް ކަމުގައިވިޔަސް ނުވަތަ މަޝީނުބޯޓެއް ކަމުގައިވިޔަސް، މިހެންނާއި މުދާ އުފުލުމަކާއި، އެއްޗިހި ރައްކާކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ އެއްޗެއް ނުވަތަ ތަނެއް.	
އެއަރޕޯޓު	ވައިގެ އުޅަނދު ޖައްސައި ނެގުމަށް ކަނޑައަޅައި، ތައްޔާރުކޮށް، އެކަމުގެ ވަސީލަތްތައް ގާއިމުކޮށްފައިވާ ތަން.	
އެމޮޓައިޒޭޝަން	(އެކައުންޓިންގ) - 1. ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އަހަރުމަހާރު މުދަލެއްގެ އަގުން، ކަނޑައެޅިފައިވާ މިންވަރަށް އުނިކުރުން. 2. ދަރަނި ކަނޑުން.	Amortization

	(މާލީ) - 1. ވަކި ގަވާއިދަކުން ދައްކާ ހަމަހަމަ އިންސްޓޯލްމެންޓުތަކަކުން ލޯނުގެ ފައިސާ އަނބުރާދެއްކުން. މިއިން ކޮންމެ އިންސްޓޯލްމެންޓެއްގައި ޕްރިންސިޕަލް އަދަދުގެ ބަދަލާއި އިންޓަރެސްޓުގެ އަދަދުގެ ބައެއް ހިމެނޭނެ. 2. ދަރަނި ހުސްކުރުން.	
އެފްއޯބީ އަގު	ތަކެތީގެ އަގާއި، ބަނދަރުގައި، ނުވަތަ ވައިގެ ބަނދަރުގައި އޮތް އުޅަނދަކަށް އެތަކެތި އަރުވާ ހަމައަށް ހިނގި ހަރަދު. މި ހަރަދުގެ ތެރޭގައި ނާރާއި އިންޝުއަރެންސްއެއް ނުހިމެނޭ.	
އެފިޑެވިޓް	1. ހުވައިމަތީގައި ދޭ ބަޔާން. 2. ގާނޫނުން ނުވަތަ ކޯޓުން ހުއްދަދޭ ފަރާތެއްގެ ކުރިމަތީގައި ތެދުބުނުމަށް ހުވައިކޮށް ލިޔުމުން ދޭ ބަޔާން.	
އެތެރޭ ކަނޑު	ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަނޑު އަތޮޅުތަކުގެ އެތެރެވަރި އާއި، ރަށްރަށުގެ ފަރާއި، ފަޅުތަކެއް.	
އެޑްވާންސް	މުވައްޒަފަކަށް ވަކި ބޭނުމަކަށްޓަކައި ނުވަތަ ހަރަދަކަށްޓަކައި ގަވައިދުން ދޭ ފައިސާގެ އަދަދެއް. މިސާލު: ޕޮކެޓް މަނީ. ދަތުރު ހަރަދު، [illegible] ފައިސާ.	
އެގްރީމަންޓް ބާތިލުކުރުން	އެގްރީމަންޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން އެގްރީމަންޓް އުވާލުން ނުވަތަ ކެންސަލްކުރުން.	Premature termination of contract
އެގްޒެކިއުޝަން	(1) ލިޔުމެއްގައި ސޮއިކުރުން. (2) އަމަލުކުރުން. (3) ތަންފީޒުކުރުން.	Execution

	(4) ޖިނާއީ ކުށްތަކުގައި އިސްވާފައިވާ މަރުގެ އަދަބު ތަންފީޛުކުރުން.	
އެގްޒެކެޓިވް ޑައިރެކްޓަރު	(ކުންފުންޏާބެހޭ ގާނޫނު) - ކުންފުނި ދުވަހުން ދުވަހަށް ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވާ ޑައިރެކްޓަރެއް. އާއްމު ގޮތެއްގައި ޑައިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރެއް. އާއްމުގޮތެއްގައި އެގްޒެކެޓިވް ޑައިރެކްޓަރަކު އިސްވެހުރެ ބަލަހައްޓާނީ ކުންފުނީގެ ކޮންމެވެސް މައިގަނޑު ޑިޕާޓްމަންޓެއް. މިސާލަކަށް މާކެޓްކުރުން، މާލީ ކަންތައްތައް، ނުވަތަ އޮޕަރޭޝަންސް ފަދަ ކަމެއް.	
އެގްޒެމްޕްލަރީ ބަދަލު	ދައުވާކުރާ ފަރާތަށް ލިބުނު މާލީ ގެއްލުމަށްވުރެ ބޮޑު ބަދަލެއް ނަގައިދިނުން. އާއްމު ގޮތެއްގައި މި ބާވަތުގެ ބަދަލު ނަގައިދެވެނީ ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވާޖިބެއް އަދާ ނުކުރުމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން ނަގައިދޭ ތައުދީބީ ބަދަލެއްގެ ގޮތުގަ.	
އެސައިންމަންޓް	އެގްރީމަންޓެއްގެ ބައިވެރިއަކަށް ލިބިފައިވާ ހައްގުތައް އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުން. އެގްރީމަންޓް ހުއްދަކުރާނަމަ، ހިބައަކުން ނުވަތަ ވިއްކުމަކުންނެވެސް ހައްގުތައް އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރެވިދާނެ. މިކަން ހިނގާނީ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ގާނޫނެއްގެ ދަށުން.	Assignment
އެސައިލަމް	1. ސިޔާސީ ހިމާޔަތް. ދައުލަތަކުން ސަލާމަތްކުރަން ބޭނުންވާ މީހަކަށް، އެހެން ދައުލަތަކުން ސިޔާސީ ހިމާޔަތް ދިނުން.	Asylum
އެސްކްރޯ	1. ދެފަރާތެއްގެ ދެމެދުގައި ކުރާ މުއާމަލާތެއްގައި ހިފާ ފައިސާ ވަކި ޝަރުތުތަކެއްގެ މަތީން ތިންވަނަ ފަރާތެއްގެ އަކައުންޓުގައި ބެހެއްޓުން. އެސްކްރޯ ހިދުމަތްދޭ ފަރާތުގެ އަކައުންޓުގައި ފައިސާ ބަހައްޓާނީ އެފައިސާ ދޫކުރުމަށް	Escrow

	އެއްބަސްވެފައިވާ ޝަރުތުތަކާގެ މަތިން ނުވަތަ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމުން އެ ފައިސާ ދޫކުރާ ގޮތަށް. 2. އަރްދުވަސްފީޒް.	
އެސްކްރޯ އޭޖެންޓް	އެސްކްރޯ ހިދުމަތްދޭ ފަރާތް.	Escrow agent
އެސްޓޮޕެލް	1. ބޭއިންސާފުން ނުވަތަ އޮޅުވާލައިގެން ނުވަތަ ރަނގަޅު ނޫން ގޮތަކަށް ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިއަކު ކަމެއް ކުރުމަށްފަހު އޭނާއަށް އެ ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަނެއް ބައިވެރިޔާއާ ދެކޮޅަށް މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު ނުދިނުމުގެ ގާއިދާ. 2. ހުއްޓުވުން.	Estoppel
އެސެޓްސް	1. ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ބޭނުމެއް ހިފޭފަދަ އަގެއްހުރި އެންމެހައި މުދަލާއި ވަސީލަތްތައް. 2. ދަރަނި އަދާ ކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ، އަދި މާލީގޮތުން އަގު ކުރެވޭ ގޮތަށް މީހެއްގެ ނުވަތަ ކުންފުންޏެއްގެ މިލްކުގައިވާ އެއްޗެއްސާއި، ވިޔަފާރިތަކާއި، މުދާ.	Assets
އެޖެންޓް	(އެޖެންސީއާ ބެހޭ ގާނޫނު) - 1. މީހެއްގެ ފަރާތުން ވިޔަފާރި މުއާމަލާތެއް ކުރުމަށް މެދުވެރިޔަކޮށް، ހުއްދަދީ، އެކަމަށް އައްޔަންކުރާ މެދުވެރިޔާ. އަސްލުފަރާތާއި އެޖެންޓާ ދެމެދުގައި އޮންނަ އެޖެންސީ ގުޅުމުގެ ދަށުން އެޖެންޓު ތިންވަނަފަރާތްތަކާއެކު ކުރާ މުއާމަލާތުތަކަށް އަސްލުފަރާތް ޒިއްމާ އުފުލަންޖެހެން. 2. މެދުވެރިޔާ. (ޒިނާއީ ގާނޫނު) - ކުންފުންޏެއްގެ ކޮންމެ ޑިރެކްޓަރަކާއި އޮފިސަރަކާއި މުވައްޒަފަކާއި އެ ކުންފުންޏެއްގެ	

	ނުވަތަ ކުންފުންޏެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީ ވެފައިނުވާ ޖަމާޢަތެއްގެ ފަރާތުން އެއްވެސް ހައިސިއްޔަތަކުން އަމަލެއް ކުރުން ހުއްދަކޮށްފައިވާ ފަރާތް.	
އޭޑީއާރް	ކޯޓުން ބޭރުގައި މައްސަލަތައް ހައްލުކުރެވޭނެ ގޮތެއް. މީގެ ތެރޭގައި، ދެފަރާތުން ވާހަކަ ދައްކައިގެން ސުލްހަވެރި ހައްލެއް ނެގޯޝިއޭޝަން، މީޑިއޭޝަން، އަދި އާރބިޓްރޭޝަން ހިމެނޭ.	Alternative dispute resolution (ADR)
އޭޓީއެމް	ކަސްޓަމަރުގެ މައުލޫމާތު ރައްކާކުރެވިފައިވާ ކާޑެއް ބޭނުންކޮށްގެން، ބޭންކު ޑެޕޮޒިޓްކޮށް ނުވަތަ ބޭންކާއެކު އެކިއެކި މުއާމަލާތުކުރެވޭ ގޮތަށް ފަރުމާކޮށްފައި ހުންނަ މެޝިން.	Automated Teller Machine (ATM)
އޮރިޔާންކާޑު	(ޖިންސީ ގާނޫނު) - ޖިންސީ ގުނަވަންތައް ދައްކައިދޭ މަންޒަރު ހުރި ފޮޓޯ އާއި ފިލްމާއި ޖިންސީގުޅުން ސިފަކޮށްދޭ އަޑާއި، ވާހަކަ އާއި، ޖިންސީގުޅުން ހިންގާ މަންޒަރު ދައްކައިދޭ ފިލްމާއި، ފޮޓޯ އާއި މިފަދަ މަންޒަރާއި، އަޑާއި، ވާހަކަ އަޑާފައިވާ ހުންނަ ޑިސްކެޓް، ޓޭޕު ފަދަ ތަކެއްޗާއި ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުމަށްބަކައި ޖިންސީ ގުނަވަން ސިފަކޮށްދޭ މަންޒަރު ހަދާފައިވާ ތަކެތި.	Pornographic material
އޮބިޓަ ޑިކްޓާ	ގާނޫނީ އުސޫލެއް ގާއިމުކުރާ ގަޟިއްޔާއެއްގައި ގާއިމުކުރާ އުސޫލަށް ވާސިލުވި ސަބަބު ފަނޑިޔާރުގެ ހުކުމުގައި ބަޔާންކުރުމުގެ ބޭރުން ދައްކާފައިވާ، އަދި އެ ގަޟިއްޔާގައި ކުރާހުކުމަށް ވާސިލުވި ސަބަބާ ގުޅުންހުރި ވާހަކަތައް. ގަޟިއްޔާއެއްގައި ގާއިމުކުރި އުސޫލަށް ވާސިލުވި ސީދާ ސަބަބު ބަޔާންކުރުމުގެ ބޭރުން، ގަޟިއްޔާ ނިމުން ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ފަނޑިޔާރު ދައްކާފައި ހުންނަ ވާހަކަތަކަށް، ފަހުން އަންނަ ގަޟިއްޔާތައް ބަލާ ފަނޑިޔާރުން ތަބާވުން ލާޒިމެއް ނުވާނެ.	

އޯޑިޓުކުރުން	ޖަމާއަތެއްގެ ހިސާބުތައް ރަސްމީގޮތުން ބެލުން. އާއްމު ގޮތެއްގައި މިކަން ކުރާނީ މިނިވަން ފަރާތަކުން.	Auditing
އޯޑިޓަރު	ޖަމާއަތެއްގެ ހިސާބުތައް އޯޑިޓުކުރުމަށްޓަކައި އައްޔަންކުރެވޭ މީހާ ނުވަތަ ފަރާތް.	Auditor
އޯޑިޓަރ ޖެނެރަލް	ދައުލަތުގެ ހިސާބުތައް އޯޑިޓުކުރުމަށްޓަކައި އައްޔަންކުރެވޭމީހާ.	Auditor General
އޯވަރޑްރާފްޓް	އެކައުންޓުން ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނަގަން ބޭންކުން ހުއްދަދީފައިވާ ވަކި އަދަދަކާ ހަމައަށް، ކަސްޓަމަރުގެ ބޭންކް އެކައުންޓުން ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނެގުމަށް ބޭންކުން ކަސްޓަމަރަށް ހަމަޖެއްސައިދޭ ފަސޭހަ.	Overdraft
އޮގަނައިޒްޑް ކްރިމިނަލް ގްރޫޕް	(ޖިނާއީ ގްރޫޕް) - ސީދާ ގޮތެއްގައި ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތެއްގައި ވިޔަސް މާލީ ފައިދާއެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް މާއްދީ ފައިދާއެއް ހޯދުމުގެ މަޤްސަދުގައި ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއް ނުވަތަ ކުށްތަކެއް ކުރުމަށް ތިން މީހުން ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އެކުވެގެން، ވަކި ތަރުތީބުތަކެއްގެ މަތިން ރޭވިގެން ހަރަކާތްތެރިވާ ނުވަތަ ހަރަކާތްތެރި ވެފައިވާ ކޮންމެ ޖަމާއަތެއް.	
އޮޑިނަރީ ޝެއަރ	ކުންފުންޏަށް ފައިދާވާ މިންވަރަކުން ހިއްސާގެ ފައިދާ ލިބޭ ހިއްސާ.	

ވ

ވުޖޫދުވުން	ދުނިޔެއަށް އައުން. ގުދުރަތީ ގޮތުން އުފެދުން.	Existence
ވަހުމް	ޝައްކު.	Doubt

ވަހްދަތީ ދައުލަތް	ދައުލަތުގެ ހުރިހާ ސަރަހައްދެއް މައިގަނޑު އެއް ބާރަކުން ހިންގާގޮތަށް، ފެޑެރަލުގެ ނިޒާމު ހަމަޖައްސާފައި އޮންނަ ދައުލަތް. ވަހްދަތީ ދައުލަތެއްގައި ދައުލަތުގެ އެކިއެކި ސަރަހައްދުތަކަށް ހިންގާ ފަރާތްތަކަށް ތިބޭނީ ހަމައެކަނި ދައުލަތުގެ މައިބާރުން ދޭ ބާރުތައް އެކަނި. ގުޅިފައިވާ ދައުލަތާ ހިލާފަށް، ވަހްދަތީ ދައުލަތެއް އޮންނާނީ އެއް ކިޔާންއެއްގެ ގޮތުގައި.	Unitary state
ވަނަން	އަސްލު ނަން ފިޔަވައި، މީހުންނަށް ނިސްބަތްކޮށް ކިޔައިދޭ ނަން.	Alias
ވަންހަ	އާއިލާ ކިތަންމެ ދުރަށް ދިޔައަސް، ލޭގެ ގުޅުމުން ގުޅިފައިވާ ޖަމާޢަތެއް.	
ވަންހަނާކުރުން	ސިއްރުކުރުން. ފޮރުވުން.	
ވަރި	1. ވަރިކޮށްފި ކަމުގެ މާނަ ދޭހަވާ ލަފުޒަކުން ކާވެނީގެ ގުޅުން މުރާލައިލުން. 2. ވަރިވުމަށް އެދި ކާޟީއަށް ހުށަހަޅައިގެން ގާޒީގެ ހުއްޖަތާއެކު ވަރިކުރުން ނުވަތަ ކާޟީ ވަރިވާން އެދި ހުށަހެޅުމުން ގާޒީ ކާވެނި ރޫޅައިދިނުން.	
ވަރުވާ	[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]	
ވަރުވާއަން [illegible]	ވަކި އުސޫލަކުން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]	
ވަކިން ހަބްސުކުރުން	ޖަލުގެ ގާޑުން ފިޔަވައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]	Solitary confinement

ވަކި މަގްސަދެއް އޮވެގެން ކަމެއް ކުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުތައް ކުރާއިރު، އެކަން އެ ކުރަނީ ވަކި މަގްސަދެއް އޮވެގެންކަމުގައި ބެލެވޭނެ. 1. އަމަލުގެ ރުކުނާއި ނަތީޖާގެ ރުކުނާ ގުޅޭގޮތުން ކަމަށްވާ ނަމަ، ކަނޑައެޅިގެން އޭނާގެ މަގްސަދަކީ އެ އަމަލެއް ކުރުން ކަމުގައިވުން، ނުވަތަ އެ ނަތީޖާ ހާސިލުކުރުން ކަމުގައިވުން؛ 2. ހާލަތުގެ ރުކުނާ ގުޅޭގޮތުން ކަމަށްވާ ނަމަ، ވަކި ހާލަތެއް ދިމިއޮތްކަން އޭނާއަށް އެނގިގެންވުން، ނުވަތަ އެ ހާލަތެއް ދިމިއޮތްކަމަށް އޭނާ ގަބޫލުކުރުން، ނުވަތަ އެ ހާލަތު ދިމިއޮތުމަށް އޭނާ އުންމީދުކުރުން؛ 3. ވަކި ކަމެއް ފުރިހަމަ ވުމުން ނުވަތަ ވަކި ކަމެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުރުގެ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ މަގްސަދު އޮތް މީހެއްގެ އެ މަގްސަދު ވެސް މިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ. އެކަމަކު، އެއީ، އޭނާގެ މައްޗަށް ދަރުވާ އުފުލިފައިވާ ކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގާނޫނުން މަނާކުރާ ގެއްލުންދިނުމުގެ، ނުވަތަ އެ ގާނޫނުން މަނާކުރާ އަމަލު ހިންގުމުގެ މަގްސަދު ނެތްކަން، ސާބިތުކޮށް ނުދެވޭހާ ހިނދަކު.	
ވަކިގޮތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ އަމުރު	ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ގޮތަށް އަމަލުކުރުމަށް، ކޮންޓްރެކްޓުގައި ހިމެނޭ ފަރާތަކަށް ކޯޓުން ކުރާ އަމުރު.	Specific performance order
ވަކީލު	އައްޔަންކުރެވޭ މީހާ.	
ވަކާލާ	ތިމާގެ ފަރާތުން ކަމެއް ކޮށްދިނުމަށް، އެހެން މީހަކާ ހަވާލުކުރުން.	
ވަޢުދު	1. ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކުރުމަށް މީހަކު ވާ ހަރުދަނާ އެއްބަސްވުން. 2. ކޮންޓްރެކްޓުގައި ކުރުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އެ ކަމަކާ ހިލާފުވުމުން،	Promise Covenant

	ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް ނުވަތަ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރުމަށް ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅޭން ކަންކަން.	
ވައިކޭރިއަސް ލަޔަބިލިޓީ	މީހަކު ކުރިކަމެއް ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ކަމެއްގެ ޒިއްމާ އެހެން ފަރާތަކުން އުފުލުން. ވަޒީފާގެ މާހައުލުގައި، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގެ ތެރޭގައި ކުރާކަމެއްގެ ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ކަމެއްގެ ސަބަބުން ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އަނިޔާއެއް ލިބިއްޖެ ނަމަ، އެ ގެއްލުމަކަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ގާނޫނީ ގޮތުން ޒިއްމާވުން.	Vicarious liability
ވައިގެ އުޅަނދު	މީހުން ގޮވައިގެން ނުވަތަ މުދަލާއި މީހުން ގޮވައިގެން ވައިގެ ތެރެއިން ދަތުރުކުރަން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކޮންމެ އެއްޗެއް.	
ވައުޒު (ވަޢުޡު)	ނަސޭހަތް.	
ވައްކަން	އެހެން މީހެއްގެ ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއްގެ މިލްކު އެއްޗެއް އެ މީހާއަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތަކަށް ނޭނގި، އެއާ ހަވާލުވެގެން ހުރި މީހާ ނޫން މީހަކު ސިއްރުން ނަގުން ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ މުދަލުގެ މައްޗަށް ހުއްދަނޫނުން ގޮތެއްގައި ތިމާގެ އަމިއްލަ ބާރު ހިންގުން. އަދި އެކަން އެކުރަނީ އަނެކާއަށް އޮތް އަމިއްލަވެރިކަމުން، އެ މުދާ ދާއިމަށް ނިގުޅައިގަތުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ކަމުގައިވުން.	
ވަޠަނީ ޤާނޫނު	1. ގައުމުގެ ޤާނޫނު. 2. ބިދޭސީ ޤާނޫނުގެ އިދި މާނަ.	Local law
ވަޟްޢީ ޤާނޫނު (ވަސްޢީ ޤާނޫނު)	އިންސާނުން އަމިއްލައަށް ހަދާ ޤާނޫނު.	
ވަލީވެރިޔާ	އަންހެން ކުއްޖަކު މީހަކާ ގުޅުވަން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ވަލީއަވާ މީހާ. އެންމެ ހައްގުކަން ބޮޑު ވަލީވެރިޔަކީ އޭނާގެ: i. ބައްޕަ .	

	ii. ބައްޕަގެ ބައްޕަ. iii. ކާފަގެ ބައްޕަ (މިގޮތުގެ މަތިން ދުރު ކާފައަކަށް ވުރެ ގާތް ކާފައެއް އިސް ކުރެވޭނެ.) iv. އެއްބަނޑު އެއްބަފާ އަޚު. v. އެއްބަފާ އަޚު. vi. އެއްބަނޑު އެއްބަފާ އަޚުގެ ފިރިހެން ދަރި. vii. އެއްބަފާ އަޚުގެ ފިރިހެން ދަރި. viii. ބައްޕަގާ އެއްބަނޑު އެއްބަފާ ބޮޑުބޭބެ. ix. ބައްޕަގާ އެއްބަފާ ބޮޑުބޭބެ. x. ބައްޕަގާ އެއްބަނޑު އެއްބަފާ ބޮޑުބޭބެގެ ފިރިހެން ދަރިން. xi. ބައްޕަގާ އެއްބަފާ ބޮޑުބޭބެގެ ފިރިހެން ދަރިން. ނަސަބުގެ ގޮތުން އަދި ވަލީގެ ގޮތުން ވަލީވެރިއަކު ނެތްނަމަ ވަލީއަކީ ހާކިމަށް.	
ވަލީމާ	ކައިވެނިވުމުގެ އުފަލުގައި ބާއްވާ ހަފްލާ.	
ވަޤާއިޢު	1. ފެކްޓް. 2. ހަޤީޤަތް. 3. ކަންހިނގި ގޮތް.	
ވަޤުފު (ވަގުފު)	ވަޤުފަކީ އޭގެ އަސްލު ސަލާމަތުން އޮތުމާއެކު، އެއިން މަންފާއެއް ހާސިލުކުރެވޭނެ ކަހަލަ މުދަލެއް ކީރިތި اللّٰه ގެ ކިބަފުޅަށް ތަޤައްރުބުވުމުގެ ގޮތުން، ވަކި ފަރާތަކަށް ހޭދަކުރެވޭގޮތަށް ބަންދުކުރުން.	
ވަގުތީ ބޭނުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - މީހެއްގެ މިލްކުގައިވާ މުދާ އޭނާގެ ކިބައިން ދާއިމަށް ނިގުޅައިގަތުން ކަމަށް ނުބެލެވޭ ގޮތަށް އެ މުދަލުން ހިފާ ބޭނުން.	

ވަގުތީ އަމުރު	ކޯޓުން މައްސަލަ ވަކި ގޮތަކަށް ނިމެންދެން، ކަމެއްގެ ހާލަތު، ވަކި ގޮތަކަށް ބެހެއްޓުމަށް އަންގައި ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރު.	Interim order
ވަގުތީ ގޮތުން ކައިވެނި ހަރާމްވާ އަންހެނުން	ވަގުތީ ގޮތުން ކައިވެނި ހަރާމްވާ އަންހެނުންނަކީ: i. ތިމާ އިނދެގެން ހުރި ހާލު ގައި އަނބިމީހާގެ އުޚުތު. ii. އިނދެގެން ހުރި ހާލުގައި އަނބިމީހާގެ ބަފާފުރުގެ ބޮޑުދައިތަ. iii. އިނދެގެން ހުރި ހާލުގައި އަނބިމީހާގެ މައިފުރުގެ ބޮޑުދައިތަ.	
ވަސިއްޔަތު	މީހަކު މަރުވުމުން އޭނާގެ މުދަލުން ބައެއް، އެހެން މީހަކަށް ނުވަތަ ބަޔަކަށް ލިބޭގޮތަށް އޭނާގެ ހަޔާތުގައި ހަމަޖެއްސުން. ވާރުތަ މުދަލުން ލިބެންހުރި މީހުންގެ ހުއްދަނެތި، ވަސިއްޔަތުން ދެވޭ އޭނާގެ މުޅި މުދަލުގެ 1/3 އަށްވުރެ އިތުރު ނުވާން މިންވަރު.	Bequest
ވަޒީރުންގެމަޖިލިސް	ސަރުކާރު ހިންގުމަށްޓަކައި، ގާނޫނުއަސާސީގައި ވާގޮތުގެ މަތީން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަންކުރާ ވަޒީރުންގެ މަޖިލިސް. އެ މަޖިލިސް އެކުލެވިގެންވަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ނާއިބުރައީސް އާއި ބަންޑާރަ ނާއިބު އާއި ވުޒާރާތައް ހިންގުމާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ވަޒީރުންގެ މައްޗަށް.	
ވަޒީފާ	މުވައްޒަފާއި ވަޒީފާދޭ ފަރާތާ ދެމެދު އޮންނަ އަގްދީ ގުޅުން.	Employment
ވަޒީފާގެ ބަޔާން	ވަޒީފާ އަދާކުރާ މީހެއްގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ބަޔާންކުރާ ލިޔުން.	Job description
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް	ވަޒީފާއާބެހޭ މައްސަލަތައް ބެލުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނުގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ ޓްރައިބިއުނަލް.	Employment tribunal
ވަޒީފާ ދޫކޮށްލުން	(ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނު) – ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އަދާކުރަންޖެހޭ އަސާސީ އިލްތިޒާމަކާ	Constructive dismissal

	ހިފާފުވުމުގެ ސަބަބުން، މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން އަމިއްލައަށް ވަކިވުން. މިފަދަ ހާލަތެއްގައި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ބާތިލުކޮށްފިނަމަ ބެލެވޭނީ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމަށް.	
ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތް	ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ވަޒީފާއަކާ ހަވާލުވާ މުވައްޒަފު.	Employee
ވަޒީފާދޭ ފަރާތް	ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް މުވައްޒަފަކާ ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތް.	Employer
ވާރުތަވުން	މަރުވި މީހާގެ ހުރިހަމަ މުދަލެއް، އޭނާގެ ވާރިސުންނަށް ހައްގު ވުން.	Inheritance
ވާރުތަވެރިން	ޝަރުޢީގޮތުން މީހެއްގެ މުދަލުންވާ މީހުން.	Inheritors
ވާރިސުން	ޝަރުޢީގޮތުން މީހެއްގެ މުދަލުންވާ މީހުން.	Inheritors
ވޯކް ޕާމިޓް	ބިދޭސީއަކު ރާއްޖޭގައި ވަޒީފާއަދާކުރުމަށް ދޫކުރާ ރަސްމީ ހުއްދަ.	Work permit
ވާދަކުރުން	އެކަކަށްވުރެ އަނެކަކު ނުވަތަ ބަޔަކު ކުރިއެރުމަށް ބާރުލުން.	Competition
ވާޖިބު	ދީނީ ގޮތުން ނުވަތަ އަހުލާގީ ގޮތުން ނުވަތަ ގާނޫނީ ގޮތުން ނުވަތަ އަގްލީ ގޮތުން ކުރަން ލާޒިމު ކަމެއް.	Obligation
ވިއްކުން	އަގެއް ހުރި އެއްޗެއް، ބަދަލުގައި އަގެއް އަތުލާފައި އަބަދަށް މިލްކުކޮށް ދިނުން.	Sale
ވިދައުޓް ޕްރެޖުޑިސް	ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ އިމްތިޔާޒެއް ނުވަތަ ހައްގެއް ދޫކޮށްލުމެއްނެތި، އަދި ޒިއްމާވާންޖެހޭކަން ގަބޫލުކުރުމެއް ނެތި، އެ ކަމެއް ކުރަނީ ކަމަށް ދޭހަކުރުމަށްޓަކައި ލިޔުމެއްގައި ލިޔާ އިބާރާތެއް. މި އިބާރާތް ލިޔުމެއްގައި ނުވަތަ ސިޓީއެއްގައި ލިޔުމުން އޭގެ މާނައަކީ: (1) އެ ލިޔުމެއް ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ޝަރީޢަތުގައި ބޭނުން ނުކުރެވޭނެ ކަން. (2) އެ ލިޔުމުގައިވާ އެއްވެސް ވާހަކަ އަކީ، އެ ލިޔުމުގައިވާ މައުލޫމާ ބެހޭގޮތުން، އެ ލިޔުމުގައި ސޮއިކުރި މީހާގެ [illegible] ނޫންކަން.	

	(3) އަދި، ފަހުން އަންނަ އެފަދަ އެހެން ކަމެއްގައި، އެ ފިޤުހުގައިވާ ގޮތަށް އަމަލުކުރުމަށް އެފަރާތުން އެއްބަސްވަނީ ނޫންކަން.	
ވިތްހޯލްޑިން ޓެކްސް	ޓެކްސް އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅެމުން ނުގެންދާ މީހަކަށް ދައްކާފައިވާ ނުވަތަ އެ ޓެކްސް އަހަރުގެ ތެރޭގައި ދައްކަން ޖެހިފައިވާ ފައިސާއެއް ނަމަ، އެފައިސާއަކުން، ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސް. ގާނޫނު ބުނާގޮތުން ވިތްހޯލްޑިން ޓެކްސް ދައްކަން ޖެހޭނީ އަންނަނިވި ބާވަތުގެ ފައިސާ ދައްކާ ވަގުތު: (1) ވިޔަފާރީގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރާ ޕްލާންޓް، މެޝިނަރީ، އިކުއިޕްމަންޓް އަދި އެނޫންވެސް މުދާ ބޭނުންކުރުމުން ދައްކަންޖެހޭ ކުލި، ރޮޔަލްޓީ، ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެފަދަ ފައިސާ؛ (2) ދިރާސާކުރުމާއި ތަރައްޤީކުރުމަށް ދައްކާ ފައިސާ؛ (3) ކޮމްޕިއުޓަރ ސޮފްޓްވެއަރ ބޭނުން ކުރުމަށް ދައްކާ ފައިސާ؛ (4) ހިންގުމުގެ ގޮތުން، އަމިއްލަ ގޮތުން ނުވަތަ ޓެކްނިކަލް ގޮތުން ދޭ ހިދުމަތަށް ދައްކާ ފައިސާ، އަދި ވަޒީފާއަކުން ލިބޭ އާމްދަނީއަކަށް ނުވާ އެނޫންވެސް ފީއެއް ނުވަތަ ކޮމިޝަނެއް؛ (5) އާއްމުންގެ މުނިފޫހިފިލުވައިދޭ މީހުންނަށް އެމީހުން ދައްކުވައިދޭ ހަރަކާތްތަކަށް ދޭ އުޖޫރައެއް؛ (6) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސިނަމާ ފިލްމުތައް (ކޮންމެ ފޯމެޓެއްގައި ނަމަވެސް) ބެލުމަށް ދައްކަންޖެހޭ ކުލި.	
ވިޔަފާރި	ވަޒީފާއެއް އަދާކުރުން ނުހިމެނޭ ގޮތުން، މާލީ ފައިދާ ނުވަތަ އާމްދަނީ ހޯދުމަށް މީހަކު އަމިއްލަ އަށް ނުވަތަ ބަޔަކާ ގުޅިގެން ކުރާ މަސައްކަތް ނުވަތަ ކަން. (ޓެކްސް ގާނޫނު) -	Business

	އާމްދަނީއެއް ހޯދުމުގެ ބޭނުމުގައި ހިންގާ ނުވަތަ ކުރާ މުދާ ގަނޑުވިއްކުމުގެ މަސައްކަތާއި، ވިޔަފާރި އުސޫލުން ހިންގާ އުފެއްދުންތެރި ކަމުގެ މަސައްކަތް ނުވަތަ ފަންނީ ހިދުމަތެއް ދިނުމުގެ މަސައްކަތް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ދިނުމުގެ ގޮތުން ހިންގާ އެހެން މަސައްކަތް ނުވަތަ ބުނެވިދާނެ ޒާތުގެ އެންމެހާ މަސައްކަތް.	
ވިޔަފާރިހޭދަ	(1) މަންފާއެއް ހޯދުމުގެ ނިޔަތުގައި ފައިސާއެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް މުދަލެއް ވިޔަފާރިއެއްގައި ބައިވެރިކުރުން ނުވަތަ ބެހެއްޓުން. (2) މަންފާއެއް ހޯދުމުގެ ނިޔަތުގައި ފައިސާއެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް މުދަލެއް ވިޔަފާރިއަކަށް ލުން. (3) މަންފާއެއް ހޯދުމުގެ ނިޔަތުގައި މުދަލެއް ގަތުން. (4) ފަހުން އަގު މައްޗަށް އަރާނެ ކަމަށް ބަލައިގެން، ފައިދާ ހޯދުމަށް މުދަލެއް ގަތުން.	investment
ވިޔަފާރިނަން	ވިޔަފާރި ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2014) ގެ ދަށުން ވިޔަފާރި ކުރުމަށްޓަކައި ރަޖިސްޓްރީކުރާ ނަން.	
ވިޔަފާރި އެއްކޮށްލުން	ހިނގަމުންދާ ދެ ކުންފުންޏެއް އެއް ކުންފުންޏަކަށް ބަދަލުކޮށްލުމަށްޓަކައި އެއްބަސްވުން.	Merger
ވިޔަފާރި އިމްތިޔާޒު	ސަރުކާރުން ނުވަތަ ކުންފުންޏަކުން، އަމިއްލަ ފަރުދަކަށް ނުވަތަ ކުންފުންޏަކަށް ވިޔަފާރީގެ ވަކި ހަރަކާތްތަކެއް ހިންގުމަށް ދޭ ހުއްދަ.	Franchise
ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ނަގާ ޓެކްސް	ޓެކްސް އަހަރެއްގައި، ވިޔަފާރިއެއްގެ ޓެކްސްނަގާ ފައިދާއިން ނަގާ ޓެކްސް.	Business profit tax
ވިޔަފާރި ސިއްރު	1. ކުންފުނީގެ ހުއްދަނުލި، ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތަކުން އުފައްދާ އުފެއްދުމެއް އުފައްދާގޮތުގެ މައުލޫމާތު ހާމަވުމުން ކުންފުނީގެ މަސްލަހަތަށް ގެއްލުންވާނެ ކޮންމެ މައުލޫމާތެއް. 2. ވިޔަފާރިކުރާ އެހެން ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް، ވިޔަފާރީގައި ކުރިލިބޭ ސަބަބަކަށްވާ ވިޔަފާރީގެ ސިއްރު މައުލޫމާތު.	Trade secret

ވީޒާ	ބިދޭސީ އަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައިސް ހުރުމުގެ ހުއްދަ.	
ވީޓޯ	1. ގާނޫނުހަދާ މަޖިލީހުން ނިންމި ގޮތް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ގަބޫލުނުކުރުން. 2. އެކަކު ނުވަތަ މަދު ބަޔަކު ގިނަ ބައެއްގެ ނިންމުމުގެ ބާރު ހުއްޓުވުން.	
ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރު	1. ދައުލަތުގެ ތަންފީޛީ ބާރު. 2. ދައުލަތް ހިންގާ ފަރާތް. 3. ސަރުކާރު.	
ވެރިފަރާތް	(މުދަލާބެހޭ ގާނޫނު) - މުދަލުގެ މައްޗަށް މިލްކުވެރިކަމުގެ ހައްގު އޮތް ފަރާތް. (ޖިނާއީ ގާނޫނު) - މުދަލެއްގެ އަތުގެވެރިކަން އޮތް ފަރާތް. އަތުގެވެރިފަރާތަކީ މުދަލުގެ މިލްކުވެރިފަރާތަށް ނުވެހިނގައިދާން. އަތުގެ ވެރިފަރާތަކީ އެވަގުތަކު މުދަލަށް ޒިންމާ އުފުލާ ފަރާތް.	
ވެއިވާ	ހައްގަކުން ތަނާޒުލުވުން. ހައްގެއް ދޫކޮށްލުން.	
ވެއިޓެޑް އެވްރެޖް ކޮސްޓް އޮފް ކެޕިޓަލް	ކުންފުންޏެއްގެ އިންވެސްޓަރުންނަށް އެމީހަކު ލީ ފައިސާގެ ނިސްބަތުން އެވްރެޖްކޮށް އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި ދެވޭނެ ކަމަށް ލަފާކުރާ ބަދަލު.	Weighted Average Cost of Capital
ވެލިއުޒް	އަޚުލާގީ އުސޫލުތައް.	Values
ވޭބިލް	މުދާ އުފުލާ ފަރާތުން އުފުލާ މުދަލުގެ ތަފްސީލު ބަޔާންކޮށް މުދާ އުފުލާ ފަރާތުން އެކަށައަޅާ ރަސީދެ ލިޔުން. އާއްމުގޮތެއްގައި މި ލިޔުމުގައި މުދާ ފޮނުވާ ފަރާތާއި މުދާ ލިބެންވީ ފަރާތާއި، މުދާ އުރުވާ ބަނދަރާއި މުދާ ބާލަންޖެހޭ ބަނދަރާއި މުދާ ދަތުރުކުރާ މަގާއި، މުދަލުގެ ސިފައާއި މުދާ އުފުލާ ޝަރުތުތައް ބަޔާންކުރެވޭ.	
ވޮއިޑަބަލް	ބާތިލު ކުރެވިދާނެ ނުވަތަ ފަހުން ސައްހަ ނުވެދާނެ އެއްޗެއް.	voidable

ވޯޓުލުން	ބަޔަކަށް ފެންނަ ގޮތެއް ބެލުމަށް ބޭއްވޭ އިންތިޚާބެއްގައި، މީހަކަށް ފެންނަ ގޮތް ބަޔާންކުރުން.	Voting

މ

މުހުލަތު	ކަމެއްކޮށް ނިންމަން ދީފައި އޮންނަ ވަގުތު ނުވަތަ މުއްދަތު.	Time limit
މުނާފިޤު	1. ކާފިރުކަން ފޮރުވައި، އިސްލާމްވެއްޖެ ގޮތުގައި ދައްކައިގެން އުޅޭ މީހާ. 2. ރަނގަޅު އަޚްލާގުގެ ވެރިއަކު ކަމުގައި ދައްކައިގެން އުޅޭ، ހަގީގަތުގައި އެއާ ޚިލާފު އުޅުމެއް އުޅޭ މީހާ.	Hypocrite
މުނާޤަޝާ	ބަހުސް.	Discussion
މުރާބަހާ	މުދަލެއް ގަތުމަށްފަހު، ކަނޑައެޅިފައިވާ ފައިދާއަކާއި، އަދި އެ މުދާ ލިބުނު އަގު ހާމަކޮށް، އެ މުދާ އެހެން މީހަކަށް ވިއްކާލުން.	
މުރައްބީން	ބެލެނިވެރިން.	
މުރުތައްދުވުން	ކުފުރުގެ ނިޔަތުގައި، ނުވަތަ ކުފުރުގެ ބަހަކުން، ނުވަތަ ކުފުރުގެ އަމަލަކުން، އިސްލާމް ދީނުން ބޭރުވެ ގަތުން.	Apostasy
މުބާޝިރު ސަބަބު	އެ އަމަލަކުން، ހާލަތެއް ނުވަތަ ހާދިސާއެއް ނުވަތަ ނަތީޖާއެއް މެދުވެރިކުރާ އަމަލު.	Proximate cause
މުކައްލަފު	އިވުން ނުވަތަ ފެނުން މި ދެ ހިއްސުން ކުރެ ހިއްސެއް ސަލާމަތުން ހުރުމާއެކު، ރަސޫލު ބޭކަލަކު ދީނަށް ގޮވާލެއްވި ގޮވާލެއްވުން އެހިހާ ހަމައަށް ވާސިލުވެފައިވާ، ބާލިޣުވެފައިވާ އަދި ބުއްދިހުރި މީހާ.	The accountable person

މުޢާހަދާ	ދެ ގައުމު ދޭތެރޭގައި، ނުވަތަ ގައުމުތަކުގެ މެދުގައި، ސޮއިކޮށް ރަސްމީ ކުރެވޭ އެއްބަސްވުން.	Treaty
މުޢާމަލާތުކުރުން	1. ދެ ފަރާތް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކެއްގެ މެދުގައި މުދަލާއި ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ނުވަތަ ފައިސާ ބަދަލުކުރުން. 2. ދެ ފަރާތް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކެއްގެ މެދުގައި މުދަލާއި ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ނުވަތަ ފައިސާ ބަދަލުކުރުމުގެ އަމަލެއް ނުވަތަ އަމަލުތަކެއްގެ ސިލްސިލާއެއް ހިންގުން. 3. ދެ ފަރާތެއްގެ ދެމެދުގައި އެކަކު އަނެކަކަށް އަސަރުފޯރާނޭ ގޮތުގައި ހިންގުން.	Transaction
މުޢާމަލާތުނުކުރާ އެކައުންޓް	އެ އެކައުންޓަކަށް އިންޓްރެސްޓް ފައިސާ ޑެބިޓް ކުރުމާއި ކްރެޑިޓް ކުރުން ފިޔަވައި، އެ އެކައުންޓުން އިތުރު މާލީ މުޢާމަލާތެއް ނުކުރާ ވަކި މުއްދަތެއް (އާއްމުކޮށް 6 މަސް ދުވަސް) ފާއިތުވެފައިވާ ބޭނުނު އެކައުންޓް.	Dormant account
މުއާސަލާތުކުރުން	ދެމީހެއްގެ ދެމެދުގައި ނުވަތަ މީހަކާ އެއްބަޔާ ދެމެދުގައި ދެކޮޅު ވާހަކައިން ނުވަތަ އަޑުގެ ޒަރީއާއިން ނުވަތަ އަކުރުގެ ޒަރީއާއިން ނުވަތަ ކުރެހުމުގެ ޒަރީއާއިން ނުވަތަ އިޝާރާތްތަކުގެ ޒަރީއާއިން އެއް ފަރާތުން އަނެއް ފަރާތަށް މައުލޫމާތު ބަދަލުކުރުން.	Communication
މުއައްސަސާ	އިދާރީ ނުވަތަ ތައުލީމީ ނުވަތަ އިޖްތިމާޢީ ނުވަތަ ދީނީ ނުވަތަ މިނޫންވެސް މިފަދަ ބޭނުމަކު އުފައްދާ މަރުކަޒު ނުވަތަ ޖަމާޢަތް.	Institution
މުއްދަތު ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން	(ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނު) - ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި މުއްދަތެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން. މިފަދަ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު 2 އަހަރަށްވުރެ އިތުރު ނުކުރެވޭނެ. ދިގުމުން ނުވަތަ	Fixed term contract

	ދެފަރާތުން އަމަލުކުރި ގޮތުން، އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު 2 އަހަރަށްވުރެ އިތުރުކޮށްފިނަމަ އެފަދަ އެއްބަސްވުމެއް ބެލެވޭނީ ވަޒީފާގެ ދާއިމީ އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް. މިފަދަ އެއްބަސްވުމެއް ނިމުމަކަށް އަންނާނީ ތާރީޚަކުގައި އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ތާރީޚުގައި، ދެ ފަރާތުން ކުރެ ފަރާތަކުން އިތުރު ނޯޓިސްއެއް ދިނުމަކާނުލައި އެ އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އަންނާނެ.	
މުއްތަހަމު	ތުހުމަތު ރައްދުވާ ފަރާތް	Accused
މުވައްކިލު	ވަކީލަކު އައްޔަންކުރާ މީހާ.	Client
މުވައްޒަފު	އުޖޫރަ ނުވަތަ މުސާރަ ދީ ގޮތަށް، މީހެއްގެ ވަޒީފާގައި އުޅޭމީހެއް. އާއްމު ގޮތެއްގައި، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ހިންގުމުގެ ފަންނީގައި ނުހިމެނޭ ފަރާތެއް.	Employee
މުވައްޒަފު ދޫކޮށްލުން	ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ވިޔަފާރި ހުއްޓުމުން ނުވަތަ ހުއްޓާލަން ޖެހުމުން ނުވަތަ ވިޔަފާރިކުރާ ތަން އެހެން ސަރަހައްދަކަށް ބަދަލު ކުރަންޖެހިގެން ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ އޮނިގަނޑަށް ގެންނަ ބަދަލުތަކުން މަސައްކަތެއް ނެތިގެން ނުވަތަ އިގްތިސާދީ ތަދުމަޖުލަކެއްގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފު ދޫކޮށްލުން.	Redundancy
މުދަލުގެ މައްޗަށް ކުރާ ދައުވާ	މުއާމަލާތެއްގައި ހިމެނޭ މީހާގެ މައްޗަށް ދައުވާ ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެ މުއާމަލާތެއްގައި ހިމެނޭ މުދަލުގެ މައްޗަށް ކުރާ ދައުވާ.	Action in rem
މުދަލުގެ މައްޗަށް އޮވޭ ހައްގު	މުދަލުގެ މައްޗަށް ތަންފީޛުކުރެވޭ ހައްގެއް. މުދަލުގެ މިލްކުވެރިކަން އެހެން ފަރާތަކަށް ނަގުލުކުރުމުން ނަމަވެސް، މުދަލުގެ މައްޗަށް އުފެދިފައިވާ ހައްގުތައް މުދަލާއެކު ދެމިގެންދާނެ.	Right in rem
މުދަލުގެ މަސްލަހަތު	މުދަލަކުން މަންފާއެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ލިބުން އޮތުން.	

މުދާ	އުފުލޭ މުދަލާއި ނުއުފުލޭ މުދަލާއި މާއްދީ މުދަލާއި މާއްދީނޫން މުދާ ހިމެނޭ ގޮތުން އެއްވެސް އަގެއް ހުރި ކޮންމެ އެއްޗެއް. މީގެ ތެރޭގައި ހިދުމަތާއި އެކިއެކި މުދަލުގެ މައްޗަށް އުފެދޭ ޙައްގާއި މުދަލުގެ މައްޗަށް އުފެދޭ ބާރާއި ކޮންޓްރެކްޗުއަލް ދަރުން ލިބިދޭ ބާރާއި ޙައްގާއި، މުދަލެއްގައި އޮތް ޙައްގު އަންގައިދޭ ރަސްމީ ލިޔުންތަކާއި ހުއްދަތަކާއި އިމްތިޔާޒުތައް ހިމެނޭ.	Property
މުދާ ވިއްކުން	މުދަލުގެ މިލްކުވެރިކަން، ވިއްކާ މީހާގެ ކިބައިން ގަންނަ މީހާއަށް، ފަކިއަގަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް ވިއްކާ މީހާ އާއި ގަންނަމީހާ އެއްބަސްވުން.	
މުތާ	ވަގުތީ ކާވެނި.	
މުތުލަގު	1. އެއްވެސް އުނިކަމެއް ނެތި ފުރިހަމަ ވެގެންވާ. 2. ފުރިހަމަ. 3. ބަދަލުވުމެއް ނެތި. 4. މަޙްދޫދުވުމެއް ނެތި. 5. ޙައްދެއްނެތި. 6. އެއްވެސް ޝަރުޠެއް ނެތި.	Absolute
މުތުލަގު ޙައްގު	އެއްވެސް އުނިކަމެއް ނެތި ފުރިހަމަ ޙައްގު.	Absolute right
މުގާބިލު	ކޮންޓްރެކްޓެއް ކުރާއިރު، ވައުދު ޢަހްދުވާމީހާގެ ކިބައިން ކުރެވޭ ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ އަމަލު ނުވަތަ އެފަރާތުން ދޭއަގު.	Consideration
މުގާބިލުގައި ސުވާލުކުރުން	ހެކިބަސް އަދާކުރުމަށް ހެކިވެރިޔާ ހާޒިރު ގެންނަ ޚަޞްމު ނޫން އަނެއް ޚަޞްމު ނުވަތަ އަނެއް ޚަޞްމުގެ ވަކީލު އެ ހެކިވެރިޔާއާ ސުވާލުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ސުވާލުކުރުން.	Cross-examination
މުގާއްސާ (މުޤާއްޞާ)	އެއް ދަރަނި އަނެއް ދަރަންޏާ އަޅައި ކަނޑާއިރު، އޭގެ ތެރެއިން އެކަކުގެ ދަރަންޏަކީ އަނެކަކުގެ ދަރަންޏަށް ވުރެ ކުރިން އުފެދިފައިވާ ދަރަންޏެއް ކަމުގައި ވީ ނަމަވެސް، އެ ދެ މީހުންގެ ދުރުގާއެކު އެ ދެ ދަރަނި އަޅައި ކަނޑާލެވުން.	Set-off

މުސާރަ	ވަކި މުއްދަތަކަށް މުއްދަތަކަށް މުވައްޒަފަކަށް ދިނުމަށް، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފައިސާ.	salary
މުސްތަޙަބް	ދީނީ ގޮތުން، ކުރުން އެދިވިގެންވާ.	Recommended
މުސްތަޙީލު	1. ވުން އެކަށީގެންނުވާ. 2. ވާނެކަމަށް ގަބޫލުނުކުރެވޭ	Impossible
މުސްތަޤިއްލު	1. އަމިއްލަ މިނިވަންކަން ލިބިގެންވާ. 2. އަމިއްލައަށް ކަންކަން ނިންމުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ.	Independent
މުސްތަނަދު	ލިޔުން.	Document
މުސްތަޙީލުވުން	(ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ގާނޫނު) - މިއީ ފޯސް މެޖޫއަރ މަބްދައުއާ ގުޅޭ މަފްހޫމެއް. ކުރިމަތިވެދާނެކަން ކުރިން އެނގިފައިނުވާ ކަމެއް ހިނގައި ދިއުމުގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓު ފުރިހަމަ ކުރުމަކީ ބުރައެއް ކަމުގައި ވާހިނދު، ބައެއް ގާނޫނީ ނިޒާމްތަކުގެ ދަށުން ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިއަކު ކޮންޓްރެކްޓު ފުރިހަމަ ކުރުމުން މަޢާފުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ މަފްހޫމެއް. ތަފާތު ގާނޫނީ ނިޒާމުތަކުގައި މި މަފްހޫމު ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ފުރިހަމަ ކުރަން ޖެހޭ ތަފާތު ޝަރުތުތައް ހުރޭ.	Impracticability
މުސްތަޝާރު	ލަފާދޭ މީހާ.	Advisor
މުޒާހަރާކުރުން	ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ބަޔަކަށް ކުރެވޭ އިޙްސާސް ސަރުކާރަށް ދެއްކުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ޢާންމުކުރުމަށްޓަކައި މީހުން އެއްވެގެން ހިންގާ ހަރަކާތް.	Demonstration
މުޖްތަހިދު	އިޖްތިހާދުކުރުމަށް ކުޅަދާނަމީހާ.	Person qualified to exercise ijtihad.
މަޙްރަމް	ތިމާ އެ މީހަކާ ކައިވެނިކުރުން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހަރާމްވެގެންވާ ގުޅުމެއް ނުވަތަ ހާލަތެއް ދެމިއޮތް ކޮންމެ މީހެއް.	Persons within prohibited degrees of marriage
މަޙްޟަރު (މަޙްސަރު)	ކޯޓުގައި ދެކެވޭ ވާހަކަތަކުގެ ރެކޯޑް.	Record of court proceedings

މަހުޖަރުކުރުން (މަހުސަރުކުރުން)	ކޮޅުގައި ދެކެވޭ ވާހަކަތައް ހިފުން.	
މަހުދޫދުކުރުން	1. ދާއިރާ ހަނިކުރުން. 2. މިންވަރު ކަނޑައެޅުން.	
މަހައްލު	1. ތަން 2. މަޤާމު 3. ދަރަޖަވަރު	Place Position
މަންފާ	1. ފައިދާ. 2. ނަފާ. (ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ދެވޭ ހަދިޔާއަކަށް ނުވަތަ އަގެއް އަދާކުރުމަކަށް، ނުވަތަ ފައިސާގެ އަގެއް އުފުލިގެން ވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް ލިބިދޭ މާއްދީ ނުވަތަ މާއްދީނޫން ފައިދާ.	Benefit
މަންފާވެރިޔާ	ޓްރަސްޓަކުން ނުވަތަ އިންޝޫރަންސް ޕޮލިސީއަކުން ނުވަތަ ވަސިއްޔަތެއްގެ ލިޔުމަކުން ނުވަތަ އެހެންވެސް ގާނޫނީ ލިޔުމަކުން ކޮންމެވެސް މަންފާއެއް ލިބޭފަރާތް ނުވަތަ ފަރާތްތަކެއް.	Beneficiary
މަންފާވެރިކަމުގެ ހައްގު	މީހެއްގެ ނަންމަތީގައި ޓްރަސްޓަރީކުރިފައިވާ މުދަލެއްގެ މައްޗަށް އޮތް މިލްކަތް ލިބިގެންވާ އަދާލަތުގެނިޒާމުގެ ހައްގު.	Beneficial right
މަންތިގު (މަންޠިޤު)	1. ބުއްދީގެ ހަމަ. 2. ބުއްދީގެ ހަމަތަކުގެ އިލްމު.	Logic
މަނާކުރުން	1. ކަމެއް ހުއްޓުވުން (ހާއްސަކޮށް ގާނޫނަކުން). 2. ހުއްދަ އުވާލުން. 3. ކަމެއް ނުކުރުމަށް، މީހަކަށް ނުވަތަ ބަޔަކަށް އަންގުން.	Prohibition
މަނީ ލޯންޑަރިން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) -	

	1. ވަކި މުދަލަކީ ޣައިރު ގާނޫނީ އަމަލަކުން ހޯދާފައިވާ މުދަލެއްކަން ސިއްރުކުރުމުގެ ނުވަތަ އޮޅުވާލުމުގެ މަގްސަދުގައި، ނުވަތަ މަނީ ލޯންޑަރިންގެ ކުށާ ގުޅިފައިވާ ކުށެއް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވި ފަރާތަކަށް ހައްގުވާ އަދަބުން އެ ފަރާތެއް މިންޖުކޮށް ދިނުމަށްޓަކައި، އެ މުދަލަކީ ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދަލެއްކަން، އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޝައްކުކުރެވޭ ހާލަތުގައި، އެއްވެސް ފަރާތަކުން، އެ މުދަލެއް ބަދަލުކުރުން ނުވަތަ އެ މުދަލަށް ބަދަލު ގެނައުން؛ 2. ވަކި މުދަލަކީ ކުށްކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދަލެއްކަން އެނގިހުރެ، ނުވަތަ އެ މުދަލަކީ ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދަލެއް ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޝައްކުކުރެވޭ ހާލަތުގައި، އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެ މުދަލެއްގެ އަސްލު، ނުވަތަ އެ މުދަލެއް ލިބުނު ގޮތް، ނުވަތަ އެ މުދަލެއް ހުރިތަން، ނުވަތަ އެ މުދަލެއް ބަދަލުކުރެވޭ ފަރާތެއް، ނުވަތަ އެ މުދަލެއް ގެންދެވޭ ތަނެއް، ނުވަތަ އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތް، ނުވަތަ އެ މުދަލާ ގުޅޭގޮތުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ލިބިދާ ހައްގެއް ސިއްރުކުރުން ނުވަތަ އޮޅުވާލުން؛ ނުވަތަ 3. ވަކި މުދަލަކީ ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދަލެއްކަން އެނގިހުރެ، ނުވަތަ ވަކި މުދަލަކީ ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދަލެއް ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޝައްކުކުރެވޭ ހާލަތުގައި، އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެ މުދަލެއް ހޯދުން ނުވަތަ އަތުގައި ބެހެއްޓުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރުން؛ ނުވަތަ 4. މަތީގައި ބުނެވިފައިވާ އަމަލެއް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުން ނުވަތަ އެފަދަ އަމަލެއް ކުރުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުން ނުވަތަ އެފަދަ އަމަލެއް ކުރުމަށް ހިތްވަރުދިނުން ނުވަތަ އަމަލެއް ހިންގުމުގައި އެއްވެސް	

	ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުން ނުވަތަ އެފަދަ އަމަލެއް ކުރުމަށް ރޭވުން، ނުވަތަ އެފަދަ އަމަލެއް ކުރަން އުޅުން.	
މަރުޙަލާ	ގިނަ ފިޔަވަޅުތަކަކަށް ބަހާލެވިދާ ކަމެއްގެ އެއް ފިޔަވަޅު.	Phase
މަރުކަޒީ އުސޫލު	ރަށްފުށުގެ ނުވަތަ ސަރަހައްދީ އިދާރާތަކަކީ މަރުކަޒީ އިދާރާއިން އެންގިގޮތަކަށް ކަންކަން ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކެއްގެ ގޮތުގައި، ގައުމުއްގެ އިދާރީ ހިންގުމުގެ ނިޒާމު އިންތިޒާމުކުރެވިފައި އޮތުން.	Centralization
މަރުގެ ކުށް	މީހަކު ކުރި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ކަމެއްގެ ސަބަބުން މީހެއްގެ ފުރާނަ ދިއުން. މަރުގެ ކުށުގެ ބާވަތްތައް: i. ގަސްދު މަރު: ގަސްދުގައި މީހަކު މަރާލަން ނިޔަތްގަނެގެން ކުރާ އަމަލުތަކުން މީހެއްގެ ފުރާނަ ދިއުން. ii. ގަސްދު ނެތި މެރުން: މަރާލުމުގެ ގަސްދު ނެތި މީހަކު ކުރާ އަމަލުތަކުން އަނެކަކުގެ ފުރާނަ ދިއުން. iii. އޮޅުމަކުން މެރުން: އޮޅިގެން ކުރާ އަމަލުތަކުން މަރުވުން. iv. ޝުބުހު އަމްދުން މެރުން: އާދަވެގެން މަރު ނުވާފަދަ އަމަލުތަކުން މީހަކު މަރުވުން.	Homicide
މަރުގެ ދިޔަ	މަރުގެ ދިޔައަކީ، މިނިވަނަކު މަރައިލުމުގެ ނުވަތަ މަރައިލެވުމުގެ ސަބަބުން، މެރިމީހާގެ ވާރިސުން ދިނުން ވާޖިބު ވެގެންވާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލަކަށް ކިޔާ ނަން.	Financial compensation homicide cases.
މަބްދައު	1. އުސޫލު. 2. ގަބޫލުކުރާކަމަ.	Principle

	3. ގާއިދާ.	
މަބްދައު ސުލްޠާނިލް އިރާދާ	ކޮންޓްރެކްޓު ކުރުމުގެ މިނިވަންކަން. ކޮންޓްރެކްޓެއް އެކުލަވާލުމުގެ ފުރިހަމަ ބާރާއި އިހްތިޔާރު ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިންނަށް ލިބިގެންވާ ކަމަށް ބަޔާންކުރާ މަބްދައު.	Freedom of contract
މަކުރޫހަ	ދީނީ ގޮތުން، ކުރުން އެދިވިގެން ނުވާ.	Discouraged
މަކަރުވެރި ދައުވާ	ދައުވާކުރާނޭ މަގުބޫލު ސަބަބެއްނެތި، ގަސްދުގައި މީހަކަށް ދެރައެއް ދިނުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ އަގު ވައްޓާލުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ކޯޓުގެ އިޖުރާއަތު ތަޢައްސަފީކޮށް ބޭނުންކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި، ގަސްދުގައި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަ.	Malicious prosecution
މަކަރާއިހީލަތް	ބުނުމަކަށް ނުހިމެނޭގޮތުން އަނެކާއަށް ހަގީގަތް އޮޅުވާލައިގެން ކަމަކުން ނުވަތަ އެއްޗަކުން ތިމާއަށް ފައިދާއެއް ހޯދުމަށްޓަކައި އަނެކަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބޭގޮތަށް ކުރާ ކޮންމެ ކަމެއް.	Fraud
މައުނަވީ	1. މާނަހުރި. 2. ފޮރުވިފައިވާ. 3. ހަގީގީ.	
މައުރިފަތުން	1. އެނގުން. 2. ފަހުމުވުން. 3. ސަމާލުކަމަށް އައުން.	
މައުޒޫނު	އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން ކާވެނި އަގުދުކުރާކަށްވާ މީހާ.	
މައިދުޢަވުން	މީހެއްގެ މުދާ ވާރުތަވާނޭ މަގާމެއްގައި ހުރި މީހަކު، އެ މުދަލުގެ މިލްކުވެރިޔާއަށް ވުރެ ކުރިން މަރުވުން.	
މައުޟޫޢީ ގާނޫނު (މައުސޫޢީ ގާނޫނު)	ހައްގުތަކާއި ވާޖިބުތައް ބަޔާންކުރާ ގާނޫނުތައް. މިފަދަ ގާނޫނުތަކުގައި، ފަރުދުންގެ މައްޗަށް	

	ހައްގުތަކާއި ވާޖިބުތައް އުފައްދައި އަދި އެ ހައްގުތަކާއި ވާޖިބުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޒިއްމާ އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތްތަކާއި ޒިއްމާ އުފުލަންޖެހޭ ގޮތްތައް ބަޔާންކުރޭ. އަދި، ވާޖިބުތަކާއި ހައްގުތައް ފަނާކޮށް، އެ ހައްގުތަކުގެ ދާއިރާ ހަނިކޮށް، އިސްތިސްނާތައް ކަނޑައަޅާފައި ވެސް ހުރޭ. މައުޟޫއީ ގާނޫނުތަކުގެ ތެރޭގައި ކޮންޓްރެކްޓްބެހޭ ގާނޫނާއި، މަދަނީ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުނަގައި ދިނުމުގެ ގާނޫނާއި، ގާނޫނުލްއުގޫބާތާއި، ދުސްތޫރީ ގާނޫނު ހިމެނޭ. އިދިރިވާނަ: އިޖުރާއީ ގާނޫނު	
މައުޟޫއީ ގޮތުން ހައްގު ބަދަލު	ދައުވާ ކުރާ ފަރާތަށް އެ ކޮންޓްރެކްޓް ފުރިހަމަ ކުރެވުން ނަމަ ލިބޭނޭ ފައިދާއަށް ބަލައި، ފައިސާގެ ގޮތުގައި ނަގައިދެވޭ ބަދަލު.	
މައުޟޫއީ ގޮތުން މައްސަލަބެލުން	ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގައި އިޖުރާއީ ނުވަތަ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުންތައް ނިމުމުން، ކޯޓުން ހުށަހެޅުން މައިގަނޑު މައްސަލަ ބެލުން.	
މައުލޫމާތު ކޮށާރު	އެއްކޮށް، އަދާހަމަކޮށް، ފަސޭހައިން ބަލައި ހޯދޭނެގޮތަކަށް ވަކިގޮތަކަށް އަތުރައި ރައްކާކޮށްފައި ހުންނަ މައުލޫމާތު.	Database
މައުޟޫޢު	އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން ކާފިރު ކޮންޓްރެކްޓުގެ ހުއްދަ ކަމާބެހޭ ޝަރުތު ފަރާތްތަކުންނީ، އެކަން ކުރުމަށް އަހުލުވެރިވާ މީހާ.	
މައްސަލަ	1. ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ ގަޟިއްޔާ. 2. މުއައްސަސާއަކަށް ހުށަހަޅާ ޝަކުވާ ނުވަތަ އެ މުއައްސަސާއަކުން ބަލައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ކަންތައް. 3. ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އުފެދޭ ހިލާފު ނުވަތަ ތަފާތުވުން ނުވަތަ އަރައިރުން. 4. އެއްކޮށް އާދައިގެ މަތިން މަސައްކަތްކޮށްހުރުމާ ގޮތަށް ނުހައްލުވުން.	

މައްސަލަ ބަލާނެ ތަނެއް ނެތުން	ފުރަތަމަ ނަޒަރުން ބަލާބެލުމުން އެ މައްސަލައަކީ އެއްވެސް އަސާސެއް ނެތް ނުވަތަ ދައުވާކުރާނެ ސަބަބެއް ނެތް މައްސަލައެއް ކަމަށް ފެނުން.	No prima facie case
މައްސަލަ ބެލުމުން ތަނާޒުލުވުން	ފަނޑިޔާރުގެ އަމިއްލަ އިސްނެގުމުގެ މަތިން ނުވަތަ ހަސްމެއްގެ އެދުމުގެ މަތިން، ފަނޑިޔާރަކު މައްސަލަ ބެލުމުން އެއްކިބާވުން.	Recuse
މައްސަލަ ބޭރުކުރުން	ކޯޓަކަށް ނުވަތަ މުއައްސަސާއަކަށް ހުށަހެޅުން މައްސަލައެއް ބަލާނެ ތަނެއް ނެތުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އިޚްތިޞާޞް ނެތުމުގެ ސަބަބުން، އެ މައްސަލަ ބަލައިނުގަންނަން ނިންމުން ނުވަތަ މައްސަލަ ކުރިއަށް ނުގެންދަން ނިންމުން.	Dismissal of case
މައްސަލަ ބާޠިލުކުރުން	މީހެއްގެ މައްޗަށް މުއައްސަސާއަކަށް ހުށަހެޅުން މައްސަލައެއް ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަލާނެ ބާރެއް ނެތިގެން ނުވަތަ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ފުރިހަމަނުވުމުގެ ސަބަބުން، އެ މައްސަލަ އެ ތަނުގެ ދަފްތަރުން އުނިކުރުން.	
މައްސަލަ އަނބުރާ ގެންދިއުން	މުއައްސަސާއަކަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައެއް، އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިގެން އެ މައްސަލަ އެތަނުގެ ދަފްތަރުން އުނިކުރުން.	
މައްސަލަ ފައިލުކުރުން	މުއައްސަސާ އަކަށް ހުށަހެޅުން މައްސަލައެއް އެ މުއައްސަސާ އަކުން [illegible] [illegible]، އެ [illegible]	
[illegible]	[illegible]	
މަފްހޫމު	1. ވިސްނުން. 2. ހިޔާލު. 3. ތަސައްވުރު. 4. ފިކުރު.	Concept

މަދަނިއްޔަތު	ތަހްޒީބުކަން.	
މަދަނީ ހުއްރިއްޔަތު	1. މަދަނީ މިނިވަންކަން. 2. ޤާނޫނު އަސާސީގައި ރައްޔިތުންނަށް ޔަޤީންކޮށްދީފައިވާ އަސާސީ މިނިވަންކަމާއި އަސާސީ ހައްޤުތައް. މަދަނީ ހުއްރިއްޔަތުގެ މަފްހޫމު ބައްޓަންކުރާ ގޮތުން، ރައްޔިތުންގެ އަމަލުތައް ދައުލަތުން ހިފެހެއްޓޭނީ، ހަމައެކަނި ޖަމާޢަތުގެ މަންފާއަށްޓަކައި ހަދާ ޤާނޫނުތަކުން. ޤާނޫނަކުން ހިފެހެއްޓިފައިނުވާ ހުރިހާ ކަމެއް ކުރުމުގެ މިނިވަންކަން ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންވޭ. މަދަނީ ހުއްރިއްޔަތުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭ: (ހ) ހިޔާލުފާޅުކުރުމުގެ ހައްޤު (ށ) ޒާތީ ދިރިއުޅުމުގެ ހައްޤު (ނ) އެއްވެއުޅުމުގެ ހައްޤު (ރ) އާއިލީ ދިރިއުޅުމުގެ ހައްޤު (ބ) ގޮވަތިގެދޮރުގެ ހުރުމަތްތެރިކަމުގެ ހައްޤު.	Civil liberty
މަދަނީ ކޯޓު	1. މަދަނީ ޤާނޫނާ ބެހޭ މައްސަލަތައް ބަލާ ކޯޓު. 2. ސިވިލް ކޯޓު.	
މާލީ ދަރަޖައަކަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ މައުލޫމާތު	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - ހުއްދަ ލިބިގެންވާ މީހުންނަށް މެނުވީ ނުލިބޭ ގޮތަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ މައުލޫމާތު.	
މާލީ ދަރަޖައަކަށް ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅު އެޅިފައިވާ ތަން	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - އެ ތަނަށް ވަނުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ކާޑުކަން އަންގައިދޭ ކާޑެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް ނިޝާނެއް ދައްކައިގެން މެނުވީ ނުވަދެވޭ ގޮތަށް ހުންނަ، އަދި މެދުކެނޑުމެއްނެތި، އެ ތަނެއްގެ ސަލާމަތީ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓަމުން ގެންދާ ތަން.	
މަގުފޭރުން	ދަތުރުކޮށްފައިވާ ބަޔަކަށް ބާރުދައްކައިގެން، ބިރުގަންނުވައިގެން ތަކެތި އުފުލައި ގަތުން.	Robbery

ގަބޫލު ދަލީލު	ކޯޓުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ކަމުދާ އަދި ގާނޫނު ހުއްދަކުރާ ހެކި.	Admissible evidence
މަގްސަދުގެ އުސޫލު	ގާނޫނު މާނަކުރުމުގައި ގާނޫނުގައިވާ ވަކި ބަހެއް ނުވަތަ އިބާރާތަކަށް ނުވަތަ ޖުމްލަ ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ބެލުމުގެ ބަދަލުގައި އެ ގާނޫނު ފާސްކުރުމުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ގެންގުޅެފައިވާ މަގްސަދަށް ބެލުމުގެ އުސޫލު.	Purposive approach
މަސައްކަތުން ދުރުހެލިވުމުގެ ހައްގު	(ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނު) - ތިމާ އަދާކުރާ ވަޒީފާގެ ސަބަބުން ފުރާނައަށް ނުވަތަ ސިއްހަތަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ސަބަބުތަކެއް ހުރި ނަމަ، ވަޒީފާ ދޫކޮށްލުމަށް ލިބިފައިވާ ހައްގު.	Right to abstain from work
މަސައްކަތުގެ އަގު	މަސައްކަތެއް ކޮށްދިނުމަށް ވެވޭ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ވަކި އަގެއް ނުވަތަ އުޖޫރައެއް ކަނޑައެޅި އެއްބަސްވެފައި ނުވާ ހިނދު، އަދި މަސައްކަތް ކުރި ފަރާތަކަށް އެކަށޭނަ އަގެއް ނުވަތަ މުސާރައެއް ދިފައި ނުވާ ނަމަ، އެ މަސައްކަތުގެ އަގު ނުވަތަ ބަދަލު ކަމުގައި ކޯޓުން ނުވަތަ ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ކަނޑައަޅާ މިންވަރު.	Quantum merit
މަސްއޫލިއްޔަތު	1. ކަމެއް ކުރުމުގެ ނުވަތަ ކަމެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ބެލެހެއްޓުމުގެ ވާޖިބު. 2. ޒިއްމާ.	
މަސްދަރު	1. ގާނޫނީ ހައްގުތަކާއި ވާޖިބުތައް އުފެދުމުގެ އަސްލު. 2. ކަމެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް އުފެދެންފެށޭ ތަން ނުވަތަ ފަރާތް. 3. އެއްޗެއް ލިބެން ހުރިތަން.	Source
މަސްތުވުން	1. ކުރާ އަމަލުގެ ބާވަތާއި ނަތީޖާ ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދުން ނުވަތަ އަމަލުގެ ރަނގަޅުކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ވިސްނައިގަތުމަށް	Intoxication

	ނުކުޅެދިގެންވުން ނުވަތަ ހިނގާ އަމަލެއް ހުއްޓުވުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން. 2. ތިމާގެ ހަށިގަނޑަށް ވާސިލުކުރުވާ އެއްޗެއްގެ ސަބަބުން ތިމާގެ މާއްދީ ނުވަތަ ޒިހުނީ ހިއްސުތަކަށް އުނިކަން އައުން.	
މަސްތުވާތަކެތި	މަސްތުވާތަކެއްޗީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ގާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަކެއްޗާއި، ބޭހުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ މަސްތުވާ ތަކެތި ކަމުގައި އެ ގާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަކެއްޗާއި އެއިން ބާވަތެއް ހިމެނޭ ކޮންމެ އެއްޗެއް.	
މަސްލަހަތު	1. މާލީ ނުވަތަ އެހެންވެސް ފައިދާ. 2. ދީނީ، އަމާން، ސުލްހަވެރި، ހަމަޖެހޭގޮތް. 3. މަސަލަސް.	
މަސްލަހަތުއޮތުން	މަންފާއެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ލިބުން އޮތުން.	
މަސްލަހަތު ފުށުއަރުން	މީހެއްގެ ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި ކުރާ ކަމަކުން ނުވަތަ ނިންމުމަކުން އޭނާއަށް އަމިއްލަ މަންފާއެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ވާނެ ހާލަތު މެދުވެރިވުން.	
މަޖުބޫރު	މީހެއްގެ އަމިއްލަ އިހުތިޔާރުން ބޭރުން ނުވަތަ އެމީހަކު ބޭނުން ނުވާކަމެއް އޭނާ ލައްވައި ކުރުވުމަށްޓަކައި ބާރުގެ ބޭނުން ކުރުން ނުވަތަ އެއިން ކަމެއް ކޮށްފާނެ ކަމުގެ ބިރުދެއްކުން. އެފަދަ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ނަފްސާނީ ގޮތުން އަނިޔާކުރުންވެސް ހިމެނޭ.	Duress
މަޖިލިސްކުރުން	1. ޖަމާއަތެއްގެ ބަޔަކު އެއް މަގްސަދެއްގައި އެއް ތަނަކަށް އެއްވެ ކަމަކާ މެދު މަޝްވަރާކުރުން. 2. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ރަސްމީ ޖަލްސާއެއް ބާއްވުން.	
މަޝްވަރާ	މީސްމީހުންނާ ވާހަކަ ދައްކައި، ހިޔާލު ހޯދުން.	
މަޝްރޫއިއްޔަތު	ގާނޫނީ ސައްހަކަން.	Legality Legitimacy

މާރާމާރީ	1. ދެ މީހަކު ނުވަތަ ބަޔަކު އެކަކު އަނެކަކުގެ ގަޔަށް ރުހުމާ ނުލައި ރުހިވެރިކަމުގެ ގޮތުން އަތްލުން، ނުވަތަ އެގޮތުން އަތްލައި ތަޅާފޮޅައި ހެދުން. 2. ރުހުން ނެތި މީހެއްގެ ގަޔަށް އަތްލުން. 3. ރުހިވެރިކަމާ އެކު ގަޔަށް އަތްލުން.	Assault
މާއްދިއްޔަތު	އާޚިރަތުގެ ބާއްޖަވެރިކަން ލިބިގަތުމަށް މަސައްކަތްކުރުމުގެ ބަދަލުގައި މުދާއެއްކުރުމާއި ދުނިޔަވީ އަރާމާއި އުފާ ލިބިގަތުން މުހިންމުކަމަށް ގަބޫލުކުރުން.	Materialism
މާއްދާ	ގާނޫނުގައި ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ހިމެނޭ ވަކި ބަސްބަހެއް.	
މާއްދީ ހެކި	ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާ ބެހޭ ގޮތުން ކަމެއްގެ ހަޤީޤަތް ކޯޓަށް ސާބިތު ކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، ހެކިގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މާއްދީ އެއްޗެއް.	Physical evidence
މާއްދީ މުދާ	މާއްދީގޮތުން ވުޖޫދުވެފައިވާ، އަދި މާއްދީ ސިފައެއް ނުވަތަ ސިފަތަކެއް އޮތްތަކެތި އަދި އޭގައި އަގެއް ހުންނަ ތަކެތި.	Corporeal property Tangible property
މާއްދީނޫން މުދާ	މާއްދީ ސިފައެއް އެކުލެވިގެންނުވާ، އެހެން ނަމަވެސް އަގެއް ހުންނަ މުދަލެއް. މި ބާވަތުގެ މުދަލުގެ ތެރޭގައި ހިމެނެނީ ވިޔަފާރީގެ ގޮތުން އަގެއް ހުންނަ، އެކި ބާވަތްބާވަތުގެ ގާނޫނީ ހައްގުތައް. އެފަދަ ގާނޫނީ ހައްގުތަކަކީ މުދާ ކަމުގައިވާތީވެ، އެ ހައްގުތަކަކީ އެކިއެކި ފަރާތްތަކަށް ދީ، ވިއްކައި، ގަނެ، ކުއްޔަށްދީ، ރަހުނުކޮށް، ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަދީ، ހެދިދާނެ މުދާ. މާއްދީނޫން މުދަލުގެ ތެރޭގައި، [illegible] (ކޮޕީރައިޓު) އާއި ރަހުނާއި ޕޭޓަންޓާއި ޓްރޭޑްމާކާއި ބްރޭންޑްތައް ހިމެނޭ.	Incorporeal property Intangible property
މާލު	މުދާ.	

މާލީ ހިދުމަތްތެރިއް	(އިދާރީ ޤާނޫނު) - ފަންނީ ތަޢުލީމު ލިބިގެން ތިބޭ، ފައިސާއާއި ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ލިޔެކިޔުން ބެލެހެއްޓުމާއި، އޮޑިޓްކުރުމާއި، އަދި މުއާމަލާތްކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލުމަށް ހަވާލުކުރެވިފައިވާ މީހުން.	
މާލީ ހާލަތު އަންގައިދޭ ބަޔާން	ކުންފުންޏެއްގެ މާލީ ހާލަތު އަންގައިދޭ ބަޔާން. ވަކި ތާރީހަކާ ހަމައަށް ކުންފުނީގައި ހުރި ޖުމްލަ އެސެޓާއި ލައިބިލިޓީގެ އަދަދު މި ބަޔާނުން އެނގޭނެ.	Statement of financial position
މާލީ އިދާރާ	(އިދާރީ ޤާނޫނު) - ބޭންކު ވިޔަފާރި ނުވަތަ، ސެކިއުރިޓީސްގެ ވިޔަފާރި ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް ގެ ވިޔަފާރި ނުވަތަ އިންވެސްޓްމަންޓްގެ ހަވާލާ ވިޔަފާރި، ނުވަތަ ފައިނޭންސް ލީސިންގެ ވިޔަފާރި ނުވަތަ އެސެޓް މެނޭޖްމަންޓްގެ ވިޔަފާރި ނުވަތަ މާލީ ނިޒާމު ހިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި ކަން ހިނގާގޮތް ބަލަހައްޓައި ހަރަދުކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ޤާނޫނުވެސް މަނިބަރި އޮތޯރިޓީއަކަށް ފޯނަށް، އެހެންވެސް މިފަދަ މާލީ ހަރަކާތްތަކެއް ހިންގާ މީހެއް ނުވަތަ ތަނެއް ނުވަތަ ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ އެސޯސިއޭޝަން ފަދަތަނެއް.	
މާލީ މުއާމަލާތް	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭ މުއާމަލާތް: i. ފައިސާ ނުވަތަ އެހެންވެސް އެސެޓް ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ފައިސާ ގެންދިއުން؛ ނުވަތަ ii. ފައިސާގެ ލިޔުމެއް އުފެއްދުން ނުވަތަ ބަދަލުކުރުން؛ ނުވަތަ iii. މުދަލަކަށް އޮތް މިލްކުވެރިކަމުގެ ހައްގު އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުން.	
މާލީ ލިޔުން	[illegible] [illegible] ބޭނުންކުރެވޭ މާލީ ވަސީލަތް.	Financial instrument

މާޒީގެ މައްޗަށް ގާނޫނު ނުހިންގުން	އަސާސީ އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ގާނޫނު ހިނގާނީ ގާނޫނު ހިނގަން ފެށުމަށްފަހު ހިނގާ ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް ކަމަށް ކަނޑައަޅާ މަބްދައު.	Retrospective application of law
މިނިވަންކަން	1. ކަންކަން ނިންމުމުގެ އަމިއްލަ ބާރު އޮތުން. 2. ވާހަކަ ދެއްކުމާއި އަމަލެއް ކުރުމާއި ވިސްނުމަށް އެހެން މީހެއްގެ ހުއްދައެއް ބޭނުން ނުވުން. 3. ލިބަޓީ. ލިބަޓީ އަކީ މިނިވަންކަމަށްވުރެ ހަނި މާނައެއް ހިމެނޭ މަފްހޫމެއް. ލިބަޓީ ގެ މަފްހޫމުގެ ތެރޭގައި މިނިވަންކަމަށް އެއްވެސް އާބިޓްރަރީ ހުރަހެއް ނެތުމާއި މުޖްތަމަޢުގައި ހިމެނޭ އެހެން ފަރުދުންގެ ހައްގުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުން ހިމެނޭ.	Freedom
މިނިސްޓްރީ	ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމަށް އުފައްދާފައިވާ ވުޒާރާ.	
މިނިވަން ކޮންޓްރެކްޓަރު	މި ލަފްޒު އާއްމުކޮށް ބޭނުން ކުރެވެނީ 'އެޖެންޓް' ނުވަތަ 'މުވައްޒަފު' މި ބަސްތަކާ ތަފާތުކުރުމަށް. މި މަފްހޫމުން ދޭހަވަނީ މިނިވަން ކޮންޓްރެކްޓަރަކު ކަންކަން ކުރާނީ އެ ފަރާތެއް ކުރަން އެއްބަސްވި ކަމެއް އެއްބަސްވި ގޮތަށް މިނިވަން ކަމާއެކުގައި ކަން. އަދި އެ ފަރާތުން ކުރާ ކަންތައްތަކުގެ ގާނޫނީ ޒިއްމާ އުފުލާނީ ވެސް ހަމަ އެފަރާތުން އަމިއްލައަށް. މިއާ ހިލާފަށް، އެޖެންޓެއް ނުވަތަ މުވައްޒަފަކު ކަންކަން ކުރަންޖެހޭނީ އެފަރާތެއް މަސައްކަތް ކޮށްދޭ މީހަކު ބޭނުންވާ ގޮތަށް އަދި އެމީހެއްގެ ބާރުގެ ދަށުން.	Independent contractor
މިއުޗުއަލް ފަންޑު	ސެކިއުރިޓީ ގަތުމަށްޓަކައި ވަކިވަކި އިންވެސްޓަރުންގެ އަތުން ނަގާ ފައިސާ އެއްކޮށްގެން ހިންގާ އިންވެސްޓްމެންޓް ސްކީމް.	Mutual fund

މިއްލަތު	1. ދީން. 2. ޝަރީއަތް. 3. ގައުމު. 4. ޖަމާއަތް.	
މިލްކުވެރިކަން	މުދަލެއްގެ މިލްކުވެރިފަރާތަކަށް އެމުދަލެއްގެ މައްޗަށް ގާނޫނީ ގޮތުން ލިބޭ އެންމެހައި ހައްގުތަކާއި މަންފާތަކާއި މަސްލަހަތުތަކަށް ޖުމްލަކޮށް ކިޔާ ނަން. މުދަލެއްގެ މިލްކުވެރިކަން މީހަކަށް ލިބިގެންވަނީ ގާނޫނުން ކަނޑައަޅާ ދާއިރާއެއްގެ ތެރޭގައި.	Ownership
މިލްކުވެރިކަމުގެ ސިލްސިލާ	ގޯއްޗެއް ނުވަތަ ބިމެއް އެންމެ ފުރަތަމަ ލިބުނީއްސުރެ އެ ބިމެއްގެ މިލްކުވެރިކަން އެކަކުގެ ކިބައިން އަނެކަކަށް ނަގުލުވަމުން އައިސް އެވަގުތަކު އެ ބިމުގެ މިލްކުވެރިކަން އޮތް ފަރާތް ހަމައަށް އެ ބިމުގެ މިލްކުވެރިކަން ފުރޮޅެމުން އައިގޮތް. ބިމުގެ މިލްކުވެރިކަމުގެ ސިލްސިލާ އޮޅުން ފިލާނީ ފަނޑިޔާރުންނާއި ނާއިބުން ލިޔެދީފައިވާ ބިމުގެ ފަތްތަކުންނާއި ބިމާބެހޭ އިދާރާއިން ހަދައިދޭ ރަޖިސްޓަރީތަކުން.	Chain of ownership
މިޒާޖު	އެއްޗަކާ ނުވަތަ ކަމަކާ ބެހޭގޮތުން މީހަކަށް އިހުސާސްކުރެވޭ ގޮތް ދޭހަކޮށްދޭ ދިނުން.	Attitude
މިރާ	ގާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ގާނޫނު) ގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ މޯލްޑިވްސް އިންލެންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ.	Maldives Inland Revenue Authority
މީހާ	1. އިންސާނާ. 2. ގާނޫނީ ޝަޚްސު.	Person
މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށްޓަކައި މީހުން ބަންދުކޮށްފައި ބޭއްވުމަށް ހަދާފައިވާ ތަންތަން: i. ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ހުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް؛ ނުވަތަ	

	ii· ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި މީހެއްގެ މައްޗަށް ޝަރީޢަތް ކުރެވުމަށް ނުވަތަ މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށެއް ސާބިތުވެގެން ހުކުމްކުރަންދެން؛ ނުވަތަ iii· އަންނަނިވި ކަންކަން ގުޅިގެން ހައްޔަރުކޮށްފައި ބޭތިއްބުމަށް: (ހ) ކުށަކާ ގުޅިގެން؛ ނުވަތަ (ށ) ޕްރޮބޭޝަނާ ހިލާފުވެގެން؛ ނުވަތަ (ނ) ޕެރޯލާ ހިލާފުވެގެން؛ ނުވަތަ (ރ) ވަކިގޮތަކަށް ބެހެއްޓުމަށް ކަނޑައަޅާ ހާލަތުގައި އޯޑަރާ ހިލާފުވެގެން؛ ނުވަތަ iv· ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ބޭއްވޭ އަޑުއަހުމެއް ނުވަތަ ކަފާލާތުގެ މިންވަރު ކަނޑައެޅުމަށް އަޑުއަހުމެއް ބާއްވުމަށް.	
މީހުން ބަދަލުކުރުން	މީހުން ދިރިނޫޅެވޭން މިންވަރަށް ރަށް ގިރައިގެން ދިއުމުންނާއި، މީހުން ދިރިއުޅުމަށް ރަށް ކަމުންދިއުމުންނާއި، މީހުން ދިރިއުޅެމުންގެންދާ ރަށުގައި ސިނާއީ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށާއި، ދިރިއުޅޭމީހުން މަދުވުމުގެ ސަބަބުން އިދާރީ ޚަސާރަތަކަށްބަލައި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން މީހުން އެހެން ރަށަކަށް ބަދަލުކުރުމާއި، ގުދުރަތީ ކާރިސާއެއްގެ ސަބަބުން ރަށަށް ގެއްލުން ލިބުން ފަދަ ކަންކަމާ ގުޅިގެން، މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށެއްގެ ރައްޔިތުން އެހެން ރަށަކަށް ބަދަލުކުރުން.	Relocation of population
މެނޭޖިންގ ޑައިރެކްޓަރު	ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތުތަކާއި ތަންފީޒުކުރުމާއި ދުވަހުން ދުވަހަށް ކުންފުނި ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ހަވާލުވާ ހުންނަ އެންމެ އިސްވެރިޔާ.	
މެންޑޭމަސް އަމުރު	ގާނޫނީ ގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބެއް އަދާކުރުމަށް ދަށު ކޯޓަކުން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށް އެންމެމަތީ ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރު.	
މަދުމިން ކުށް	ޖުނަޙާ.	Misdemeanor

މެޖިސްޓްރޭޓް	މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުތަކުގައި ޝަރިޢަތްކުރާ ފަނޑިޔާރުގެ މަގާމުގެ ނަން.	
މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު	ސުޕީރިއަރ ކޯޓުތަކަށްވުރެ ހަނި އިޚްތިސާސްއެއް ލިބިގެންވާ ގޮތަށް ފުރަތަމަ މަރުހަލާގެ ކޯޓެއްގެ ގޮތުގައި ޝަރިޢަތްކުރުމަށް އުފައްދާފައިވާ ކޯޓު.	
މެޖޯރިޓީ ހިއްސާދާރު	ކުންފުންޏެއްގެ ރައުސްމާލުގެ 50% އިންސައްތައަށް ވުރެ ގިނަ ހިއްސާ ކޮންޓްރޯލްކުރާ ފަރާތް.	
މޮނިޓަކުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - މީހަކު އުޅޭނުޅޭގޮތް ބަލަމުން ގެންދިއުން.	
މޮނިކަން އަމުރު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - މީހަކު އުޅޭނުޅޭ ގޮތް މޮނިޓަރ ކުރުމާއި ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށް ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރު.	
މޮނޮޕޮލީ	މުދަލެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށް ދިނުމުގެ ކޮންޓްރޯލް ނުވަތަ ހުއްދަ ނުވަތަ އެކަމުގެ ހާއްސީ ހައްގު އެއް ފަރާތެއްގެ އަތުގައި ނުވަތަ ގުޅިފައިވާ ވަކިބައެއްގެ އަތުގައި އޮތުން.	Monopoly

ފ

ފުރާނަ	އިންސާނުންނަށާއި ހައިވާނުންނަށް ލިބިފައިވާ ދިރިހުރުމުގެ ބާރު.	
ފުރައްސާރަ	1. މަލާމާތް. 2. އުނަދަގޫ. 3. ބޭހުން. 4. ގޯނާ.	
ފުރާދުއްވާއްމި	ކަނޑާއި، އެއްގަމާއި، ވައިގައި ނުވަތަ މިއިން ތަނެއްގައި މީހުން ނުވަތަ މުދާ، ނުވަތަ މި ދެބައި	

	އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް އޭގެ އަމިއްލަ ބާރުގައި ގެންދާ، ނުވަތަ ގެންދެވޭ، ކޮންމެ އުޅަނދެއް.	
ފުރަތަމަ ނަޒަރުން ބެލުން	1. ގަޟިއްޔާއެއްގެ ކޯޓުގައި މައްސަލަ ބެލުމަށް ފެންނާ އެންމެ ކުޑަމިންވަރަން ހެކި ހުރި މައްސަލަތަކެއްޗަ ބެލުން. 2. އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުވަންދެން، ކަމެއް ރަނގަޅުކަމަށް ބެލުން.	Prima facie
ފުރަތަމަ ކިޔުން	ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ބިލެއްގެ ސުރުޚީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް މަޖިލީހަށް އިއްވުން.	First reading
ފުރުސަތުގެ އަގު	1. ވަކި ގޮތެއް އިޚްތިޔާރުކުރަން ޖެހުމުގެ ސަބަބުން، އެހެން ގޮތްގޮތުން ލިބެންހުރި މަންފާއިން މަހުރޫމުވުމުގެ އަގު. 2. ވަކި އެއްޗެއް ހޯދުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ދޫކޮށްލާ ފައިދާ ނުވަތަ އަގު ނުވަތަ މަސައްކަތް.	Opportunity cost
ފުލުހުންގެ މަރުކަޒު	ފުލުހުންގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް އުފައްދައި ހިންގާ ކޮންމެ އިދާރާއެއް ނުވަތަ މަރުކަޒެއް.	
ފުލް ބެންޗް	އެ ކޯޓެއްގެ ހުރިހާ ފަނޑިޔާރުން ތިބެގެން މައްސަލަ ބެލުން.	
ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - އަލިފާން ރޯވާ ފަދަ ތަކެއްޗާއި ވަކި ވަގުތެއް ޖެހުމުން ގޮވާ ގޮތަށް ހަދާފައި ހުންނަ ތަކެއްޗާއި، ގޮވާން ވަކި ގޮތެއް ރޭވިފައި ހުންނަ ތަކެއްޗާއި، ވިހަ އާއި، ވިހަ ގޭހާއި، ބާރުދު ފަދަ ބަޔޮލޮޖިކަލް ނުވަތަ ކެމިކަލް މާއްދާތަކާއި، ރޭޑިއޯއެކްޓިވް މާއްދާ.	
ފަނާކުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) -	

	1. ފަސް މީހުންގެ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ބަޔަކުގެ ހަށިގަނޑަށް ބޮޑު އަނިޔާ ލިބިދިނުން؛ ނުވަތަ 2. މީހުން ދިރިއުޅޭ 5 އިމާރާތަށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ އިމާރާތަށް ބޮޑު ގެއްލުން ދިނުން؛ ނުވަތަ 3. މުހިންމު އާއްމު ތަނެއްގެ ހިންގުމަށް، އެކަށީގެންވާ ހުރަހެއް ނުވަތަ އުނިކަމެއް ގެނައުން؛ ނުވަތަ 4. -/500,000 ރުފިޔާއަށް ވުރެ ބޮޑު އަދަދެއްގެ ގެއްލުން މުދަލަކަށް ފޯރުކުރުން.	
ފަނޑިޔާރު	1. ގާނޫނު އަސާސީއާއި ގާނޫނުތަކާއި ގޮތަށް ޝަރީޢަތްކޮށް އަދުލުއިންސާފު ގާއިމުކުރުމަށް ކޯޓުތަކަށް އައްޔަންކުރާ މީހުން. 2. ސުޕްރީމް ކޯޓާއި ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަބަލާ ފަނޑިޔާރުން.	
ފަނޑިޔާރުގެ	އިހުގައި ރާއްޖޭގައި ޝަރީޢަތުގެ ކަންތައް ހިންގާ އެންމެ އިސް މަރުކަޒު.	
ފަނޑިޔާރުންގެ އަރި	1. ފަނޑިޔާރުން ޝަރީޢަތްކުރަން ތިބޭ މޭޒު. 2. މައްސަލަބަލާ ފަނޑިޔާރު ނުވަތަ ފަނޑިޔާރުން.	Bench
ފަރާއިޟުގެ އިލްމު (އިލްމުލް ފަރާއިޟު)	ތަރިކަ މުދަލުން ހައްގުވާ މީހުންނަށް ލިބެންޖެހޭ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ފިޤުހީ ގަވާއިދާއި ހިސާބު.	law of Inheritance
ފަރުވާ	(ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ގާނޫނު) - ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިޔަކު ކޮންޓްރެކްޓާ ޚިލާފުވުމުން، ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަނެއް ބައިވެރިޔާއަށް ލިބެން ހުރި ހައްލުތަކެއް.	Remedies
ފަރުވާކުޑަ އަމަލު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ކުށުގެ މަޤްސަދުގެ ރުކުނާ ގުޅޭގޮތުން، މީހަކު ފަރުވާކުޑަ އަމަލެއް ކޮށްފިކަމުގައި ބެލެވޭނީ: 1. މަޤްސަދުގެ ރުކުނެއް އެބައޮތްކަން އެނގިހުރެ ނުވަތަ އޭނާގެ އަމަލުން އެ ރުކުން މެދުވެރިވެދާނެ ކަމުގެ ނުރައްކާ ބޮޑުކަމާއި، އެ ނުރައްކަލާ ކުރިމަތިލާންޖެހޭ މަގްބޫލު ސަބަބެއް	

	ނުވެ ކަން އޭނާއަށް، އެނގިހުރެ، އެ ނުރައްކަލަށް ފަރުވާތެއް ނުބެލެހެއްޓުން؛ އަދި 2. އޭނާ ކުރި އަމަލުގެ ޚަތަރާއި މަގްސަދަށް ބަލާއިރު އަދި އޭނާއަށް އެނގިގެންވާ ހާލަތްތަކަށް ބަލާއިރު، އެފަދަ އަމަލަކުން ނުކުމެދާނެ ނުރައްކަލުގެ ޚަތަރާއި މިންވަރަށް ފަރުވާތެއް ނުބެލެހެއްޓުމަކީ، އެފަދަ ހާލަތެއްގައި ހުރި މިހާރު އަމަލުކުރުން ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ހަމަތަކާ މުޅިން ތަފާތު ގޮތަކަށް ކުރި އަމަލެއް ކަމުގައިވުން.	
ފަރުވާތެރިކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ ވާޖިބު	(މަދަނީ ގާނޫނު) - މީހަކު ކުރާ އަމަލަކުން އެހެން މީހަކަށް ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ މުދަލަކަށް ގެއްލުންވެދާނެ ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ހާލަތްތަކުގައި ވަކި މިންގަނޑެއްގެ ދަށުން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް އެމީހަކު ފަރުވާތެރި ކަން ބެލެހެއްޓުމަށް މަދަނީ ގާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ވާޖިބުކުރާ ކުރުން. މިއީ، އިހުމާލުގެ މައްސަލަތަކުގައި އެންމެ ފުރަތަމަ ސާބިތުކުރަންޖެހޭ އުންސުރު.	Duty of care
ފަރުދީ މަޛުހަބު	ފަރުދަކަށް ލިބިގެންވާ މިނިވަންކަން އެއީ މައިގަނޑެއްކަމަށް ބަލާ ގާނޫނުގެ މަޛުހަބު. މި މަޛުހަބުގައި، ގާނޫނުގެ އެންމެ ބޮޑު މަގްސަދަކަށް ވަނީ ވަކިވަކި ފަރުދުންގެ އަރާމާއި ސަލާމަތް. މި މަޛުހަބުގައި ގާނޫނުގެ ވަޒީފާއަކީ މުޖުތަމަޢު ގާއިމުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ފަރުދުންގެ މިނިވަންކަމުން ބައެއް އަތުލައިގަތުން. ދެން އޮންނަ މިންވަރަކީ ގާނޫނަށްވުރެ މަތީ، ގާނޫނުނަށްވުރެ އިސް މިނިވަންކަމެއް. ގާނޫނު އުފަދަނީ އެ މިނިވަންކަން ހިމާޔަތްކުރަން.	Liberalism
ފަރުދު (ފަރުޟު)	ދީނީ ގޮތުން ވާޖިބު. މިއީ، އިސްލާމީ ފިޤުހުގައި މުސްލިމުންގެ އަމަލުތަކުގެ ހުކުމުތަކުގެ ބަހިގެންވާ މައިގަނޑު ފަސް ބައިގެ ތެރެއިން އެއްބައި.	
ފަރުދުވެރިން (ފަރުޞުވެރިން)	ތަރިކަ މުދަލުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ބައެއް ލިބޭ މީހުން.	

ފަޅުވެރިން	އުޅަނދުގެ ދުއްވުމުގައި ބައިވެރިވާ، އެ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުގެ މުވައްޒަފުން.	
ފައިސަލާކުރުން	ޝަރީޢަތްކޮށް ގޮތެއް ނިންމުން.	
ފައިސަލާކުރަނިވި ހުކުމް	ޝަރީޢަތުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާތަކެއް ނިމިފައިވާ، ނުވަތަ، އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ފުރުސަތު ނެތް ހުކުމް.	
ފައިސާއަށް ބަދަލުކުރެވޭ ގޮތުގައި ގެންގުޅޭ ލިޔުން	ފައިސާއަށް ބަދަލުކުރެވޭ ގޮތުގައި ގެންގުޅޭ ލިޔުމަކީ އެ ލިޔުމެއް ގަނެވިއްކެވޭނެ، އަދި އެ ލިޔުމެއްގައިވާ ހައްގު އެކަކުގެ ކިބައިން އަނެކަކަށް ފަސޭހަ ކަމާއެކު ބަދަލު ކުރެވިދާނެ، އަދި އެ ލިޔުމެއް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބަދަލު ކުރެވޭނެ ގޮތަށް ގެންގުޅޭ ލިޔުން. މިސާލު: ބިލް އޮފް އެކްސްޗޭންޖާއި ޗެކާއި ޕްރޮމިސަރީ ނޯޓް.	Negotiable instrument
ފައިސާގެ ލިޔުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - އަންނަނިވި ތަކެތި: 1. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފައިސާ ކޮއްކާއި ފައިސާގެ ނޫޓާއި، އެހެން ގައުމުތަކުގެވެސް އެފަދަ އެއްޗެއްސާއި، ޓްރެވެލަރސް ޗެކާއި، ބޭންކް ޗެކާއި އަދި މަނީ އޯޑަރު؛ ނުވަތަ 2. އިންވެސްޓްމަންޓް ސެކިއުރިޓީއަށް ނުވަތަ ލިޔުން އަތުން އަތަށް ބަދަލުވާއިރު، އޭގެ މިލްކުވެރިކަންވެސް ބަދަލުވާގޮތަށް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭ އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުން.	
ފައިސާގެ ސިޔާސަތު	އިގްތިސާދުގައި ދައުރުވަމުންދާ ފައިސާގެ ޖުމްލަ އަދަދާއި އިންޓްރެސްޓް ރޭޓާއި އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓާބެހޭ ގޮތުން ސަރުކާރުން ގެންގުޅޭ ސިޔާސަތު.	Fiscal policy
ފައިސާފޮތި	ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބޭނުން ކުރާ މުއާދަން. ފައިސާގެގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ އަމުރަށް ސިއްކައެއް ޖަހަގެން ހިންގާ އެއްޗެއް.	

ފައިޑިއުޝަރީ	ޓްރަސްޓީއެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް އެހެން މީހަކާ ނުވަތަ ބަޔަކާ ގުޅޭގޮތުން އިތުބާރުކުރެވި މަގާމެއްގައި ތިމާ ހުރުމުގެ ސަބަބުން ތިމަންގެ އެންމުހާ އަމަލުތައް އެ މީހެއްގެ ނުވަތަ އެ ބަޔެއްގެ މަންފާއަށް ބަހައްޓުން ވާޖިބުވެގެންވާ މީހާ. އާއްމުގޮތެއްގައި ފައިޑިއުޝަރީ އަކީ އެހެން ފަރާތެއްގެ ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލާ ހަވާލުވެހުންނަ މީހާ. މިސާލު: ކުންފުންޏެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރު، އެޖެންޓު، ޓްރަސްޓީ .	
ފައިޑިއުޝަރީ ގުޅުން	އިތުބާރުކުރެވި މަގާމެއްގައި ތިމާ ހުރުމުގެ ސަބަބުން ތިމަންގެ އެންމުހާ އަމަލުތައް އެހެން ފަރާތެއްގެ ފާއިދާއާއި މަންފާއަށް ބަހައްޓުން ލާޒިމުވާ ގުޅުން.	
ފައިޑިއުޝަރީ ޑިއުޓީ	1. އެހެންމީހަކާ ނުވަތަ ބަޔަކާ ގުޅޭގޮތުން އިތުބާރުކުރެވި މަގާމެއްގައި ތިމާ ހުރުމުގެ ސަބަބުން ތިމަންގެ އެންމުހާ އަމަލުތައް އެމީހުންގެ ފާއިދާއާއި މަންފާއަށް ބަހައްޓުމަށް ވާޖިބުވާ ވާޖިބުވުން. 2. މީހެއްގެ ފައިސާއާއި ނުވަތަ މުދަލާ ހަވާލުވާ ހުރުމުގައި ފަރުވާބަހައްޓަންޖެހޭ އެންމެ މަތީ މިންގަނޑު.	
ފައްދު	(1) ބިމުގެ މިލްކުވެރިކަން ނުވަތަ ބިމުގެ މައްޗަށް މީހަކަށް ނުވަތަ ފަރާތަކަށް އޮންނަ ހައްގު [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ސިއްކަޖަހައި ލިޔުމާ ލިޔުން. (2) މީހަކަށް [illegible] [illegible] ލިޔެ ސިއްކަޖަހައި އެމީހަކާ ހަވާލުކުރާ ލިޔުން.	
ފަސްހުކުރުން (ފަސްޚުކުރުން)	ބާޠިލުކުރުން.	
ފަޟާ	ދުނިޔޭގެ ވައިގެ ފަށަލައިގެ ބޭރު.	Space

ފަސިންޖަރުން	އުޅަނދެއް ދަތުރުކުރާއިރު އެ އުޅަނދުގައި ފަޅުވެރިންގެ އިތުރުން ދިޔަ މީހުން.	
ފާހިޝް	1. ހަޑިހުތުރު. 2. ނުބައި ކަންތަކުގައި ހައްދު ފަހަނައަޅާފައިވާ.	Obscene
ފާރމް	ފާޓްނަރޝިޕެއްގެ ގޮތުގައި ހިންގާ ވިޔަފާރި.	Firm
ފާރަލުން	1. ޖާސޫސްކުރުން. 2. މީހަކު ނުވަތަ ބަޔަކު ދާނުދާ ތަންތަނާއި، ކުރާކުރާ ކަންތައްތަކާއި އުޅޭއުޅޭ ގޮތް ސިއްރުން ބެލުން. 3. ތަނެއްގައި ކަންހިނގާ ގޮތް ސިއްރުން ބެލުން.	
ފާދިރީން	ނަސާރާދީނުގެ އިމާމުން.	
ފާސްކުރުން	1. އެއްޗެއް [illegible] ބެލުމަށްޓަކައި [illegible]. 2. ކަނޑައެޅިފައިވާ ޝަރުތުތަކެއް ފުރިހަމަވާކަމަށް ރަސްމީ އިދާރާއަކުން ކަނޑައެޅުން. 3. ކަނޑައެޅިފައިވާ ދަރަޖައެއް ހާސިލުވެއްޖެ ކަމަށް ކަނޑައެޅުން.	
ފިކުރީ ގޮތުން	1. ހިޔާލާއި، ފިކުރުގެ ގޮތުން. 2. އަޤީދާގެ ގޮތުން.	
ފިކުރީ މުދާ	ވިސްނުމުގެ ކުޅަދާނަކަމުން އުފައްދާ އުފެއްދުންތަކެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، އިޖާދުތަކާއި، އާޓިސްޓިކް އަދި އަދަބީ މަސައްކަތްތަކާއި، ފުރުމާތަކާއި، ނިޝާންތަކާއި ނަންތައް ހިމެނޭ.	Intellectual property
ފިކްސްޑް ރޭޓް ލޯން	ދަރަނީގެ މުޅި މުއްދަތުގައި ދަރަނިވެރިޔާ ފެށިގެން ދައްކަންޖެހޭ އިންޓަރެސްޓްގެ ރޭޓް ބަދަލެއް ނުވާނެހެން ބާވަތުގެ ލޯން.	Fixed rate loan
ފިކްސްޑް އެސެޓްސް	ދިގު މުއްދަތަކަށް ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ގަންނަ މުދާ. ބިމާއި، އިމާރާތާއި މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ މެޝިނަރީ ފަދަ، އަވަހަށް ވިއްކާލައިގެން ނަގުދު މުދަލަކަށް ހަދާނޭ ކަމަށް ނުބެލެވޭ ހެން މުދާ.	Fixed assets

ފިކްސްޑް ޗާޖް	ދަރަނި އަނބުރާ ދައްކާނެކަން ޔަޤީން ކޮށްދިނުމުގެ ވަސީލަތެއް. ދައްކަންޖެހޭ ދަރަންޏާ ގުޅިގެން، ކަނޑައެޅި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ވަކި މުދަލެއްގެ މައްޗަށް އުފައްދާފައިވާ ޗާޖް ނުވަތަ ސެކިއުރިޓީ. **ފްލޯޓިންގ** ޗާޖާއި ހިލާފަށް، ނަގާފައިވާ ދަރަންޏެއްގެ ހިމާޔަތުގައި ދަރަނިވެރި ފަރާތުގެ މުދަލެއްގެ މައްޗަށް **ފިކްސްޑް ޗާޖެއް** އުފައްދާފައިވާ ނަމަ، ލޯނުގެ ފައިސާ ދައްކައި ހަލާސްކުރަންދެން، މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަކަށް އެ މުދަލުން ތަސައްރުފު ނުކުރެވޭނެ.	
ފިތުނަފަސާދަ	ބުހުތާން ދޮގުހަދައިގެން މީހުންގެ މެދުގައި އުފައްދާ ދެކޮޅުވެރިކަމާއި ހަމަނުޖެހުން.	
ފިތުނަފަސާދަ އުފެއްދުން	އެއްވެސް ޞައްޙަ ސަބަބެއްނެތި، [illegible] ނުވަތަ ބަޣާވާތް ހިތްހަމަނުޖެހުމާއި ދެކޮޅުވެރިކަން އުފެއްދުން.	
ފިތުރީ ޣަރީޒާ	އިންސާނާ އުފެދުމުގައި ހުންނަ އަމިއްލަ އެދުންތަކެއް.	
ފިތުރަތު	1. އާލަމްތަކުގައިވާ އެންމެހައި އެއްޗެހި އުފެއްދެވިއިރު އެކަލާނގެ ޢާމުގައި ޤުދުރަތުން ލައްވަވާފައިވާ އަސްލު ސިފަ ނުވަތަ ގޮތް. 2. އުފައްދަވާފައިވާ ގޮތް. 3. ޠަބީޢަތް.	Nature
ފިގުހު (ފިޤްހު)	އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ މައިގަނޑު މަސްދަރުތަކުން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމްތައް ދެނެގަތުމާއި ޤާނޫނީ ނައްސުތައް ތަފްސީރުކުރުމުގެ އިލްމު ނުވަތަ ސަޔަންސް.	
ފިގްހީ	އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމްތަކާ ގުޅިފައިވާ، ފިގުހާއި ގުޅުންހުރި.	
ފިސްކަލް ޑެފިސިޓް	ޖުމްލަ ހަރަދުން ޖުމްލަ އާމްދަނީ އުނިކުރުމުން އަންނަ ފަރަގު. މިއީ ވިޔަފާރި ހިންގުމަށްޓަކައި	Fiscal deficit

	ދަރަނީގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ހޯދަންޖެހޭ އަދަދު އަންގައިދޭ މިންގަނޑު.	
ފެންނަނުފެންނަ ވޯޓު	ގައުމީ މައްސަލައެއްގައި ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ މަސްލަހަތާ ގުޅިފައިވާ ކަމެއްގައި ނުވަތަ ގާނޫނަކުން އެކަން ލާޒިމުކުރާ ކަމެއްގައި ރައްޔިތުންގެ ނިންމުމަކީ ކޮބައިކަން ބެލުމަށްޓަކައި ނަގާ އާއްމު ވޯޓު.	Referendum
ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން އޮތޯރިޓީ	އާއިލާގެ ގުޅުންތައް ގައުމީ ފެންވަރުގައި އިސްލާހުކުރުން ރައްކާތެރިކުރުން ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ގާނޫނުގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ ގައުމީ އިދާރާ.	
ފޭރުން	އެހެން މީހެއްގެ މިލްކު އެއްޗެއް އެ މީހާގެ ރުހުމާނުލައި ގަދަކަމުން އަތުލުން.	Robbery
ފޮނުވި ފަރާތް	އެއްތަނުން އަނެއް ތަނަށް މުދާ އުފުލުމަށްޓަކައި، މުދާ އުފުލާ ފަރާތާ އެ މުދާ ހަވާލުކުރާ ފަރާތް.	Consignor
ފޮރެންސިކް	ކުށެއް ތަހުގީގުކުރުމުގައި ސައިންސީ ތަހުލީލުތަކާއި އުސޫލުތައް ބޭނުންކުރުން.	
ފޮތު އަގު	މުދަލެއް ގަތް އަގުން ބަލަން ކަނޑެޅުން ޖެހޭ އަގު.	Book value
ފްލޯ ކްރޮސްކުރުން	1. ސިޔާސީ މީހަކު ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު އޭނާ އިންތިޚާބުވި އިރު ހުރި ސިޔާސީ ޕާޓީ ދޫކޮށް އެހެން ސިޔާސީ ޕާޓީއަކަށް ބަދަލުވުން. 2. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ތިބި ތަމްސީލުކުރާ ޕާޓީގެ ފިކުރާއި ހިލާފަށް ދޫކޮށްގެން މަޖިލީހުގައި ވޯޓު ދިނުން.	
ފްލޯޓިން ޗާޖް	ދަރަނި އަނބުރާ ދައްކާނެކަން ޔަގީންކޮށް ދިނުމުގެ ވަސީލަތެއް. މި ބާވަތުގެ ޗާޖު އުފެއްދުނީ ކަސްޓަމަރު އަށްތަން ކުރުވިފައިވާ ވަކި މުދަލެއްގެ މައްޗަކަށް ނޫން. ނަގާ ދަރަނިތަކެއްގެ ހިމާޔަތެއްގެ ގޮތުގައި ވިޔަފާރިއެއްގައި ހިމެނޭ ސްޓޮކް ފަދަ ވިޔަފާރީގެ	

	ތެރޭގައި ދައުރުވަމުންދާ މުދަލެއްގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] އުފެއްދުނަމަވެސް އެ މުދާ ވިއްކައި [illegible] ގެންދިއުމުގެ ހައްގު މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް އޮންނާނެ. މިއާ ހިލާފަށް، ނަގާފައިވާ ޕޭޓަންޓެއްގެ ހިމާޔަތުގައި ވަކި ހާއްސަ މުދަލެއްގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] އުފައްދާފައިވާނަމަ، [illegible] ފައިސާ ދައްކައި [illegible] އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް އެ މުދަލުން [illegible] ނުކުރެވޭނެ.	
ފޯރުކޮށްދިނުން	މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ބޭނުންވާ ބަޔަކަށް އެ މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުން.	Supply
ފޯސް މެޖުއަރ	ގުދުރަތީ ހާދިސާއެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ދެ ފަރާތުންކުރެ ފަރާތަކަށް އެނގިފައިނުވާ ބޮޑުކަމެއް ޖެހުމުގެ ސަބަބުން، ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިން ކޮންޓްރެކްޓުގެ ދަށުން އަދާ ކުރަންޖެހޭ ޒިންމާތައް އަދާކުރުން މައުކޫފުކުރުން ބޭނުންކުރާ މަފްހޫމެއް. މިފަދަ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި ހަނގުރާމަ، ބިންހެލުން، ފެންބޮޑުވުން، މުޒާހަރާ، ހަޑުތާލު ފަދަ ކަންތައްތައް ހިމެނޭ.	Force majeur
ފޯޖުކުރުން	މަކަރާއިހީލަތް ހެދުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އޮޅުވާލައިގެން ނާޖާއިޒު ފައިދާއެއް ލިބިގަތުމަށް ނުވަތަ ލިއްބައިދިނުމަށްޓަކައި، އެއްވެސް އެއްޗެއްގެ އަސްލުކަމަށް ދެއްކުމުގެ ގޮތުން އެ އަސްލާ އެއްގޮތަށް އެއްޗެއް ހެދުން ނުވަތަ އުފެއްދުން ނުވަތަ ކޮޕީކުރުން، ނުވަތަ އެއްޗަކަށް ބަދަލެއް ގެނައުން، ނުވަތަ ލިޔުން ނުވަތަ ކުރެހުން.	Forgery

ދ

ދުސްތޫރު	ޤައުމެއްގެ އިންތިޒާމުކޮށް ހިންގާނެ ގޮތް ބަޔާންކުރާ އަސާސީ ލިޔުން.	Constitution
ދުސްތޫރީ ހައްގު	ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށް، އެ ޤާނޫނުއަސާސީން ރައްކާތެރިކޮށްދޭ ކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އަސާސީ ހައްގު.	Constitutional right

ދުސްތޫރީ ރަސްކަން	ދައުލަތުގެ ވެރިއަކަށް ރަސްކަލަކު ހުރެގެން، ޤާނޫނުއަސާސީއެއްގެ އޮނިގަނޑުގެ ތެރޭގައި ހިންގާ ވެރިކަމުގެ ނިޒާމު.	Constitutional monarchy
ދުސްތޫރީ ޤާނޫނު	އެ ބާރުތަކެއްގެ މައްޗަށް ދައުލަތް އުފެދިފައިވާ ބާރުތަކާއި، ފަރުދުންގެ އަސާސީ ހައްގުތައް އިންތިޒާމުކުރާ ގަވާއިދުތައް.	Constitutional law
ދުސްތޫރީ މައްސަލަ	ޤާނޫނުއަސާސީގެ މާއްދާއެއް ނުވަތަ މާއްދާއެއްގެ ބައެއް ވިޔަސް މާނަކުރަން ޖެހިއްޖެނަމަ އެކަމުގައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ބެލޭ މައްސަލަތަކާއި، ޤާނޫނެއް ނުވަތަ ޤާނޫނެއްގެ ބައެއް ނުވަތަ ގަވާއިދެއް ނުވަތަ ގަވާއިދުން ބައެއް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކުން ނެރޭ އަމުރެއް ނުވަތަ އެއިން އިދާރާއެއްގެ މުވައްޒަފަކު ކުރާ ކަމެއް ނުވަތަ ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ވިޔަސް ޤާނޫނުއަސާސީއާ ހިލާފުވޭތޯ ބަލައި، އެކަމުގައި ގޮތެއް ނިންމަންޖެހިއްޖެ ކޮންމެ މައްސަލައެއް.	Constitutional case
ދޯރު (ބަދާ)	1. ހަނގު ބޭކަލުންނާ ހަމައިން ފުރިގެން މަތިފުށްވަރުގެ މީހެއްގެ އަބުރާ ބާރުމުން ނަގައި އުފުން ވާރި. 2. ދި ދާރަށް ދޮރުތަކު ނުވަތަ ގެވެސާ ފަސްގަނޑުގައި ފައިދާ ޖެހުސަވައިގެން ހަނގުބޭކަލުން އެއްކޮށް ބައްސަވަން ތިއްބަވާ އިރު ކަމަނާބާ މިހަކަ އެއިން ތިނަކަން ވަދެއްޖެނަމަ ދޮންޖޭ އާދަ. 3. ޖޫރިމަނާ.	Fine
ދޯރުނެގުން (ބަދާ)	ދޯރުއަރު ދަނޑުޖެހޭ ބާރި، ފަނޑިޔާރުގެއިން އަތުލައި ދިނުން.	
ދަށު ކޯޓު	1. ޝަރީޢަތްކުރާ ކޯޓު 2. ފުރަތަމަ މަރުހަލާގެ ކޯޓު. 3. މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުތަކާއި ސުޕީރިއަރ ކޯޓުތައް.	Trial court Lower court Court of first instance

ދަރަނި	(1) މީހަކަށް ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައި ހުންނަ ފައިސާ ނުވަތަ އަގެއް ހުރިއެއްޗެއް (2) އަނބުރާ ދައްކާގޮތަށް މީހަކު އަތުން ނަގާ ފައިސާ ނުވަތަ އަގެއް ހުރިއެއްޗެއް.	Debt
ދަރަނި ކަނޑާލުން	ނުލިބޭނޭ ކަމަށް ބެލެވޭ ދަރަނި ހިސާބުތަކުން އުނިކުރުން.	Write-off
ދަރަނިވެރިޔާ	ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ ދޫކޮށްދޭ ފަރާތް.	Debtor
ދަރަނި ދެއްކުމަށް ނުކުޅެދިފައިވާ	ވިޔަފާރިގައި ދުވަހުން ދުވަހަށް ކުރަންޖެހޭ ހަރަދު ކުރުމަށް މާލީ ގޮތުން ނުކުޅެދޭ ހާލަތަށް ދިޔުން.	Insolvent
ދަރަނިދެއްކުމުގެ ގާބިލުކަން	ދަރަނި އަދާކުރުމުގެ ގާބިލުކަން ހުރި މިންވަރު.	Credit worthiness
ދަރި ނަފީކުރުން	ފިރިހެނަކު، ވަކި ކުއްޖަކީ އޭނާގެ ދަރިއެއް ނޫންކަމަށް ޝަރީޢަތް ދަޢުވެރިކޮށް ސާބިތުކުރަން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެކަން ޝަރީޢަތުން ހުހަހަގައިގެން ކުރުން.	
ދަރިއެއްވުން	ދަރިވިހޭ އަންހެން މީހާ އާއި ކާވެނި ކޮށްގެން ހުރި މީހާ އަށީ ކުއްޖާގެ ބައްޕަކަމުން ޝަރުޢީ ގޮތުން ގަބޫލުކުރުން. ދަރިއެއްވުމުގެ އަސްލު ކުރު މުއްދަތަކީ، ކާވެނިކުރި ވަގުތުން ފެށިގެން، ހިޖުރީގޮތުން ހަ މަސް.	
ދަޢުވާ	1. ހައްގެއް ހޯދުމަށް ނުވަތަ އިންސާފު ގާއިމުކޮށްދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް. 2. މީހެއްގެ މައްޗަށްކުރާ ޖިނާއީ ތުހުމަތު.	
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް	ފުރަތަމަ މަރުހަލާގެ ކޯޓަކަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތް.	Claimant/plaintiff
ދަޢުވާކުރާ ސަބަބު	1. ހައްގެއް ހޯދުމަށް ނުވަތަ ހައްގެއް ހޯދުމަށްޓަކައި، މީހަކު އެހެން ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް	Cause of action

	ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ދައުވާ ބިނާވެގެންވާ ވާގިއާ ނުވަތަ ވާގިއާތައް. 2. ދައުވާ ބިނާކުރެވިފައިވާ އަސާސް.	
ދައުވާލިބޭ ފަރާތް	ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގައި ޖަވާބުދާރީވާނޭ ފަރާތް.	Defendant
ދައުވާގެ ސިޔާ (ދައުވާގެ ސިޔާ)	ދައުވާގެ އިބާރާތް.	
ދައުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާން ދިފާއް	(ޖިނާއީ ޝަރުޢު) - ދައުވާ އުފުލުމަށް ދިފާއަކަށް ނުވަތަ ހުރަހަކަށް ވެދާން ކަންކަމާއި، ދައުވާ ބަލައިގަތުމާއި، ދައުވާ ހިންގުމާއި، އަދި ހުކުމް ކަނޑައެޅުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާންކަމަށް ޝަރުޢުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ދިފާއް.	
ދައުލަތް	ޤާނޫނުއަސާސީއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން އިންތިޚާބުވެފައިވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި އޭނާގެ ސަރުކާރާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި ޝަރީޢަތްކުރާ ފަރާތްތަކާއި ދައުލަތުގެ ބިމާއި މުދަލާއި ރައްޔިތުން ޖުމްލަކޮށް.	State
ދައުލަތުގެ ހަރަދު	ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުންނާއި، ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުން ރައްޔިތުންގެ ބޭނުންތަކަށްޓަކައި ކުރާ ހަރަދު.	Public expenditure
ދައުލަތަށް ނެގުން	(ދުސްތޫރީ ޝަރުޢު) - ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އާއްމުވެގެންވާ މަންފާއަކަށްޓަކައި، ޝަރުޢުގައި ކަނޑައެޅި ބަދަލުދީގެންވާ ގޮތެއްގެ މަތިން، އަދި އެކަމަށްޓަކައި ކޯޓަކުން ކުރާ ހުކުމަކުން އަދުލުވެރި ބަދަލެއް ދިނުމަށްފަހު މިލްކުގެ މުދަލެއް ދައުލަތަށް ނެގުން.	Expropriation
ދައުލަތުގެ އާއްމު އަދަބުތަކުގެ ގާއިދާ	ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ކޮންމެވެސް ދެމެހެއްޓުން ލާޒިމުކަން ގަބޫލުކުރާ އަޚްލާޤީ އުސޫލުތައް.	Public order and public decency

ދައުލަތުގެ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ކުރާ ކަންކަން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، ރަސްމީ ގޮތުން އަދާކުރަން ޖެހޭ ދައުލަތުގެ ވާޖިބެއްގެ ދަށުން ކުރާ ކަންކަމާއި ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ކަންކަން.	
ދައުލަތުގެ ވަކީލު	ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ކޯޓުގައި ވަކާލާތުކުރަން ހާޒިރުވާ ގާނޫނީ ވަކީލު.	Prosecutor State attorney
ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު	ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ބާރާއި ގާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރާއި، އަދުލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކުގެ ދަށުންނާއި، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ދަށުންނާއި މުވައްޒަފުން.	Public official
ދައުލަތުގެ ސިއްރު	ގައުމީ ސަލާމަތަށްބަލާއި މުހިންމު، ދައުލަތުގެ ސިއްރު މަޢުލޫމާތު.	Offical secret
ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ހިސާބު	ގަނެފައިވާ މުދަލަކަށް ނުވަތަ ލިބިފައިވާ ޚިދުމަތަކަށް ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައިވާ ފައިސާގެ އަދަދު.	Accounts payable
ދަފައު އަދަލު ބަންޑީޖި	އަގުދު އިޤުރާރުގެ މުއާމަލާތްތަކާއި ގުޅިގެން ކުށްވެރިޔާ ބަދުގެ ފުރިހަމަ މަންފާ ހާސިލުކުރުވާ ގޮތުން އެއްޗެއް ނުވަތަ ބަސްއެއް ކުށްވަންތަކުރާ ފަރާތަކުން ފުރިހަމަކަން ދިނުން ހާޒިރުކޮށްފައިވާ ކަމަށް އެފަރާތުން ކޮށްދިނުމަށް ނުވާނަމަ، ކުރި އެއްކޮށް ނުދައްކައި ހުރުމުގެ ހައްގު ގާނޫނީ ގޮތުން ލިބިދޭކަމާއި، އާއާއެކު އެ ކަމުގެ ޖަމާޢަތާއި، ތަބީޢަތުގެ މައްސަލަ ބަލައި އެކަމަށް ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން އެއިރަކު ކުށްކުރި ފަރާތުން މަންފާލިބުމަށް އޮތް މިންވަރުގެ މައްސަލަ ބިނާކޮށް ކުރި ފިޔަވަޅުއެޅިގެން ދޭން ކަމަށް ބަޔާންކުރާ މަފްހޫމް.	
ދަފްއު	ހުއްޖަތު.	Plea
ދުސްތޫރު ރާވައި ހިންގުމުގެ ނިޒާމް	ދުސްތޫރާ މިލްކީގެ ދުސްތޫރު، ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން ރާވައި ހިންގާ ފަރާތްތަކުން ދޭ ނިޒާމް.	

ދަލީލު	ހެކި.	Proof
ދައުވާކުރެވޭނެ މުއްދަތު	ބައެއް ހައްގުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ކޯޓުގައި ދައުވާ ކުރެވޭނެ މުއްދަތުކަމަށް ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު. ގާނޫނުގައިވާ މުއްދަތެއް ފަހަނައަޅައި ދިއުމަށްފަހު ދައުވާ ނުކުރެވޭނެ.	
ދަރިކޮޅު	1. ނަސްލު. 2. ވަކި ނަސްލަކުން އަންނަ މީހުން. 3. ގައުމު.	
ދަފްތަރު	ރަޖިސްޓަރީ.	
ދާހިލީ ގާނޫނު	1. ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުން އެ ކައުންސިލުގެ އިޚްތިޞާޞް ހިނގާ ސަރަޙައްދުގައި ހިންގުމަށް ހަދާ ގަވާއިދު. 2. ކުންފުންޏަކުން ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން އެފަރާތުގެ މެންބަރުންގެ މައްޗަށް ހިންގުމަށް ހަދާ ގަވާއިދު.	By-law
ދާއިރާ	1. ސަރަޙައްދު. 2. ވަކިކަމަކަށް ހާއްސަވެފައިވާ ހިސާބު. 3. ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި މަސައްކަތެއް ކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ ޑިޕާޓްމެންޓް.	
ދާއިމީ އެޑްރެސް	1. އެ ގެއެއްގެ ރަޖިސްޓަރީގައި އެމީހަކު ޖައްސާފައިވާ ގެ. 2. ކުންފުނި ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާ ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ ރަޖިސްޓަރީ އެޑްރެސްކަމުގައި، ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އޮފީހުގެ ދަފްތަރުގައި ޖައްސާފައިވާ ތަން.	Permanent address
ދާއިމީ ވަޒީފާ	ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އަންނާނެ ވަކި ތާރީޚެއް ނުވަތަ ވަކި ހާލަތެއް އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ވަޒީފާ. ދާއިމީ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމެއް ނިމުމަކަށް އަންނާނީ:	Permanent employment contract

	(1) ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް ގެނައުމުން، ނުވަތަ (2) ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތުން ވަޒީފާ ދޫކޮށްލުމުން، ނުވަތަ (3) ގާނޫނު އޭގެ ބާރުގައި ތަންފީޒުކުރުމާ ގުޅިގެން ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އައުން.	
ދިނުން	މީހެއްގެ އަމިއްލަ އިހުތިޔާރުގައި، މުދަލެއްގެ އަތުގެވެރިކަން އަނެކަކަށް ބަދަލު ކުރުން. އަތުން އަތަށް ދީގެން ނުވަތަ އެހެން މީހަކު މެދުވެރިކޮށް އަނެކަކަށް އެއްކޮށް ގެންގޮސްދީގެން ނުވަތަ ފޮނުވައިދީގެން އަނެކަކަށް ބަދަލު ކުރާ ކުރުންވެސް މީގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭނެ.	
ދިރޭ މުދާ	(މަދަނީ ގާނޫނު) - އެ މުދަލަކުން މާލީ މަންފާ ނުވަތަ އާމްދަނީ ލިބެމުން އަންނަ މުދާ.	
ދިރާސާކުރުން	1. އިލްމީ ގޮތުން ހޯދުން 2. އިލްމީ ގޮތުން ތަހުގީގުކުރުން.	
ދިވެހި ކުންފުނި	ރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ ކުންފުނި.	Local company
ދިވެހިރާއްޖެ	ދިވެހި ދަޢުލަތުގެ ބާރު ހިނގާ ބިމާއި، ކަނޑާއި، އެ ބިމާއި ކަނޑުގެ މައްޗަށްވާ ވައިގެ ސަރަހައްދާއި އަދި ބައިނަލްއަގްވާމީ މުއާހަދާތަކުގަ އާއި، ގާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ އިގްތިސާދީ ސަރަހައްދާއި، ސަރަހައްދީ ކަނޑާއި، މީހުން އުޅޭ ރަށްރަށާއި މީހުން ނޫޅޭ ރަށްރަށް.	Maldives
ދިވެހި ރައްޔިތުން	ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް އުފަން ކޮންމެމީހެއް، އަދި ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް ވެއްޖެ ކޮންމެ މީހެއް.	

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހާއްސަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދު	(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) - އާކިޕެލަޖިކް ބޭސްލައިންތަކުން ފެށިގެން ބޭރުގައިވާ ދުއިސައްތަ ނޮޓިކަލް މޭލުގެ ދުރާ ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދުގެ ތެރެއިން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދީ ކަނޑުގެ ބޭރުން އޮންނަ ސަރަޙައްދާއި، އެ ސަރަޙައްދުގެ ކަނޑު އަޑީގައިވާ ފަސްގަނޑު.	
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާކިޕެލަޖިކް ކަނޑު	ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެތެރޭ ކަނޑު ފިޔަވައި، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަނޑަޅާ އާކިޕެލަޖިކް ބޭސްލައިންތަކުގެ ތެރޭގައިވާ ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދު.	
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދީ ކަނޑު	ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާކިޕެލަޖިކް ބޭސްލައިންތަކުން ފެށިގެން ބޭރުގައިވާ ބާރަ ނޮޓިކަލް މޭލުގެ ދުރާ ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދު.	
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގުޅިފައިވާ ކަނޑު	ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދީ ކަނޑުގެ ބޭރު ކައިރިން ފެށިގެން ބޭރުގައިވާ ބާރަ ނޮޓިކަލް މޭލުގެ ދުރާ ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދު.	
ދިމިޤްރާޠީ ވެރިކަމުގެ ނިޒާމު	މިނިވަން އަދި އިންސާފުވެރި އިންތިޚާބެއްގައި ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކުރާ ބަޔަކު މުދުވެރިކޮށް، ޤާނޫނު އަސާސީއާ އެއްގޮތަށް ވެރިކަން ކުރުމުގެ ނިޒާމް.	
ދިފާއު	ޝަރީޢަތުން ހުރަހެޅިފައިވާ ވައްސަލާމަތްގައި މިޤައުމުގެ މައްޗަށް ކުރާވާ ތުރުމަތިކުން ބަލިޔާ ވުމަން ކުރިމަތިކުރާ ޤާނޫނީ ބަޔަކާ.	Defence
ދިފާޢީ ހާލު	ޖިނާއީ މައްސަލަތައްގެ ތުރުމަތި ހުރިހާ މިޤައުމު ކުރުން ބަރީއަވުމުގެ ޓަކައި، ޝަރީޢަތަށް	

	ހަޤީޤަތް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ބޭނުމުގައި ހުށަހަޅާ ހެކި.	
ދިފާޢީ ހެކިވެރިޔާ	ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގެ ތުހުމަތު އުފުލިފައިވާ މީހަކު ކުށުން ބަރީއަވުމަށްޓަކައި، ޝަރީޢަތަށް ހަޤީޤަތް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ބޭނުމުގައި އޭނާގެ ފަރާތުން ކޮޅުން ހާޒިރުކުރާ ހެކިވެރިޔާ.	
ދިފާޢީ ވަކީލު	ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގެ ތުހުމަތު އުފުލިފައިވާ މީހަކު ތަމްސީލުކުރުމަށް އައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލު.	
ދިޔަ	މީހަކު މަރައިލުމުގެ ނުވަތަ މަރައިލެވުމުގެ ސަބަބުން، ނުވަތަ މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ނުވަތަ މުދަލަކަށް ގެއްލުން ކުރުމުން އަނިޔާލިބުނު ފަރާތަށް ދިނުން ވާޖިބު ވެގެންވާ ފައިސާ.	
ދީބާޖާ	ޤާނޫނެއްގެ ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްގެ ނުވަތަ އެނޫންވެސް ޤާނޫނީ ލިޔުމެއްގެ ފުރުމުގައި އެ އެއްޗެއްގެ މަޤްސަދު ހާމަކުރުމުގެ ގޮތުން ލިޔާ ބަޔާން.	Preamble
ދެންނެވުން	ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނުވަތަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ފަރާތުން ސޮއިކޮށް، ސަރުކާރު ގެ އޮފީސްތަކުގެ އިދާރީ ހިންގުމާބެހޭ ގޮތުން، ނުވަތަ އިދާރީ ހިންގުމުގެ އުސޫލެއް ކަނޑައެޅުމުގެ ގޮތުން، ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކަށް ފޮނުވުން އަންގާ ރަސްމީ އެންގުން.	Presidential directive
ދެކެވޭ ވާހަކަ	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - އެއްވެސް ވަސީލަތެއްގެ ޒަރީޢާއިން އެހެން މީހަކަށް ފޮނުވާ އަޑެއް، މަންޒަރެއް، ލިޔުމެއް، އިޝާރާތެއް، މައުލޫމާތު.	
ދެވަނަ ކިޔުން	ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅޭ ބިލާ މެދު އާއްމުކޮށް ބަހުސްކުރުމުގެ މަރުޙަލާގެ އާއި ކޮމިޓީއެއްގެ މަރުޙަލާގައި ބިލު ތަފްސީލުކޮށް ދިރާސާކޮށް އިސްލާޙު ކުރެވެމުންދާ މަރުޙަލާ.	Second reading

ދަލީލުކުރާ ކޮންޓްރެކްޓް	އަނގަބަހުން ނުވަތަ ލިޔުމުން ކޮންޓްރެކްޓް ހެދުމުގެ ބަދަލުގައި، ކޮންޓްރެކްޓްގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުގެ އަމަލުތަކުން އެނގޭ ކޮންޓްރެކްޓް. ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިންގެ އަމަލުތަކަށް ބެލުމުން އެ ފަރާތްތަކުގެ މެދުގައި ކޮންޓްރެކްޓެއް ގާއިމުކުރެވިފައިވާ ކަން ދަލީލުކުރެވޭން. ކޮންޓްރެކްޓުގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުގެ އަމަލުތަކުން އެނގޭ ކޮންޓްރެކްޓުތަކަކީ، ސައްހަ އަދި ގާނޫނީ ގޮތުން ތަންފީޒުކުރެވޭނެ އެއްޗެއް.	Implied contract
ދަލީލުކުރާ ޝަރުތު	ކޮންޓްރެކްޓުގައި ސަރީހަ ބަހުން ލިޔެފައި ނެތް ނަމަވެސް، (1) ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިންގެ ނިޔަތުން ވަކި ޝަރުތެއް ކޮންޓްރެކްޓުގައި ހިމެނޭ ކަމަށް ދަލީލުކުރާ ކަމަށް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ޝަރުތު، ނުވަތަ (2) ވަކި ބާވަތެއްގެ ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ހިމެނޭ ކަމަށް ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުތު.	Implied term
ދޮގުހުވާ	ދައުވާކުރާ މީހާގެ ފަރާތުގައި ހެކި ނެތިގެން ދައުވާ ސާބިތުކޮށް ދިނުމަށް ނުކުޅެދިއްޖެ ހިނދެއްގައި ދައުވާލިބޭ މީހާގެ މައްސަލަ ޤާޟީމުގެން، ނުވަތަ ދައުވާކުރާ މީހާގެ މައްސަލަ ޝަރުޢީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ދައްކުވުމުން، ޝަރުޢީ ހުކުމެއްގެ ކުރިމަތީގައި ވައްﷲ ގަސަމު ހުވާކުރާއިރު ދޮގެއް ހަދައިގެން ހުވާ ކުރުން.	
ދޮގުހެކި ދިނުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ޝަރީޢަތުން ނުވަތަ ގާނޫނުން ލާޒިމުކުރާ، ނުވަތަ ޝަރީޢަތުން ނުވަތަ ގާނޫނުން ބާރު ލިބިފައިވާ ފަރާތަކުން ހިންގާ ކަމެއްގައި، ނުވަތަ ތަހުގީގެއްގައި، ހަޤީޤަތަކަށް ނުވާ އެއްވެސް މައުލޫމާތެއް ދިނުން ނުވަތަ ތެދަކަށް ވާނޭ ނުވަތަ ވެދާނޭ ކަމަށް ހިތާނުގެން އެ މައުލޫމާތެއް ދިނުން ނުވަތަ އެ މައުލޫމާތަކީ ތެދެއްކަމަށް ނުވަތަ ދޮގެއްކަން ނޭނގި ނުވަތަ އަޑިން ނުކޮށް، ދިނުން. ނުވަތަ އެފަދަ ފަރާތަކަށް އެފަދަ ލިޔުމެއް ހުށަހެޅުން.	Perjery

ދޮގު ތުހުމަތު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ސާބިތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ކުށް ކުރިކަމުގެ ހެއްކެއް ނުވަތަ ގަރީނާއެއް ނެތި މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ ކުށުގެ ތުހުމަތު.	False accusation
ދޮގު ކަޝްފުކުރާ އާލާތް	މީހަކު އަނގަބަހުންދޭ ބަޔާނަކީ، ގަސްތުގައި އޮޅުވާލުމަށް ދީފައިވާ ދޮގު ބަޔާނެއްތޯ ތަހުގީގުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ މެޝިން.	Polygraph

ތ

ތުހުމަތު	ޝަރީޢަތުން މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުވުމުގެ ކުރިން މީހަކު ކުށެއްކޮށްފިކަމަށް ބުނާބުނުން.	Accusation
ތުރާފިލުވުމުގެ މައްސަލަ	މީހަކަށް އޭނާގެ އަވަށްޓެރިޔާގެ ފުރުން ނުވަތަ އަވަށްޓެރިޔާގެ ގޯތިގައި ހުރި އެއްޗެއްގެ ސަބަބުން ވާ އުނދަގޫ ފިލުވުން.	
ތަހުވީލުކުރުން	1. ކޯޓަކަށް ހުށަހެޅިފައި އޮންނަ މައްސަލައެއް އެހެން ކޯޓަކަށް ބަދަލުކުރުން. 2. އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުން.	Transfer
ތަހުލީލުކުރުން	އެއްޗެއްގައި އެކުލެވިގެންވާ މާއްދާތައް ނުވަތަ ބައިތައް ވަކިވަކިން ތަފްސީލުގޮތެއްގައި ބެލުން.	Analysis
ތަހުގީގު	ކަމެއްގެ ހަގީގަތް ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ބަލާ ބެލުން، ނުވަތަ އެކަމަށް ކުރާ ދިރާސާ.	Investigation
ތަހުސީސުކުރުން	1. ވަކި ކަމަކަށް ހާއްސަކުރުން. 2. ވަކި ކަމަކަށް އައްޔަންކުރުން. 3. ވަކި ކަމަކަށް ކަނޑައެޅުން. 4. ވަކި ކަމަކަށް ހުސްވެ ހުރުން.	Dedicate
ތަންފީޛުކުރުން	1. ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް އަމަލުކުރުން.	Execute

	2. ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް ހިންގުން.	Implement
ތަންފީޒީ ބާރު	ގާނޫނު އަސާސީގެ ދަށުން ސަރުކާރު ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު މަތިކޮށްފައިވާ ފަރާތް.	
ތަންޤީހުކުރުން	1. މުރާޖަޢާކުރުން. 2. އިސްލާހުކުރުން.	Revised
ތަންގީދުކުރުން	ފާޑުކިޔުން.	Critique
ތަންޒީމުކުރުން	އިންތިޒާމުކުރުން	
ތަނާގުޟު (ތަނާގުޞު)	1. ފުށުއެރުން. 2. ތަޢާރަޟުވުން.	Contradiction
ތަނާޒުލުވުން	1. މަގާމުން އަމިއްލައަށް ވަކިވުން 2. ދޫކޮށްލުން.	
ތަންޒީމުކުރުން	އިންތިޒާމުކުރުން.	
ތަރަހަ	ބިންގާ.	Basis
ތަރިކަ	މީހަކު މަރުވާއިރު ދޫކޮށްފައިދާ މުދާ.	Inheritance
ތަބަޢީ އިލްތިޒާމު	ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަސާސީ އިލްތިޒާމެއް އަދާނުކުރުމުގެ ސަބަބުން އާއި ވިދިގެން އުފެދޭ އިލްތިޒާމު.	Secondary obligation
ތަބައްރުޢު	1. އަގެއް [illegible] އަނެކަކަށް މުދަލެއް ނުވަތަ ފައިސާއެއް ދިނުން. 2. ބަދަލުގައި އެއްޗެއް ހޯދުމުގެ ނިޔަތެއްނެތި ކުރާ ހަރަދު.	Gift
ތަބާވުން	1. ބޯލަނބުން. 2. ކިޔަމަންވުން. 3. އަނގަކު ދައްކާ މަގުން ހިނގުން.	
ތަކްލީފު	1. އުނދަގޫ. 2. ތުރާ.	

ތަކުލީފު ލިބިގެންވުން	ބުއްދިޢައި ފުރާފުރިރަކަވެގެންވުން.	
ތަކަފުލް	ގުދްރަތީ ހާދިސާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ނުވަތަ ހަލާކެއްގެ ސަބަބުން ލިބޭ މާލީ ގެއްލުން ފޫބެއްދުމަށްޓަކައި ފަރުދުންތަކެއް ގުޅިގެން އެ ފަރުދުން ހިއްސާކުރާ ފަންޑަކުން، އެ ގެއްލުމެއް ލިބުނު ފަރާތަކަށް ގެއްލުން ފޫބެއްދުމަށްޓަކައި ފައިސާ ދިނުން.	Islamic insurance
ތަޢުނުކުރުން (ޠަޢުނުކުރުން)	1. ޗެލެންޖުކުރުން. 2. ވާދަކުރުން. 3. އިސްތިއުނާފުކުރުން.	Challenge Appeal Contest
ތަޢާރަޟް (ތަޢާރުޟު)	ފުށުއެރުން.	Contradiction Conflict
ތައުދީބީ ފިޔަވަޅު	އިދާރީގޮތުން އަޅާ ޑިސިޕްލިނަރީ ފިޔަވަޅު.	Disciplinary action
ތަޢައްސުބު	1. ކުރިއްސުރެ ގަބޫލުކޮށްގެން ހުރި އެއްޗެއްގެ ނުވަތަ ގޮތެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކުރިން ކުރެވިފައިވާ ތަޖުރިބާއެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކުރިން ލިބިފައިވާ މައުލޫމާތެއްގެ ސަބަބުން މިނިވަން ނިންމުމަކަށް ވާސިލު ނުވެވުން. 2. ހައްގަކާ ނުލައި ވަކި ފަރާތަކަށް ބުރަވުން. 3. ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ޒާތީ ސަބަބަކަށްޓަކައި ވަކިގޮތަކަށް ބުރަވުން.	Prejudice
ތަޢައްސުފީ ގޮތުން ހައްގުގެ ބޭނުންކުރުން	ގާނޫނީ ގޮތުން ނުވަތަ އަޚްލާޤީ ގޮތުން މީހަކަށް ލިބިފައިވާ ހައްގެއް އެހެން މީހަކަށް އުނދަގުލެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ދިނުމުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރުން.	Abuse of right
ތަޢައްސުފީ ގޮތުން ކޯޓުގެ އިޖުރާއަތު ބޭނުންކުރުން	ދަތިކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ޝަރީޢަތް ފަސްކުރުމުގެ ގޮތުން ކޯޓުގެ އިޖުރާއަތުތަކުގެ ބޭނުން ހިފުން.	Abuse of process of court
ތަޢައްސުފު	ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން.	abuse
ތައުވީލުކުރުން	ބޭރުފުށުން ފެންނަން އޮތް މާނަ ނޫން އެހެން މާނައެއް ނެގުން.	Interpretation

ތައުލިޔަތޫލަވެރިޔާ	ވަގުފުގެ ނާޒިރުން. ވަގުފު ބެލެހެއްޓުމަށް ވާރުތަ ވަމުން އަންނަ މީހުން.	trustee
ތައުލިޔަތޫލަވެރިކަން	ވަގުފުގެ ނާޒިރުކަން. ވަގުފު ބެލެހެއްޓުމުގެ ހަވާލުވެރިކަން.	trusteeship
ތައާގުދީ	ކޮންޓްރެކްޓުގެ.	contractual
ތައުސީބު (ތަޢުސީބު)	ތަރިކަ ބެހުމުގައި، ތައުސީބުވާ ހާލެއްގައި ތަރިކައިން ލިބޭ ފަރުޟުވެރިއަކު ނެތި އެކަނި ހުރެއްޖެނަމަ މުޅިތަރިކަ އޭނާއަށް ލިބޭ، ފަރުޟު ބައިލިބޭ އެހެން މީހުން ތިބިނަމަ އެމީހުންނަށް ބައިދީފައި ބާކީ ހުރި އެއްޗެއް ލިބުން.	
ތައުޒީރު (ތަޢުޒީރު)	ވަކި ކުށެއް ކޮށްފި މީހަކަށް ދިނުމަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ވަކި ވަގުތެއް ކަނޑައެޅި މިންވަރު ކުރެވިފައިވާ އުޤޫބާތް ނެތި، އެ ކުށް ކުރިމީހާ އަށް ދޭން އުޤޫބާ ޤާޟީގެ އިޖްތިހާދަށް ދޫކޮށްލެވިފައިވާ ހިނދު ޤާޟީ ކަނޑައަޅާ އަދަބު.	
ތަމައްދުން	1. ކުރިއެރުން. 2. ތަހުޒީބު. 3. ރަށެއް ނުވަތަ ގައުމެއް ރަށްވެރިކަމުގެ ގޮތުން ކުރިއަރާ ކުރިއެރުން.	Urbanisation
ތަމްސީލުކުރުން	މީހެއް ނުވަތަ ބައެއްގެ ފަރާތުން ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ތަނަކަށް ހާޒިރުވުމަށް ނުވަތަ ވާހަކަ ދެއްކުމަށްޓަކައި ގާނޫނީ ބާރުދީ ހަވާލުކުރުމުން އެމީހެއްގެ ނުވަތަ އެބައެއްގެ ބަދަލުގައި އެކަމެއް ކުރުން ނުވަތަ އެތަނަކަށް ހާޒިރުވުން ނުވަތަ އެ ވާހަކައެއް ދެއްކުން.	represent
ތަފްސީރުކުރުން	މާނަ ބަޔާންކުރުމާއި އެއާ ގުޅިފައިވާ ކަންތައްތައް ބަޔާންކުރުން.	Exegesis
ތަދާރުކުނުކުރެވޭފަދަ ގެއްލުން	އިޢާދަނުކުރެވޭފަދަ ގެއްލުން.	Irreparable loss

ތަދައްޚުލުކުރުވުން (ތަދައްޚުލުކުރުވުން)	ދެފަރާތެއްގެ ދެމެދުގައި ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައެއްގެ މަސްލަހަތު އޮތް ތިންވަނަ ފަރާތެއް ކޯޓުގެ އަމުރަކުން ނުވަތަ ކޯޓުގެ ފަރާތުން އެމައްސަލައިގެ ހަސްމަކަށް ހެދުން.	
ތަދައްޚުލުވާ ފަރާތް (ތަދައްޚުލުވާ ފަރާތް)	ދެމީހެއްގެ ދެމެދުގައި ޝަރީޢަތުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައެއްގެ ތެރެއަށް ވަންނަ ފަރާތް.	intervenor
ތަދައްޚުލުވުން (ތަދައްޚުލުވުން)	ދެ މީހެއްގެ ދެމެދުގައި ޝަރީޢަތުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައެއްގެ ތެރެއަށް މަސްލަހަތު އޮތް ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ވަނުން.	intervene
ތަތުބީޤު (ތަޠުބީޤު)	1. ހިންގުން. 2. ބޭނުންކުރުން. 3. ތަންފީޒުކުރުން.	Application Use Execute
ތަލާޤު (ޠަލާޤު)	ވަރި.	Divorce
ތަގާދުމުގެ އުސޫލު	ވަކި މުއްދަތެއް ފަހަނައަޅައި ދިއުމަށްފަހު، ކަމަކާބެހޭ ގޮތުން ދަޢުވާ ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަ އުސޫލު.	Statute of limitation
ތަގްރީރީ ގަވާއިދު	ދެ ފަރާތަކުން އެއްބަސްވެއްޖެ ހިނދެއްގައި އެ ގަވާއިދުތަކާ ހިލާފުވުން ހުއްދަވާ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުތައް.	
ތަގްލީދު	އެއީ ރަނގަޅު ގޮތްކަމަށް އިތުބާރުކޮށް، ދަލީލަށް ނުބަލައި ވަކި ގޮތެއް ގަބޫލުކުރުން ނުވަތަ އަމަލުކުރުން.	
ތަގްދީރު	1. ވަޒަންކުރުން. 2. އެއްޗެއް ނުވަތަ ކަމެއްގެ މުހިންމުކަން، ފެންވަރު، އަދަދު، މިންވަރު ނުވަތަ އަގާމެދު ގޮތެއް ނިންމުން.	evaluate
ތަސައްރުފުކުރުން	މުދަލުން މުޢާމަލާތްކުރުން.	dealing

ތަސްދީގުކުރުން	1. ބަލައިގަތުން. 2. ތާއީދުކޮށް ކަށަވަރުކޮށް ދިނުން.	ratify
ތަޖްރީމުކުރުން	ވަކި އަމަލެއް ކުށެއްކަމަށް ގާނޫނަކުން ކަނޑައެޅުން.	Criminalization
ތަޝްރީއު (ތަޝްރީޢު)	ލެޖިސްލޭޝަން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހަދާ ގާނޫނު.	
ތާރީހީ މަޒުހަބު	ގާނޫނުގެ މަޒުހަބެއް. މި މަޒުހަބު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުން ގާނޫނާ ގަވައިދުތަކަކީ ޒަމާނާ އެކަށީގެންވާ ގޮތަށް ބަދަލުވަމުން އަންނަ އެއްޗެއް. އަދި އެކި ތަންތަނުގެ ނިސްބަތުންވެސް ބަދަލުވަމުން އަންނަ އެއްޗެއް.	
ތިންވަނަ ކިޔުން	ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅޭ ބިލެއް، ކޮމިޓީއެއްގެ މަރުޙަލާއިން ނިމިގެން އެ ބިލާމެދު މަޖިލީހުން ރިއާޔަތްކޮށްދިނުން އެދި ބިލު ހުށަހެޅުމަށްފަހު ބިލަށް ވޯޓަށް އެހުމުގެކުރިން ބިލާމެދު ކުރެވޭ އެންމެ ފަހުގެ ބަހުސްގެ މަރުޙަލާއި އެ ބަހުސް ނިމުމުން ބިލަށް ވޯޓަށް އެހުމުގެ ކުރިން ބިލުގެ ސުރުހީ އިއްވާ މަރުޙަލާ.	
ތިންވަނަ ފަރާތް	1. ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިއަކަށްނުވާ އެހެން ފަރާތެއް. 2. ދެބަސްވުމެއްގެ ބައިވެރިއަކަށް ނުވާ ފަރާތެއް.	Third party
ތިންފަށް ވަރި	1. ފިރިހެނަކު ޖެހިޖެހިގެން ތިން ފަހަރު އެއް އަންހެނަކު ވަރިކުރުން. 2. ވަރިކުރުމުގެ އިބާރާތް ތިންފަހަރު ފަށްކުރުން ނުވަތަ ތަކުރާރުކުރުން. ތިންފަށް ވަރިއަކުން އަނބިމީހާ ވަރިކުރުމަކީ މަނާކަމެއް. ފިރިމީހާ އަނބިމީހާ ވަރިކުރާއިރު، ކޮންމެ އިބާރާތަކުން ވަރިއެރުވިޔަސް، އަދި ވަރިގެ އިބާރާތް ކިތަންމެ ވަރަކަށް ތަކުރާރުކޮށްފައިވިޔަސް، ވަރިވާނީ އެއްފަށް ވަރިއަކަށް.	Triple talaq

ތިމާވެށި	އިންސާނުންނަށް އާދޭ އަސަރު ކުރާ، އެބައި މީހުންގެ ވަށައިގެންވާ ދިރުންހުރި ހުރިހާ ތަކެއްޗާއި ދިރުންނެތް ހުރިހާ ތަކެއްޗާއި ތަންތަން.	
ތިމާގެ މީހާ	(ޓެކްސް ގާނޫނު) - އެ މީހެއްގެ އަނބިމީހާ ނުވަތަ ފިރިމީހާ؛ ނުވަތަ މާމަ، ކާފަ، މަންމަ، ބައްޕަ، ދަރިއެއް، އެއްބަނޑުއެއްބަފާ މީހެއް، އެއްބަނޑު ނުވަތަ އެއްބަފާ މީހެއް. (ޖިނާއީ ގާނޫނު) - އަންނަނިވި ގޮތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް މީހަކާ އާއިލީ ގުޅުންހުރި މީހާ: i. މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ، ކާފަ އެއް ނުވަތަ މާމައެއް، މުނިކާފައެއް، ނުވަތަ މުނިމާމައެއް؛ ނުވަތަ ii. ދަރި ނުވަތަ ކާފަދަރިން ނުވަތަ މުނިކާފަދަރިން؛ ނުވަތަ iii. އެއްބަނޑުއެއްބަފާ މީހާ، ނުވަތަ އެއްބަނޑު މީހާ ނުވަތަ އެއްބަފާ މީހާ؛ ނުވަތަ iv. ބޮޑުދައިތަ، މުނިބޮޑުދައިތަ، ބޮޑުބޭބެ، މުނިބޮޑުބޭބެ، ނުވަތަ ތިމާއަށް ބޮޑުބޭބެ ކިޔާ އަންހެން ކުއްޖާ ނުވަތަ ފިރިހެން ކުއްޖާ؛ ނުވަތަ v. އަނބިމީހާގެ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ ބައްޕަ، ނުވަތަ އަނބިމީހާގެ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ މަންމަ، ނުވަތަ އަނބިމީހާގެ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ އަންހެން ދަރިފުޅު، ނުވަތަ އަނބިމީހާގެ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ ފިރިހެން ދަރިފުޅު؛ ނުވަތަ vi. އެއްކިރުވުމުގެ ސަބަބުން އަހަރަކާތްވާ ފިރިހެނާ ނުވަތަ އުޅުމަކާތްވާ އަންހެނާ.	
ތިރަކަތްރަދަ ބަޖެޓް	އާމްދަނީ އާއި ހަރަދު އެއްވަރުވާ ބަޖެޓް.	Balanced budget
ޠަބީޢީ	ގުދުރަތީ.	Natural
ޠަބީޢީ ގާނޫނު	ގާނޫނުގެ މަޞްދަރެއް. މި މަޞްދަރު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުން، ޠަބީޢީ ގާނޫނަކީ މާތް الله މި އާލަމުގައި ޤާއިމްކުރައްވާ އަބަދަށް ދެމިހުންނަ ގަވާއިދުތަކެވެ. މި ގަވާއިދުތަކަށް އިންސާނާ ދެނެގަންނަނީ	Natural law

	ފިކުރުހިންގައިގެން އޭނާގެ ބުއްދީގެ ބާރުން. މި މަޛުހަބުގެ ނަޒަރުގައި އިންސާނުން ހަދާ ޤާނޫނުތަކުގެ އަސާސަކީ ޠަބީޢީ ޤާނޫނު. ޠަބީޢީ ޤާނޫނަކީ ހުރިހާ ތަނެއްގައި ހުރިހާ ޒަމާނެއްގައި ދެމިހުންނަ ޤާނޫނުތަކެއް. އަދި އިންސާނުން ހަދާ ޤާނޫނުތަކެއް ހުންނަންވާނީ ޠަބީޢީ ޤާނޫނާ ވިފާޤުން އެއްގޮތަށް.	
ޠަބީޢީ އިންސާފު	އިންސާފު ލިބިދޭ އިޖުރާއަތަކީ އިންސާފުވެރި އިޖުރާއަތެއްތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބަލާނެ މިންގަނޑުތައް ބަޔާންކުރާ މަބްދައު. ޠަބީޢީ އިންސާފު ނުވަތަ ނެޗުރަލް ޖަސްޓިސްގެ މަފްހޫމު ހާޒިރު ކުރާ ގޮތުގައި، ބައިންސާފު އިޖުރާއަތެއްގެ ތެރެއިން ނިންމާ ނިންމުމަކީ ސައްހަ ނިންމުމެއް ނޫން. މީހެއްގެ ހައްގަކާ ގުޅޭ ކަމެއް ނިންމުމުގައި ފަރީޤުންނާއި އެއްނަސް ނިޔާކުރު އިންސާފުވެރިކޮށް ފަރާތްތަކުންނާއި އިދާރީ މުއައްސަސާތަކުން، ބޭނުންކުރާ އިޖުރާއާތުތަކަކީ އިންސާފުވެރި އިޖުރާއަތެއްތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބަލަމުން އަންނަނީ ޠަބީޢީ އިންސާފުގެ ހަމަތަކުގެ މަތިން.	Natural justice
ޠަބީޢީ މުއްސަނދިކަން	އިންސާނުންގެ ދައުރެއް ނެތި ގައުމުގެ ސަރަހައްދުގެ ތެރޭގައި ވުޖޫދުވެގެންވާ، އިންސާނުންނަށް ބޭނުންތެރި ގުދުރަތީ ވަސީލަތްތައް.	Natural resources
ޠަބީޢީ ޝަޚްސް	1. މީހާ. 2. އަމިއްލަ ފަރުދު. (އިދިމާލަ: ޤާނޫނީ ޝަޚްސް)	Natural person

ލ

އިސްތިލާހު	ދިވެހި/އިނގިރޭސި/އަރަބި	މާނަ
ލުގަވީ (ލުޣަވީ)	ބަހުގެ ގޮތުން. ބަހުގެ.	Literally
ލަފުޒުގެ އުސޫލު	ޤާނޫނު މާނަކުރުމުގައި ވަކި ކަމެއް ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރުމަށް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ބަސް ނުވަތަ އިބާރާތް ނުވަތަ ޖުމްލައިން ދޭހަވާ އާއްމު މާނަ	Literal rule

	އެ ގޮތުގައި ދެމެހެއްޓުމަށް އިސްލާމް ދީނުގެ އުސޫލު. ބަހެއް ނުވަތަ އިބާރާތެއް ނުވަތަ ޖުމްލައެއް ގާނޫނުގައި ބޭނުންކޮށްފައި އޮތް ގޮތުން އެއިން ވަކި މާނައެއް ދޭހަވާނަމަ އެ މާނަ އެއަށްވުރެ ފުޅާކުރުމަކީ ނުވަތަ އެހެން މާނައެއް އެއިން ދޭހަކޮށްގަތުމަށް މަސައްކަތް ކުރުމަކީ ރަނގަޅު ގޮތެއް ނޫންކަމަށް ބެލުމުގެ އުސޫލު.	
ލައިބޯ	ލަންޑަން އިންޓަބޭންކް މާކެޓުގައި ހިފާ ބޭންކުތަކުން، އެއް ބޭންކުން އަނެއް ބޭންކަށް ދަރަނި ދޫކުރާ އިންޓަރެސްޓް ރޭޓް.	London Interbank Offered Rate (Libor)
ލައިބިލިޓީޒް	އެކިއެކި ފަރާތްތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ.	Liabilities
ލައިސަންސް	1. މީހެއްގެ މުދަލެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަ އެހެން މީހަކަށް ދިނުން. 2. ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ސަރުކާރުގެ އިދާރާއަކުން ދޭ ހުއްދަ.	License
ލައިސަންސްދޭ ފަރާތް	މުދަލެއް ބޭނުންކުރުމަށް ނުވަތަ ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ހުއްދަދޭ ފަރާތް.	Licensor
ލައިސަންސްލިބޭ ފަރާތް	މުދަލެއް ބޭނުންކުރުމަށް ނުވަތަ ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ހުއްދަލިބިފައިވާ ފަރާތް.	Licensee
ލައިދިނުން	1. މަގުދައްކުން. 2. ކިޔަންވީ ގޮތް ނުވަތަ ހަދަންވީ ގޮތް ކިޔައިދިނުން.	Leading
ލަގަބު (ލަގަބް)	ލިބިފައިވާ ދަރަޖައެއް ބަޔާންކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ލިބިފައިވާ ޝަރަފުވެރިކަމެއް ހާމަކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ބޭނުން ކުރާ ނަމެއް.	

ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ ހިސާބު	ވިއްކާފައިވާ މުދަލަކަށް ނުވަތަ ދީފައިވާ ހިދުމަތަކާ ގުޅިގެން ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ގެ އަދަދު.	Accounts receivable
ލިކުއިޑިޓީ	އިންވެސްޓްމަންޓެއް ނުވަތަ މުދަލެއް ނަގުދު ފައިސާއަށް ބަދަލުކުރެވުމުގެ ގާބިލުކަން.	Liquidity
ލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމޭޖަސް	ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިންކުރެ އެކަކު ކޮންޓްރެކްޓާ އެއްގޮތަށް އަމަލު ނުކޮށްފިނަމަ، ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަނެއް ބައިވެރިޔާއަށް ލިބޭނެ ބަދަލުގެ އަދަދާމެދު ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިން ކުރިން އެއްބަސްވެ، ކޮންޓްރެކްޓުގައި ލިޔެފައި އޮންނަ އަދަދު. މިފަދަ ބަދަލުތަކާ ގޮތުން ލިޔާ މާއްދާއަކީ ބައެއް ފަހަރު ޕެނަލްޓީ މާއްދާ ނުވަތަ ޝަރުތު ޖަޒާއީ އެއްވެސް ކިޔާ.	
ލިއާން	އަނބިމީހާ ދިމާއަށް ޖެހޭގެ ތުހުމަތު އަޅުވައި ފިރިމީހާ ބަހެއް ބުނުމުން އޮޅުމުގެ ހުއްޖަތެއް ދެއްކުމުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަޔާން ނުވަތަ ބަސްތަކެއް.	
ލިއެން	1. މީހަކު ދައްކަންޖެހޭ ދަރަންޏެއް ދައްކަންދެން މުދަލެއް ހިފެހެއްޓުމުގެ ނުވަތަ ޙިމާގެ އަތުގައި ބެހެއްޓުމުގެ ހައްގު. 2. މީހަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ދެއްކުމުގެ ރަހީނުކަމުގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ ގެރެންޓީ ވާޖިބެއް އަދާކުރާނެ ކަމުގެ ޔަގީން ކަމެއްގެ ގޮތުގައި، އުފެދޭ ނުވަތަ ނުއުފެދޭ މުދަލެއްގެ މައްޗަށް އުފައްދާފައިވާ ޙައްޤު ނުވަތަ ބާރު. 3. ރަހުނަކުން އުފައްދާފައިވާ ޙައްގެއްކަން.	lien
ލިމިޓޭޝަން ޕީރިއަޑް	ވަކި މުއްދަތެއް ފަހަނައަޅައި ދިޔުމަށްފަހު ދައުވާ ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތު.	
ލިމިޓެޑް ލައިބިލިޓީ	ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާދާރުން އެ ކުންފުންޏެއްގެ ދަރަންޏަށް ޒިންމާވާން ޖެހޭ މިންވަރު ގާނޫނަކުން ކަނޑައަޅައިފައިވުން.	

ލިމިޓެޑް ލައިބިލިޓީ ކުންފުނި	ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާދާރުން އެ ކުންފުންޏެއްގެ ދަރަންޏަށް ހުރިހާ ހާލަތެއްގައިވެސް އަދި ހުރިހާ ޝަރުޢީ ބޭނުމަކަށްވެސް ޒިންމާވާނީ، އަދި ޒިންމާވާކަމަށް ބެލޭނީ، އެ މެންބަރަކު ގަނެފައިވާ ނުވަތަ ގަތުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ ހިއްސާ ގެ އަގުގެ ތެރެއިން އެއްވެސް މިންވަރެއް ކުންފުންޏަށް ނުދީ އޮތްކަމުގައިވާނަމަ، އެ މިންވަރަކަށް ކަމަށް ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ބާވަތުގެ ކުންފުނި.	
ލިމިޓެޑް ލައިބިލިޓީ ޕާޓްނަރޝިޕް	ޕާޓްނަރޝިޕްގެ ނަމުގައި ކޮންޓްރެކްޓުތަކުގައި ބައިވެރިވެ، އެ ކޮންޓްރެކްޓުތަކުގެ ދަށުން އުފުލަންޖެހޭ މާލީ ޒިއްމާއާއި އަދާކުރަންޖެހޭ ދަރަނި އަދާކުރުމުގެ ޒިއްމާ ސީދާ ޕާޓްނަރޝިޕްގެ ފަރާތުން އުފުލުމުގެ ހައްގު ލިބޭގޮތަށް ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ ޕާޓްނަރޝިޕް.	
ލިސްޓެޑް ކުންފުނި	ސްޓޮކް އެކްސްޗޭންޖުގެ ގަވާއިދުތަކުގައިވާ ޝަރުތުތަކަށް ފުރިހަމަކޮށްގެން އެ ގަވާއިދުތަކުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހިއްސާގެ ބާޒާރުގައި ހިއްސާވިއްކުން ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ކުންފުނި.	
ލިޔުން	(ހެއްކާބެހޭ ގާނޫނުން) - އެއްވެސް އެއްޗެއްގައި، ފާހަގައަކުން އަކުރަކުން ނުވަތަ ހިސާބުގެ އަދަދަކުން އެއްޗެއް ފާޅުކޮށް އަންގައި ނުވަތަ އޮޅުންފިލުވައި ދީފައި އޮންނަ ކޮންމެ އެއްޗެއް.	
ލާޖެއްސުން	ދެމީހަކު އެއްބަސްވެގެން އެކަކުގެ މިލްކުގައިވާ މުދަލާއި އަނެކާގެ މިލްކުގައިވާ މުދަލާއި ބަދަލުކުރުން.	
ލާއިންސާނީ އަދަބު	އިންސާނީ ކަރާމަތާއި ޝަރަފަށް ހުތުރުކަން ލިބޭ އަނިޔާ.	
ލާއިޤު	1. އެކަށީގެންވާ 2. އަރާއަރަށްފެތޭ	

	3. އަތްރަމަވާ	
ލާމަރުކަޒީ އުސޫލު	ދައުލަތް ހިންގުމުގެ މުހިންމު ކަންތައްތައް ފިޔަވައި، ދެންހުރި ކަންތައްތައް ރަށްފުށުގެ އިދާރާއިން އަމިއްލައަށް ހިންގުމުގެ މިނިވަންކަންދީ، ގައުމެއްގެ އިދާރީ ހިންގުމުގެ ނިޒާމު އިންތިޒާމުކޮށްފައި އޮތުން.	
ލީގަލް ރިއަލިޒަމް	ގާނޫނު ކަމަށް ބޭލުވޭނީ ކޯޓުތަކުންނާއި ސަރުކާރުންނާއި ގާނޫނީ އޮފީސްތަކުން އަމަލު ކުރަމުންދާ ގޮތް ކަމަށް ބަޔާންކުރާ ގާނޫނުގެ މަޛުހަބު.	
ލީގަލް ޓެންޑަރ	އަގެއް އަދާކުރުމަށް ގާނޫނީގޮތުން ކަމުދާ، އަދި ބަލައިގަންނަންވީ ފަރާތުން ގަބޫލުކުރަންވާން، ފައިސާގެ ގޮތުގައި ރަސްމީގޮތުން ނެރެފައިވާ އަދި ހިނގާ ކޮންމެ އެއްޗެއް.	
ލެންޑިންގ ރޭޓް	ބޭންކުން ދޫކުރާ ލޯނަށް ނަގާ އިންޓަރެސްޓް ރޭޓް.	Lending rate
ލެވަރޭޖް ރޭޝިއޯ	ވިޔަފާރިއެއްގެ ޖުމްލަ ރައުސްމާލުގައި ދަރަނި ހިމެނޭ ނިސްބަތް.	Leverage ratio
ލެޓަރ އޮފް ކްރެޑިޓް (އެލްސީ)	މިއީ ގަންނަފަރާތުން ވިއްކާފަރާތަށް ދައްކަންޖެހޭ ޕޭމަންޓު ހަމައަށް އަދި ވަގުތަށް ދައްކާނެކަން ޔަގީންކޮށްދީ ކަސްޓަމަރުގެ އެދުމަށް ބޭންކުން ދޫކުރާ ލިޔުން.	Letter of credit (L/C)
ލެޖިޓިމަސީ	ސައްހަކަން.	
ތެންދޭން	1. ފަހުން އަގުދޭ ގޮތަށް އަތްލާ އަތްލުން. 2. ދަރަނި.	Credit
ތެންދޭންކުރުން	ދަރަންޏަށް މުދާ ނެގުން.	Take on credit
ތެންދޭނަށް މުދާ ވިއްކުން	ފަހުން ފައިސާ ދައްކާގޮތަށް މުދާ ވިއްކުން.	Credit sale
ޟަޢީފު (ސަޢީފު)	1. ނިކަމެތި 2. ބަލިކަށި	
ޟަރޫރީ ހާލަތު (ސަރޫރީ ހާލަތު)	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ފުރާނަ ސަލާމަތް ކުރުމަށްޓަކައި ނުވަތަ މުދަލެއް ސަލާމަތް ކުރުމަށްޓަކައި ކުށެއްކުރުން ނުވަތަ	

	އެއަށްވުރެ ބޮޑުގެއްލުމަކުން ސަލާމަތްވުމަށް އެކަން ކުރުން ނޫން އެހެން އެއްވެސް ހިޔާރެއް ނެތް ހާލަތު.	
ލޯން	ދަރަނި. ފައިދާއާއެކު ނުވަތަ ފައިދާއާއި ނުލައި، އަނބުރާ ދެއްކުމަށް ދެވޭ ފައިސާ ނުވަތަ އަގެއް ހުރި އެނޫންވެސް އެއްޗެއް.	Loan
ލޯނުގެ އަދަދު	ދަރަނީގެ އަދަދު. ލޯނުގެ ގޮތުގައި ދޫކުރި ފައިސާގެ އަދަދު.	Principal amount
ލޯނުގެ ފީ	މާލީ އިދާރާއަކުން ލޯން ހަމަޖެއްސައިދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން ނަގާ އިދާރީ ފީ.	Loan fee
ލޯކަލް ކައުންސިލް	ގާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނު) ގެ ދަށުން އުފެއްދާފައިވާ ކައުންސިލް.	

ގ

ގުރްއާން (ގުރްއާން)	ކީރިތި قرآن އަކީ ރަސޫލާ މުހައްމަދު ﷺ އަށް މާތް الله ބާއްވާލައްވާފައިވާ އެކަލާނގެ ފޮތް. މި ފޮތުގައިވަނީ އަބަދުގެ އަބަދަށް މީސްތަކުން އުޅުމަށް މާތްالله އަންގަވާފައިވާ މަގު.	
ގުޅުން ހުރިފަރާތް	(ޓެކްސް ގާނޫނު) - ގުޅުން ހުރި ފަރާތަކީ: 1. އެ ފަރާތެއްގެ އެއްވެސް ބިމާގެ މީހެއް. 2. އެ ގުރޫޕުގައި ހިމެނޭ އެހެން ކުންފުންޏެއް. 3. އެފަރާތަކާ އެކު ޕާޓްނަރޝިޕެއްގައި ހިމެނޭ ފަރާތެއް.	

	4. އެމެރިކާއަކީ، އެ ކޮންފެޑެރެސީގެ އެއްވެސް ހިއްސާއެއް ނުވަތަ ޖިންގާއެއްގައި އެއްވެސް މަސްލަހަތެއް ލިބިފައިވާ މީހެއްނަމަ، އެ ހިއްސާތަކާ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި މަސްލަހަތެއް ލިބިފައިވާ އެހެން އެއްވެސް ފަރާތެއް.	
ގުޅިފައިވާ ދައުލަތް	ގޮތުގަނޑެކަން އަމިއްލަވެރިކަމުގެ ހިންގާ ދައުލަތްތަކެއް ނުވަތަ ސަރަހައްދުތަކެއް ގުޅިގެން، މަރުކަޒީ ސަރުކާރެއްގެ ބޮޑުމުގެ ދަށުން އެ ދައުލަތްތަކަށް ނުވަތަ ސަރަހައްދުތަކަށް ހިންގުމަށް ހަމަޖެއްސާފައި އޮންނަ ދުސްތޫރީ ނިޒާމް. ގުޅިފައިވާ ދައުލަތްތަކުގައި ވެރިކަމުގެ ބާރުތައް އޮންނާނީ ގުޅިފައިވާ ދައުލަތުގައި ހިމެނޭ ދައުލަތްތަކުގެ މެދުގައި އެއްބަސްވާ ގޮތެއްގެ މަތިން ގާނޫނުއަސާސީގައިވާ ގޮތަށް ބަހާލެވިފައި.	Federation
ގުދުރަތް	1. ފިތުރަތް. 2. މާތްاللهގެ ކުޅަދުންވަންތަކަން. 3. ތަޤްދީރުގައި ކަންހިނގަމުންދާ ގޮތް.	
ގުދުރަތުގެ ގާނޫނު	ދުނިޔޭގައިވާ ދިރުން ހުރި ތަކެތި ތަބާވާ ގުދުރަތީ ގާނޫނު. މިސާލަކަށް، މަރުވުން، ބަލިވުން، ނިދުން، ކެއުން، ބޮއިން، ރުއިއަދުން، ހިނިއައުން އަދި ހިތާމަ.	Law of nature
ގުޑްވިލް	ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއްގައި ހިމެނޭ އެސެޓްސްގެ ޖުމްލަ އަގަށްވުރެ އިތުރަށް އެ ކުންފުނިގައި ނުވަތަ އެ ވިޔަފާރިގައި ހުންނަ އަގު. ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއްގެ ގުޑްވިލްއަކީ ޣައިރުމާއްދީ މުދަލެއް. ގުޑްވިލްގެ އަގު ކަނޑައަޅުމުގައި ވިޔަފާރީގެ ބްރޭންޑް ނަމާއި، ވިޔަފާރީގެ އިއުތިބާރާއި ކަސްޓަމަރުންގެ އަދަދާއި ކަސްޓަމަރުންނާއެކު އޮންނަ ގުޅުމާއި މުވައްޒަފުންނާއެކު އޮންނަ ގުޅުމާއި އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ މައްޗަށް ބަލިގާން.	Goodwill

ގަންނަމީހާ	ގަންނަ ފަރާތް ނުވަތަ ގަންނަން އެއްބަސްވާ ފަރާތް.	Buyer
ގަރަންޓީ	1. ޝަރުޠެއް ފުރިހަމަ ކުރާނެކަން ކަށަވަރުކޮށް ދިނުމަށްޓަކައި ދޭ ޔަގީންކަން. 2. މީހަކު އަދާކުރަންޖެހޭ ދަރަންޏެއް ނުވަތަ މާލީ ޒިއްމާއެއް އެމީހަކު އަދާނުކޮށްފި ހިނދަކު އެ ދަރަނި ނުވަތަ އެ ޒިއްމާ އަދާކުރާނެ ކަމަށް ބުނު އެހެން މީހަކު ދޭ ޔަގީންކަން. 3. އެއްބަސްވުމެއްގައި ނުވަތަ މުޢާމަލާތެއްގައި ހިމެނޭ ފަރާތަކުން އެ އެއްބަސްވުމުގެ ނުވަތަ އެ މުޢާމަލާތުގެ ޝަރުޠަކާ ހިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެ އެއްބަސްވުން ނުވަތަ މުޢާމަލާތް ޝަރުޠުތަކާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ނުކުރުމުގެ ސަބަބުން، އުފެދޭ ނަތީޖާއާމެދު އެ އެއްބަސްވުމުގައި ނުވަތަ މުޢާމަލާތުގައި ބައިވެރިނުވާ ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ޒިންމާ އުފުލާނެކަން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ދިނުން.	Guarantee
ގަރަންޓީދޭ ފަރާތް	އެހެން ފަރާތަކުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ މާލީ ޒިއްމާއެއް އެ ފަރާތަކުން ފުރިހަމަ ނުކޮށްފިނަމަ އެ މާލީ ޒިއްމާ އަދާކުރުމަށް ހަވާލުވާ ފަރާތް.	Guarantor
ގަބޫލުކުރުން	1. ހުށަހެޅުމެއް ލިބޭ ފަރާތުން އެހުށަހެޅުން ބަލައިގަތް އެއަށް ރުހުން. 2. ރުހުމާއި އެއްބަސްވުން. ގަބޫލުކުރުން ފުރިހަމަވުމަށް ކަމަށް ބެލެވޭނީ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަންގާ ރުހުން މެއިލްކުރުމުން ނުވަތަ އެންގުމުން.	acceptance
ގަބޫލުކުރެވޭ ޝަރުތު	ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ލިޔެވިފައި ނެތް ނަމަވެސް، އެ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ހިމެނޭކަމަށް ގާނޫނު ގަބޫލުކުރާ ޝަރުތު.	Implied terms
ގަރުނު	ސަތޭކަ އަހަރު.	
ގުނާހެއްނެތް ބަރީއަ	ކުށް ސާބިތުނުވާހާ ހިނދަކު ކޮންމެ މީހަކީ ބަރީއަ މީހެއް ކަމަށް ބެލުމުގެ މަބްދައު.	Presumption of innocence

ގަރާރު	1. ގާނޫނު އަސާސީގައި ނުވަތަ ގާނޫނުގައި ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެ މަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނެރޭ އަމުރުތައް. 2. ކުންފުނި ޖަމާއަތްތަކުގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުންނާއި މެންބަރުންގެ އާއްމު ޖަލްސާތަކުން ނިންމާ އަމުރުތަކާއި ނިންމުންތައް. 3. ދަސްތޫރު (ބޯޑު).	
ގަރީނާ	1. ކަމެއް ހިނގިކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި އެހެން ހަޤީޤަތްތަކުން ނުވަތަ ހަޤީޤަތްތަކަކުން ކަމެއް ދޭހަކުރުން. 2. ކަމެއް ހިނގިކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ނުސީދާކޮށް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހެކި ބަހާއި މައުލޫމާތު.	Circumstantial evidence
ގައުމު	ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ސަރަހައްދެއްގައި އިންތިޒާމުކުރެވިގެން ހިނގާ ސިޔާސީ ޖަމާއަތެއްގެ ގޮތުގައި، އެއްބަހަކުން ވާހަކަ ދައްކައި، އެއް ތާރީޚަކާއި އާދަކާދައެއް ހިއްސާކޮށްގެން ދިރިއުޅޭ، އެފަދަ އެހެން ޖަމާއަތަކާ ދަރިކޮޅުގެ އަސްލުގެ ގޮތުންނާއި އާއްމު ސިފަތަކުގެ ގޮތުން ތަފާތު ބައެއް. ބައެއް ފަހަރު ދައުލަތުގެ މާނަގައި 'ގައުމު' މި ލަފުޒު ބޭނުންކުރޭ.	
ގައުމުވަންތަކަން	1. ގައުމުދެކެ ވާ ލޯބާއި އަމިއްލަ ގައުމާމެދު ހިތުގައި އުފެދޭ ފަޚުރުވެރިކަމުގެ ޝުޢޫރު. 2. ގައުމިއްޔަތު	
ގައުމީ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވެދާނެފަދަ ކަމެއް	ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާދަތަށް ނުވަތަ އިސްތިގުލާލަށް ނުވަތަ ބިމުގެ ޖިސްމާއި ފުރާނައަށް ނުވަތަ މުދަލަށް ބޮޑެތި ގެއްލުންތަކެއް ކުރިމަތިވުން. މީގެ ތެރޭގައި ޓެރަރިސްޓް ހަމަލާތަކާއި ހަތިޔާރު ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގާ ޢުދުވާނީ ހަރަކާތް ހިމެނޭ. ނަމަވެސް ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ ގާނޫނީ ހައްގެއް	

	ބޭނުންކުރަމުން އައި ކަންކަމަށް ތާއީދުކުރުމަށް ނުވަތަ އިންކާރުކުރުމަށް ގާނޫނާ ހިލާފުނުވާ ހިންގާ ސުލޫކަށް ހަރަކާތްތަކާއި މީގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ.	
ގައުމީ ސަލާމަތާބެހޭ މަޖިލިސް	ގާނޫނު ނަންބަރު 1/2008 (ސިފައިންގެ ގާނޫނު) ގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގައުމީ ސަލާމަތާބެހޭ މަޖިލިސް.	
ގަތުޢީ (ގަތުޢީ)	1. އެންމެ މައިގަނޑު. 2. އަސާސީ.	imperative
ގަތުލު	މީހަކު މެރުން.	
ގަޟާއީ (ގަޟާއީ)	ޝަރުޢީ.	judicial
ގަވާއިދު	1. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހަދާ ގާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ބާރު ލިބިގެން ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުން އެ ގާނޫނެއް ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ އެ ގާނޫނެއްގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއްގެ އިތުރު ތަފްސީލު ދިނުމުގެ ގޮތުން ހަދާ އުސޫލު. 2. ކަމެއް ކުރަން އޮންނަ ގޮތް. 3. ވަކި ތަރުތީބަކުން އެއްގޮތަކަށް ހިނގާކަމެއް ނުވަތަ ކުރާ ކަމެއް.	regulation
ގަވާއިދުން	އާދައިގެމަތިން.	
ގަދަކަމުން ވަނުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ފަރާތެއްގެ ހުއްދަ ނެތި ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ތަނަކަށް ވަނުން.	
ގަދަކަމުން މީހަކު ފޭރުވުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - 1. ޖިނާއީ މަގްސަދެއް ހާސިލުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި، ގާނޫނީ ގޮތުން ހުއްދަކުރެވިފައި ނެތް ހާލަތެއްގައި، މީހެއްގެ ރުހުމެއްނެތި އަމަލީގޮތުން އޭނާ ހުރިތަނުން ނަގައިގަނެގެން ގާނޫނުގެ ބާރު ނުފޯރާ ހިސާބަކަށް ނުވަތަ ތަނަކަށް ގެންދިއުން.	

	2. ކިޑްނެޕްކުރުން.	
ގަތް އަގު	1. ވިއްކުމަށްބަލައި ވިޔަފާރިވެރިއަކު ގަތް މުދާ، ގަންނަން ލިބުން އަގު. 2. މުދަލަށް ޖެހުނު އަގު.	Cost price
ގަސްބު (ޣަސްބު)	1. އަނިޔާވެރިކަމާއި، އަދާވާތްތެރިކަމުގެ ގޮތުން ފާޑުގައި އަނެކަކުގެ ހައްގެއް އަތުލައިގަތުން. 2. ފޭރުން.	
ގަސާމާ (ޤަސާމާ)	މަރުގެ ހުވާ. މަރުއެއްގެ ދަޢުވާއާ އެކުގައި އެ ދަޢުވާ ކުރާ މީހާގެ ދަޢުވާއަކީ، ތެދު ދަޢުވާ އެއް ކަމަށް ހީވާ ކަހަލަ އިބާރާތެއް ވާނަމަ، ދަޢުވާ ކުރާ މީހާ ފަންސާސް ހުވާ ކުރުމުން އޭނާއަށް މަރުގެ ދިޔަ ލިބުން ހައްގު ވެދާނެ. އެއީ، އެފަދަ އިބާރާތަކުން ދަޢުވާކުރާމީހާގެ ދަޢުވާ ތެދުކަމަށް ހީވާ ކަހަލަ ގަރީނާއެއް ފެނިއްޖެނަމަ.	
ގަސްދުގައި ކަމެއް ކުރުން	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - 1. ވަކި ނަތީޖާއެއް ނެރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމެއްކުރުން ނުވަތަ ވަކި ނަތީޖާއެއް ނެރުމުގެ ގަސްދުގައި ކުރާ އަމަލެއްގައި ބައިވެރިވުން. 2. ވަކި ނަތީޖާއެއް ނިކުންނާނެ ކަން އެނގިހުރެ ކަމެއް ކުރުން ކަމެއް ކުރުމުން ވަކި ނަތީޖާއެއް ނިކުންނާނެކަން އެނގޭނެ ކަމަށް ބުއްދި ސަލާމަތުން ހުރި މީހަކު ގަބޫލުކުރާނޭފަދަ ގޮތަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ ހާލަތެއްގައި ކަމެއް ކުރުން.	
ގަޑުބަޑު	ގައުމުގައި އުފެދޭ މަދަނީ ހަމަނުޖެހުން.	
ގަޟިއްޔާ (ގަޞިއްޔާ)	1. ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއް. 2. ދަޢުވާއެއް.	case
ގަޟުފު (ގަޛްފު)	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - ގަޛުފަކީ، އަބުރާ ބެހުމުގެ ގޮތުން މީހަކާ ދިމާއަށް ކަލޭ ތިޔަ ހުރީ ޒިނާކޮށްފައޭ ބުނުން.	

ގަޒުފުކުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - މީހަކު ޒިނޭކުރިކަމަށް ބުނެ ދޮގު ތުހުމަތު ކުރުން.	
ގާނޫނު	1. އަމުރުވެރި ފަރާތަކުން ކުރާ އަމުރު. 2. މީސްތަކުން އެ މައްޗަށް އަމަލުކުރުންޖެހޭ އަމުރުތައް. 3. ފަރުދުންގެ މައްޗަށް ހައްގެއް ނުވަތަ ވާޖިބެއް އުފައްދާ ކޮންމެ މަސްދަރެއް. 4. މުޖުތަމަޢު އިންތިޒާމުކޮށް ހިންގުމުގެ ގޮތުން ހަދާފައި ހުންނަ ގަވާއިދުތައް. 5. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ގާނޫނުތަކާއި އެ ގާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ބާރު ލިބިގެން ހަދާ ގަވާއިދުތައް.	law
ގާނޫނު ނެރުން	ސަރުކާރުން ނެރޭ އެކަމަށް ހާއްސަ މަޖައްލާއެއްގައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހަދާ ގާނޫނެއް އިޢުލާންކުރުން. މިއީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހަދާ ގާނޫނެއް އުފަންވާ ވަގުތު.	
ގާނޫނުއަސާސީ	ގައުމެއް ނުވަތަ ދައުލަތެއް ހިންގާނޭ ގޮތް ބަޔާންކުރާ އެންމެ އަސާސީ ދަސްތޫރީ ލިޔުން.	Constitution
ގާނޫނުއަސާސީގެ ސިޔާދަތު	ދިވެހި ދައުލަތުގެ އެންމެހައި ބާރުތައް ގާނޫނު އަސާސީގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހިންގުން. ގާނޫނުއަސާސީގައި ލިޔެފައިވާ ގޮތަކީ ކޮންމެ ކަމެއްގައިމެ އެންމެ ފަހު ބަސްކަމުގައިވުން.	Sovereignty of the constitution
ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - މަގާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން ނުވަތަ އަދާކުރާ ރަސްމީ ވަޒީފާގެ ހައިސިއްޔަތުން އަމަންއަމާންކަން ދެމެހެއްޓުމާއި، ކުށްކުރާ މީހާ ހައްޔަރުކުރުމުގެ ވާޖިބު، ގާނޫނެއްގެ ދަށުން އަދާކުރަން ޖެހޭ މީހާ.	
ގާނޫނުގެ ވެރިކަން	1. ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް ވެރިކަން ކުރުން.	Rule of law

	2. ދައުލަތަށް ލިބިގެންވާ ބާރުތައް ޤާނޫނުން ގައިދުކުރެވި މަހުދޫދު ކުރެވިފައި އޮތުން. 3. މީހެއްގެ މަގާމަށް ނުވަތަ ދަރަޖައަށް ބެލުމެއްނެތި ޤާނޫނުގެ ކުރިމަތީގައި އެންމެން ހަމަހަމަވުން. 4. ޤާނޫނުތަކުގެ ސިޔާދަތު ހިފެހެއްޓުން. 5. ކުރިން ކަނޑައެޅި، އަދި އިއުލާން ކުރެވިފައިވާ ގަވާއިދުތަކަކުން ދައުލަތާއި ދައުލަތުގެ މަގާމުތަކުގައި ތިބޭ މީހުން ބޭނުންކުރާ އިޚުތިޔާރުތައް ގައިދުކުރެވިފައި އޮތުން. 6. ހިތުހުރި ގޮތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު ދައުލަތަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ނެތުން. 7. ހަމަ ޤާނޫނާ ގަވާއިދުތަކީ މުޖުތަމަޢުގެ ވަކި ބަޔަކަށް ފައިދާކުރާ ނުވަތަ ވަކި ބަޔަކަށް އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ޒަރަރެއް ދޭ ޤާނޫނުތަކަށް ނުވުން. 8. އެންމެނަށް އެއް އުސޫލަކުން ޤާނޫނު ހިންގުން. 9. ޤާނޫނަކުން ބާރުލިބިގެން މެނުވީ ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށް ހަމަ އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އެޅުމުގެ ބާރު ނުލިބުން.	
ޤާނޫނުގެ މަންބައުތައް	އެ އެއްޗަކުން ޤާނޫނު އުފެދިގެން އަންނަ އަސްލުތައް ނުވަތަ މަސްދަރުތައް.	
ޤާނޫނުގެ މަސްދަރުތައް	1. ޤާނޫނީ ހައްގުތަކާއި ވާޖިބުތައް އުފެދުމުގެ އަސްލު. 2. ދައުލަތެއް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ޤާނޫނުތައް އުފެދިގެން އަންނަ އަސްލުތައް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކުގެ މަސްދަރުތަކަކީ: (ހ) ޤާނޫނުއަސާސީ؛ (ށ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހަދާ ޤާނޫނުތައް؛ (ނ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހަދާ ޤާނޫނަކުން ބާރު ލިބިގެން ސަރުކާރުގެ އިދާރާ އަކުން ހަދާ ގަވާއިދުތައް؛ (ރ) އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް؛	

	(ބ) ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ގަޟިއްޔާތަކުގައި ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތައް؛ (ޅ) ގާނޫނީ އާދަކާދަ.	
ގާނޫނު ގެޒެޓުކުރުން	ސަރުކާރުން ނެރޭ އެކަމަށް ހާއްސަ މަޖައްލާއެއްގައި ގާނޫނު ޖަހައި އިއުލާނުކުރުން.	
ގާނޫނުހަދާ ބާރު	ގާނޫނު އަސާސީގެ ދަށުން ގާނޫނުހެދުމުގެ ބާރު މަތިކޮށްފައިވާ ފަރާތް.	Legislative branch
ގާނޫނު ތަފްސީރުކުރުން	ގާނޫނުގެ ނައްސުތަކުން އޭގެ މާނަ ދޭހަކޮށްގަތުން.	
ގާނޫނުލްއުގޫބާތު	ކުށްތަކާއި އެ ކުށްތަކަށް ދޭ އުގޫބާތްތައް ބަޔާންކުރާ ގާނޫނު.	
ގާނޫނާ ހިލާފު ނުފޫޒު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - (1) މީހެއްގެ އިހުތިޔާރުން ބޭރުން ގާނޫނާ ހިލާފުކަމެއް ކުރުވުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ މީހެއްގެ އަމިއްލަ އިހުތިޔާރުން ބޭރުން ނުވަތަ މީހަކު ބޭނުން ނުވާކަމެއް އެމީހާ ލައްވައި ކުރުވުމަށްޓަކައި ގާނޫނީ ހައްގަކުން އެ މީހަކު މަޖުބޫރުކުރުން ނުވަތަ ކޮށްފާނެ ކަމުގެ ބިރު ދެއްކުން. (2) މީހަކު ނުވަތަ ބަޔަކު ލައްވައި ކަމެއް ކުރުވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ކަމެއް ނުކުރުވުމަށްޓަކައި، ތިމާގެ އަތުގައި ގާނޫނީ ގޮތުން ނެތް ބާރެއް ބޭނުންކުރުން.	
ގާނޫނީ ހައްގު	(1) ލިބިފައިވާ ގާނޫނެއްގެ ދަށުން ލިބޭ ހައްގު. (2) މުދަލެއްގެ ރަޖިސްޓްރީވެރިޔާއަށް އޮންނަ ހައްގު.	Legal right
ގާނޫނީ ނައްސު	ގާނޫނުގެ އިބާރާތް.	
ގާނޫނީ ބެލެނިވެރިޔާ	1. ކުއްޖެއްގެ ޝަރުއީ ބެލެނިވެރިޔާ އާއި، ޝަރުއީ ބެލެނިވެރިންގެ ތެރެއިން މީހަކު ނެތުމުން ކުއްޖާގެ ބެލެނިވެރިކަމަށް ކޯޓުން އައްޔަންކުރާ ބެލެނިވެރިޔާ.	

	2. ޤާނޫނީ ގޮތުން ތަސައްރުފުވުމަށް ނުވަތަ މީހެއްގެ ފަރާތުން އެކިއެކި ނިންމުންތައް ނިންމުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުވެގެންވާ ފަރާތް.	
ޤާނޫނީ އަދަދު	ޖަލްސާއެއް ސައްޙަވުމަށްޓަކައި އެ ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވާން ޖެހޭނެ ކަމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މީހުންގެ އަދަދު.	
ޤާނޫނީ އުސޫލެއް ގާއިމުކުރާ ގަޟިއްޔާ	ޤާނޫނެއް މާނަކުރުމުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނީ ހައްލެއް ހޯދައި ދިނުމުގެ ގޮތުން އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލެއް ގާއިމުކުރާ ގަޟިއްޔާ.	Precedent setting judgment
ޤާނޫނީ އިސްތިލާހު	ޤާނޫނީ ބަހުރުވަ.	Legal terminology
ޤާނޫނީ އެހީ	ފުދުންތެރިކަން ނެތް ފަރާތްތަކަށް ހިލޭ ސާބަހަށް ޤާނޫނީ ހިދުމަތް ދިނުން.	Legal aid
ޤާނޫނީ ވަކީލު	ކޯޓުތަކުގައި ވަކާލާތުކުރުން، ޤާނޫނީ ލަފާދީ އަދި ޤާނޫނީ އެހީ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ކަމާބެހޭ ދަސްވީ ފަރާތަކުން ހުއްދަ ދީފައިވާ ވަކީލު.	
ޤާނޫނީ މަރުކަޒު	1. ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު. 2. ޤާނޫނީ ބިންގާ.	Legal standing Legal status
ޤާނޫނީ ގަރީނާ (ޤާނޫނީ ޤަރީނާ)	1. ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާ ހަގީގަތެއް ނުވަތަ ހަގީގަތްތަކެއްގެ އަލީގައި ވަކިގޮތަކަށް ފަނޑިޔާރު ގަބޫލުކުރަންޖެހޭނެ ކަމަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައި ހުންނަ ކަންކަން. މިނަ ޤާނޫނީ ގަރީނާތަކަކީ ހެކި ހުށަހަޅައިގެން އެ ހެކިތަކުގެ އަލީގައި ތަޢުނުކުރެވިދާނެ ޤާނޫނީ ގަރީނާތަކެއް. 2. އިފްތިރާޟު.	Legal presumption
ޤާނޫނީ ޝަޚުސް	އެ ޝަޚުސަކަށް، އެ ޝަޚުސުގެ އަމިއްލަ ހައްގުތަކާއި ވާޖިބުތަކެއް ޤާނޫނަކުން ލިބިދީފައިވާ، ޠަބީޢީ ނޫން ކޮންމެ ޝަޚުސެއް.	Legal person Legal entity
ގާއިދާ (ޤާއިދާ)	އުސޫލު.	
ގާއިދުން	1. ލިޔެކުން. 2. އިސްނަގައި މަގުދައްކާ މީހުން	

ގާބިލު	1. ކަމަކަށް އެކަށީގެންވާ. 2. ތާއިގު.	
ގާބިލުކަން ނެތް	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - މީހާގެ އުމުރުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އޭނާގެ ސިކުނޑިއަށް ޖެހިފައިވާ ބައްޔެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އޭނާގެ ސިކުނޑިއަށް ލިބިފައިވާ ނުކުޅެދުންތަކުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އޭނާ މަސްތުވެފައި ހުރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އޭނާއަށް ދިމާވެފައިވާ އެނޫންވެސް ނުކުޅެދުންތަކުގެ ސަބަބުން، ކަމަކާމެދު އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ވިސްނައި، ނިންމުމެއް ނިންމުމަށް، ސާފުކޮށް ބަޔާންވާ ގޮތެއްގައި، ނުކުޅެދިގެންވުން.	
ގާބިލިއްޔަތު	މީހެއްގެ ކިބައިގައި ހުންނަ ކަމެއް ކުރުމުގެ ކުޅަދާނަކަން.	
ގާތިލު	މީހަކު މެރި ކަންފަރިއާ.	
ގާޒީ	1. ގާނޫނުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އަދުލުއިންސާފު ގާއިމު ކުރުމަށް އައްޔަންކޮށްފައިވާ މީހާ. 2. ފުރަތަމަ މަރުހަލާގެ ކޯޓެއްގެ ގޮތުގައި ޝަރީޢަތްކުރަން އުފައްދާފައިވާ ސުޕީރިއަރ ކޯޓުތަކުގައި ޝަރީޢަތްކުރާ ފަނޑިޔާރުންގެ މަގާމުގެ ނަން.	
ގާޒީއަކު ވަލީދޭ މައްސަލަތައް	ގާޒީއަކު ވަލީދޭ ހާލަތްތައް. i. ވަލީވެރިއަކު ނެތުން (ނަސަބުގެ ގޮތުން). ii. ވަލީވެރިއާ މީހަކާ އިންނާން ދިމާވުން. iii. ވަލީވެރިއާ ގަސްރުގެ މަސާފާތުގެ ދުރުގައިވުން. iv. ވަލީވެރިއާ ތިން ދުވަހަށް ވުރެއް ގިނަ ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ނޭނގާ އޮތުން.	

	v. ވަލީވެރިޔާ ނުނިކުމެވޭ ފަދަ ބަލިއެއްގައި ބަންދުވުން. vi. ވަލީވެރިޔާ ފިލައިގެން ދިއުން. ވަލީވެރިޔާ ވަލީ ދިނުމުން މަނާވެގަތުން.	
ޤިރާޟު (ޤިރާސު)	މުދަލެއްގެ ވެރިއަކު އެހެންމީހަކާ އެ މުދާ ހަވާލުކޮށް އެއިން ވިޔަފާރިކޮށްގެން ލިބޭ ފައިދާ އެދެމީހުންނަށް ލިބޭނެގޮތަށް އެއްބަސްވެ ކުރާ ޢަގްދު.	
ޤިޞާޞް	1. މަރަށް މަރު ހިފުން. 2. ބަދަލުހިފުން.	
ޤިޞާޞް ހިފުން	މަރަށްމަރު ހިފުން.	
ޤިޔާސް	އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ 4 ވަނަ މަސްދަރު. އަސްލު މައްސަލާގެ ޢިއްލާ އާއި އަޅު މައްސަލާގެ ޢިއްލާ އެއްގޮތްވާ ނަމަ އަސްލު މައްސަލާގެ ހުކުމް އަޅު މައްސަލައިގެ މައްޗަށް ދަންމާލުން. އަސްލު މައްސަލަ: ރާބުއިން. އަޅު މައްސަލަ: މަސްތުވާ ފަދައެއް ބޭނުންކުރުން. ޢިއްލާ: މަސްތުވުން. ހުކުމް: ހަރާމް	
ގެ	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - މީހަކު ދިރިއުޅުމަށްބޭނުންކުރާ އިމާރާތެއް ނުވަތަ އުޅަނދު.	
ގެރެންޓީ	1. ޝަރުޠެއް ފުރިހަމަ ކުރާނެކަން ކަށަވަރުކޮށް ދިނުމަށްޓަކައި ދޭ ޔަގީންކަން. 2. މީހަކު އަދާކުރަންޖެހޭ ދަރަންޏެއް ނުވަތަ މާލީ ޒިއްމާއެއް އެ މީހަކު އަދާނުކޮށްފި ހިނދަކު އެ ދަރަނި ނުވަތަ އެ ޒިއްމާ އަދާކުރާނެކަމަށް ބޭރު އެހެން މީހަކު ދޭ ޔަގީންކަން.	Guarantee

	3. އެއްބަސްވުމެއްގައި ނުވަތަ މުއާމަލާތެއްގައި ހިމެނޭ ފަރާތަކުން އެ އެއްބަސްވުމުގެ ނުވަތަ އެ މުއާމަލާތުގެ ޝަރުތަކާ ހިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެ އެއްބަސްވުން ނުވަތަ މުއާމަލާތް ޝަރުތުކުރާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ނުކުރުމުގެ ސަބަބުން، އުފެދޭ ނަތީޖާއާމެދު އެ އެއްބަސްވުމުގައި ނުވަތަ މުއާމަލާތުގައި ބައިވެރިނުވާ ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ޒިންމާ އުފުލަން ކަނޑައަޅާފައި ދިނުން.	
ގެރެންޓީދޭ ފަރާތް	އެހެން ފަރާތަކުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ މާލީ ޒިންމާއެއް އެ ފަރާތަކުން ފުރިހަމަ ނުކޮށްފިނަމަ އެ މާލީ ޒިންމާ އަދާކުރުމަށް ހަވާލުވާ ފަރާތް.	Guarantor
ގެރެންޓީކުރެވިފައިނުވާ ދަރަނި	ފައިސާ ދައްކާނެ ކަމުގެ ޔަގީންކަމެއްގެ ގޮތުން، ދަރަނިވެރިޔާގެ މުދަލެއްގެ މައްޗަށް ލިއަން އެއް އުފައްދާފައިނުވާ ދަރަނި.	unsecured debt
ގެރެންޓީކުރެވިފައިވާ މުއާމަލާތްތައް	ފައިސާ ދައްކާނެ ކަމުގެ ޔަގީންކަމެއްގެ ގޮތުން، ދަރަނިވެރިޔާގެ މުދަލެއްގެ މައްޗަށް ލިއަން އެއް އުފައްދާފައިވާ ދަރަނި.	Secured transactions
ގެއްލުން ލިބިދާނެކަމުގެ ރިސްކު	މުދަލެއް ގަތުމާއި އެ މުދަލެއް ގަތް ފަރާތަށް އެމުދާ ރައްދުވުމާއި ދެމެދުގައި އެ މުދަލަށް ލިބިދާނެ ގެއްލުމެއްގެ ޒިންމާ އުފުލާނީ ކޮން ފަރާތަކުންކަން ކަނޑައަޅުމަށް ކޮންޓްރެކްޓްތަކާބެހޭ ގާނޫނުގައި ބޭނުންކުރާ މަފްހޫމެއް.	Risk of loss
ގެއްލުމުގެ ބަދަލު	1. މީހެއްގެ ފުށުން އެހެން މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ނުވަތަ ނަފްސަށް ނުވަތަ މުދަލަކަށް ގެއްލުމެއް ވެއްޖެނަމަ އެކަމުގެ ބަދަލުގައި ދޭންޖެހޭ ފައިސާ. 2. ކޮންޓްރެކްޓާ ހިލާފުވީ ފަރާތުން ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަނެއް ބައިވެރިޔާއަށް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި ދޭންޖެހޭ ފައިސާ.	

	3. މިހާރުގެ މުދަލެއް ދައުލަތަށް ނެގުމުން އެމީހަކަށް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި ދައުލަތުން ދޭންޖެހޭ އަދުލުވެރި ބަދަލު.	
ގެވެރި އަނިޔާ	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - ގެވެރި ގުޅުމަކުން ގެދިވެހިވާ އެކަކު، އެ ގުޅުގައި ހިމެނޭ އަނގަޔާގެ މައްކަން ނުވަތަ އަނގަތުނުގެ މައްކަން ކުރި ކަމަކުން ގެވެރި އަނިޔާގެ ސިފާތަކާއި މީހާގެ ރައްކާތެރިކަމުގެ ކަމަށް ނުވަތަ ސިއްހަތަށް ނުވަތަ ދުވަހަކަށް ދިރިއުޅުމަށް ގެއްލުމެއް ލިބޭފަދަ ނުވަތަ އެފަދަ ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ ކަމުގެ ބިރު އިހުސާސްވާ ފަދަ އަމަލެއް ނުވަތަ އަމަލުތަކެއް ހިނގުން. އެފަދަ އަމަލުތަކުގެ ތެރޭގައި ޖިސްމާނީގޮތުން އަނިޔާކުރުމާއި ޖިންސީގޮތުން އަނިޔާކުރުމާއި ބަހުގެ ހަމަލާ ދިނުމާއި ނަފްސާނީ ގޮތުން އަނިޔާ ކުރުމާއި، މާލީ ގޮތުން ދަތިކުރުމާއި، އަނބިމީހާގެ ސިއްހަތަށް ނުބައިގޮތުން ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުމާއި، ކާވެނިން ދުރުވާން މަސައްކަތްކުރާ އަންހެންމީހާއާއި ގަދަކަމުން ޖިންސީގުޅުން ހިންގުމާއި، މިހާރުގެ މުދާ ބޭނުން ނުކުރެވޭ ގޮތަށް ހިފެހެއްޓުމާއި، ބިރުދައްކާލުމާއި، ގޯނާކުރުމާއި ފަރުވުމާއި މުދަލަށް ގެއްލުން ދިނުމާއި، އިހުމާލުކުރުން ބޭނުން ކަނޑަލަން ކުރުވުމާއި، ބަންދުކުރުމާއި، އެ ފަދަ މިކަހަލަ ނުރުހުމުގައި އެފަދަ މިޒާތު އެއްގޮތަކަށް ގަދަކަމުން ވަރުން ހިމެނޭ.	
ގޭގައި ބަންދުކުރުން	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - ދިރިއުޅޭ ހިފެހެއްޓުމުގައި އެތެރެއިގެ ސަރަހައްދުން ބޭރަށް ދިއުން މަނާކުރުމުގައި ކޯޓުން ދެވޭ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ބަންދު ކުރުން.	
ގޮންޖުނުބާރު	ޤާނޫނީ ހަމަތައް ނެތި ނުވަތަ ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ވެރިޔަކު ކުރާ އަމުރު އަނިޔާވެރިކަމާއުކު ތަންފީޛުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ބާރު.	
ގޮވާ ތަކެތި	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) -	

	އާއްމު ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންކުރުމަށް މަސާކުރުވިފައިވާ ނުވަތަ އެ ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭ އެއްޗެހިގެ ތެރެއިން އޭގެ ޖާމުގައި ގޮވާ ކޮންމެ ވަސީލަތެއް.	
ގޮއި (ބާދާ)	މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައިވާ ރުއްގަސްގަނޑާއި، ދަނޑުވެރިކަންކުރާ ސަރަހައްދުތައް. މިތަންތަން ހުސްނަސީ އެކިއެކި ބޭނުމަށް މިސްކިތުންނަށް ދޫކޮށްދީފަ.	
ގޯތި	ގޭދޮރު އަޅުވުގެ ބޭނުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ވިއްކާފައިވާ ބިން. އެއްމާނަ ބަސް: ގެވަރު. ގެވަޅު.	Residential plot of land
ގޯތި ބައިކުރުން	އެކަކަށް ވުރެ ގިނަ މީހުންގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ ގޯއްޗެއް ނުވަތަ އިމާރާތެއް އެ މީސްމީހުންގެ މެދުގައި ބަހައި ވަކިކުރުން.	

ސ

ސުންނީން	ކީރިތި ޤުރުއާނާއި ސުންނަތުގެ އަޤީދާގެ މަތީގައިވާ މީހުން.	
ސުންނަތް	1. ކީރިތި ރަސޫލާ މުޙައްމަދު ﷺ ގެ ބަސްފުޅުތަކާއި އަމަލުފުޅުތައް. 2. ކުރުމުން ސަވާބުލިބޭ، ނުކުރިއަސް އަޒާބު ނުލިބޭ ކަންތައް. 3. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ދެވަނަ މަސްދަރު. 4. ކީރިތި ރަސޫލާގެ ހަދީސްފުޅުތަކާއި އަމަލުފުޅުތަކާއި ހުއްދަކުރެއްވި ކަންތައްތައް.	
ސުން-ނަޖީގެ މުދަލާއި ހިދުމަތް	(ޒީރޯ ރޭޓް) -	

	ޖީއެސްޓީ ގާނޫނުގެ ދަށުން ޖީއެސްޓީ ދެއްކަންޖެހޭ ރޭޓަކީ 0% ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުދަލާއި ހިދުމަތްތައް.	
ސުލްހު	ދެ ހަސްމުންގެ ދެކޮޅުވެރިކަން ކަނޑާލައި ފަރިގޮތެއްގެ މައްޗަށް ދެމިހުރުން އެއްބަސްވެ ކުރާ އަގުދު.	
ސުލްހަވުން	ދެކޮޅުވެރިކަން ނިމުމަކަށް ގެނައުން.	
ސުލޫކު	1. އުޅޭގޮތް. 2. އަމަލުތައް ހުންނަގޮތް.	
ސުލޫކީ މިންގަނޑު	ވަކި ފަންނަކަށް ނިސްބަތްވާ ނުވަތަ ވަކި މަގާމެއް ފުރަމުންދާ ނުވަތަ ވަކި ވަޒީފާއެއް އަދާކުރަމުންގެންދާ ބައެއްގެ އުޅުމާއި އަމަލުތައް އެއާ އެއްގޮތަށް ބެހެއްޓުން ލާޒިމުވާ ހަމަތައް.	
ސުލޫކީ މައްސަލަ	ސުލޫކީ މިންގަނޑާ ހިލާފުވުމުގެ މައްސަލަ.	
ސުލޫކީ ފިޔަވަޅު	ސުލޫކީ މިންގަނޑާ ހިލާފުވުމާ ގުޅިގެން، ގަވާއިދުގެ ދަށުން އެ މުވައްޒަފެއްގެ މައްޗަށް އަޅާ ފިޔަވަޅު.	
ސުޕީރިއަރ ކޯޓު	ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުތަކަށްވުރެ ފުޅާ [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތްކުރުމަށް އުފައްދާފައިވާ ފުރަތަމަ ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތައް. މި ކޯޓުތައް އުފައްދާފައިވަނީ ވަކި ބާވަތްތަކުގެ މައްސަލަތަކާއި ބެލުމަށް ހާއްސަވާ ގޮތުން. މިސާލަކަށް: ސިވިލް ކޯޓު، ފެމިލީ ކޯޓު، ކުޑަކުދިންގެ ކޯޓު، ކްރިމިނަލް ކޯޓު އަދި ޑްރަގް ކޯޓު.	
ސުޕްރީމް ކޯޓު	ގާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަދުލުއިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ އެންމެ މަތީ ކޯޓު.	
ސުމޯޓޯ މައްސަލަ	ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ ހައްގުތައް ރައްކާތެރިކުރުމާއި ގާނޫނު އަސާސީ	

	ނެގެހެއްޓުމަކާއި ގާނޫނުގެ ވެރިކަން ނެގެހެއްޓުމަށް ކޯޓުގެ އަމިއްލަ އިސްނެގުމަށް ކޯޓުން ބަލާ މައްސަލަތައް.	
ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާ ބިލު	ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ބިލު.	
ސަބަބު	ވަކި ނަތީޖާއެއް އުފެއްދާ އަމަލު ނުވަތަ ކަން ނުވަތަ އެތި.	
ސަވައިލްކުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ފާރަލުން. ޖިނާއީ ކުށެއް ކޮށްފައިވާ ކަމުގެ ނުވަތަ ކުރަމުންދާކަމުގެ ނުވަތަ ކުރަންއުޅޭ ކަމުގެ ހެކި ހޯދުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ ތުހުމަތުކުރެވޭ ޖިނާއީ ހަރަކާތްތަކުގެ ސިއްރު މައުލޫމާތު އެއްކުރުމަށްޓަކައި، ކެމެރާ، މައިކްރޯފޯން، ޓޭޕް ރިކޯޑަރ، ވަޔަރޓެޕް ފަދަ އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކޮށްގެން މީހުންގެ ދުރުގައިކުރެވޭ މުއާސަލާތު އަޑުއަހުމާއި، މީހުންގެ ހަރަކާތްތައް ބަލަމުންގެންދިއުމާއި، މީހުންނާއި ތަންތަން ބަލައި ފެންނަ ކަންކަން ފާހަގަކުރުން.	
ސަރިޔަތްކުރުން (ޝަރީޢަތްކުރުން)	ކޯޓަށް ދައުވާއެއް ހުށަހެޅުމުން، އެ ދައުވާއާ ގުޅޭގޮތުން ކޯޓުގައި ދެ ފަރާތުން ދައުވާ ވާހަކައާއި ދެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ހެކިތައް ވަޒަންކޮށް އެ ދައުވާއާ މެދު ގޮތެއް ނިންމުން.	trial
ސަރުކާރު	ގާނޫނުއަސާސީއާ އެއްގޮތަށް ގައުމު ހިންގުމުގެ ބާރުތައް ލިބިފައިވާ ފަރާތް.	
ސަރުކާރު ކުންފުނި	ކުންފުންޏެއްގެ ހަމައެކަނި ހިއްސާދާރަކީ ދިވެހި ސަރުކާރު ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ފަރާތްތަކެއް ކަމަށްވާ ކުންފުނި. ސަރުކާރު ކުންފުންޏެއް އުފެއްދުން ވާނީ، އެކަމަށްޓަކައި ފާސްކުރާ ގާނޫނަކުން ނުވަތަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެކަށައަޅާ ގަރާރަކުން	Government company

	ކަމަށް ކުންފުންޏާބެހޭ ގާނޫނުގެ 95 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވޭ. ސަރުކާރު ކުންފުންޏެއްގެ ދަރަންޏަށް ސަރުކާރުން ޒިންމާވާން ޖެހޭނީ، އެ ކުންފުންޏެއް އުފެއްދާ ގާނޫނުގައި، ނުވަތަ ގަވާއިދުގައި އެކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާ އިން އުފެއްދުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ރައުސްމާލުގެ ބޭރުއިން އެއްވެސް މިންވަރެއް ސަރުކާރުން އެ ކުންފުންޏަކަށް ދައްކާފައި ނުވާނަމަ، އެ މިންވަރަކަށް ނުވަތަ މިނޫން ގޮތަކަށް އެ ގާނޫނުގައި ނުވަތަ އެ ގަވާއިދުގައި އެ ކުންފުންޏެއްގެ ދަރަނިތަކަށް ސަރުކާރުން ޒިންމާވާން ކަމަށް ބުނެފައިވާނަމަ އެގޮތަކަށް.	
ސަބްސިޑިއަރީ ކޮމްޕެނީ	އެހެން ކުންފުންޏެއްގެ މިލްކުވެރިކަމުގެ ދަށުގައިވާ ނުވަތަ އެހެން ކުންފުންޏަކުން ކޮންޓްރޯލްކުރާ ކުންފުންޏެއް. އެހެން ކުންފުންޏެއްގެ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައިވާ ކުންފުންޏެއް ކަމަށް ބެލެވޭނީ މަދުވެގެން ސަބްސިޑިއަރީ ކުންފުނީގައި ބެލެނިވެރި ކުންފުނީގެ 50% ހިއްސާއަށްވުރެ މަދުނޫން އަދަދެއްގެ ހިއްސާ ހުރުމުން.	
ސަކުވާ (ބާރު)	ދައުވާ.	
ސައްހަ	1. ގަބޫލުކުރެވޭ. 2. ހެޔޮގޮތުގައި އޮތް. 3. ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް އޮތް. 4. ގާނޫނީ ބާރު ހުރި. 5. ހަޤީޤަތާ އެއްގޮތަށް އޮތް. ބާތިލުގެ އިދިމާލަ.	valid
ސައްހަނޫން ކުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - 1. ކުށެއްކަމުގައި ބެލެވޭ އަމަލު އެ މީހަކާ ވެދު ހިންގުން މީހާއަކީ ގާނޫނުގެ ކުރިމަތީގައި	

	އެފަދަ ޙުކުމެއް ދެވޭ ވަރުގެ ކުޑެދުންތެރިކަން ހުރި މީހެއް ކަމުގައި ނުވުން؛ ނުވަތަ 2. ކުށެއްކަމުގައި ބެލެވޭ އަމަލު އެމީހަކާމެދު ހިންގުނު މީހާއަކީ އެ ކުށުގެ އަމަލުގެ ބާވަތް ނުވަތަ ނަތީޖާ ދެނެގަނެވޭ ވަރުގެ އެކަށީގެންވާ ގާބިލުކަން ނެތް މީހެއްކަން އެ އަމަލު ހިންގި މީހާއަށް އެނގިގެންވުން؛ ނުވަތަ 3. އެ ޙުކުމަކީ، އެ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގައި، މަނާކޮށްފައިވާ ގޮތާމެދު، ޙަސަދަތް ވިސްނުމަކާ ނުލައި ދިން ޙުކުމަކަށްވުން؛ ނުވަތަ 4. އެ ޙުކުމަކީ އެ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގައި ހުއްދަ ކުރެވިފައިނުވާ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ ބިރުދައްކައިގެން ނުވަތަ އޮޅުވާލައިގެން ހޯދިފައިވާ ޙުކުމަކަށްވުން.	
ސަޢާދަތު	ބާއްޖަވެރިކަން.	
ސައްޔާރު	ދަތުރުވެރިޔާ	
ސަފާރަތު	ޚުއިވަސޫރަ.	
ސަބީސިލު ޖެޔާރު (ބޯޑު)	އުއްމަތަ ފަސޭހާތަކާ އެކިގައި މައްސަލަ ބަލަން އިދާރާ އެ ދަރަޖައިގެ އިލްމު ފަސޭހާތަކާއެ.	
ސަލަމް ވިޔަފާރި	ކުރިން ފައިސާ އަދާކޮށް ތަކެތި ފަހުގެ މުއްދަތެއްގައި މުދާ ރައްދުކުރުމުގެ ގޮތަށް ހަދާ ވިޔަފާރި އެއްބަސްވުން. މި ބާވަތުގެ ވިޔަފާރި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ އެއްގޮތްކުރުމަށްޓަކައި މުދަލުގެ ސިފައާއި މުދަލުގެ ފެންވަރާއިދު ދޫކުރާ ދު ވަހާއި އެއްބަސްވާންޖެހޭނެ.	
ސަލަފުއްސާލިހުން	އިހު އުޅުނު ސާލިހު އަސްލަފު މުސްލިމުން. އާންމުގޮތެއްގައި ސަލަފުއްސާލިހުން ކަމުގައި ބަލަނީ ފުރަތަމަ ތިން ޖީލުގެ މުސްލިމުން.	
ސަލާންބުނުން	ވަޒީފާ އަދާކުރާ މީހަކަށް، ސިއްހީ ސަބަބަކަށްޓަކައި، އެ ދުވަހު ވަޒީފާއަށް ނުކުމެވޭން ނެތްކަން ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް އެ މުވައްޒަފު އެންގުން.	Application for casual medical leave

ސަލާމަތީ ސެޓްފިކެޓް	އުޅަނދުގެ ސަލާމަތަށްޓަކައި، އަދި އުޅަނދުން މެދުވެރިވެގެން ނުރައްކަލަކުން މީހުން ހިމާޔަތްކޮށް ރައްކާތެރި ކުރުމަށްޓަކައި އަމަލުކުރަން ޖެހޭ މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލުތައް ފުރިހަމަ ވުމުން، އެކަން އަންގައިދީ، ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއިން ދޫކުރާ ރަސްމީ ލިޔުން.	
ސަމާވީ	މާތް الله ބާއްވައި ލެއްވި.	
ސަބްރޮގޭޝަން	ދަރަނިވެރިއެއް ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއް އޭގެ ހައްގުތަކާއި ވާޖިބުތަކާއި އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުވުން. މިހެން ހައްގެއް ދިން ފަރާތުގެ އަމިއްލަ ފައިދާއަށްޓަކައި ބަދަލުކުރުމުގެ ހައްގު ގާނޫނީ ގޮތުން ދޭ ހުއްދަ އަދި ގޮތުން މިންވަރަށް ފަރާތަކަށް ބަދަލުވުން.	
ސަބްސިޑީ	މުދަލެއްގެ ނުވަތަ ހިދުމަތެއްގެ އަގު ކުޑަކުރުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުން ނުވަތަ ވިޔަފާރިއަކަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކުން ދޭ މާލީ އެހީ.	
ސަސްޕެންޑެޑް ސެންޓެންސް	ހުކުމް ތަންފީޒުކުރުން ފަސްކުރުން. ކުށް ސާބިތުވެއްޖެ ކަމަށް ފަނޑިޔާރަކު ކަނޑައަޅުއްވާފަހު އެ ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ފަނޑިޔާރު ކަނޑައަޅާ ހުކުމް، އަދި ބަލުމުގެ ދުވަސް ވަކި މުއްދަތަކަށް ފަސްކުރުން. އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އޭނާ އިތުރުކުށެއް ނުކުރާނަމަ ނުވަތަ އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅުނު ޝަރުތު ފުރިހަމަކޮށްފިނަމަ އެ ހުކުމް އޭނާގެ މައްޗަށް އެއްގޮތަކަށްވެސް ތަންފީޒެއް ނުކުރެވެން.	Suspended sentence
ސަސްޕެންޑުކުރުން	1. ކަމަކާބެހޭގޮތުން ރަސްމީ ނިންމުމެއް ނިންމަންދެން ވަގުތީގޮތުން ހުއްޓުވުން. 2. މުވައްޒަފަކާމެދު ބެލުމާ ސުވާލު މައްސަލައެއް ބަލައި ނިމެންދެން ވަޒީފާއަށް ނުނިކުމެ ހުރުމަށް މައްސަލަބަލާ ފަރާތުން މުވައްޒަފަށް އަންގުމުން.	Suspension

ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ	މީހަކު ކުރާ ތުހުމަތެއް ނުވަތަ ދަޢުވާއެއް، ނުވަތަ މީހަކު ކުރިމަތިލާ ދިފާޢެއް ސާބިތުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު.	burden of proof
ސާބިތު ދަރަނި	މީހަކު މީހަކަށް ދެއްކުމަށް ލާޒިމުކަން ކަށަވަރުވެފައިވާ ދަރަނި.	
ސާދާ	އާދައިގެ.	Ordinary
ސާމްޕަލް ނެގުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - މީހެއްގެ ލޭއިން ނުވަތަ އިސްތަށިން ނުވަތަ ނިޔަފަތިގެ ދަތުން، ނުވަތަ ދަޅުން ނުވަތަ ހަށިގަނޑުގެ އެނޫންވެސް ދިޔަތަކެއް ނުވަތަ ތެތްކަމެއް ހިމެނޭގޮތަށް، ހަށިގަނޑުގެ ތެރެއިންނާއި ހަށިގަނޑުގެ ބޭރުން ސާމްޕަލެއް ނެގުން.	
ސާފު އަދި ގަބޫލުކުރެވޭފަދަ ހެކި	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - 1. ހެކި އަދާކިޔާއިރު ކުރެއް ސާބިތުވިކަމަށް ބޮޑުވާ މިންގަނޑަކަށް ވުރެ މަތީ ދަރަޖައެއްގެ، އެހެންނަމަވެސް އެކަށީގެންވާ ޝައްކެއް އުފެދުން ތަނެއް ނެތް މިންވަރަށް ހެކި ލިބުމުގެ މިންގަނޑަށްވުރެ ދަށް މިންގަނޑެއްގެ ހެކި. 2. ކާފީ ހެކި.	
ސިންޑިކޭޓެޑް ލޯން	އެއް މާލީ އިދާރާއަށް ވުރެ ގިނަ މާލީ އިދާރާ ގުޅިގެން އެއް ފަރާތަކަށް ދޫކުރާ ލޯން.	Syndicated loan
ސިއްރު	އެހެން ފަރާތަކަށް އެނގިދިނުމާ ނުވަތަ ފެނިދިނުމާ، ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކަށް އެނގިދޭން ނުވާނެ ނުވަތަ ފެނިދޭން ނުވާނެ، ކަމެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް.	Secret
ސިއްކަ	ލިޔުމަކީ ތެދު އަދި ސައްޙަ ލިޔުމެއްކަން ކަށަވަރުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ކަރުދާހުގައި ވަކި ހާއްސަ ގޮތަކަށް ޖަހާ ތައްގަނޑެއް.	

ސިކުނޑީގެ އުނިކަން	ބުއްދި ގޯސްވެފައިވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ސިކުނޑީގެ ދުވަސްކޮޅަކަށް ލިބިފައިވާ އުނިކަމެއްގެ ސަބަބުން ކަންކަން ވިސްނުމަށާއި ކަންކަން ދެނެގަތުމަށާއި ކަންކަން ހަނދާންކުރުމަށް ދިމާވާ ހުރަސްތަކެއްގެ ސަބަބުން މީހާގެ ހެޔޮވިސްނުމަށް އަސަރުކުރާ ކޮންމެ ކަމެއް. ނުވަތަ އެފަދަ ހާލަތެއް.	
ސިކުނޑީގެ ބައްޔެއް ނުވަތަ އުނިކަމެއް ހުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ސުލޫކަށް ނުވަތަ ވިސްނުމަށް ނުވަތަ ޖަޒްބާތަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ނުދެވޭ އަސަރު ފޯރުވާ އާދަޔާ ހިލާފު ސިކުނޑީގެ ހާލަތު.	
ސިއްރު ޝަރީޢަތް	އާންމުންނަށް އަޑުއަހަން ނުވަދެވޭ ގޮތަށް، މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ބޭއްވުން.	Secret trial
ސިވިލް ލޯ ގެ ނިޒާމު	ރޫމީންގެ ގާނޫނު އަސްލަކަށް ބަލައިގެން ހަދާފައިވާ ކޯޑުތައް ބޭނުން ކުރާ ޔޫރަޕުގެ ގިނަ ދައުލަތްތަކާއި، ދެކުނު އެމެރިކާގެ ދައުލަތްތަކާއި އަދި ކޯޑުތަކެއްގެ ގޮތުގައި ލިޔެފައިވާ ގާނޫންތަކަށް އަމަލުކުރާ މިނޫންވެސް ދައުލަތްތަކުގައި ބޭނުންކުރާ ގާނޫނީ ނިޒާމުތަކަށް ކިޔާ ނަން.	
ސިފައިންގެ ގާނޫނު	ދައުލަތް ހިންގުމަށް ގާއިމުކުރެވިފައިވާ އާއްމު ނިޒާމު ރޫޅިގެން ދިއުމުން، ނުވަތަ ހަނގުރާމައަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ބޭރުގެ ހަމަލާއަކާ ގުޅިގެން ސިފައިން ގައުމު ހިންގުން.	
ސިޓީ ކައުންސިލް	އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ސިޓީއެއްގެ ދަރަޖަ ލިބިފައިވާ ރަށްރަށް ހިންގައި، ތަރައްޤީކޮށް، އެ ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރަށްވެހިކަމުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް އިންތިހާބުކޮށް އުފައްދާ މަޖިލީސް.	
ސިޔާދަތު	1. ދައުލަތުގެ އެންމެ މަތީ ބާރު. 2. އަމިއްލައަށް ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ބާރު.	Sovereignty

	ދައުލަތުގެ ސިޔާދަތީ ބާރު ބޭނުންކުރާނެ ގޮތް ބަޔާންކޮށްދީފައި އޮންނަނީ ގާނޫނުއަސާސީގައި. އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ގާނޫނު އަސާސީއާ ހިލާފުވުން ހުއްދަނުވާނީ އެހެންވެގެން.	
ސިޔާސީ ހިމާޔަތް	އެ މީހަކު ނިސްބަތްވާ ދައުލަތަކުން ޝަރީއަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ މީހަކަށް، އެހެން ދައުލަތަކުން ސިޔާސީ ހިމާޔަތް ދިނުން.	Political asylum
ސިޔާސީ ޕާޓީ	އިންތިޚާބުކުރެވޭ ދައުލަތުގެ މަގާމުތަކަށް ކެންޑިޑޭޓުން އިންތިޚާބުކޮށްދޭން ދައުލަތުގެ އާއްމު ސިޔާސަތަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް ނުވަތަ އާއްމު ސިޔާސަތު ވަކިގޮތަކަށް ލަންބައި ބައްޓަންކުރުމަށް، ރާވިގެން ހިންގާ، ދާދި އެއް ވިސްނުމެއް ގެންގުޅޭ އަދި އެއް މަގްސަދަކާ ދިމާއަށް ދިއުމަށް މަސައްކަތްކުރާ ރައްޔިތުންގެ ޖަމާއަތެއް.	
ސީއައިއެފް އަގު	ސީއައިއެފް އަގަކީ، ތަކެތީގެ އަގާއި، އިންޝުއަރަންސާއި، ނައުލު އެ އެއްޗަކަށް ޖެހޭ އަގު.	
ސީއެންއެފް އަގު	ސީއެންއެފް އަގަކީ، ތަކެތީގެ އަގާއި، ނައުލު އެ އެއްޗަކަށް ޖެހޭ އަގު.	
ސީދާ ގެއްލުން	ކޮންޓްރެކްޓާ ހިލާފުވުމުގެ ސީދާ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން އަނެއް ފަރާތަށް ލިބިއްޖެކަން ސާބިތުކުރެވޭ ގެއްލުން. މި ބާވަތުގެ ގެއްލުންތަކަށް ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ގާނޫނުގެ ދަށުން ކޯޓުން ބަދަލު ނަގައިދޭނެ.	Direct loss
ސީދާ ސުވާލުކުރުން	ޝަރީއަތުގައި ކަމެއް ސާބިތުކުރުމަށް ހެކިވެރިޔާ ގެނައި ފަރާތުން އެ ހެކިވެރިޔާއާއި ޝަރީއަތުގެ މަޖިލީހުގައި ސުވާލުކުރުން.	Examination-in-chief
ސެވަރަބިލިޓީ	ކޮންޓްރެކްޓުގައި ހިމެނޭ މާއްދާއަކީ ބާތިލު މާއްދާއަކަށް ވެއްޖެ ނަމަ ނުވަތަ ގާނޫނީ ގޮތުން އަމަލުކުރެވެން ނެތް އެއްކަމަކަށްވެއްޖެ ނަމަވެސް	Severability

	ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބާކީ ބަޔަށް އަމަލުކުރެވޭން ކަމަށް ބަޔާންކުރާ މަޤްޞޫދު.	
ސެމިއޮޓޮމެޓިކް ބަޑި	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ޓްރިގަރަށް ފިތައިގާ ކޮންމެ ފަހަރަކު ވަކި ވަރަކަށް ވަޒަންޖެހޭ ހަރަ އޮޓޮމެޓިކް ލޯޑިންގ އެކްޝަން ހިމެނޭ ގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ބަޑި.	
ސެކިއުރިޓީ	(1) ލިއެން އެއް އުފައްދާފައިވާ މުދަލެއް. (2) ކޮލެޓްރަލް. (3) ލޯނެއް ނެގުމަށްޓަކައި ބެހެއްޓޭ ރަހުނު ނުވަތަ އެ ރަހުނު ސެކިއުރިޓީ އެކްސްޕޯޝަރގައި ނުވަތަ މާރުކެޓުގައި ނުވަތަ އެކަމަށްޓަކައި އާއްމުގޮތެއްގައި ގަބޫލުކުރާ ދާއިރާއެއްގެ ތެރޭގައި ބޭނުންކުރަން އެ ގެންގުޅޭ މީހަކަށް، ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ ފަރާތަކަށް، އިންވެސްޓްމަންޓަކަށް ބޭނުންކުރެވޭ އެއްޗެއްގެ ގޮތުގައި، ބިލް އޮފް އެކްސްޗޭންޖް ހިމެނޭ ގޮތަށް، ދޫކުރެވޭ ލިޔުން.	security
ސެކިއުރިޓީޒް	ހިއްސާގެ ބާޒާރުގައި ގަނެވިއްކާ އިންވެސްޓްމެންޓް. ތިން ވައްތަރެއްގެ ސެކިއުރިޓީސް ހުރޭ. (1) އިކުއިޓީ ސެކިއުރިޓީޒް (2) ޑެޓް ސެކިއުރިޓީޒް (3) ޑެރިވޭޓިވް ސެކިއުރިޓީޒް.	Securities
ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮޒިޓް	1. މުދަލެއް ގަތުމުގެ މުއާމަލާތް ފުރުމުގެ ގޮތުން އަގުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ ބަޔާނާއެއްގެ ގޮތުގައި ބަހައްޓާ ފައިސާ. 2. ތަނެއް ނުވަތަ މުދަލެއް ކުއްޔަށްދޫކުރާއިރު ކުއްޔަށްހިފާ ފަރާތުން ކުއްޔަށްދޭ ފަރާތުގެ އަތުގައި، ނުވަތަ އެއްބަސްވުމުގެ ތިންވަނަ ފަރާތެއްގެ އަތުގައި، އަމާނާތެއްގެ ގޮތުން ބަހައްޓާ ފައިސާގެ އަދަދު. މިގޮތުން، އަމާނާތެއްގެ ގޮތުގައި ބަހައްޓާ ފައިސާގެ ބޭނުމަކީ ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފި މުދާ އަނބުރާ ހަވާލުކުރާއިރު އެ މުދަލަކަށް ގެއްލުމެއް	Security deposit

	ލިބިފައިވާނަމަ، އެ ގެއްލުމެއް ރަނގަޅުކުރުމަށް އެ ފައިސާގެ ބޭނުން ހިފުން. އެފަދަ ކަމެއް ނުވެ ނަމަ، އެ ފައިސާ ކުއްހަންރިފާ ފައިދާއާ އެކުގައި އަނބުރާ ހަވާލުކުރުން.	
ސޭފް ޑިޕޮޒިޓް ބޮކްސްގެ ހިދުމަތް	ބޭންކުގެ އާދަވަރިންނަން، އެ ފަރާތްތަކުގެ ތަކެތި ތަޖުރުވާ އެއްޗެއްގައި، ރައްކާތެރިކަމާއެކު، ބޭންކުގައި ބަހައްޓައިދިނުން.	
ސޭވިން އެކައުންޓް	ރައްކާކޮށްފައި ބޭއްޓުމަށްޓަކައި ފައިސާ ބޭންކަށް ޖަމާކޮށް، އެ ފައިސާ ބޭނުންވުމުން ނަގައި ހޯދޭގޮތަށް، ބޭންކެއްގައި ހުޅުވާ އެންމެ އަސާސީ އެކައުންޓް. އާއްމުގޮތެއްގައި ސޭވިން އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރާ ފައިސާއަށް އިންޓަރެސްޓް ލިބޭނެ.	Saving account
ސްމަގްލުކުރުން	1. ގާނޫނާ ހިލާފަށް (ޑިސަ ފަރަހަރަން، މައްދުތު ނުދައްކައި) މުދަލެއް ގައުމަށް އެތެރެކުރުން ނުވަތަ ގައުމުން ބޭރުކުރުން. 2. ވަގަށް މުދާބޭރުކުރުން. 3. ވަގަށް މުދާ އެތެރެކުރުން. 4. ވަގުވިޔަފާރިކުރުން.	
ސްޓެޗިއުޓް އޮފް ލިމިޓޭޝަން	ވަކި މުއްދަތަކަށް ފަހަނައަޅައި ދިއުމަށްފަހު ދައުވާ ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް ގާނޫނުގައި ކަނޑައެޅުން.	
ސްޓޫޑެންޓް ލޯން	ދަރިވަރުން ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރުމުގެ ބޭނުމަށް، މާލީ އިދާރާތަކުން ދޫކުރާ ލޯން.	Student loan

٤

ޑައުން ޕޭމަންޓް	ފަހުން ފައިސާ ދައްކާގޮތަށް، ނުވަތަ ބައިބަހަށްބަހައިގެން ފައިސާދައްކާ އުސޫލުން، އެއްޗެއް ގަންނައިރު ދައްކާ ފުރަތަމަ ޕޭމަންޓް ނުވަތަ ފައިސާގެ އަދަދު.	Down payment
ޑައިރެކްޓް ޑެބިޓް	1. ސީދާ އެކައުންޓުން ކަނޑާލެވޭގޮތް ހެދުން. 2. ފައިސާދޭންޖެހޭ ފަރާތުން ފައިސާ ލިބެންވާ ފަރާތަށް ވަކި ގަވައިދަކުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ، ސީދާ ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތުގެ	Direct debit

	އެކައުންޓުން ނެގުމުގެ ހުއްދަ ފައިސާދޭންޖެހޭ ފަރާތުން ބޭންކަށް ދިނުން.	
ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑު	1. ކުންފުނި ހިންގުމަށްޓަކައި ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންގެ ފަރާތުން އިންތިޚާބުކުރާ ނުވަތަ އައްޔަންކުރާ މީހުން. 2. ކުންފުނީގެ އިދާރީ މަޖިލިސް.	
ޑިބެންޗަރ	ކުންފުންޏަކުން ނަގާ ދަރަންޏަކާ ގުޅިގެން އެ ކުންފުންޏަކުން އެކަށައަޅާ ދަރަނި ލިޔުމެއް. ޑިބެންޗަރ އަކީ ވަކި ރަހުނަކުން ހިމާޔަތް ކުރެވޭ ދަރަންޏެއް ނޫން. މި ދަރަނި ބަލާފައި ދޭންނަނީ ދަރަނި ލިޔުން އެކަށައަޅާ ކުންފުނީގެ އަރަނިވެރިކަމުގެ ގާބިލުކަމުގެ މައްޗަށް. ދެބާވަތެއްގެ ޑިބެންޗަރ ހުރޭ. އެއީ ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާއަށް ބަދަލުކުރެވިދާނެ ޑިބެންޗަރއާއި ހިއްސާއަށް ބަދަލުނުކުރެވޭނެ ޑިބެންޗަރ.	debenture
ޑިއު ޕްރޮސެސް އޮފް ލޯ	1. ޤާނޫނު އަސާސީއިންނާއި ޤާނޫނުން މީހަކަށް ދީފައިވާ ހައްޤުތަކާއި ހިމާޔަތް އެމީހަކަށް ފޯރުކޮށް ދިނުން. 2. ރަސްމީ ގޮތުން ފިޔަވަޅުއެޅުން ތަޙުޤީޤުކުރުމާ އިޖުރާއަތު (އާއްމުކޮށް، އަދުލުއިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތުތައް)، ކަނޑައެޅި ބަޔާންވެގެންވާ ގަވާއިދުން، އާއްމުކޮށް ކަންކުރާ އުސޫލުން އިންސާފުވެރިކަމާއެކު ފިޔަވަޅުއެޅުން. 3. ޤާނޫނުގެ ބަޔާންވެގެންވާ އިޖުރާއަތު.	Due process of law
ޑިމާންޑް ލޯން	ދުރާލައި އަންގުމަކާ ނުލާ ލޯނު އެކުގައި ނުވަތަ ލޯނުން ބައެއް އަނބުރާ ދެއްކުމަށް ލޯނުދިނި ފަރާތަށް އަންގުމުގެ ބާރު މާލީ އިދާރާއަށް ލިބިގެންވާ ބާވަތުގެ ލޯނު.	Demand loan
ޑިޖުރޭ	1. ހައްގުގޮތުން. 2. ޤާނޫނީގޮތުން.	
ޑިއު ޑިލިޖެންސް	(1) އެހެން ފަރާތެއްގެ ހަރިގަނޑެއް ނުވަތަ މުދަލަކަށް ގެއްލުމެއް ވިޔަ ނުދިނުމަށްޓަކައި	

	އުކަޅިގެންވާ މީހަކު ބަހައްޓަންޖެހޭނެ ކަމަށް ބެލެވޭ ފަރުވާތެރިކަން. (2) ވިޔަފާރި މުއާމަލާތެއް ކުރުމަށްޓަކައި ކުންފުނިތަކުން ތައްޔާރުވުމަށް ކުރާ އެކި ބާވަތްބާވަތުގެ ދިރާސާއާއި ތަހުލީލު.	
ޑިވިޑެންޑް	ހިއްސާގެ ފައިދާ.	
ޑިމޮކްރަސީ	މިނިވަން އަދި އިންސާފުވެރި އިންތިޚާބެއްގައި ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކުރާ ބަޔަކު މެދުވެރިކޮށް ވެރިކަން ކުރުމުގެ ނިޒާމް. ޑިމޮކްރަސީއެއްގައި ހަތަރު ރުކުނެއް ފުރިހަމަވާންޖެހޭ: 1. ރައްޔިތުން މިނިވަންކަމާއެކު ބައިވެރިވާ އިންތިޚާބަކުން، ދައުލަތް ހިންގާނެ މުވައްޒަފުން އިޚްތިޔާރުކޮށް އެ މުވައްޒަފުން ބަދަލުކުރެވޭނެ ނިޒާމެއް އޮތުން. 2. ގައުމުގެ ސިޔާސީ އަދި މަދަނީ ހަޔާތުގައި އަމަލީ ގޮތުން ބައިވެރިވެ ހަރަކާތްތެރިވުމުގެ ފުރުސަތު އާންމުކޮށް ހުޅުވިފައި އޮތުން. 3. އެންމެހާ ރައްޔިތުންގެ އިންސާނީ ހައްގުތައް ހިމާޔަތްކުރެވުން. 4. އެންމެންގެ މައްޗަށް ހަމަހަމަ ގޮތެއްގައި އެއް އުސޫލަކުން ގާނޫނުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ހިންގުން ފަރާތަކުން ގާނޫނުގެ ވެރިކަން ގާއިމުވެފައި އޮތުން.	
ޑިފެކްޓޯ	1. ހަޤީޤަތުގައި. 2. ވާޤިޢީ ގޮތުން. 3. އަމަލީ ގޮތުން.	
ޑިސްކަވަރީ	ޝަރީޢަތުގައި ބޭނުންކުރާ ހެކި އެއްފަރާތުން އަނެއް ފަރާތަށް ހާމަކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު.	
ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްޔުނިޓީ	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ބޭރު ދައުލަތްތަކުގެ އިސްވެރިއެއްގެ ކަމުގައި ވުމުން، ނުވަތަ ބޭރު ގައުމެއްގެ ސަފީރަކަށް ވުމުން، ނުވަތަ ބައިނަލްއަގްވާމީ މުއައްސަސާއެއްގެ	

	ދަށުން ޑިފޯލްޓްވި އިލްތިޒާމު ދިފާއިވާ ބައިނަލްއަގްވާމީ މުއްސަސާއެއް ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތަކަށްވުރުން، ނުވަތަ ބައިނަލްއަގްވާމީ މުއާހަދާއެއްގެ ދަށުން އިލްތިޒާމު ލިބެންޖެހޭ ފަރާތަކަށްވުރުން، އެ ފަރާތަކަށް ދިވެހި ދައުލަތުގެ ފަރާތުންދޭ އިލްތިޒާމު.	
ޑިޕޯސިޓް	އިންވެސްޓްމަންޓާއެކު ނުވަތަ އިންވެސްޓްމަންޓާ ނުލައި، އެއްބަސްވުމާ ވަކި ޝަރުތުތަކެއްގެ މަތިން އަނބުރާ ލިބޭގޮތަށް، ނުވަތަ އެފަރާތުގެ އަމުރަށް އޯޑަރަށް ލިބޭގޮތަށް ނުވަތަ އޭނާގެ އަމުރަށް އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރެވޭ ގޮތަށް، އެހެން ފަރާތެއްގައި ބަހައްޓާ ފައިސާ.	
ޑީއެންއޭ	(ޖީނާއި ގުޅުން) - ދިރޭތަކެތީގެ ހަށިގަނޑުގައި އެކުލެވޭ އެންމެ އަސާސީ ވިހުދަ ނުވަތަ ޢުންޞުރު ނުވަތަ ސެލްގެ ނިއުކްލިއަސްގެ ވިއުގަނޑެއް ފަތަރައިން ވަރަށް ފުރިހަމަ ތަރުތީބަކުން އެތުރި ރައްކާކުރެވިފައިވާ ވިރާސީ ސިފަތަކާއި ނަސްލުގާއި ގުނަވަންތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް އާދޭ މައުލޫމާތު ބިނާވެފައިވާ ވިރާސީ ބަޔާ. މި ވިރާސީ ކޯޑުން، ނިޔޫ ނުވަތަ ގަރުބަގޮތުގައި އެއް ޖިންސުގެ އެއް ކުއްޖަކަށްވުރު ގިނަކުދިން ފިޔަވައި ތަފާތުވާން.	Deoxyribonucleic acid
ޑިޕޮޓުކުރުން	ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަންގެ ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ވަކި މުއްދަތެއް ވަންދެން ރާއްޖެއަށް ނާދެވޭގޮތަށް ބިދޭސީއަކު ރާއްޖެއިން ފޮނުވާލުން.	Deportation
ޑެބިޓް ކާޑް	ބޭންކް އެކައުންޓެއްގައިވާ ކަސްޓަމަރުގެ ފައިސާ އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތުން ނަގުދުކުރުމަށްޓަކައި ނުވަތަ މުއާމަލާތު ކުރުމަށްޓަކައި ދޫކުރާ ކާޑު.	Debit card
ޑެފިސިޓް	ލިބޭ އާމްދަނީ އަށްވުރެ ހަރަދު ބޮޑުވުމުން މަދުވާ މިންވަރު ނުވަތަ އެގޮތުން އުފެދޭ ދަރަނި.	
ޑޮކްޓްރިން އޮފް ފްރަސްޓްރޭޝަން	ކޮންޓްރެކްޓް ކުރާއިރު، ކޮންޓްރެކްޓްގެ ބައިވެރިންނަށް ތަސައްވަރު ކުރެވިފައިނުވާ ކަމެއް	Doctrine of frustration

	ހިނގުމުގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓަށް އަމަލުކުރުން މުސްތަޙީލުވުން ނުވަތަ އެގްރީމެންޓުގެ ބައިވެރިން ކޮންޓްރެކްޓު ކުރުމުގެ މުޅި މަގްސަދު ގެއްލުން.	
ޑްރަގް ކޯޓު	މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާ މީހުން ކޯޓުގެ ޝަރުވާގެ ޕްރޮސީޖަރުތަކުގައި ބައިވެރި ކުރުވައިގެން، އެމީހުން، މަސްތުވާ ތަކެއްޗަށް ބޭނުންވާ ނިސްބަތް މަދުކޮށް، އެ މީހުން މަސްތުވާތަކެއްޗަށް ބޭނުންވާ ނިސްބަތް ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި ކުރަން އަރައިގަތުމުގެ މިންވަރު މަދުކުރުމާއި، ޒިންމާދާރު ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި އުޅުން މުޖުތަމައުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުސަތު ފުޅާކުރުމަށް މަސްތުވާ ތަކެއްޗާބެހޭ ގާނޫނުގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ ކޯޓު.	Drug court

ޒ

ޒަރޫރީ	ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ.	
ޒަރޫރީ ހާލަތު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ފުރާނަ ސަލާމަތް ކުރުމަށްޓަކައި ނުވަތަ މުދަލެއް ސަލާމަތް ކުރުމަށްޓަކައި، ކުށެއްކުރުން ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ބޮޑު ގެއްލުމަކުން ސަލާމަތްވުމަށް ކަމެއް ކުރުން ނޫން އެހެން އެއްވެސް އިޚްތިޔާރެއް ނެތް ހާލަތު.	
ޒަރޫރަތް (ޟަރޫރަތް)	ދިރި ހުރުމަށްޓަކައި ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ކަމެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް.	Necessity
ޒައްރެއް	ކުނޑި ފުށެއް.	
ޒަވިލްއަރްޙާމުން (ޛަވިލްއަރްޙާމުން)	ތަރިކަމުދަލުން ލިބޭ ފަރުޟުވެރިންނާއި އަސަބަތުވެރިންގެ ގިންތީގައި ނުހިމެނޭ ނަސަބުގެ	

	ގޮތުން ތިމާގެ މީހުން. ޒަވިލްއަރްހާމުންނަށް ތަރިކަ ދުރަކުން ލިބޭނީ ފަރުޟުވެރިންނާއި އަސަބަތްތެރިން ނެތް ނަމަ. މިކަމުގައި މަޒުހަބުތަކުގެ ރައުޔު ތަފާތު.	
ޒާތީ ދިރިއުޅުން	އަމިއްލަ ދިރިއުޅުން.	
ޒާލިމް	އަނިޔާވެރިޔާ.	
ޒިހާރު (ސިހާރު)	ބާއިން ވަރިއަކުން ވަރިވެފައި ނުވާ އަނބިމީހާ ކައިވެނި ހަރާމް އަންހެނަކާ އެއްފަދަ ކުރުން.	
ޒިނާކުރުން	ފިރިހެނަކު، އޭނާގެ އަނބިމީހާ ނުވަތަ އޭނާ ކުރި ރަޖުއީ ވަރިއެއްގެ އިއްދައިގައި އިން އަންހެނާ ފިޔަވައި، އެހެން އަންހެނެއްގެ ފަރުޖަށް އެ ފިރިހެންމީހާގެ ޒަކަރު ނުވަތަ ޒަކަރުގެ ކުޑަމިންވަރަށް ނަމަވެސް ވެއްދުން.	
ޒިންމާ	ގާނޫނީ މަސްއޫލިއްޔަތު.	Liability
ޒިންމާ އުފުލުމުގެ މަސްލަހަތު	(ޒިންމާއި ގާނޫނު) - މީހެއްގެ ފަރާތުން، ނުވަތަ ޖަމްއިއްޔާއެއްގެ ފަރާތުން، ނުވަތަ އިދާރާއެއްގެ ފަރާތުން، އެފަރާތެއްގެ މަސްލަހަތަށްޓަކައި ވަކި އަމަލުތަކެއް ކުރުމުގެ ގާނޫނީ ވާޖިބެއް އޮތުން.	
ޒިމްނީ ގޮތުން (ސިމްނީ ގޮތުން)	ދޭހަކުރެވޭ ގޮތުން.	Impliedly

ޓ

ޓައިމްޝެއާ	ޓައިމް ޝެއާރިންގެ ސްކީމެއްގެ ދަށުން، ގިނަ ބައެއްގެ މައްޗަށް ގެއެއްގެ މިލްކުވެރި ކަމުގެ ހައްގު އޮންނަ، ޗުއްޓީ ހޭދަކުރާ ގެއެއް. އެކި މީހުން އެކި ދުވަސްވަރުތަކުގައި އޮތަނަށް ބޭނުންކުރާ ގޮތުގެ އިންތިޒާމް.	Time share
ޓިން	(ޓެކްސް ގާނޫނު) - ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައި މީރާގައި ރަޖިސްޓަރީކުރުމުން، މީރާއިން އެ	

	ފަރާތަކަށް ދޫކުރާ، ޓެކްސް ދައްކާ މީހެއްކަން އަންގައިދޭ ނަންބަރު.	
ޓަރމް ލޯން	ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އިންޓަރެސްޓާއެކު ބަހައިގެން ލޯނުގެ ފައިސާ އަނބުރާ ދައްކަމުންގޮސް ހަލާސްކުރާ ބާވަތުގެ ލޯނު.	Term loan
ޓައިމް ޝެއާ މުދާ	ގިނަބަޔަކަށް ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްގު އޮންނަ މުދަލެއް. އެ ބާވަތުގެ މުދާ އެކި މީހުން ބޭނުންކުރާނީ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެކި ދުވަސްވަރު.	
ޓޫރިސްޓެއް	ފަތުރުވެރިކަމުގެ ބޭނުމުގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބިދޭސީ މީހާ.	
ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓް	ނިދުމާއި ކެއުން ހަމަޖެހޭގޮތަށް ފަތުރުވެރިން ބައިތިއްބުމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ރަށް، ނުވަތަ ރަށެއްގެ ތެރެއިން އެގޮތަށް ހާއްސަ ކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދު.	
ޓެންޑަރ	ބިޑުކުރުމަށް ނުވަތަ ބީލަމުގައި ބައިވެރިވުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅާ ރަސްމީ ހުށަހެޅުން.	Tender
ޓްރަސްޓް	(ޖިނާއީ ގާނޫނުން) - 1. ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް، އެއްވެސް ގޮތަކުން ގަސްދުގައި ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތެއް ހިންގާފައިވާ ނުވަތަ ހިންގަންއުޅޭ ކޮންމެ ފަރާތެއް؛ 2. ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވާ ކޮންމެ ފަރާތެއް؛ 3. ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތްތަކެއް ރާވާ ކޮންމެ ފަރާތެއް ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއް މެދުވެރިކޮށް ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތްތަކެއް ހިންގާ ކޮންމެ ފަރާތެއް؛ 4. ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތެއް ހިންގުމުގެ މަޤްސަދުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އެއްވެސް ޖަމާޢަތަކަށް އެ ޖަމާޢަތުން ހިންގުމަށް	

	ރާވާފައިވާ ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމަށް މަގުފަހިކޮށްދޭ ކޮންމެ ފަރާތެއް؛ ނުވަތަ އެ ޖަމާއަތުގެ މަގްސަދަކީ ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތް ހިންގުންކަން އެނގިހުރެ އެފަދަ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމުގެ ނިޔަތުގައި އެފަދަ ޖަމާއަތަކަށް އެހީތެރިވެދޭ ކޮންމެ ފަރާތެއް.	
ޓެރަރިސްޓް ޖަމާއަތް	1. ސިޔާސީގޮތުން ނުވަތަ ނުސިޔާސީގޮތުން ވިޔަސް، އެއްވެސް ގޮތަކުން ގަސްދުގައި ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތްތައް ހިންގާފައިވާ ނުވަތަ ހިންގަންއުޅޭ ކޮންމެ ޖަމާއަތެއް؛ 2. ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވާ ކޮންމެ ޖަމާއަތެއް؛ 3. ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތްތައް ރާވާ ޖަމާއަތެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް ފަރާތެއް [illegible] ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތް ހިންގާ ކޮންމެ ޖަމާއަތެއް؛ 4. ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމުގެ މަގްސަދުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އެއްވެސް ޖަމާއަތަކަށް، އެ ޖަމާއަތުން ކުރުމަށް ރާވާފައިވާ ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމަށް މަގުފަހިކޮށްދޭ ޖަމާއަތެއް ނުވަތަ އެ ޖަމާއަތުގެ މަގްސަދަކީ ޓެރަރިޒަމްގެ ހަރަކާތް ހިންގުންކަން އެނގިތިބެ އެފަދަ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމުގެ ނިޔަތުގައި އެފަދަ ޖަމާއަތަކަށް އެހީތެރިވެދޭ ކޮންމެ ޖަމާއަތެއް؛	
ޓެރަރިޒަމް	1. ދައުލަތަށް ނުވަތަ ސަރުކާރަށް ނޭދެވޭ އަސަރެއް ފޯރުވުމަށް، ނުވަތަ އާންމުންނަށް ބިރުދެއްކުމަށް ނުވަތަ އާންމުންގެ ބައެއްގެ މެދުގައި ބިރުވެރިކަން އުފެއްދުމަށް، ނުވަތަ ގާނޫނާ ހިލާފަށް ސިޔާސީ، ދީނީ ނުވަތަ ވަކި ފިކުރެއް ކުރިއަރުވުމަށްޓަކައި: (ހ) މީހަކަށް އަނިޔާވެރިވުމުގެ ގޮތުން އޭނާގެ ފުރާނައަށް ނުވަތަ ހަށިގަނޑަށް ނުވަތަ ހިއްސަކަށް ގެއްލުން ދިނުން؛	

	(ށ) ގަދަކަމުން މީހަކު ޒޯރުވުން ނުވަތަ ތަރިންއެގެ ޒޯރުގައި މީހަކު ހިފެހެއްޓުން؛ (ނ) މުދަލަށް ބޮޑެތި ގެއްލުން ދިނުން؛ (ރ) ކުށްކުރާ މީހާ ފިލައި، އެހެން މީހެއްގެ ފުރާނައަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިކުރުވުން؛ (ބ) ފުރާދުއްވާއެއްޗެހި ހައިޖެކްކުރުން؛ (ޅ) އާއްމުންނަށް އާއްމުންގެ ބައަކަށް ސިއްޙީގޮތުން ބޮޑު ނުރައްކަލެއްވާ ފަދަ ހާލަތެއް ކުރިމަތި ކުރުވުން؛ (ކ) އާއްމުންނަށް އާއްމުންގެ ބައެއްގެ ސަލާމަތަށް ބޮޑު ނުރައްކަލެއްވާ ފަދަ ހާލަތެއް ކުރިމަތިކުރުވުން؛ (އ) މުހިންމު އުމްރާނީ ފަސިލިޓީއަކަށް ގެއްލުންދިނުން ނުވަތަ އާންމު ހިދުމަތްތައް މެދުކަނޑާލުން. 2. ދައުލަތަކަށް ނުވަތަ ސަރުކާރަކަށް ނުފޫޒު އަސަރެއް ފޯރުވުމަށް، ނުވަތަ އާންމުންނަށް ބިރުދެއްކުމަށް ނުވަތަ އާންމުންގެ ބައެއްގެ މެދުގައި ބިރުވެރިކަން އުފެއްދުމަށް، ނުވަތަ ގާނޫނާ ހިލާފަށް ސިޔާސީ، ދީނީ ނުވަތަ ފިކުރީ ފިކުރެއް ކުރިއެރުވުމުގެ މަޤްސަދު ނެތް ނަމަވެސް، ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު ނުވަތަ ވަޒަން ނުވަތަ ޒަހަރީލާ ނުވަތަ ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ ހިމެނޭ އެއްޗެއް ބޭނުންކޮށްގެން: (ހ) މީހަކަށް އަނިޔާވެރިވުމުގެ ގޮތުން އޭނާގެ ފުރާނައަށް ނުވަތަ ހަށިގަނޑަށް ނުވަތަ ހިއްސަކަށް ގެއްލުން ދިނުން؛ (ށ) ގަދަކަމުން މީހަކު ޒޯރުވުން ނުވަތަ ތަރިންއެގެ ޒޯރުގައި މީހަކު ހިފެހެއްޓުން؛ (ނ) މުދަލަށް ބޮޑެތި ގެއްލުން ދިނުން؛ (ރ) ކުށްކުރާ މީހާ ފިލައި، އެހެން މީހެއްގެ ފުރާނައަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިކުރުވުން؛ (ބ) ފުރާދުއްވާއެއްޗެހި ހައިޖެކްކުރުން؛ (ޅ) އާއްމުންނަށް އާއްމުންގެ ބައަކަށް ސިއްޙީގޮތުން ބޮޑު ނުރައްކަލެއްވާ ފަދަ ހާލަތެއް ކުރިމަތި ކުރުވުން؛	

	(ށ) އާއްމުންނަށް އާއްމުންގެ ބައެއްގެ ސަލާމަތަށް ބޮޑު ނުރައްކަލެއްވާ ފަދަ ހާލަތެއް ކުރިމަތިކުރުވުން؛ (ނ) މުހިންމު އުމްރާނީ ވަސީލަތްތަކަށް ގެއްލުންދިނުން ނުވަތަ އާންމު ހިދުމަތްތައް މެދުކަނޑުވާލުން.	
ޓެކުން	[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދައްކައިގެން ފައިދާއެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] ކަމެއް [illegible]، [illegible] ނުވަތަ [illegible] ދައްކައިގެން، ފައިސާ ނުވަތަ ތަކެތި އަތުލައި، އެކަމެއް އެ [illegible] [illegible] އެ ފައިސާ ނުވަތަ ތަކެތި ބޭނުން ކުރުން.	
ޓެކްސް	ދެވޭ ހިދުމަތެއް ނުވަތަ [illegible] ކަމަކާ ގުޅިގެން ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ނަގާ އަގެއް ނުވަތަ ފީއެއް ނުވަތަ ކުއްޔެއް [illegible]، ދައުލަތުން އާމްދަނީ ހޯދުމުގެ ބޭނުމުގައި ފަރުދުންގެ އަތުން ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކުން ނުވަތަ ގާނޫނީ [illegible] [illegible] ސަރުކާރަށް ނަގާ ކޮންމެ ފައިސާއެއް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ގާނޫނަކުން ކަނޑައަޅައިގެން ނޫން ގޮތަކަށް ޓެކުހެއް ނުނެގޭނެ.	
ޓެކްސް ހިސާބުކުރުމުގެ އަސާސް	(ޖީއެސްޓީ ގާނޫނު) - ޖީއެސްޓީ ދައްކާން އަދަދު ބިނާކުރާން އަސާސް. އޭގެ ތެރޭގައި ހިމެނީ އިންވޮއިސް އަސާސާއި، ޕޭމަންޓް އަސާސާއި، ހައިބްރިޑް އަސާސް.	
ޓެކްސްނަގާ އާމްދަނީ	ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތެއްގެ ޖުމްލަ އާމްދަނީ އިން ހުއްދަކުރެވިފައިވާ އަދަދުތަކާއި ހުއްދަކުރެވިފައިވާ، އަޅައިކެނޑުންތަކާއި، އިސްތިސްނާތައް ކެނޑުމުން ހުންނަ ބާކީ.	Taxable income
ޓެކްސް ނަގާ މުއްދަތު	ޓެކްސް ގާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ދައްކުމަށްޓަކައި، އެ މުއްދަތަކަށް އާމްދަނީއާއި	Taxable period

	ހަރަދުގެ ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރުން އެ މުއްދަތަކަށް ޓެކްސް ދައްކަން ޖެހޭ މުއްދަތު.	
ޓެކްސް ބަޔާން	މުދަލާއި ހިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖީއެސްޓީ ބަޔާނާއި، ވިޔަފާރި ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބީޕީޓީ ބަޔާނާއި، ފަރުދުންގެ އާމްދަނިން ޓެކްސް ނެގުމާގުޅޭ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕީއައިޓީ ބަޔާނާއި، އަދި ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ވިތްހޯލްޑިން ޓެކްސްގެ ބަޔާން.	Tax return
ޓެކްސް އަހަރު	ކޮންމެ މީލާދީ އަހަރެއްގެ 1 ޖަނުއަރީ އިން ފެށިގެން ހިނގާ 12 މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތު.	Tax year
ޓެކްސްނެގޭ ފައިދާ	ޓެކްސް ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ހިސާބުކުރެވިގެން، އަދި އެ ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކުރާ އަދަދުތައް ކެނޑި އުނިކުރުމަކާ ނުލައި، އެ ޓެކްސް އަހަރެއްގައި އެކުންފުންޏަކަށް ލިބިފައިވާ ފައިދާ.	Taxable profit
ޓެކްސް އިންވޮއިސް	ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުން ޖީއެސްޓީ ދައްކާ އަގުން ފަރާތްތަކަށް މުދަލާއި ވިއްކުމަށްފަހު ނުވަތަ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށްފަހު، އެ މުދަލެއް ގޮތް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ލިބިގަތް ފަރާތަށް ޖީއެސްޓީ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލިޔުން.	Tax invoice
ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް	ޓެކްސް ގެ މައްސަލަތަކުގައި މީރާއިން ނިންމާ ނިންމުންތައް މުރާޖަޢާ ކޮށްދިނުން އަދި ޓެކްސްއާބެހޭ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ޓްރައިބިއުނަލް.	Tax Appeal Tribunal
ޓެލެކޮމިއުނިކޭޝަން	ވައިރު ނުވަތަ ރޭޑިއޯ، ނުވަތަ އޮޕްޓިކަލް، ނުވަތަ އަނެހެން އިލެކްޓްރޯ މެގްނެޓިކް ނިޒާމުތަކެއް މެދުވެރިކޮށް، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ލިޔުމެއް، ފޮޓޯއެއް، އަޑެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް މަޢުލޫމާތެއް ބަދަލުކުރުމާއި ފޮނުވުމާއި ލިބިގަތުން.	Telecommunication

ޓްރަސްޓް	ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްނެތި އުރުފީގޮތުން، މީހެއްގެ މުދަލެއް އެ މުދަލުގެ ހަގީގީ ވެރިފަރާތަށް ނުވަތަ އެފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކަށް މަންފާ ލިބޭނެ ގޮތަށް ގެންގުޅެ ބެލެހެއްޓުން.	Trust
ޓްރާންސިޓް ޕެސެންޖަރުން	އެއް ގައުމަކުން ފުރައިގެން އަނެއް ގައުމަކަށްދާ މަގުމަތީގައި، ފްލައިޓް ބަދަލުކުރުންފަދަ ބޭނުމަކަށް 24 ގަޑިއިރަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ބަނދަރުގައި މަޑުކުރާ ޕެސެންޖަރުން.	Transit passengers
ޓްރައިބިއުނަލް	ދެފަރާތެއްގެ ދެމެދުގައި ނުވަތަ ގިނަ ފަރާތްތަކެއްގެ މެދުގައި ވަކި ކަމަކާބެހޭ ގޮތުން ހިލާފު އުފެދިފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި، އެކަމާމެދު ވަކި ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން އެ ކަމާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅުމުގެ ބާރު ގާނޫނުގައި ދީފައިވާ އަދި ކޯޓެއް ކަމުގައި ނުހިމެނޭ ކޮންމެ ތަނެއް.	Tribunal
ޓްރެޝަރީ ބިލް	މޫނުމަތީގެ އަގުގެ ޑިސްކައުންޓަކާއެކު ވިއްކާ، ސަރުކާރުގެ މާލީ ލިޔުން.	Treasury bill
ޓްރޭޑްމާކް	ވިޔަފާރިއެއް ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއްގެ އުފެއްދުމެއް ތަމްސީލު ކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރުމަށް ކުރަހައި ތައްޔާރުކޮށް ގާނޫނީ ގޮތުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ނުވަތަ އެ އެއްޗެއް ދުވަސްތަކަކަށް ބޭނުންކުރުމުން ގައިމުވެފައިވާ ނިޝާނެއް ނުވަތަ ރަމްޒެއް.	Trademark
ޓޯޓް	1. މަދަނީ ކުށް. މަދަނީ ކުށަކީ، ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން ފިޔަވައި، މީހެއްގެ އަމަލަކުން އެހެން މީހަކަށް ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ މުދަލަކަށް ނުވަތަ ހައްގަކަށް ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އަނިޔާއެއް ނުވަތަ އުނިކަމެއް ދިނުމުން އެ ކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލައި އޭގެ ބަދަލު ފައިސާއިން ދޭންޖެހޭ ބާވަތުގެ އަމަލުތަކެއް.	Tort

ޓޯޓަލް ލޮސް	އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން މަރާމާތަށް ނުވާވަރަ ގެއްލުމަށް ދޭ ބަދަލުގެ އަގު އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ ޖުމްލަ އަގަށް ވުރެ ބޮޑުވާން ކަމަށް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުން ނިންމާ ނިންމުން.	Total loss

ޔ

ޔޫޓިލިޓޭރިއަނިޒަމް	މީހެއްގެ އަމަލަކީ ހެޔޮ އަމަލެއްކަން ނުވަތަ ނުބައި އަމަލެއްކަން ވަކިކުރެވޭނީ އެ އަމަލުގެ ނަތީޖާއިން އެފަދަ އުފާވެރިކަމުގެ ނިސްބަތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެން ކަމަށް ބަޔާންކުރާ، ގާނޫނުގެ މަޛްހަބު.	Utilitarianism
ޔޫރިބޯ	ޔޫރޯ ޒޯނުގައި ހިމެނޭ ބޭންކުތަކުން އެއްބޭންކުން އަނެއް ބޭންކަށް ދަރަނި ދޫކުރާ އިންޓަރެސްޓް ރޭޓް. މި އިންޓަރެސްޓް ރޭޓަކީ ޔޫރަޕިއަން މަނީ މާކެޓް އިންސްޓިޓިއުޓް އިން ކޮންމެ ދުވަހަކު ޝާއިއުކުރާ ރޭޓެއް.	Euro Interbank Offered Rate (Euribor)
ޔައުމިއްޔާ	ޖަލްސާގައި ކަން ހިނގިގޮތުގެ ރެކޯޑު.	Minutes of the meeting
ޔޮޓް ބަނދަރު	ޔޮޓާއި އެފަދައެހެން އުޅަނދު ބަނދަރު ކުރުމާއި، އެފަދަ އުޅަނދުތަކަށް އެކިއެކި ހިދުމަތް ދިނުމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ބަނދަރުތައް.	Yatch marina

ޕ

ޕަބްލިކް ކުންފުނި	އެ ކުންފުންޏެއްގެ އަސާސީ ގަވާއިދުގައި ހިނގާ ގަވާއިދުގައި އެ ކުންފުންޏަކީ	Public company

	ޕަބްލިކް ކުންފުންޏެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އަދި ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އާންމުންނަށް ހިއްސާ ވިއްކާ ކޮންމެ ކުންފުންޏެއް.	
ޕަވަރ އޮފް އެޓާނީ	މީހަކު ކުރަންޖެހޭ މުއާމަލާތެއް އެމީހާ ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެ މުއާމަލާތް ކުރުމަށް އެހެންމީހަކު ކަނޑައަޅައި، އެކަމުގެ ބާރު ލިބިދީ، ދޫކުރާ ލިޔުން.	Power of attorney
ޕާލިމެންޓަރީ ލީޑަރ	ޕާލިމެންޓަރީ ލީޑަރަކީ މަޖިލީހުގައި ތަމްސީލުވާ ކޮންމެ ޕާޓީއަކުން މަޖިލީހުގައި ހިނގާ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން އެ ޕާޓީގެ ފަރާތުން އިޚްތިޔާރުކުރާގޮތް ކަނޑައަޅައި އަދި އެ ގޮތަށް ޕާޓީގެ މެންބަރުން އަމަލުކުރުމަށް ބާރުއަޅައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތް.	Parliamentary leader
ޕާސްބުކް	ބޭންކުގެ ކަސްޓަމަރު އޭނާގެ އެކައުންޓާގުޅިގެން ކުރާ ހުރިހާ މުއާމަލާތެއް ލިޔާ ފޮތް.	Passbook
ޕާޓީގެ ވިޕް	ޕާޓީގެ ވިޕުންނަކީ ޕާލިމެންޓަރީ ލީޑަރު ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތިން، އެ ޕާޓީއިން ކަނޑައަޅާގޮތް ތަންފީޒުކުރުމުގައި އޭނާއަށް އެހީތެރިވެދޭ މީހުން.	Party whip
ޕެރޯލް	އިސްލާހުވެގެން އުޅޭނެ ކަމަށް ބުން އިގުރާރުވުމުން، ވަކި ޝަރުތުތަކަކާއެކު މަތިން، ހުކުމް އެއްކޮށް ތަންފީޒުވެ ނިމުމުގެ ކުރިން ވަގުތީ ގޮތުން ނުވަތަ ދާއިމަށް ކުށްވެރިއަކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުން.	Parole
ޕެއިޑްއަޕް ކެޕިޓަލް	ހިއްސާވިއްކައިގެން ކުންފުނީގެ ރައުސްމާލުގެ ގޮތުގައި ހިއްސާދާރުންގެ ކިބައިން ކުންފުންޏަށް ލިބޭ ފައިސާ.	Paid-up capital
ޕޭމަންޓް	1. ދައްކަންޖެހޭ ނުވަތަ ދައްކާފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދު. 2. ފައިސާދެއްކުން.	Payment
ޕޭމަންޓް އަސާސް	(ޓެކްސް ގާނޫނު)	Payment basis

	ޖީއެސްޓީ ދެއްކުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން މީރާއަށް ދައްކަންޖެހޭ އައުޓްޕުޓް ޓެކްސް ހިސާބުކުރުމުގައި މުދާގަތް ފަރާތުން ނުވަތަ ޚިދުމަތްލިބިގަތް ފަރާތުން ދައްކާ ފައިސާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޓެކްސްގެ އަދަދު ހިސާބުކުރުން.	
ޕޭޓަންޓް	އެއްޗެއް އީޖާދުކުރާ ފަރާތަށް، ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތަކަށް އެ އެއްޗެއް އުފައްދައި ވިއްކުމަށް ނުވަތަ އުފެއްދުމުގެ ހައްގު އެހެން ފަރާތަކަށް ދޫކުރުމަށް ލިބިފައިވާ ހާއްސަ ހައްގު. އީޖާދެއް ޕޭޓަންޓް ކުރެވޭނީ އެ އީޖާދަކީ މުޅިން އައު، ބޭނުންތެރި، އަދި އެހެން މީހުން އާއްމުކޮށް ބަލައިލާ ބެލުމުން އެ އީޖާދުކުރިގޮތް ފަސޭހައިން ދޭހަ ނުކުރެވޭނެ ބާވަތްތަކުގެ އީޖާދަކަށް ވާނަމަ.	Patent
ޕޮލިސް ކަސްޓަޑީ	ފުލުހުންގެ ހައްޔަރުގައި ހުރުން.	Police custody
ޕްރައިވެޓް ކުންފުނި	އެ ކުންފުންޏެއްގެ އަސާސީ ގަވާއިދާއި ހިންގާ ގަވާއިދުގައި އެ ކުންފުންޏަކީ ޕްރައިވެޓް ކުންފުންޏެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށް، އަދި އެ ކުންފުންޏެއްގެ، ހިއްސާ އެ ކުންފުންޏެއްގެ ހިންގާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މެނުވީ، އެކެއްގެ ކިބައިން އަނެކަކަށް ބަދަލު ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް އެ ކުންފުނީގެ ހިންގާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށް، އަދި އެ ކުންފުންޏެއްގެ މެންބަރުންގެ އަދަދު 50 އަށް ވުރެ ގިނަވެގެން ނުވާނެ ގޮތުގެ މަތިން އެ ކުންފުންޏެއްގެ ހިންގާ ގަވާއިދުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ ކުންފުންޏަކުން އާންމުންނަށް ހިއްސާ ނުވިއްކާނެ ކަމަށް ހިންގާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ކުންފުންޏެއް.	Private company
ޕްރައިމް ލެންޑިންގ ރޭޓް	ވިޔަފާރި ބޭންކުތަކުން ދޫކުރާ އެންމެ ކުޑަ އިންޓަރެސްޓް ރޭޓް.	Prime lending rate

ޕްރިންސިޕަލް އަދަދު	1. ދަރަނީގެ ގޮތުގައި އަސްލު ނެގި އަދަދު. 2. ދަރަނީގެ ބާކީގެ ގޮތުގައި ދައްކަން އޮތް އަދަދު.	Principal amount
ޕްރޮބޭޝަނުގެ މުއްދަތު	1. އަޒުމަބުރުގެ މުއްދަތު. 2. ގާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެ މަތިން އަޒުމަބުރުގެ ގޮތުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިގައި ހުންނަ މުއްދަތު. ޕްރޮބޭޝަނުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގައި ބަހައްޓާނީ ތޯ ނުވަތަ އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ދުރުކުރާނީ ތޯ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނިންމަންވާނެ. ވަޒީފާއާ ބެހޭ ގާނޫނު ބުނާގޮތުން ޕްރޮބޭޝަނުގެ ގޮތުގައި މުވައްޒަފަކު ބެހެއްޓޭނެ އެންމެ ދިގު މުއްދަތަކީ 3 މަސް ދުވަސް. ޕްރޮބޭޝަނުގެ މުއްދަތުގައި އެއްވެސް މަސްއޫލިއްޔަތެއް އުފުލަން ނުޖެހޭ ގޮތަށް އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވޭ.	Probation period
ޕްރޯ ބޯނޯ	ފުދުންތެރިކަން ނެތް މީހުންނަށް ހިލޭ ގާނޫނީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށް ދިނުން.	Pro bono
ޕްރޮކްސީ	މީހެއްގެ ބަދަލުގައި ޖަލްސާއަކަށް ހާޒިރުވުމަށާއި މީހެއްގެ ފަރާތުން އެޖަލްސާގައި ވޯޓުދިނުމަށް ދޭ ބާރު.	Proxy
ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް	ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ގާނޫނުއަސާސީގެ 220 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދައުވާކުރާ ފަރާތް.	Prosecutor General
ޕްރިފަރެންސް ޝެއާ	1. އިސްކަންލިބޭ ހިއްސާ. 2. ކުންފުންޏެއްގެ އާއްމު ހިއްސާއާ ހިލާފަށް، ކަނޑައެޅިފައިވާ މިންވަރެއްގެ ޑިވިޑެންޑް ލިބޭ ގާއްސަ ހިއްސާ.	Preference share
ޕްރެސިޑެންޓް	މުސްތަގުބަލުގެ ދަޢުއާތަށް ނިންމުމަށް މަގުދައްކައިދޭ ދަޢުއާ.	Precedent

ޖ

ޖުނަހް	މަދުމިނުގެ ކުށް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކުގެ ބާވަތުގައި، ޖުނަހުގެ ކުށަކީ 3 ދަރަޖައަކަށް ބޭނު.	Misdemeanor
ޖުޑިޝަލް ޕްރޮސީޑިންގ	1. މުސްތަޤްބަލުގެ ގަޟިއްޔާތައް ނިންމުމަށް މަޙްކަމަކަށްދާ ގަޟިއްޔާ. 2. ޤާނޫނީ އުސޫލުން ގާއިމުކުރާ ގަޟިއްޔާ.	
ޖުޑިޝަލް އޮތޯރިޓީ	(ބްރިޓިޝް ޤާނޫނު)- ބްރިޓިޝްގެ ހައިކޯޓާއި ކޯޓުތަކުން ބްރިޓިޝް ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް އެޕީލް ހަމަހަމަ ކުރެވުމުގެ ނުވަތަ އުނިކުރުމުގެ ކުރިން އެ ހައިކޯ ހިސާބުކުރަން ބިނާކުރި އޮތޯރިޓީ.	
ޖުރިސްޑިކްޝަން	1. ވަކި ޤާނޫނީ ނިޒާމެއް ހިންގާ ސަރަޙައްދު. 2. ކޯޓަކަށް ނުވަތަ މުއައްސަސާއަކަށް ލިބިދީފައިވާ ޤާނޫނީ ބާރުގެ ދާއިރާ. 3. ކޯޓުގެ މަނަސް. 4. ޤާނޫނު ހިންގާ ދާއިރާ.	jurisdiction
ޖަނަވާރު	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - އިންސާނުން ފިޔަވައި، އެއްގަމުގައި އުޅޭ ނުވަތަ ކަނޑުގައި އުޅޭ ފުރާނަލައިވާ ކޮންމެ މަޚްލޫޤެއް.	
ޖަރީމާ	ޖިނާއީ ކުށް.	
ޖައްވު	ދުނިޔޭގެ ވައިގެ ފަށަލަ.	
ޖައުހަރު	1. އަސާސީ. 2. މައިގަނޑު. 3. ބޭސިކު.	Substantial Fundamental Essence
ޖައުހަރީ މާއްދާ	1. އެގްރީމެންޓެއްގެ އަސާސީ މާއްދާ. 2. އެގްރީމެންޓެއްގެ މައިގަނޑު މާއްދާ. 3. އެ މާއްދާއަކާ ޚިލާފުވުމުން އެގްރީމެންޓު ބާޠިލުކުރުން އެގްރީމެންޓުގެ އަނެއް ބައިވެރިޔާއަށް ހުއްދަވާ މާއްދާ.	Fundamental clause

ޖައާލާ (ޖަޢާލާ)	ޝަރުތުކުރީމާ، އެ ކުރި ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން އެކަން ކޮށްދިނަމަ، އެ ދޭން ބުނި އެއްޗެއް ދިނުން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ވާޖިބުވުން. މީގެ ތެރޭގައި ގެއްލިފައިވާ އެއްޗެއް ހޯދައިދިނުން ފަދަ ކަންކަން ހިމެނޭ.	
ޖަވާބުދާރީވުން	މީހެއްގެ ނުވަތަ ޖަމާޢަތެއްގެ އަމަލުތަކުގެ ނުވަތަ ނިންމި ނިންމުންތަކަށް، ހުށަހަޅާއިރު އެފަރާތުން ޖަވާބުދާރީ އެކަންކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލުން.	Accountability
ޖަމްޢިއްޔާ	ވިޔަފާރިކުރުމާއި ވިޔަފާރި ފައިދާ ހޯދުން ނޫން މަޤްސަދުތަކެއްގައި ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހަދާ ޖަމްޢިއްޔާ، ކުލަބް ފަދަ ޖަމާޢަތްތައް.	Association
ޖަލު	ކުށްކުރަން ދޭ އަދަބެއްގެ ގޮތުން، ކުށްވެރިން ބަންދު ކޮށްފައި ބޭތިއްބުމަށް ޚާއްސަކޮށްފައިވާ ތަން.	Prison
ޖަލަށްލުން	ކުށަކަށްދޭ އަދަބެއްގައި، ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތަކަށް، އަމިއްލަ މިނިވަންކަން ނެތްގޮތެއްގައި، ޖަލުގައި ބަންދު ކުރުން.	Imprisonment
ޖަލްދުކުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - 1. ހަށިގަނޑަށް ނުރައްކާތެރި އަނިޔާ ނުލިބޭނެ ގޮތެއްގެމަތިން، އަދަބެއް ރަމްޒުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން، ހަންގުރިން ނުވަތަ ދުއްރައިން މީހެއްގެ ގައިގާ ތަޅާތަޅުން. ޖަލްދު ކުރާނީ، އެ އަދަބަކަށް ހުއްދަ ކުރެވިގެންވާ ހުރިހާ އެކިފަހަރަށް ޖަހަންވާނީ އެކަކު. އަދި ޖަލްދުކުރާ މީހާގެ އަތުގެ ކުޑަރުވު ނޫނީ ފަސްބައިގެން ނުވާނެ. އަދި އޭނާގެ އަތުގެ މުތަރަދުނިއަށް އެއްވެސް ބާރެއް ލައިގެން ނުވާނެ. ނުވަތަ ކޮނޑާއި އުނަގަނޑާއި ފުރަގަހާއި ފުންނާބުގެ ހަރަކާތެއްގެ ބާރު ބޭނުން ކޮށްގެން ނުވާނެ.	Flogging

	2. ކުށެއްގެ އުޤޫބާތެއްގެ ގޮތުން ދުއްރައިން ތެޅުން.	
ޖަޒާ	1. އަދަބު. 2. އުޤޫބާތު.	Punishment
ޖަމާޢަތް	ފަރުދުންތަކެއްގެ މައްޗަށް އެކުލެވިގެންވާ ވަކި ބައެއް.	Community
ޖާއިޒު	ހުއްދަ.	Permissible
ޖާޛިބިއްޔަތު	ދަމާބާރު.	Attraction
ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ނިޒާމް	މުޖުތަމަޢު ގެ ފަރުދުންގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ނަގަހައްޓައި، ކުށްކުރުން އޮބަހައްޓައި، ކުށްކުރުން މަދުކޮށް، ކުށްކުރާމީހުންނަށް އަދަބުދީ، ކުށްކުރާ މީހުން އަލުން ރަނގަޅު ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި މުޖުތަމަޢަށް އަނބުރާ ގެނައުމަށް މަސައްކަތްކުރާ، ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް.	Criminal justice system
ޖިނާއީ ޤާނޫނު	ޤާނޫނީ ގޮތުން އުޤޫބާތު ދެވޭ ކުށްތަކާއި އެ ކުށްތަކަށް ދެވޭ އުޤޫބާތުތަކާއި ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާއާމެދު އަމަލުކުރެވޭ ގޮތްތަކާއި ކުށް ސާބިތުވެއްޖެ ނަމަ ހުކުމް ތަންފީޛުކުރުމާބެހޭ ގޮތުން ހިނގާ ކަންތައްތައް ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނު. މިގާނޫނުގައި ދެ ގޮތެއްވޭ. އެއީ، ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު.	
ޖިނާޔަތް	ބޮޑެތި ކުށް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތުގައި، ޖިނާޔަތުގެ ކުށްތައް 5 ދަރަޖައަކަށް ބެހޭ. ޖިނާޔަތުގެ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ބޮޑު އުޤޫބާތު ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، ޖިނާޔަތުގެ ދަރަޖަ 1 ގައި ހިމެނޭ ކުށްތަކަށް.	Felony
ޖިންސީ ނިއްޔަތް	(ޖިނާއީ ޤާނޫނު) - ޝަހުވާނީ އެދުންފުރިކަމެއް ފުއްދުމަށް ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުން ނުވަތަ ޝަހުވާނީ އެދުންފުރިކަމެއް ހާސިލުކުރުމަށް ކުރާ އަމަލު.	

ޖިންސީ އަނިޔާ	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ދެމަފިރިން ކަމުގައި ނުވާ ދެމީހުންގެ ދެމެދުގައި، ބޭސްކުރުން ކަމަށް ނުވާގޮތަށް، މީހެއްގެ ރުހުމާ ނުލައި، އޭނާގެ ޖިންސީ ގުނަވަނަކަށް ނުވަތަ ޖިންސީ ގުނަވަން ނޫން ގުނަވަނަކަށް، އެހެން މީހެއްގެ ހަށިގަނޑުގެ އެއްވެސް ބައެއް ވެއްދުން.	
ޖިންސީ ޢަމަލު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - މީހަކާ އެކު ޖިނާކުރުން ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ނުވަތަ މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގައި އަތްލުން ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، އެކަށީގެންވާ ވިސްނުމަކުން ވިސްނާއިރު، މީހަކު އެހެން އެ ހިންގި ޢަމަލެއް އެ ހިންގީ، ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ޢަމަލު. ނުވަތަ އެ ޢަމަލެއް ހިންގި ޙާލަތުގައި އެ ޢަމަލެއް ހިންގާފައިވަނީ ޖިންސީ ނިޔަތެއް ނޫން އެހެން ސަބަބެއް އޮވެގެން ކަމުގައި ބެލެވެން ނެތް ޢަމަލު.	
ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގުމުގެ ކުށް	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގުމުގެ ކުށަކީ: (1) އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހުއްދަވެގެންވާ ސަބަބެއްނެތި، އެހެން މީހެއްގެ ޖިންސީގުނަވަނުގައި ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތުގައި ނުވަތަ ކުރިމަތީފަރާތުގައި ނުވަތަ އުރަމަތީގައި އަތްލުން؛ ނުވަތަ (2) އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހުއްދަވެގެންވާ ސަބަބެއްނެތި އެހެން މީހުން ލައްވައި ތިމާގެ ޖިންސީގުނަވަނުގައި ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތުގައި ނުވަތަ އުރަމަތީގައި އަތްލުއްވުން؛ ނުވަތަ (3) އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހުއްދަވެގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބުން މީހާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބައިތަކަށް މަނި ފޯރުކުރުވުން؛	
ޖިންސީ މުޢާމަލާތު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ޖިންސީ ޢަލާޤާތް ހޯދުމުގެ ބޭނުމުގައި ހިނގާ ޢަމަލު.	
ޖިންސީ ގޯނާ	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) -	

	ރޭޕް ކުރުމަށް ނުވާގޮތުން، އަދި ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން، ނުވަތަ ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ނޫން ނަމަވެސް، މީހެއްގެ ރުހުމާ ނުލައި، އޭނާގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގައި، މީހަކު އެއްވެސް އާލާތެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ދެދުވެރިނުކޮށް އަޅުވުން. ނުވަތަ މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއް، އޭނާގެ ރުހުމާ ނުލާ، ހާމަކުރުން. ނުވަތަ މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނަކަށް އޭނާގެ ރުހުމާ ނުލާ ހާނިއެކަށް ކުރުން. ނުވަތަ އެނޫންވެސް އިހާނެތި އަމަލެއް މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނަކަށް އޭނާގެ ރުހުމާނުލައި ކުރުން.	
ޖިންސީ ގުނަވަން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ފިރިހެނުންގެ ކުރިމަތި ފަރާތް. އަންހެނުންގެ ކުރިމަތި ފަރާތާއި ފުރަމޭ. މީގެ އިތުރުން، ރޭޕްގެ ކުށުގެ އަމަލުގެ މަހައްލުގައި، ނުވަތަ ޖިންސީ ގޯނާގެ ކުށުގެ އަމަލުގެ މަހައްލުގައި، ނުވަތަ ޖިންސީ އަނިޔާގެ ކުށުގެ އަމަލުގެ މަހައްލުގައި، ފިރިހެނުންގެ ނުވަތަ އަންހެނުންގެ ފުރަގަސް ފަރާތްވެސް ޖިންސީ ގުނަވަންގެ މާނައިގައި ހިމެނިގެންވޭ.	
ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ އަމަލު	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ގާނޫނު 16/2014 ބުނާގޮތުން ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ އަމަލެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނީ، މީހެއްގެ ނުރުހުމުގައި އެހެން މީހަކު އޭނާއާ ދެކޮޅަށް ނުވަތަ އޭނާއަށް ނިސްބަތްކޮށް އަންނަނިވި ފަދަ އަމަލެއް ކުރުމަށް؛ 1. ފޮރުމުގެ ގޮތުން ތުނބުން ފުޅުން. 2. އުނދަގޫވާ ގޮތަށް ޖިންސީ ގުނަވަނަށް ބެލުން. 3. ހަށިގަނޑުގެ އެއްވެސް ތަނެއްގައި ބީހުން. 4. ބައްދުން.	

	5. ސަލާމްކުރުމުގެ ގޮތުން އަތުގައި ހިފުމަށްފަހު، ދުނުލޯށް އަތަށް ފިއްތުން ނުވަތަ ކޮށްޖުން. 6. އޮރިޔާންކާޑު ނުވަތަ ބަދު އަހްލާގީ އަމަލު ހިންގަމުންދާ މަންޒަރު ދައްކުވައިދޭ ފޮޓޯ ނުވަތަ ކުރެހުން ނުވަތަ ވީޑިއޯ ދައްކައި ހެދުން. 7. ފޮރުމުގެ ގޮތުން ހަށިގަނޑުގެ ގުނަވަންތަކަށް ނިސްބަތްކޮށް ޖިންސީ ގޮތުން ނާޒުކު ވާހަކަ ދައްކާ ސަމާސާކުރުން. 8. ވަޒީފާ ދެވޭނީ ނުވަތަ ވަޒީފާގައި ދެމިހުރެވޭނީ ނުވަތަ ވަޒީފާގައި ކުރިއެރުމުގެ ފުރުސަތު ލިބޭނީ ނުވަތަ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކަށް ލިބެންޖެހޭ އުސޫލުވެސް ކުރިއެރުވުމެއް ލިބިދެވޭނީ، ބަދަލުގައި ޖިންސީ އެދުމެއް ފުއްދައިދިނުމުން ނުވަތަ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ނުވަތަ ގޯނާކުރުމުގެ އަމަލެއް ބަލައިގަތުމުން ކަމަށް ދޭހަވާ ގޮތަށް ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް.	
ޖިންސީ ފުރައްސާރަ ކުރުމާއި ޖިންސީ ގޯނާކުރުން	(ޖިނާއީ ގާނޫނު) - ޖިންސީ ފުރައްސާރަ ކުރުމާއި ޖިންސީ ގޯނާކުރުމަކީ މީހެއްގެ ނުގަބޫލުގައި އެހެންމީހަކާ އޭނާއާއި ދެކޮޅަށް ނުވަތަ އޭނާއަށް ނިސްބަތްވާ ގޮތަކަށް ޖިންސީ އަމަލެއް ކުރުން. ޖިންސީ އަމަލެއް ކުރިކަމަށް ބެލެވޭނީ، އެ އަމަލު ހިންގާ މީހާ ދައްކާ ވާހަކަ އަކުން ނުވަތަ ބުނާ ބަސްތަކަކުން ނުވަތަ ލިޔާ ލިޔުމަކުން ނުވަތަ ދައްކާ ކުރެހުމަކުން ނުވަތަ ތަސްވީރަކުން ނުވަތަ އިއްވާ އަޑަކުން ނުވަތަ ކުރާ އިޝާރާތަކުން ނުވަތަ ކުރާ ހަރަކާތަކުން ނުވަތަ ބަލާ ބެލުމަކުން ނުވަތަ ކުރާ އެނޫންވެސް އަމަލެއްގެ ސަބަބުން އެ އަމަލު އެމީހަކާ ދިމާލަށް ހިންގާ މީހާއަށް ޖިންސީ ނިޔަތެއް ސިފަކުރެވިގެން ދިއުން ނުވަތަ ވިސްނިގެން ދިއުން ނުވަތަ ދެރަވެގެން ދިއުން ނުވަތަ އެނިގެން ދިއުން.	
ޖެހުން	1. މީހެއްގެ ރުހުމަކާ ނުލައި އެމީހާގެ ގައިގައި އަތްލުން ނުވަތަ އަނިޔާއެއް ކުރުން.	Assault

	2. މީހެއްގެ ނުވަތަ ޖަނަވާރެއް ފަދަ އެއްޗެއްގެ ގައިގައި، ބޮނޑިއެއް އުފުން.	
ޖުރިމަނާ	އަދަބެއްގެ ގޮތުން، ކަނޑައެޅޭ ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި، މީހަކު ދައްކަން އޮންނަ ފައިސާ.	Fine
ޖީލު	ދައުވަރު.	Generation
ޖީއެސްޓީ	މުދަލާއި ހިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011) ގެ ދަށުން ވިއްކާ މުދަލާއި ނޫ ހިދުމަތުގެ އަގުން ނަގާ ޓެކްސް.	ގުޑްސް އެންޑް ސަރވިސަސް ޓެކްސް.
ޖީއެސްޓީ ބަޔާން	ޖީއެސްޓީ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ތައްޔާރުކުރަން މީރާއަށް ހުށަހަޅާ ޓެކްސް ބަޔާން.	
ޖޮއިންޓް އެންޑް ސެވެރަލް ލަޔަބިލިޓީ	އެންމެން އެކުއެކުގައި ވަކިވަކިން ޒިންމާ އުފުލުން. ދެމީހެއްގެ ނަމުގައި ނަގާ ލޯނަކާ ގުޅިގެން ދެ ފަރާތުން އެކުއެކުގައާއި ވަކިވަކިން އެ ލޯނު އަނބުރާ ދެއްކުމަށް ޒިންމާ އުފުލާގޮތަށް އެއްބަސްވެފައިވާ ނަމަ ދެ މީހުންކުރެ އެކަކު ލޯނުގެ ފައިސާ ނުދެއްކި ނަމަވެސް ނުވަތަ ފައިސާ ނުދެއްކޭން ހާލަތެއް [illegible] [illegible] ނަމަވެސް، ދެންހުރި މީހާ ލޯނު ގެ ހުރިހާ ފައިސާއެއް ދެއްކުން ލާޒިމުވުމުގެ މަބްދައު.	Joint and several liability
ޖޮއިންޓް އެކައުންޓް	އެކަކަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކުގެ ނަމުގައި ބޭންކުގައި ހުޅުވާ އެކައުންޓް.	Joint account
ޖޮއިންޓް ވެންޗަރ	އެކަކަށްވުރެ ގިނަ މީހުން، ފައިދާއެއް ހާސިލް ކުރުމުގެ މަގްސަދުގައި، ފުރުޞަތު ބޮޑު އިންވެސްޓްމަންޓެއްގައި އެއްކޮށް ބައިވެރިވުން.	Joint venture

ޗ

ޗެކު	ދޫކުރާ މީހާގެ ފަރާތުން ލިޔެ ސޮއިކޮށް، އާދައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ މީހަކަށް، ނުވަތަ އޭނާގެ އަމުރަކަށް، ނުވަތަ އެ ހިފައިގެންތު މީހަކަށް، އެ ހިފައިގެން ދިއުމުން، ޝަރުތުތަކާނުލައި އާދައި ކަނޑައެޅިގެންވާ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ދިނުމަށް،	Cheque

	ބޭންކު ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތަކަށް ލިޔުމަކުން ކުރެވޭއަމުރު.	
ޗެކު ރައްދުވުން	ޗެކުގައިވާ އަދަދަށް ޗެކު ދޫކުރިފަރާތުގެ ބޭންކު އެކައުންޓްގައި ފައިސާ ނެތުމުގެ ސަބަބުން ޗެކަށް ފައިސާ ނުދީ ބޭންކުން އެ ޗެކު އަނބުރާ ފޮނުވާލުން.	Returned Cheque
ޗެއާމަން	ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ ޖަލްސާގެ ނުވަތަ ހިއްސާދާރުންގެ ޖަލްސާގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާ މީހާ. ބައެއް ކުންފުނިތަކުގައި ކުންފުނިތަކުގެ މެނޭޖިންގ ޑައިރެކްޓަރު ކުންފުނީގެ ޗެއާމަންއަށް ޖަވާބުދާރީ ވާންޖެހޭ.	Chairman
ޗާޓަރުކުރުން	ދަތުރަކަށް ނުވަތަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތަކަށް ބޯޓެއް ނުވަތަ ބޯޓަކުން ބައެއް ކުއްޔަށް ހިފުން.	Charter or charter party
ޗާޖު	1. ދަރަނިއަކަށް ނަގާފައިވާ ފައިސާއެއް ދައްކާނެ ކަމުގެ ޔަގީން ކަމެއްގެ ގޮތުގައި މުދަލެއްގެ މައްޗަށް އުފައްދާފައިވާ ޙައްޤު. 2. ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ދައުވާ. 3. ހިދުމަތުގެ ނުވަތަ މުދަލުގެ އަގު. 4. ދައްކަންޖެހިފައިވާ ފައިސާއެއް އެކައުންޓަކުން ކަނޑާލުން.	charge

ޝ

ޝުބުހަ	ކަމަކާމެދު ހިތުގައި އުފެދޭ ޝައްކު.	Doubt
ޝުކުރު	ކުރެވޭ ހެޔޮކަމަކާގެ ބަދަލުގައި ހިތުގައި އުފެދޭ ހެޔޮ އުފެދުމާއި އިހުސާސްތެރިކަމުގެ ޝުއޫރު.	Gratitude
ޝުއޫރު	1. ވިސްނުން. 2. ހިތުގައި އުފެދިފައިވާ ހިއްލުމެއް. 3. ހިތުގައި އުފެދޭ އިހްސާސް.	
ޝުފްޢާ	ވިޔަފާރިއެއްގައި ހިއްސާ ބައިވެރިއަކަށް އެ ވިޔަފާރިގައި އޮތުން ބައިވެރިވާ ބައިވެރިޔާގެ ބައި އަތުލުމުގެ ހައްގު ހޯދުމުގެ އުސޫލު. ބައިވެރިއެއްގެ ބައި އަތުލައިގަތުމުގައި އޮތުން އަދި ބައިވެރިޔާގެ ބައިގެ އަގު އެންމެއަށް ލިބޭނެ. ނުބަލައި ހުރިހާ އެއްމެދު މުދަލުގައި ޝުފްޢާ	

	ހުއްދަކަމަށް ދަސްތޫރާ ހުކުމް ކުރައްވާފައިވާ. ވާރުތަވުމުގެ ސަބަބުން އަލަށް އަންނަ ބައިވެރިޔާ މީގެ ތެރެއަކު ނުހިމެނޭ.	
ޝަހުވަތްތެރިކަން	ޖިންސީ އުދުންވެރިކަން.	
ޝަޚްޞީ ގޮތުން (ޝަޚްސީ ގޮތުން)	1. އަމިއްލައަށް. 2. ތިމާ އަމިއްލައަށް.	personally
ޝަޚްޞް (ޝަޚްސް)	މީހާ	person
ޝަޚްޞުގެ މައްޗަށް ކުރާ ދައުވާ	މުޢާމަލާތުގައި ހިމެނޭ މުދަލުގެ މައްޗަށް ދައުވާ ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެ މުޢާމަލާތުގައި ހިމެނޭ މީހާގެ މައްޗަށް ކުރާ ދައުވާ.	Action in personam
ޝަޚްޞުގެ މައްޗަށް އުފެދޭ ހައްޤު	މީހާގެ މައްޗަށް އުފެދޭ ހައްޤު.	Right in personam
ޝަޚްޞު އޮޅުވާލުމުގެ ކުށް	1. މަކަރާހީލަތް ހެދުމަށްޓަކައި އެމީހާއަކީ ކާކުކަން ގަސްދުގައި އޮޅުވާލައި އެމީހާއަކީ އެހެން މީހަކު ކަމުގައި ދައްކާކަން. 2. މީހަކު އެހެން މީހަކަށް ހެދިގެން މީހެއްގެ ކްރެޑިޓް ކާޑު ނުވަތަ އޭޓީއެމް މައުލޫމާތު ބޭނުންކޮށްގެން ވިޔަފާރިކުރުން.	Identity fraud
ޝަރުއީ	1. އިސްލާމްދީނުގެ ގާނޫނުތައް. 2. ދީނީ.	
ޝަރުތު ޖަޒާއީ	ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން އުފެދޭ އަސާސީ އިލްތިޒާމު ތަންފީޒު ނުކުރުމުން ނުވަތަ ތަންފީޒުކުރުން ލަސްކުރުމުން ތަތުބީޤުކުރަންވާ، އެ އަސާސީ އިލްތިޒާމަކަށް ތަބާވާ އިލްތިޒާމެއް. މިފަދަ ޝަރުތުތަކުގެ ބޭނުމަކީ، ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބައިވެރިއަކު އަދާކުރުންޖެހޭ އިލްތިޒާމެއް އަދާނުކުރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެ އިލްތިޒާމެއް އަދާކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގައި އަދާނުކޮށް ލަސްކުރުމުގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަނެއް ބައިވެރިޔާއަށް ލިބޭނެ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ މިންވަރު ދުރާލައި ކަނޑައަޅާފައި ބޭއްވުން.	Penalty clause

ޝަރުޠު	1. ކަމެއް ވުމުގެ ކުރިން ފުރިހަމަކުރުން ލާޒިމު އެހެން ކަމެއް. 2. ކޮންޓްރެކްޓްގައި ހިމެނޭ މާއްދާއެއް.	Condition
ޝަރީއާ (ޝަރީޢާ)	1. މީސްތަކުން އުޅުމަށް ކީރިތި ގުރުއާނުގައި الله އަންގަވާފައިވާ ގޮތާއި، އެކަލާނގެ ފޮނުއްވި ރަސޫލާ މުޙައްމަދު ﷺ ދައްކަވާފައިވާ ފުރިހަމަ މަގު. 2. الله ގެ ހަޟްރަތަށް ރުޖޫޢަވާން އޮންނަމަގު.	Sharia
ޝަރުޢީ ބެލެނިވެރިޔާ	ޝަރުޢީ ގޮތުން ކުއްޖެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އޮންނަ ފަރާތް. ކުއްޖެއްގެ ހަޟާނަތު ގާޟީން ހަވާލުކުރާ މީހަކީ ކުއްޖާގެ ޝަރުޢީ ބެލެނިވެރިޔާއަށް ނުވެ ހިނގައިދާނެ.	
ޝަރުޢީ މައްޒޫނު	އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ކާވެނިކުރުމުގެ ހުއްދަ ކަމާބެހޭ ރަސްމީ ފަރާތަކުންދީ، އެކަމަށް އައްޔަން ކޮށްފައިވާ މީހާ.	
ޝަރިކަ	ކުންފުނި.	
ޝަފާއަތް	އަދަބެއް މައާފުކޮށްދިނުން އެދި ނުވަތަ ލުއިކޮށްދިނުން އެދި މީހަކު ދެދުވެރިކުރުން.	
ޝަފަހީ ހެކި	ހެއްކަކު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އަނގަބަހުން ދޭ ހެކިބަސް.	Oral evidence
ޝަފަހީކޮށް	އަނގަބަހުން.	oral
ޝައްކެއް ނުކުރެވޭނެ މިންވަރަށް ކުށް ސާބިތުވުން	ހެކީގެ މިންގަނޑުތަކުގެ އެންމެ މަތީ ދަރަޖައިގެ ހެކިބަހުން ސާބިތުވާ ސާބިތުވުން. ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ވާގިއާ ނުވަތަ ކަމުގެ ތުހުމަތާމެދު އެކަށީގެން ނުވާ ގޮތެއްގައި އެއްވެސް ޝައްކެއް އުފެދޭނެ ފުރުޞަތެއް ނެތުން.	Proof beyond doubt
ޝަރަފުވެރި	1. އަބުރުވެރި. 2. މަތިވެރި.	

ޝަރުތުކޮށްފައި ދޫކޮށްލުން	ކުށެއްގެ ޖުރުމަގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހަކު، ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ވަކި ޝަރުތުތަކާ އެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުން.	
ޝަކުލީއްޔާތު	ގަވާއިދަކަށް އަމަލުކުރުމަށްޓަކައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ އިދާރީ ނުވަތަ އިޖުރާއީ ކަންކަން.	formality
ޝާމިލް	އެކުލެވިގައިވާ.	Inclusive
ޝިއާރު	1. މޮޓޯ. 2. ހިފަހައްޓާ އުސޫލު ހާމަކޮށްދޭ ބަސް.	
ޝިރުކު	1. މާތް الله އާއި އެހެން ފަރާތަކާ ކުރާ އެއްވަރަ. 2. މާތް الله އާއި އެހެން ފަރާތަކާ ކުރާ ބައިވެރިކުރުން.	